

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

WWW.VNTHUQUAN.NET, 2006

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

LỜI TỰA

Những mỗi thời gian đánh dấu cuộc đời của William Somerset Maugham – 1874 – 1965 – đáng để mọi người chú ý tới. Và không chỉ vì khoảng cách giữa chúng quá xa nhau như vậy. Cần phải nghĩ rằng trong chín mươi một năm đó đã có biết bao nhiêu sự kiện lớn lao xảy ra trên trái đất. Maugham (Môôm) thực chất đã đến một thế giới và lại từ giã một thế giới hoàn toàn khác, với tư cách một con người, cũng như với một nhà văn. Môôm không phải là một nhà văn. Môôm không phải là một nhà văn của một thập niên nhất định nào đó, ông không ở trong một số các nhà văn do có lần thành công đã trở thành các tác giả kinh điển của những năm chín mươi, của thập niên đầu thế kỷ, hay của những năm hai mươi. Mà trước sau ông cũng là một tấm gương cho sự cải biến óc thẩm mỹ của độc giả. Ông luôn luôn làm việc, chuyển từ thể loại này sang thể loại khác, và trong mỗi thập niên đều để lại dấu vết của mình. Môôm đã từng là nhà viết tiểu thuyết, nhà soạn kịch, nhà viết truyện ngắn và ông không lặp lại những bài học trong bất cứ lĩnh vực nào nói trên của văn học.

Không thể nói về Môôm rằng ông là người có nhiều bộ mặt. Chúng ta có thể

nhận biết ông từ muôn nghìn những tiểu tiết. Song ông vẫn là chính ông dù ông có thay đổi theo thời gian như mọi sinh vật đều thay đổi. Vì thế ông đã sống trong văn học qua bao thập niên. Bắt đầu hình thành cuộc đời của Môôm, nếu như có gì hứa hẹn trong ông một nhà văn tương lai thì đó chỉ toàn là những nỗi khó nhọc ập xuống số phận ông.

Môôm ra đời trong một gia đình trí thức cũ có nề nếp (cha ông là nhân viên tư vấn pháp luật của tòa đại sứ Anh. Ông mồ côi sớm mẹ mất khi ông lên tám tuổi, cha mất khi ông lên mười và từ đó ông chịu sự chăm nuôi của cậu linh mục. Cậu bé không thích cái thế giới mà cậu đã sống và cảm thấy khó chịu khi phải ở nhà người Nước Anh dường như không phải là mảnh đất ruột thịt đối với cậu. Chỉ từ năm lên mười cậu mới bắt đầu học tiếng Anh một cách thực sự và một thời gian dài cậu còn nói tiếng anh lơ lớ giọng Pháp. Nhưng đôi khi sự bất hạnh cũng giúp ta? Môôm có triệu chứng mắc bệnh lao căn, bệnh đã khiến mẹ ông qua đời lúc bà mới ba mươi tám tuổi. Cha ông đã bỏ đi, đầu tiên đến miền nam nước Pháp, sau đó sang Đức. Ở đây việc thiếu chứng chỉ bậc phổ thông trung học không cản trở ông học dự thính ở trường Đại học Haydenbec. Chuyển đi này đã ảnh hưởng rất nhiều đến cuộc sống và quan điểm của Môôm. Tại trường Đại học Haydenbec, ông đã được làm quen với những vở kịch còn chưa được biết đến lúc bấy giờ tại Anh của Ipxen. Ông say mê Vácne và Sôpenhaux.

Trong số ba người này đã ảnh hưởng tới Môôm nhiều hơn cả. Ngay tại trường Hadenbéc, Môôm đã bắt đầu quan tâm tới sân khấu một cách nghiêm túc, thậm chí ông đã dịch tác phẩm kịch “Trở thành” của Ipxen với ước muốn học tập kỹ thuật sân khấu hiện đại.

Mùa thu năm 1892, chàng thanh niên mười tám tuổi Môôm quay về Anh và theo học trường trung học y tế thuộc bệnh viện Thánh Tômát. Nhưng say mê chủ yếu của tôi lúc này vẫn là văn học vì vậy ông học nghề còn yếu thay

chính nghề y lại giúp ông trở thành nhà văn Bệnh viện Thánh Tômat tọa lạc tại Lămbét, một trong những khu phố nghèo nhất ở Luân Đôn. Đợt thực tập y tế trong vòng ba năm tại khu phố này đã giúp ông hiểu biết không ít về cuộc sống và con người. Nhiều năm sau này, Môôm ghi lại trong tác phẩm tự thuật của mình “Tổng kết, (The summing up, 1938) như sau:

“Trong ba năm ấy có lẽ tôi là nhân chứng cho mọi thứ xúc cảm mà con người có thể có. Chính điều này đã nhen lên trong tôi cái bản năng của một kịch gia, đã làm rung động nhà văn con người nhà văn trong tôi:

Và đến giờ đã bốn mươi năm trôi qua, nhưng tôi vẫn còn nhớ một số người đến mức có thể họa lên chân dung của họ. Những câu nói mà tôi nghe được trong khoảng thời gian đó đến nay vẫn còn vang bên tai tôi. Tôi đã nhìn thấy người ta đã chết, như thế nào, đã chứng kiến những nỗi đau của họ.

Tôi đã thấy trong họ niềm hy vọng, nỗi sợ hãi, sự yên lòng, thấy những bóng đen gieo nỗi thất vọng lên khuôn mặt, thấy được lòng dũng cảm và tính kiên định”.

Cũng trong những tháng năm đó đã hình thành quan điểm của ông đối với văn hóa. Khi còn trẻ có thời ông đã bị cuốn hút vào chủ nghĩa duy mỹ của nhà văn Ôxca Oaiđơ. Song sau này ông viết:

“Văn hóa cần thiết bởi lẽ nó tác động lên tính cách con người. Nếu như nó không làm cho tính cách cao quý hơn, không củng cố cho tính cách thì nó chẳng đáng giá một xu. Văn hóa cần phải phục vụ cuộc sống. Mục đích của nó không phải là cái đẹp, mà là cái thiện ... Ý kiến của ý thức cho rằng chỉ có kiến thức của họ mới có giá trị nào đó – đó là một định kiến cực kỳ ngu xuẩn. Chân lý, cái Thiện và cái Đẹp không phải là đặc quyền của những kẻ mà thuyết của họ được trả nhiều tiền. người nghệ sĩ hoàn toàn không có lý gì để đối xử với mọi người một cách ngạo mạn”.

Môôm không nằm trong số nghệ sĩ như vậy. Tất cả trong con người ông nổi

dậy phản kháng trước những nỗi đau khổ của mỗi người. Ông muốn xây dựng một nền nghệ thuật cần thiết cho con người. Nếu làm khác đi thì ông có thể giúp ích gì cho ai chẳng? Bằng cách nào để biện bạch cho cuộc sống của bản thân mình, cái cuộc sống cách biệt với cuộc sống của những người nghèo trong khu nhà ổ chuột? Điều này cũng đã xác định vị trí của ông trong văn học. Hoàn cảnh sống của Môôm đã có được hạnh phúc trong cách riêng. Ông vừa là một nhà văn, vừa là một cá thể con người. Những gì được cân nhắc đắn đo, được cảm nhận một lúc nào đó bắt đầu chuyển sang những trang giấy. Và chàng thanh niên biết rằng mình muốn trở thành nhà văn như thế nào và nhà văn nào mình không muốn. Ông viết:

“Lúc ấy ... đã có một nhóm nhà văn ca tụng giá trị đạo đức của sự đau khổ khôn cùng. Họ khẳng định rằng đau khổ là một ơn lành ...

vài cuốn sách về đề tài này đã thành công lớn. Và các tác giả của chúng, những người sống trong những ngôi nhà đầy tiện nghi, no nê, một ngày ba bữa và sức khỏe thì quá tốt, được nổi tiếng rộng khắp.

Trong các quyển vở của mình, tôi đã ghi chép không phải một, hai mà hàng chục những sự kiện mà tôi được thấy tận mắt. Tôi biết rằng sự khôn cùng không đáng được đề cao vì nó làm hư hỏng con người. Nó làm cho con người trở nên ích kỷ, bợ đỡ, nhỏ nhen và đã nghi. Con người ngón nuốt đi chính mình bởi những điều nhảm nhí. Con người sẽ không gần với đức chúa trời, mà sẽ gần với dã thú. Và với lòng căm giận, tôi đã viết rằng chúng tôi học an phận không phải tên nỗi đau khổ của chính mình, mà là của người khác”.

Năm 1897, khi cuốn tiểu thuyết đầu tiên của anh sinh viên y khoa hai mươi hai tuổi Somerset Maugham lúc đó còn chưa ai biết đến, được xuất bản và thành công lớn, ngay lập tức, giới văn học đã xếp ông vào trường phái chủ nghĩa tự nhiên của Anh xuất hiện ách đó ít lâu. Điều này chỉ đúng một phần

nào. Tất nhiên việc công chúng chấp nhận ngay Môôm cuối cùng không thể lý giải bằng sự lôi cuốn của các tiểu thuyết trước đó của Gioóc g iơ Gitxingơ (1857 – 1903) như:

“Giai cấp đã mất “Dêmos” (1886) và “Niu Goráp-Xtrit” (1891). Môôm có những người thầy khác. trước hết môôm tự xem mình chịu ảnh hưởng của các nhà văn pháp:

Vôn-te (ông gọi Vôn-te là: người viết văn xuôi giỏi nhất của thời đại chúng ta), Xtăngđăn Bândắc, Gôngcua, Pholôbe, Mốpaxăng, Phorăngxơ, nhất là của mốpaxăng. Sau này thậm chí Môôm được mệnh danh là “Mốpaxăng của anh Quốc”. Thực ra trong số các nhà văn viết truyện ngắn của anh, có lẽ, Môôm là người viết tài nhất, và một số truyện của ông được công nhận là các tuyệt tác của nền văn học thế giới. Nhưng với tư cách là người viết tiểu thuyết thì đối với Mốpaxăng thì ông không phải là người xa lạ. Ông cũng tinh táo, thẳng thắn, cởi mở, tìm tòi các nguyên nhân cho mỗi hành động của con người và không thỏa mãn với những giải thích do chính các nhân vật dựa vào đó đưa ra. Ông thấy trong họ những con người sốt sắng và vì thế họ không vô tư. Ông còn học tập ở Mốpaxăng (và không chỉ ở ông ta) sự chiêm biếm hoàn toàn độc đáo ẩn tàng sau sự vô tư và khách quan rõ rệt nhưng cũng vì thế đặc biệt hữu hiệu. Nhà văn trầm tĩnh, thậm chí lạnh lùng này đã không phải một lần bắt đầu cho chúng ta thấy sự tách mình khỏi những gì đã xảy ra. Thực tế một số nhân vật của ông rất dễ yêu, còn một số khác vô cùng xấu xa, kinh tởm.

Ông như thể tô sơn thành nhiều lớp. Và dưới mỗi lớp có màu sắc lạnh lẽo, âm u là một lớp khác đầy hàm súc và tươi sáng.

Khi bày tỏ lòng biết ơn đối với những người thầy mình, Môôm nhắc tới tên của hai người anh. Xuyph't và Đăidơn, nhưng ông đề cập tới họ trước hết là về các vấn đề tu từ học. Môôm tự thấy mình gần gũi với truyền thống văn

chương Pháp.

Tuy nhiên, cái nhìn ban đầu có thể nào chẳng nữa thì nó vẫn không thể tách rời Môôm khỏi nền văn học Anh hiện đại. Ngược lại, trong một ý nghĩa nào đó thì lại gần với nó. Trong các thập niên tám mươi, chín mươi thế kỷ mười chín và thập niên đầu của thế kỷ hai mươi, các nhà văn trẻ của Anh đi tìm kiếm các con đường đổi mới các truyền thống. Dickenx không tìm kiếm những người kế tục mình nữa. Trong số các nhà kinh điển từ nay Tháckorê một người đã lẩn tránh sự cám dỗ của chủ nghĩa lãng mạn lộng lẫy, một con người bình tĩnh và vật chất hơn, con người lão luyện từng trải hơn cả Mc thông thái đã gây được sự tin cậy hơn cả Nhưng cả ông ta cũng chỉ là tiếng nói của ngày hôm qua. Bécna Sô thì tìm kiếm nguồn cảm hứng trong sân khấu của Na Uy và của Đức (Ipxen và Vácne) và sau đó là trong sân khấu của Nga (Tôistôi, Tsêkhốp, Òorki). Và ông ta không coi một người Anh nào là người thầy tinh thần của mình mà chỉ công nhận Vôn-te là bậc thầy thôi. Uên-x chú ý tới các nhà văn lãng mạn Mỹ và Đức. Gôn-xu-ô-thi đã tìm qua một thời kỳ say mê sâu sắc tuôc-ghe-nhiếp. Môôm là một trong số nhiều nhà văn Anh lúc bấy giờ khao khát hấp thụ tất cả những gì tinh túy của nền văn học thế giới và ông cũng có mảnh đất quý riêng của mình, đó là Pháp.

Tất nhiên tiểu thuyết Lida vàng Lămbet (Liza of Lambeth, 1896) mới chỉ xác định con đường mà nhà văn trẻ tuổi sẽ đi theo. Lúc đó hãy còn lâu ông mới được định hình trưởng thành. Và không chỉ vì ông còn cách phải hoàn thiện nghệ thuật của mình trong địa hạt tiểu thuyết. Môôm, như đã nói, hoạt động ở nhiều thể loại. Điều này không phải lúc nào cũng mang lại cho ông sự mãn nguyện. Có những lúc, nhưng thôi thúc sáng tạo đã đẩy ông về một hướng, còn khát vọng thành công (không phải về vật chất) lại đẩy ông về một hướng khác, một thể loại khác, nơi mà vào thời điểm đó ông chẳng có gì để nói như một nghệ sĩ, nhưng thành công thì lại được bảo đảm cho loại nhà

văn xoàng.

Nhưng rồi kết cuộc, con người nghệ sĩ của ông vẫn cứ nắm bắt được nhờ sự sáng tạo nhiều mặt của mình. Kinh nghiệm mà ông có được trong thể loại này đã làm phong phú thêm các tác phẩm ở thể loại khác. Những hiểu biết mới về con người mà ông đã tìm thấy được nhờ việc nghiên cứu về con người qua truyện ngắn và kịch đã giúp ông miêu tả tính cách rất xuất sắc. Trong tiểu thuyết tiểu thuyết về phần mình lại dạy cho nhà viết truyện ngắn Môôm cách họa nên con người trên nền bối cảnh sâu sắc hơn; và dạy cho nhà viết kịch Môôm biết cuốn hút vào các vấn đề nghiêm túc.

Các tuyển tập truyện ngắn của Môôm khá lâu sau mới xuất hiện. Tuyển tập đầu tiên xuất bản năm 1921. Nhưng ông đã là nhà soạn kịch ngay trong thời gian. viết “Lida vùng Lămbét”. Than ôi, ông chưa được ai biết đến. Gần như là cùng một lúc với cuốn tiểu thuyết ấy, Môôm đã viết vở kịch một hồi “Hôn nhân thuộc quyền uy thượng đế” và chưa đầy mấy năm sau viết vở “Một người danh dự” (A manor Honour, 1903). Cả hai vở kịch lâu không được các nhà hoạt động sân khấu lúc nào chú ý. Nhưng Môôm, là người đầy nghị lực và rất tháo vát nên ông vẫn cố gắng đạt được thành công của mình. Ông đã dịch vở kịch đầu tiên sang tiếng Đức lấy tên là “Người đắm tàu” và đã chuyển nó cho hội sân khấu càphê?. Một trong những người lãnh đạo hội này là nhà đạo diễn nổi tiếng người Đức:

Macx Ranhác. Vở kịch được dàn diễn ở Béclin năm 1902 do chính Macx Ranhác đạo diễn. Năm 1903 “Hội kịch” do một nhóm trí thức tiên bộ thành lập trong đó bốn năm đã dựng cả vở “Một người danh dự”? Thực ra, mới chỉ có hai vở kịch, nhưng nói chung đó không phải là dấu hiệu của thất bại. “Hội kịch” không còn biểu diễn nữa. Nhưng trước đó (một sự kiện cực kỳ quan trọng) vở Một người đã dự” đã đi đăng dự hình thức phụ trương đặc biệt của tạp chí “Phócnaítin Rôviu” một tạp chí được phổ biến rộng rãi nhất

trong giới trí thức Anh.

Và thế là Somerset Maugham đã bước vào ngưỡng cửa của sân khấu.

Có điều ông cần phải có những nỗ lực mới để có thể vượt Qua ngưỡng cửa đó. Vở kịch một hồi được dựng ở nước ngoài không được tính. Thành công ở “Hội kịch” chưa nói rõ được lợi thế của ông. Họ, những người của “Hội kịch:

là những ai Bêcnasô là người có lẽ chính bản thân cũng không biết viết kịch Uytiom Anhe, nhà phê bình người NaUy gốc Anh, người đã làm nhảm tai mọi người cái Ông Ipxen của mình Tất cả các nhà trí thức đó đã bị ám ảnh những vấn đề xã hội và không hiểu tý gì về khẩu vị của công chúng Ai cần đến Môôm này kẻ hưởng hơi hướng của họ. Họ không chỉ không chấp nhận vở kịch châm biếm giới tu sĩ Bánh mì và cá “Loaves and fishes, 1903 mà không chấp nhận cả vở hài kịch xa -lông gần như vô thưởng vô phạt “Lady Phorêric” (Lady Flederlck, 1907). Nhưng Môôm vẫn cứ kiên trì dựng sân khấu. Năm 1907, nhờ một sự ngẫu nhiên may mắn, vở Lady đã được dàn dựng thành công của vở này quá lớn đến nỗi vài tháng sau đó tiền sân khấu các nhà hát ở Luân Đôn diễn thêm ba vở kịch của Môôm đã được viết từ trước. Một vở không thành công, hai vở còn lại hài kịch xa-lông “Bà đồ” (Mrs Dot, 1904) và “Giắc Xtrô” (Jack Straw, 1905) thì được công chúng nhiệt liệt tán thưởng.

“panch” đã có tranh biếm họa vẽ Sêchxpia đang quần quai ghen tuông trước các tấm áp phích có tên Môôm Bắt đầu từ đây, các nhà hát đi săn các kịch bản Môôm. Và ông đã không từ hôn một ai. Môôm viết tất cả bao nhiêu vở kịch không ai biết chính xác. Hai mươi chín vở trong số đó còn giữ được (Một số vở chỉ giữ dưới dạng bản thảo). Số kịch bản còn lại, trước khi chết ít lâu ông đã hủy cùng với một phần lớn tác phẩm văn học và tài liệu lưu trữ của cá nhân.

Mười tám vở kịch bắt đầu từ vở. “Láđy Pholêđêric”, mà Môôm đã tự xem như đó là tác phẩm liên hoàn” của mình, đã được in thành sáu cuốn sách từ 1933.

Tuyển tập sáu tập đó (trong các lần xuất bản sau là ba tập) bao gồm các vở kịch thuộc các thể loại rất khác nhau. Ngoài ra một số tiểu thuyết và truyện ngắn của Môôm cũng được các tác giả khác đưa lên sân khấu hay màn ảnh vào các thời gian khác nhau, trong tất cả những gì mà Môôm viết đều chứa đựng cội nguồn kịch tính.

Nói tóm lại, Môôm trước hết là con người của sân khấu. Khi ông bị trách là đã viết quá nhiều cho sân khấu, ông đã trả lời rằng, ngược lại, ông đã kiềm chế mình vì ông có thể viết kịch một cách nhẹ nhàng kỳ lạ. Môôm thực sự có một “bản năng sân khấu” ghê gớm. Những tác phẩm của ông, trừ một vài ngoại lệ nhỏ được xây dựng khúc chiết lạ thường, đồng thời có nhiều nhân vật thành công. Các mẫu đối thoại được gọt giũa, sáng sủa và hóm hỉnh. Và tuy nhiên lịch sử mối quan hệ của Môôm và nhà hát không chỉ có cội nguồn của kịch, mà còn có cả kết thúc không kém kịch tính. Vào đầu những năm ba mươi ông tuyên bố rời khỏi kịch trường. Đó là một sự kiện gây chấn động dư luận. Báo chí đã tranh luận nhiều kiểu. Bécôn Brêch đã hưởng ứng bằng bài báo “Sự chối bỏ của một kịch gia”. Con người tự rời bỏ “đường băng chuyển của sự thành công”. “Điều này có thường xảy ra không?” – Bécôn Brênh hỏi. và ông nhận thấy hành động của Môôm là sự biểu hiện của một phẩm chất và một trí tuệ cao quý.

Môôm đã tự nguyện rời sân khấu vẫn như trước đây sân khấu cần có ông. Song đối với nền sân khấu thương mại thì ông chối bỏ. Trong đời mình, môôm đã từng xăng xái đi vào sân khấu, thì đến lúc này ông cũng hăm hở ra đi để tỏ thái độ của mình.

Sự ra đi đó là một hành động chuộc lỗi độc đáo. Khi Môôm còn là một nhà

văn trẻ đầy hứa hẹn trong nhóm của BénaSô, ông đã từ chối sáng tác những vở kịch mang tính vấn đề cho thể loại hài kịch xa-lông. Giới trí thức Anh đã xem đó như là một sự phản bội công khai của Môôm. Sự tách mình lúc bấy giờ rời khỏi những con người đang đi theo con đường của sự thật đầy gian nan, đã là một gánh nặng đè lên lương tâm của ông. Ông không phải là người mua vui.

Ngay trong những vở hài kịch nhẹ nhàng nhất của ông cũng không tránh khỏi sự hiện diện của yếu tố châm biếm. Còn trong những vở kịch hay nhất của mình, ông đã tiến tới trò chuyện nghiêm chỉnh về cuộc sống. Tuy nhiên, theo lời ông, thì ông ông “mệt mỏi vì chỉ nói được một phần nửa sự thật. Ông không thể nói cả sự thật trên sân khấu. Theo ông, điều này chỉ dành riêng cho các thiên tài như BécnaSô ... Môôm đã chưa nói hết, và cũng có thể, sự thật ông không hiểu rằng thành công của BécnaSô không chỉ là của một tài năng xuất chúng trên sân khấu. mà còn là thành công cả “một người đã thấy được các vấn đề xã hội của xã hội Anh rõ ràng hơn Môôm nhiều. Điều đáng chú ý là tất cả cuốn tiểu thuyết hay nhất của Môôm đều viết về người nghệ sĩ. Như là cuốn tiểu thuyết “Về tình cảnh nô lệ của con người” (Of the man Bondage, 1915) trong đó nhân vật chính lại chính là Môôm dưới cái tên Philip Kêri. Tiểu thuyết “Mặt trắng và đồng xu” (The Monn and Sixpence,) và “Bánh nướng và bia” (Cakes and Ale, 1930) cũng vậy. Trong cuốn thứ nhất, qua hình tượng Xtrilendơ là cuộc đời của Pôn Gôganh. Trong tiểu thuyết thứ hai, qua hình tượng Etvót Đorípphindơ, ông cố gắng khôi phục lại thế giới tinh thần của Tômát Hácđi. Hai nhân vật, một họa sĩ, một nữ diễn viên, những cá tính khác nhau, hoàn cảnh sống và địa hạt sáng tạo khác nhau, nhưng tất cả có chung một điều:

họ là những người đã mở ra cho chính bản thân những quy luật của nghệ thuật, mà trong đó họ đã sáng tạo và thông qua nghệ thuật, họ khám phá ra

một sự thật gì đó của cuộc sống.

Năm 1938, Môôm cho xuất bản cuốn “Tổng kết”. Một năm trước đó, đã ra đời cuốn tiểu thuyết “người đàn bà trên sàn diễn” (Theatre, 1937).

Cái gì cao trọng hơn? cuộc sống hay là nghệ thuật? Đường như môôm muốn hỏi điều đó qua tác phẩm này. Câu trả lời của ông đã thông qua sự phát triển của cốt truyện và các lớp nhân vật khá phức tạp. nghệ thuật không thể có nếu thiếu cuộc sống. nó được cuộc sống nuôi dưỡng và nó được sự thăng hoa độc đáo của cuộc sống. Song đồng thời về mặt khác nó lại cao hơn cuộc sống, bởi vì trong nghệ thuật, nếu như đó là nghệ thuật chân chính, thì tất cả đều là sang tạo. nó là sự hiện thân và là biểu tượng của những nhà chính yếu nhất trong cuộc sống. Và nó gạt bỏ những gì vô vị thường ngày.

IU.KAGAROLITÔKI

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 1

Cửa mở, Michael Gosselyn nhìn lên.

Julia bước vào.

– Ô, em. Anh không để em đợi lâu đâu. Anh đang bận ký nốt mấy cái thư – Anh cứ thông thả. Em chỉ ghé qua để xem những lô ghế nào đã được dành riêng cho gia đình Dennorants. Đây, anh chàng kia làm gì ở đây thế.

Với bản năng của một nữ diễn viên lão luyện biết dung hòa lời nói và động tác, nàng hát đầu điệu nghệ về hướng căn phòng nàng vừa đi qua, – Hẳn làm thư ký kế toán. Trước đây làm ở hang Lawrence và Hamphreys, mới đến đây được ba ngày.

– Còn trẻ nhỉ?

– Hẳn xem chừng thạo việc. Hẳn không ngờ nổi đường lối kế toán của mình ở đây. Hẳn nói với anh là không nghĩ rằng một nhà hát lại làm ăn theo kiểu doanh nghiệp đến vậy, rằng một sở làm ăn trong thành phố có lối kế toán khiến ta suy nghĩ đến bạc đầu.

Julia mỉm cười về cái vẻ tự mãn trên khuôn mặt bánh trai của chồng.

– Cũng khá tinh tế. Bữa nay nếu hẳn làm xong việc rồi anh nghĩ vợ chồng

mình có thể mời hắn về nhà dung bữa trưa. Hắn là con người lịch thiệp đấy chứ.

– Như thế đã đủ lý do để mời cơm chưa?

Michael không để ý đến cái giọng hài hước của vợ. Anh sẽ không mời, nếu em không thích. Anh chỉ nghĩ đây là một biệt đãi dành cho cậu ta, Hắn ngưỡng mộ em hết mình. Em biết không, hắn xem vợ em đang diễn tới lần thứ ba rồi và khao khát được giới thiệu với em. - Michael nhấn nút chuông và một lúc sau người nữ thư ký riêng của anh vào.

– Cô Margery, thư đây. Chiều nay tôi phải, tiếp những ai?

Julia lơ đãng nghe Margery đọc danh sách, mặc dù đã qua quen thuộc với cái văn phòng của chồng, nàng vẫn đảo mắt nhìn quanh. Đây là một văn phòng rất đạt tiêu chuẩn dành cho vị quản lý một nhà hát hạng nhất. Tám lát tường giá cao do một nhà trang trí nội thất tài danh thiết kế trên treo những tác phẩm với chủ đề về sân khấu do hai danh sư Zonany và Wilde thực hiện. Những chiếc ghế bành rộng và thoải mái. Michael ngồi trong một chiếc ghế chạm trổ công phu, tuy là đóng theo mẫu cũ, nhưng do một hãng mộc nổi danh đảm trách, chiếc bàn gỗ ghê kiểu Chippendale mà anh đang ngồi với những hình khối trang trí tròn trặn và những chân bàn mang hình móng vuốt dã thú, trông thật đường bệ. Trên bàn có đặt một khung ảnh lớn bằng bạc lồng ảnh lớn nàng, hài hòa cân xứng với nó là bức hình bé Roger, con trai hai người. Giữa hai khung ảnh ấy là chiếc nghiên mực bằng bạc lộng lẫy nàng, đã tặng chồng nhân một dịp sinh nhật của chàng. Đằng sau cái nghiên đó là một giá gỗ đồ ầu, khảm vàng để xếp giấy phòng khi chàng cần viết thư tay. Giấy mang tiêu đề Nhà hát Sidons. Bao thư mang phù hiệu riêng của Michael, hình đầu bò rỗng, bên dưới là khẩu hiệu:

NEMO ME IMPUNE LACESSIT. Mấy đóa hoa cẩm chương vàng cắm trong một cái cúp bằng bạc mà chàng đã đoạt được sau ba lần liên tiếp vô

địch trong giải đánh gôn dành cho giới sân khấu, cúp đó nói lên sự săn sóc Margery dành cho chàng Julia liếc nhìn cô ta, suy nghĩ. Mặc dù với mái tóc ngắn màu hạt dẻ sáng và đôi môi son tô đậm, cô vẫn giữ được cái vẻ chừng chạc vô tư vốn là nét riêng của giới thư ký cao tay nghề. Cô làm việc với Michael được năm năm rồi. Khoảng thời gian ấy thừa đủ để cô biết rõ Michael biết từ trong ra ngoài, Julia tự hỏi cô ta có thể khùng đến độ thương anh ấy chăng?

Vừa lúc ấy Michael rời khỏi ghế.

– Rồi, bây giờ đến phiên em.

Cô Margery trao chiếc nón đen hiệu Hombourg cho Michael và giữ cánh cửa cho hai người rời văn phòng, Khi họ vừa bước ra phòng ngoài thì người thanh niên mà Julia đã để ý quay đầu nhìn rồi đứng dậy.

– Tôi hân hạnh giới thiệu anh với cô Lambelt Michael nói, với điệu bộ của một vị đại sứ được ủy nhiệm trước triều đình của một vị quốc vương giới thiệu tùy viên của mình:

– Anh bạn này đủ khả năng điều chỉnh lại cái mớ lộn xộn về kế toán của chúng ta.

Người thanh niên đỏ mặt. Anh ta mỉm cười máy móc đáp lại nụ cười âm áp cởi mở của Julia và nàng thân ái nắm bàn tay rịn mồ hôi của chàng, sự lúng túng của cậu ta thật cảm động. Nghe nói hồi xưa khi được giới thiệu với Sarah Sldons, ai cũng bị khớp như vậy. Julia nghĩ mình đã không tệ nhì lắm với Michael khi anh đề nghị mời người này về dùng bữa. Nàng nhìn xoáy vào mắt cậu ta. Mắt nàng to, nâu xẫm, và long lanh. Nàng khỏi cần cố gắng, tự nhiên như xua một con ruồi vo ve quây rối quanh nàng, khi phải tạo một vẻ hiền lành, thân thiện điểm chút ranh mãnh.

Tôi không biết chúng tôi có thể mời anh về dùng bữa với cùng hay không, Sau đó anh Michael sẽ đưa anh về.

Chàng thanh niên lại đỏ mặt và yết hầu lại đưa lên đưa xuống trong cái cổ khăng khiu.

– Quý hóa quá, tấm lòng ông bà. - Anh ta nhìn xuống quần áo đang mặc, vẻ bối rối. - Tôi nhóp nhúa quá.

– Anh có thể tắm rửa, chải chuốt khi về đến nhà chúng tôi.

Xe đợi sẵn họ ở cổng sau, chiếc xe đen bóng loáng, ghế nệm bọc da trắng ánh thủy ngân với phù hiệu riêng của Michael kín đáo nhưng trang trọng kẻ bên trong cửa xe, Julia lên trước.

– Mời anh lên ngồi kế tôi. Để anh Michael lái.

Nhã họ ở quảng trường Stanhope, khi về đến nhà Julia bảo bác gia nhân chủ buồng tắm cho anh ta.

Nàng đi thẳng vào phòng khách. Khi Michael theo vào thì nàng đang bận tô lại nét môi.

– Anh dặn cậu ta ngắm vuốt xong thì lên.

– À, tên cu cậu là gì nhỉ?

– Anh cũng đâu có biết.

– Anh à, lẽ ra mình phải biết. Thôi để em yêu cầu ghi vào sổ khách.

– Vớ vẩn, hẳn chưa tới mức quan trọng vậy đâu.- Michael thường chỉ mời những người danh vọng ghi sổ. - Chúng ta sẽ không bao giờ còn tiếp hân tại đây nữa.

Đúng lúc đó người thanh niên xuất hiện:

Trong lúc ngồi xe, Julia đã tìm đủ cách để cậu ta được tự nhiên, nhưng anh chàng vẫn ngượng ngùng. Rượu đã sẵn do chính tay Michael rót. Julia rút điều thuốc, chàng thanh niên quẹt lửa cho nàng mời nhưng tay run quá tưởng như không đưa nổi ngọn lửa tới kẻ điều thuốc, buộc lòng nàng phải cầm lấy tay cậu, giữ yên.

Tội nghiệp chú cừ non. - Nàng nghĩ. - Đáng chừng đây là giây phút tuyệt

vời nhất của cuộc đời chú. Cái giây phút này kỳ thú lắm để chú kể lại với bạn bè. Mình đoán cô cậu phải là thứ người hùng trước đồng sự”.

Nói với chính mình, Julia nói khác, nói với người ngoài, nàng có lối nói khác, lối độc thoại của nàng rất sinh động. Nàng say sưa hít hơi đầu tiên của điều thuốc. Mà thính thú thật khi nghĩ rằng, việc ngồi ăn và nói chuyện với nàng khoảng bốn mươi lăm phút, có thể làm cho một người đàn ông tự thấy mình quan trọng hẳn lên.

Người thanh niên buộc lòng phải thốt ra nhận định của mình.

Gian phòng này thật tuyệt. Nàng tặng liền cho chàng ta một nụ cười thích thú, kèm theo cái nhướn mắt nhẹ của đôi mày ngài thanh thanh, điều mà anh chàng thấy nàng thường ban phát trên sân khấu.

– Tôi sung sướng được biết anh thích gian phòng này. - Giọng nàng trầm và hơi khàn khàn đôi chút, có vẻ như nhận xét của anh chàng khiến đầu óc nàng thư thái. - Trong nhà này chúng tôi vẫn nghĩ rằng anh Michael có khiếu thẩm mỹ hoàn hảo.

Michel đắc ý đảo mắt quanh phòng.

– Tôi khá giàu kinh nghiệm. Tôi thường tự mình tạo dựng cảnh trí cho các vở kịch đoàn chúng tôi trình diễn. Dĩ nhiên có người đảm trách công việc nặng cho tôi nhưng ý thức chỉ đạo phải là của tôi.

Họ dọn đến nhà này hai năm trước đây. Michael biết và Julia cũng biết, rằng họ đã giao phó công việc cho một nhà trang trí nội thất đắt giá khi họ đi lưu diễn, và ông này đồng ý là sẽ hoàn tất ngôi nhà cho xứng đáng với công việc mà họ đã hứa dành cho ông ở nhà hát, khi họ đi lưu diễn về(Nhưng xét ra không cần kể chi tiết rườm rà với một thanh niên mà thậm chí tên già, họ cũng không hay biết. Ngôi nhà, được thiết kế với một “gu” thẩm mỹ tuyệt hảo, bằng sự pha trộn tài tình tính cổ điển và hiện đại, và Michael có lý khi anh nói rằng đây quả là ngôi nhà của một người hào hoa. Tuy nhiên, Julia

đòi cho bằng được là nàng phải có phòng ngủ theo ý thích. Trước đây nàng đã có căn phòng ngủ rất ung trong ngôi nhà cổ của họ tại công viên Ông Hoàng. Giờ nàng dựng lại nguyên căn. Giường và bàn trang điểm bọc lụa hồng, ghế nệm dài và ghế bành thì màu xanh ngọc thạch. Treo bên trên chiếc giường là ngọn đèn ánh hồng do một bày thiên thần tiểu đồng mạ vàng mũm mũm chia nhau cầm dây rủ xuống, một bày thiên thần tiểu đồng mạ vàng mũm mũm khác quây tròn xung quanh tấm gương gắn trên bàn phấn. Trên những chiếc băng thớ mịn có những tấm hình chụp mang chữ ký, được lồng khung nẹp rộng, của những nam nữ “diễn viên và những nhân vật hoàng tộc. Nhà trang trí nội thất chau mày, nhưng chỉ duy nhất trong căn phòng này Julia mới cảm thấy hoàn toàn tự nhiên. Nàng ngồi ở cái bàn gỗ mịn thớ viết thư, trên một khung ghế thết vàng kiểu Hamlet.

Họ được mời xuống lầu dung cơm Julia nói:

– Tôi hy vọng anh sẽ ăn đi nào. Tôi và nhà tôi ăn ít lắm.

Quả vậy, bữa ăn gồm món cá thồn bơ chiên, sườn nướng, rau trộn. và mứt trái cây. Bữa ăn nhằm thỏa mãn sự đói bụng bình thường, chứ không phải để có thêm chất mỡ béo trogn người. Người đầu bếp được cô Malgery điện cho biết có người khách ăn trưa đã-vội vã chiên thêm khoai tây:

Những miếng khoai chiên giòn thơm ngon. Chỉ có chàng thanh niên ăn món khoai này. Julia nhìn giả bộ thêm lắm trước khi lắc đầu từ chối. Michael nghiêm. chỉnh ngó một chặp như không đoán nổi đó là món gì? rồi bằng một cái khẽ nhún vai, thoát khỏi thế bí, nói:

– Thôi, cảm ơn.

Họ ngồi ở bàn ăn? -Julia và Michael, mỗi người ở một đầu bàn, trên những chiếc ghế kiểu Ý, còn người thanh niên ngồi giữa, trên một chiếc ghế không êm ái lắm, nhưng cũng thích hợp. Julia nhận thấy dường như cô ta có ý ngó ngang sang bàn phụ, với nụ cười biểu đồng tình, nàng nghiêng mình về phía

trước:

– Anh cần gì?

Anh chàng đỏ bừng mặt ...

– Liệu tôi có thể xin bà một mẫu bánh mì không?

– Được lắm chứ! .

Nàng đưa mắt ra hiệu cho gia nhân, lúc đó đang rót rượu vang trắng nguyên chất cho ông Michael, và anh ta rời khỏi phòng.

– Michael và tôi không dùng ...bánh:

mì bao giờ cả.

Chúng tôi khờ quá,..- không nghĩ là anh có thể cần đến.

– Ăn bánh mì chẳng qua là do thói quen.- Michael nói - Nếu, định tâm ta có thể dứt được nó rất mau.

– Chú cừ đáng tội nghiệp gầy trơ xương, anh Michael à.

– Không phải tôi kiêng bánh mì vì sợ mập. Tôi không ăn vì tôi không thấy cần. Với sự tập luyện tôi có thể thích gì thì cứ việc ăn nấy.

Ở tuổi năm mươi hai, Michael còn rất bảnh bao. Hồi thanh niên, với mái tóc dày, xom màu hạt dẻ, với nước da mịn và đôi mắt lớn màu xanh đậm, sống mũi thẳng và đôi tai nhỏ, ông đã từng là nam diễn viên điển trai nhất trên sân khấu Anh quốc. Chỉ có một khuyết điểm duy nhất là đôi môi mỏng. Ông cao đúng thước tám, phong cách hào hoa. Vẻ đẹp hiển nhiên ấy đã đưa Michael vào nghề sân khấu thay vì theo binh nghiệp như cha:

Bây giờ thì mái tóc hạt dẻ đã trở nên màu xám tro nhiều lắm rồi, và ông cho tia ngắn; khuôn mặt nở rộng ra và rõ nét; nước da không còn mịn màu hoa đào đang độ khai bông mà đậm sắc hơn.

Nhưng với đôi mắt sáng và đường nét độc đáo ông vẫn còn bảnh bao lắm.

Hồi chiến tranh ông có ở trong quân ngũ năm năm, do đó đã có được dáng dấp con nhà lính, nên nếu không biết ông là ai (mà chuyện đó khó lắm, vì

trên báo chí tranh ảnh, hoặc cách này hoặc cách khác, chỗ nào lại chẳng có ảnh ông), người ta dễ nghĩ ông là một sĩ quan cao cấp. Ông khoe rằng kể từ tuổi hai mươi trọng lượng thân thể chưa một lần thay đổi, năm này qua năm khác, dù nắng dù mưa, sáng nào cũng đúng tám giờ sang Michael thức dậy, mặc quần soóc, áo thun và chạy “một vòng công viên Ông Hoàng”.

– Thừa bà Lambert, sáng nay cô thư ký có nói với tôi là bà đang tổng duyệt cậu thanh niên nói - thế có nghĩa là bà đã chuẩn bị một, vở mới ă?

– Không hề có chuyện ấy. - Michael trả lời – Chúng tôi đã diễn không xuể đây.

– Michael- nghĩ là chúng tôi hơi xuống, nên anh ấy cho duyệt lại.

– Tôi hãnh diện về tính nghiêm khắc của mình. Tôi thấy- có những chuyện làm ăn lặt vặt xen vào những điều đó, tôi không khi nào cho phép, và có những lời thoại tùy hứng không đúng nguyên bản. Tôi chủ trương phải theo sát lời của tác giả, mặc dù, chỉ có Trời mới biết nổi liệu những từ tác giả viết ra ngày nay sáng giá lắm không.

– Nếu anh thích đi xem kịch của chúng tôi, - Julia duyên dáng nói, - tôi nghĩ anh Michael đây sẽ vui vẻ dành cho anh ít ghế.

– Được xem lại thì tuyệt. - người thanh niên sôi nổi đáp - Tôi xem vở này ba lần rồi.

Thế à? - Julia la lên, vẻ ngạc nhiên, mặc dù nàng nhớ kỹ là Michael đã kể lại như vậy. - Dĩ nhiên là vở không tệ lắm, vở này giúp chúng tôi đạt được mục tiêu theo đuổi, nhưng tôi không ngờ lại có người đi xem tới ba xuất.

Tôi đi xem không hẳn vì vở kịch, tôi đi là để xem tài diễn xuất của bà.

“Thế chứ, mình bắt gã phải nói ra sự thực này” Julia nghĩ, rồi nói lớn:

– Khi chúng tôi đọc kịch bản, anh Michael tỏ ý hoài nghi giá trị của nó. Anh ấy không nghĩ rằng vai tôi thử có thể hay:

Anh thấy không, vai này đâu có phải là vai của một minh tinh. Nhưng tôi tin

là mình có thể làm nên việc. Dĩ nhiên là chúng tôi phải gọt giũa lại vai nữ kia nhiều lắm trong những buổi tập dượt.

Tôi không nói là chúng tôi viết lại vở kịch, - Michael nói - nhưng tôi dám nói rằng từ kịch bản mà tác giả trao cho chúng tôi, chúng tôi đã tạo ra một vở khác xa.

– Tôi chỉ cần biết trong vở ấy bà tuyệt vời, - người thanh niên nói.

“Anh ta có cái gì hấp dẫn”.

– Tôi hân hạnh được anh mến mộ. – Nàng trả lời.

– Nếu anh tử tế với Julia, tôi dám cá khi anh ra về nàng sẽ tặng cho anh tấm ảnh nàng.

– Thật vậy không thưa bà?

Anh chàng lại đỏ mặt và đôi mắt rực sáng. “Anh ta có vẻ hiền”. Anh ta không hẳn là bảnh trai, nhưng nét mặt thật thà cởi mở và sự ngượng ngập có cái gì hấp dẫn. Mái tóc quăn nâu nhạt, bị chải ép xuống và Julia nghĩ rằng anh ta sẽ đẹp hơn nhiều, nếu thay vì trét biđăng- tin để ép thẳng gọn sóng tóc, anh ta chải khéo hơn. Sắc mặt tươi mát, nước da mịn màng và hai hàm răng nhỏ đẹp. Nàng tán thưởng nhận xét là áo quần cũng xứng hợp và anh ta khéo ăn mặc. Trông anh có vẻ sạch sẽ dễ thương.

– Tôi nghĩ là trước đây về công việc anh chẳng có dính líu gì đến bên sân khấu phải không?

– Đúng, không hề. Bởi thế tôi mới ham chỗ làm này. Bà không tưởng tượng được việc làm này gây hứng thú cho tôi đến mức nào đâu.

Michael và Julia mỉm cười hiền hậu. Họ cảm thấy sự ngượng mộ của anh ta đối với mình vượt lên khỏi cái mức thường tình đôi chút.

– Chưa khi nào tôi nhận cho người ngoài dự những buổi tập dượt, nhưng riêng anh với tư cách một kế toán viên của chúng tôi, nghĩa là hầu như thuộc về nhà hát, tôi không ngại dành cho anh một biệt lệ nếu quả tình anh ham

thích.

– Ông tốt quá. Cả đời tôi chưa một lần nào được xem diễn tập. Thế ông có tính đóng vai trong vở tới không”.

–Ồ, không, tôi không nghĩ vậy. Tôi không còn ham đóng nữa. Tôi thấy khó tìm một vai thích hợp với mình. Anh thấy không, ở tuổi tôi hiện nay làm sao còn đóng nổi những vai khách tình si trẻ tuổi nữa, và dường như các tác giả bây giờ không còn viết những vai người ta quen viết hồi tôi còn thanh niên. Những vai mà người Pháp kêu là nhà biện luận. Anh hiểu điều tôi nói chứ, một quận công, một bộ trưởng, hay một tôn ông triều đình, kẻ khéo nói những điều lém lỉnh vui vui và quay kẻ khác trên ngón tay. Tôi không hiểu những gì đã xảy ra cho các tác giả. Dường như họ không còn khả năng viết nên những dòng kịch hay nữa. Nung gạch mà không có rom, đó là điều mà ngày nay người ta đợi diễn viên chúng tôi làm. Và liệu họ có tri ân chúng tôi không' Tôi có ý nói đến các tác giả đấy. Anh sẽ ngạc nhiên hết sức nếu tôi nói ra những điều kiện mà một số ông ấy đủ can đảm đòi hỏi.

– Sự thật là chúng ta chẳng làm gì được nếu không có họ. - Julia mỉm cười nói - Vở kịch đã dở thì dù diễn khéo đến đâu cũng không cứu vãn nổi.

– Công chúng thực ra đâu có ham gì kịch nghệ. Vào những giai đoạn phồn vinh của sân khấu Anh quốc người ta đâu có đi xem kịch, họ đi xem những diễn viên. Đâu có quan trọng , việc Kemble và bà Sidons diễn cái gì. Công chúng đến để xem chính những diễn viên. Và ngày nay vẫn vậy, mặc dù tôi không dám phủ nhận là nếu vở tồi, mình lãnh đủ. Tôi vẫn giữ ý kiến là nếu vở kịch hay, thì công chúng vẫn đến để xem diễn viên chứ không phải đến để xem kịch.

– Em không phủ nhận rằng có người nào đó phủ nhận sự kiện này, - Julia nói:

– Tất cả điều mà một nữ diễn viên như bà Julia đây mong muốn là cho bà ta

một phương tiện truyền đạt. Cứ cho bà điều đó đi, rồi để bà ta làm nốt phần còn lại.

Julia mỉm cười hứng thú nhưng có vẻ không tán thành.

– Cậu đừng quan trọng hóa ý kiến nhà tôi. Tôi sợ ông ấy thiếu khách quan khi có chuyện liên quan tới tôi.

– Trừ phi cậu này còn điên hơn cái mức độ mà anh nghĩ, hẳn cậu ấy đã biết rằng về mặt diễn xuất em chẳng còn thiếu ngón nào.

–Ồ, đó chẳng qua là một ý nghĩ mà người ta có bởi vì em cẩn thận chẳng bao giờ làm điều gì ngoài những việc em có thể làm được.

Michael thoát nhìn đồng hồ.

– Uống xong cà phê đi, tôi nghĩ đến giờ chúng ta phải đi thôi, cậu à.

Người thanh niên dốc ực chỗ cà phê còn lại, và Julia rời khỏi bàn.

– Mong bà đừng quên tám hình, tặng tôi, thưa bà.

– Trọng phòng làm việc của anh Michael còn mấy tám. Cậu theo tôi để tôi chọn cho cậu một tám.

Bà dẫn cậu vào gian phòng, khá rộng ngay đằng sau phòng ăn, mặc dù đây là phòng riêng của Michael anh muốn có một căn riêng để rút về với chính mình, nơi này anh hút xì gà – phòng này những khi phải tiếp tân, được dùng làm phòng treo áo. Có một bàn giấy đóng bằng gỗ gụ trên đó trưng bày những tám hình có mang chữ ký của hoàng đế George v, Hoàng Hậu Marry. Trên mặt lò sưởi là một bản vẽ lại chân dung Kemble trong vai Hamlet do họa sư Lawrence vẽ. Trên chiếc bàn con có một chồng kịch bản đánh máy. Quanh gian phòng là những kệ sách, bên dưới là những học tử, từ một học Julia rút ra một xấp hình mới chụp của nàng. Nàng đưa một tám cho cậu thanh niên.

– Tám này không tệ lắm.

– Tuyệt vời.

– Tôi nghĩ không giống tôi lắm.

– Giống chứ, giống lắm chứ.

Nàng mỉm cười với cậu ta, và như một ả trác nét thường tình, nàng nhìn xuống giấy lát rồi lại ngược lên một chút với ánh mắt mà người ta vẫn mô tả “Mượt mà như nhung” của nàng. Nàng chẳng có chủ đích gì khi làm như thế, chỉ máy móc theo bản năng muốn đẹp lòng người. Cậu ta còn trẻ quá, ngượng ngùng quá, như thể đó là tư cách hiền hòa của cậu, nàng muốn sau này nhìn lại, giây phút này là những phút giây trọng đại của cuộc đời cậu. Nàng liếc nhìn tấm ảnh thêm một lần. nàng thích nghĩ rằng nàng trông giống như vậy. Nhiếp ảnh gia đã tạo tư thế ấy cho nàng, với sự cộng tác của nàng để thể hiện nàng với tất cả sự duyên dáng. Cánh mũi này hơi dày nhưng với bằng kỹ thuật sử dụng ánh sáng ông đã thành thanh tú, không một vết nhăn gây ti ố cho làn da mịn màng của nàng.

– Thôi được! Cậu lấy tấm này đi. Cậu biết tôi đâu có đẹp, mà cũng không thể gọi là xinh xắn nữa. Ông Coquelin vẫn bảo là tôi có một Beauté du diable.

Cậu biết tiếng pháp chứ?

– Biết đủ để hiểu câu đó.

– Để tôi ký tặng cậu.

Nàng ngồi vào bàn, với bàn tay tự tin, uyển chuyển, nàng viết: Thân ái, Julia Lambert.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 2

Khi hai người đàn ông đi rồi nàng lướt xem sắp hình trước khi để lại chỗ cũ. “Với một phụ nữ bốn mươi sáu tuổi, như thế này còn được chán”, nàng mỉm cười. “Những tấm hình này phản ánh trung thực, không thể phủ nhận”. Nàng nhìn quanh tìm gương soi, nhưng không có tấm nào. Mấy thằng trang trí chết tiệt Trách nào anh Michael tội nghiệp chẳng bao giờ sử dụng gian phòng này. Dĩ nhiên là mình vốn không ăn ảnh.

Nàng bỗng muốn xem lại ít ảnh cũ của mình. Michael vốn ngăn nắp theo cung cách một nhà doanh nghiệp, ảnh nàng được xếp trong những hộp giấy cứng lớn, được đề ngày tháng và sắp theo thứ tự thời gian. Ảnh của chính ông cũng được xếp trong những hộp khác cùng cất trong hộc tủ.

Khi có nhà văn nhà báo nào đó ghé thăm và muốn viết bài về thân thế sự nghiệp chúng mình, anh-chỉ với tay một cái là đủ tư liệu cung cấp”, Michael vẫn nói.

Cũng với mục đích đáng, hoan nghênh đó ngay từ những ngày đầu Michael đã cho cất đầy đủ các bài báo liên quan tới sự nghiệp của hai người và cho dán lại thành những chồng sổ lớn.

Có những tấm ảnh Julia khi còn nhỏ, những tấm hình hồi còn con gái, những tấm hình nàng trong những vai hồi mới vào nghề, hình nàng hồi còn là người vợ trẻ, ảnh chụp với Michael, rồi với Roger, con trai nàng khi còn nhỏ xíu. Có một tấm chụp chung ba người. Michael trông rất giống đàn ông, đẹp trai hết xảy, còn nàng, hiện thân của sự hiền dịu, đang nhìn xuống Roger với tất cả tình mẫu tử, và Roger, một bé trai với mái tóc xoăn ai trông thấy cũng phải yêu, Tất cả các báo ảnh đều dành cả một trang để in tấm hình này và hai người cũng dung để giới thiệu nhiều chương trình trình diễn. Rút thành khuôn khổ bưu thiếp, ảnh này bán chạy ở các vùng trong rất nhiều năm. Tấm ảnh gây phiền phức đến nỗi trong thời gian theo học ở trường Eton, Roger không chịu chụp ảnh chung với mẹ nữa. Thật buồn cười cậu ta không thích có hình đăng báo.

“Người ta sẽ nghĩ là con bị lệch lạc hay sao đó”. Nàng bảo con. “Điều này đâu có gây thiệt thòi gì. Con cứ thử đến dự một buổi tiệc khai mạc chương trình mà xem, các yếu nhân xã hội, các bộ trưởng, các thẩm phán, bất kể ông nào, bà nào đều lo sẵn tìm thiếp ảnh gia. họ có thể giả bộ không ưa, nhưng cứ xem cách họ trình trọng sửa tư thế như thế nào khi lọt được vào cặp mắt giới chụp ảnh”.

Nhưng Roger nhất định không chịu.

Julia bắt gặp tấm ảnh nàng trong vai Beatrice, đó là vai duy nhất trong kịch bản của Shakespeare mà nàng thủ diễn. Nàng biết, đóng bộ xiêm áo này nàng không đẹp; có lẽ nàng sẽ không bao giờ hiểu được vì sao, bởi thường không một người nào ăn bận thời trang đẹp hơn nàng. Nàng đặt may y phục ở Paris, cả đồ mặc trong cuộc sống riêng, và các nhà mốt nói rằng không người nào đặt may nhiều hơn nàng. Julia có thân hình lý tưởng, ai cũng phải công nhận điều này.

Đáng tiếc là chưa bao giờ Julia có cơ hội thủ vai Rosalind, Nàng mặc đồ

nam khỏi chê, nhưng ở tuổi này thì muộn mất rồi, và có lẽ cũng vì vậy mà nàng không dám mạo hiểm. Tuy nhiều người có thể nghĩ với vẻ rực rỡ, sự tinh ranh, và kiến thức nghệ thuật hài kịch, Julia sẽ tuyệt vời trong vai đó. Nhưng các nhà bình luận nghệ thuật không ưa vai Beatrice của nàng. Đó chỉ vì cái thể thơ ấy.

chất giọng của Julia, thứ âm thanh trầm sung mãn, với âm sắc khan khan gợi thương, bóp thắt con tim qua từng đoạn khúc não nùng hoặc giả chọc cười ý nhị trong các vở hài kịch, dường như nghe chẳng ra sao khi nàng đọc thơ. Rồi lại cách phát âm của chị nữa, nghe rành mạch từng vần từng chữ, cho đến hang cuối cùng của rạp hát, nhưng “làm cho nghe thơ cũng như nghe văn xuôi”. Thật ra, Julia cho là lỗi tại con người nàng, nàng tân tiến quá.

Michael bắt đầu sự nghiệp với Shakespeare. Đó là trước khi Julia quen anh. Anh đóng vai Roméo ở sân khấu trường đại học Cambridge và khi về Luân đôn dù mới học ở trường kịch nghệ được một năm, chàng vẫn được ông bầu Benxon chăm! Chàng lưu diễn khắp nước và sắm đủ các vai. Nhưng chàng nhận ra rằng Shakespeare sẽ chẳng đưa chàng tới đâu, và nếu chàng muốn trở thành diễn viên hàng đầu, chàng phải tìm kiếm trong các vở hiện đại. Một người tên là Jimmie Langton điều hành một trong những rạp hát đầu tiên ở Midlepool thu hút được sự lưu tâm đặc biệt của dư luận. Và sau ba năm theo ghánh của ông bầu enxon, khi đoàn lưu diễn qua Midlepool, Michael viết thư xin được langton tiếp kiến.

Jimmie Langton, một người đàn ông bốn mươi lăm tuổi, mập ú đầu hói, mặt đỏ, trông giống như một thị dân phì nộn trong tranh của Ruben, rất say mê sân khấu. Ông là một tay kỳ quặc, ngông nghênh, sôi nổi, tự phụ nhưng có sức hấp dẫn. Ông thích đóng kịch, nhưng hình thù ông chẳng cho phép ông đóng vai nào ngoại trừ vài vai hi hữu, âu cũng là may, vì ông đóng dở lắm. ông không kiềm hãm được bản chất bốc đồng vốn có, và đóng vai nào cũng

vậy, mặc dù đã nghiên cứu kỹ vai ấy, suy nghĩ nhiều về nó, nhưng cuối cùng ông vẫn bị lộ bịch.

Cử chỉ nào cũng hên hoang, cường điệu mọi lời thoại. Nhưng khi Langton duyệt vở thì lại khác hẳn; khi ấy ông không chấp nhận bất cứ sự giả tạo nào. Tai ông thính lắm, mặc dù tự thân ông không giữ nổi cung điệu, nhưng ông không bỏ qua một sai sót nào cho một ai.

“Đừng diễn một cách tự nhiên”, ông nói với đoàn của ông. “ông nói với đoàn của ông”. Sân khấu đâu có phải chỗ để mà tự nhiên. Sân khấu là giả bộ tự nhiên”.

Ông hành các diễn viên của ông dữ dội. mỗi buổi họ phải tập từ mười giờ sang đến hai giờ chiều, rồi ông cho họ về để học vai và nghĩ ngợi trước buổi biểu diễn chiều tối. ông ép họ, ông la hét họ, ông mai mĩa họ. ông trả lương thấp. nhưng nếu họ diễn hay một màn gây xúc động thì ông khóc như một đứa trẻ, và khi họ nói một câu thâm thúy trong vở đúng ý ông thì ông cười hô hô.

Ông nhảy chân sáo trên bục diễn khi đắc ý, và khi nổi giận, ông ném kịch bản xuống rồi giẫm chân lên, nước mắt tức tối tuôn đầy má. Họ cười nhạo ông, nguyên rửa ông, nhưng làm hết mình để ông được đẹp long. Ông tạo ra nơi họ bản năng che chở bảo vệ cho ông, đến lúc mà không một ai nỡ bỏ ông. mặc dù họ than rằng ông đối xử với họ như một bầy nô lệ, và họ chẳng bao giờ được yên thân đến một lúc, chẳng máu thịt nào chịu nổi, nhưng họ lại mong muốn khủng khiếp được theo được theo những đòi hỏi quá quắt của ông. Khi ông bắt tay một kép phụ đóng vai tên lính già, lương tuần vền vẹn có bảy bảng anh, và khen:

“Chao ôi! Cậu đóng tuyệt quá”, kẻ đóng vai tên lính già cảm thấy như thể mình là diễn viên ưu tú chares Kean thứ thiệt.

Khi Michael đến để được diện kiến vì biết Jimmie đang cần một kép chính

trẻ, ông đã đoán Michael xin gặp ông làm gì rồi; và tối hôm trước tôi đi xem chàng diễn. Michael thủ vai Mercutio, ông không nghĩ là chàng diễn đạt lắm, nhưng khi chàng bước vào văn phòng, ông sững sốt về vẻ đẹp ủa chàng, mặc quần flannel, áo blouson nâu, không chải chuốt cầu kỳ, chàng đẹp trai đến nỗi người ta ngộp thở. Cử chỉ tự nhiên, nói năng lịch thiệp, Michael nói rõ mục tiêu cuộc thăm viếng trong lúc Jimmie Langton thành thạo quan sát chàng. Nếu có khả năng diễn uất với, những ưu điểm này, hẳn gã trẻ tuổi này còn tiến xa.

– Đêm qua tôi xem cậu nhập vai Mercutio – Ông nói – Ý kiến cậu về vai cậu đóng ra sao?

– Dở ẹc.

– Tôi cũng nghĩ vậy. Cậu bao nhiêu tuổi?

– Hai mươi lăm.

– Tôi đoán là nhiều người khen cậu đẹp trai, đúng không?

– Ấy chính vì vậy mà tôi chọn nghiệp sân khấu. Bằng không thì tôi đã vào quân đội giống cha tôi rồi.

Kết quả cuộc phỏng vấn là bản hợp đồng ký với đoàn. Chàng ở lại Midlepool liền hai năm. Nhờ đoàn chàng nổi danh. Chàng té nhị và hóm hỉnh.

Chàng sẵn sàng chịu cực để giúp đỡ bất kỳ ai. Vẻ đẹp của chàng làm thao thức cả thị trấn Midlepool, mấy cô thường bu quanh cổng hậu trường để thấy chàng ra về. Các cô viết thư tình và gửi hoa tặng chàng. Chàng nhận vinh dự tất nhiên ấy nhưng không bao giờ sao lãng chí tiến thủ. Chàng hăng say tiến bước và quyết tâm không để vướng mắc nào ảnh hưởng đến sự nghiệp. chính vẻ đẹp của Muchael đã cứu chàng, bởi vì Michael langton chẳng bao lâu sớm đi đến kết luận là mặc dù có sự kiên trì và ý chí cầu tiến, Michael cũng không vượt hơn được mức diễn viên giỏi. Giọng anh hơi cuối

và những lúc cần mãnh liệt lại dễ biến thành the thé. Nhưng khuyết điểm trầm trọng nhất của anh trong những vain am chính trẻ tuổi là anh không biết si tình. Đối thoại bình thường thì anh ngon lành lắm, có thể nói năng đầu ra đầy, nhưng đến khúc say mê đắm đuối thì như có cái gì cầm giữ anh. Anh cảm thấy lúng túng và người ta thấy rõ điều đó.

“Chết tiệt! Ôm gái mà như ôm bao tải khoai ấy”, Jimmie Langton quát tháo.

“Hôn gái mà run như sợ gió lửa, coi có được không? Mê một đứa con gái thì phải cảm thấy si nó chứ. phải thấy xương cốt trong người đang tan rã, và nếu đất có mở ra nuốt mình tức khắc cũng đếch cần.”.

Nhưng mắng cũng bằng thừa, tuy có đẹp có duyên dáng, cùng tác phong điệu nghệ, Michael vẫn là người yêu lạnh lùng mà thôi. Sợng điều đó không ngăn cản Julia đắm đuối yêu anh. Vì chính lúc anh gia nhập đoàn vũ kịch của ông bầu Langton, họ đã gặp nhau.

Sự nghiệp của nàng không có chi chật vật. Sinh ở Jersey, cha nàng là người địa phương, là bác sĩ thú y. Người dì em gái nàng người pháp, một người buôn than sinh sống ở St.Malo, Julia được gửi cho người dì tại đây, để theo học một trường trung học ở địa phương. Nàng học nói tiếng pháp như một người pháp.

Sionh ra đã tỏ rõ thiện khiêu của một nữ diễn viên, đương nhiên nàng sẽ chọn nghề sân khấu, nàng đã biết điều đó từ lâu rồi. Dì nàng, bà Falloux chơi thân với một nữ diễn viên lớn tuổi, bà này là thành viên của đoàn hài kịch pháp đã về nghỉ hưu tại St.malo với một khoảng cấp dưỡng nhỏ mà một trong những người tình đã dành cho bà sau nhiều năm chung sống khá mặn mà, giờ thì họ đã chia tay. Khi cô bé Julia mười hai tuổi, người nữ diễn viên này đã là một bà già mập mạp, trên sáu mươi tuổi, nhưng còn đầy sinh lực, thích ăn hơn bất cứ điều gì trên đời này. Bà có lối cười giòn giã, sáng khoái như lối cười của đàn ông, và giọng nói trầm, lớn. chính bà đã dạy nàng

những bài học đầu tiên. Bà dạy nàng tất cả những nghệ thuật mà bà đã học được ở nhạc viện, bà kể cho nàng nghe giọng oanh vàng của Sarah Bernhardt, về Mounet Sully với dáng vẻ uy nghi, và về Coquelin, người diễn viên vĩ đại hơn tất cả. Bà đọc cho nàng nghe những khúc nổi danh của Corneille và Racine y như bà đã từng được học ở nhà Pháp và dạy nàng đọc theo đúng cung giọng ấy. Thật là dễ thương khi nghe Julia với giọng non nớt đọc lên với những từ náo nùng, đam mê của Phèdre, chú tâm giữ đúng nhịp điệu của thể thơ mười hai âm, và luyện láy mỗi từ theo cung cách cực kỳ giả tạo mà lại đầy kịch tính. Hẳn bà Jane Taibout cũng từng là nữ diễn viên rất tùy hứng, nhưng bà dạy Julia phát âm thật chuẩn, bà dạy nàng phải đi đứng như thế nào, phải tự chủ như thế nào, bà dạy nàng đừng sợ giọng của mình, bà dứt khoát đòi phải có ý niệm về bối cảnh sao cho đúng lúc, điều mà Julia nhờ bản năng đã có được và sau này đó cũng là một trong những biệt tài quý giá của nàng. “Đừng bao giờ ngừng ngang trừ khi có lý do chính đáng”, bà oang oang, nắm tay đập lên mặt bàn nơi bà đang ngồi, “nhưng khi ngừng, thì ngừng thật lâu.”.

Năm mười sáu tuổi, Julia được gọi đi học ở viện kịch nghệ hoàng gia, đường Gower; nơi đó nàng đã biết sẵn những điều nhà trường giảng dạy. nàng phải bỏ đi một số những thủ thuật lỗi thời và nàng phải học một văn phong nói tốt hơn.

Nhưng được tham dự giải nào là nàng giật giải đó, và khi tốt nghiệp, sự thông thạo tiếng Pháp giúp nàng được nhận ngay vào vai cô đầy tớ người pháp ở Luân Đôn liền. có một thời gian dường như kiến thức pháp ngữ của nàng giúp nàng chuyên được đóng những vai cần đến âm giọng ngoại quốc, vì sau vai này nàng được mời thủ vai cô hầu bàn người Áo. Hai năm sau, Jimmie Langton phát hiện ra nàng. Nàng đang đi trình diễn một vở bi hài kịch đã thành công ở Luân Đôn; trong vai một phụ nữ phóng đãng người Ý

mà mánh mung dần dà bị lộ, nàng có phần gượng gượng thủ vai người đàn bà bốn mươi này. Trong khi vai nữ chính, một thiếu nữ trẻ lại do một diễn viên trung niên, tóc vàng hoe đảm nhiệm, vì vậy vở diễn thiếu vẻ chân thật. Khi đó Jimmie đang dành ít ngày nghỉ để du hành tham quan sân khấu hàng đêm, hết tỉnh này qua tỉnh khác. Sau khi kết thúc buổi kịch, Jimmie vòng qua hậu trường để gặp Julia. Ông đã nổi danh trong giới sân khấu nên nàng cảm thấy hãnh diện khi được ông khen, và khi ông mời nàng hôm sau dùng bữa trưa với ông, nàng nhận lời ngay.

Vừa ngồi xuống bàn ăn ông liền đi thẳng vào vấn đề:

– Đêm qua tôi không chợp mắt một một giây, cứ nghĩ tới cô mãi.

– -Thật bất ngờ, chẳng hay điều đề xuất của ngày lành hay dữ?

Ông không mảy may chú ý đến lời nói vuốt đuôi của cô khách nhí nhảnh.

– Tôi lăn lộn trong cái nghề này cả hai mươi lăm năm rồi. Đã từng là thằng nhỏ chạy cờ, là nhân công sân khấu, nhà thiết kế điều hành sân khấu, diễn viên, quảng cáo viên ... Từ hồi còn là một thằng nhóc vừa ở trường nội trú ra, tôi đã song với sân khấu và những điều tôi không biết về diễn xuất thì người khác cũng chẳng cần biết làm gì. Tôi nghĩ cô là một thiên tài.

– Ngày dạy quá lời.

– Im nào, để cho tôi nói. Cô được đủ điều. chiều cao, có eo lý tưởng và một khuôn mặt linh hoạt.

– Ngày quá khen!

– Có sau tôi nói vậy. Đó là khuôn mặt mà mọi nữ diễn viên muốn có. Khuôn mặt có thể phản ánh bất kỳ thứ gì. Hơn thế lại còn đẹp nữa, khuôn mặt diễn đạt được mọi ý nghĩ thoáng trong đầu. Đó là khuôn mặt mà Duse đã có.

Đêm qua chẳng hạn, mặc dù thật tình tôi không chú tâm, nhiều lời cô không nói ra, nhưng đôi khi chúng vẫn hiển hiện lên nét mặt.

– Vai đó tồi lắm. Làm sao tôi có thể chú ý đến vai đó nổi. Ông có nghe rõ

những lời tôi diễn không?

– Chọn diễn viên tồi, chứ không phải vai tồi. Cô có giọng tuyệt vời, giọng ấy khiến tâm hồn khán giả chơi vơi. Tôi không biết khả năng hài kịch của cô ra sao. Để tôi phân tích thử coi.

Ông ta hơi lim dim mắt ra chiều nghĩ ngợi, rồi nói tiếp:

– Lối căn đúng thời điểm của cô rất hay. Điều này không dạy cho ai được, đó là năng khiếu. Bây giờ tôi đề cập đến những vấn đề then chốt. Tôi đã tìm hiểu về cô. Bởi lẽ cô nói tiếng pháp lưu loát như một phụ nữ pháp nên họ cho cô đóng những vai nói tiếng Anh bồi. Cô sẽ chẳng đi tới đâu với sự phân công này, cô biết rồi mà.

– Tôi chỉ được như thế thôi.

– Chẳng lẽ cô bằng lòng mãi với những vai này sao? Cô sẽ sa lầy trong những vai ấy và công chúng sẽ không chấp nhận cô ở vai nào khác. Những vai phụ, việc diễn xuất của cô vền vẹn chỉ có thế thôi. Bất quá hai mươi bản anh một tuần, thế là uổng một tài năng lớn.

– Tôi vẫn nghĩ có một ngày nào đó tôi sẽ được vai cho vai.

– Ngày nào? Cô có thể đợi tới mười lăm năm nữa. năm nay cô bao nhiêu?

– Thưa, hai mươi.

– Lương được bao nhiêu?

– Mười lăm bản một tuần.

– Cô nói bậy. Có mười hai thôi.

Như thế là hậu đày so với tài cán của cô. Cô còn phải học nhiều nữa. Cử chỉ của cô tầm thường quá. Mọi cử chỉ đều phải nói lên điều gì đó. Cô chưa biết cách làm cho khán thính giả nhìn cô trước khi cô nói. Cô dung son phấn lòa lẹt quá, với khuôn mặt này cô ít son phấn cô càng hay. Cô có muốn trở thành ngôi sao không?

– Ai lại không muốn.

- Cứ đến với tôi, tôi sẽ biến cô thành nữ nghệ sĩ lớn nhất nước anh. Cô học vở có nhanh không? Ở tuổi cô thì phải mau thuộc chứ?
- Tôi nghĩ rằng trong bốn mươi tám tiếng đồng hồ vai nào tôi cũng thuộc lâu lâu.
- Cô muốn có kinh nghiệm, còn tôi muốn đào tạo cô. Cứ đến với tôi, mỗi năm tôi cho cô đóng hai mươi vai. Ibsen, Shaw, Barker, Sudeerman, Hankin, Galsworthy, cô gặp hấp lực mà cô không có ý định để sử dụng nó ra sao? – Ông cười khẩy. - Nếu cô có ý trời Mụ thủy già chủ gánh tống khứ cô liền., không cho thủ vai đang đóng nữa, trước khi cô kịp phản ứng. Cô phải tóm cổ khán thính giả, phải khống chế họ. Nếu cô không có tài thì chẳng ai cho cô tài ấy được, nhưng nếu cô có tài thì phải dạy cho cô sử dụng cái tài ấy. Tôi nói thật, cô có tiềm năng của một nữ diễn viên lớn. Trên đời tôi chưa tin điều gì hơn điều này đâu.
- Tôi biết tôi muốn có kinh nghiệm.
- Dĩ nhiên, thưa ngài, tôi cần suy nghĩ thêm. Kể ra đến làm việc cho ngài một mùa cũng được.
- Đẹp cô đi! Cô nghĩ trong một mùa tôi đã đào tạo tôi thành một nữ diễn viên rồi sao? Cô nghĩ tôi xả thân ra dạy cho cô trình diễn ít buổi đảng hoàng rồi để cô đi đóng mấy cái vai ba xu trong vở kịch thương mại ở Luân Đôn chẳng? Cô nghĩ tôi là thứ cà chớn hay sao? Tôi cho cô một hợp đồng ba năm. Mỗi tuần tôi trả cô tám bảng và cô sẽ phải làm việc như trâu.
- Vô lý, một tuần có tám bảng. Chắc tôi không chịu điều kiện đó đâu!
- Ô, có chứ. Cô phải nhận, tài cán của cô chỉ đáng bấy nhiêu đó thôi, chỉ có thế thôi.
- Julia vào nghề sân khấu đã được ba năm rồi và đã học được nhiều điều. ngoài ra, bà Jane Taibouht, dù không phải nhà sư phạm khắt khe cũng đã dạy cho nàng đủ những hiểu biết cần thiết.

– Ngài có tưởng là vì thế mà một dịp nào đó tôi sẽ để cho ngài ngủ với tôi không?

– Trời ơi! Cô nghĩ là tôi có thời giờ để ngủ với các cô đào của mình sao? Ôi có nhiều việc quan trọng hơn để làm cô ơi! Cô nghĩ mà xem, sau bốn giờ tập, cộng thêm buổi trình diễn sao cho tôi mãn nguyện, lại còn những buổi hát ban ngày nữa, cô sẽ không còn có thời giờ và lòng dạ đâu để tình tứ với ai nữa. Khi vào giường có lẽ chỉ muốn lăn ra ngủ.

Nhưng về điểm này Jimmie Langton làm.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 3

Julia bị sự nhiệt thành và vẻ sôi nổi đầy sinh lực của ông lôi cuốn, đã nhận đề nghị. Ông cho rằng khởi sự bằng một vai khiêm tốn, dưới sự điều khiển của ông nàng diễn khác hẳn trước đây. Ông làm cho các nhà phê bình để ý đến nàng, ông làm cho họ đặc ý như chính họ tìm ra một nữ diễn viên đáng kể, và để cho chính họ gợi ý là ông nên để công chúng được xem nàng trong vai Magda.

Nàng thành công lớn rồi liên tục ông cho nàng thủ vai Nora trong ngôi nhà Búp Bê, vai Ann trong “con người và siêu nhân” và vai Heda Gabler.

Midlepool ngây ngất vì khám phá ra là tại địa phương mình có một nữ diễn viên trội hơn bất kỳ một ngôi sao nào ở Luân Đôn và lũ lượt kéo nhau đến xem nàng trong những vở kịch, mà trước kia họ đến xem là vì “tự ái địa phương”. Những nhà phê bình sân khấu ở Luân Đôn đôi khi nhắc đến nàng, một số người ham kịch bỏ công về tận Midlepool để xem nàng đóng. Họ ra về đều khen nức nở, có hai ba ông giám đốc rạp hát cử đại diện đi xem xét thực tế về nàng. Họ nghi ngờ.

Trong kịch Ibsen và Shaw nàng xuất sắc, nhưng trong một vở kịch thường

nàng đóng như thế nào? Các ông bầu đã có những bài học cay đắng. Dựa trên một lần diễn xuất nổi bật trong một vở kịch lạ, họ ký hợp đồng với một diễn viên, để rồi sao đó thấy rằng trong loại vở khác y chẳng hơn gì ai.

Khi Michael gia nhập đoàn thì Julia đã diễn ở Midlepool được một năm, Jimmie bắt đầu cho chàng đóng vai Marchbanks trong vở Candida. Đây là một sự lựa chọn đúng của ông, vì trong vai này vẻ đẹp mê hồn của chàng là một giá trị lớn lao và sự thiếu nồng nhiệt không phải một nhược điểm.

Julia với tay lấy ra cái hợp dày phía trên.

Nàng nài thoải mái trên sàn, lướt qua những tấm ảnh, tìm kiếm những tấm ảnh chụp đầu tiên hồi anh mới tới Midlepool được một năm, nhưng khi nàng đã tìm được, nàng thấy tim đau thắt. Trong một lúc nàng cảm thấy như muốn khóc. Ảnh giống như anh hồi đó. Vai candida do một phụ nữ lớn tuổi đóng, một nữ diễn viên thạo nghề chuyên nghiệp đóng những vai mẹ, những bà cô không chồng hay những vai có cá tính, còn Julia khởi làm gì khác ngoài việc một tuần tám buổi tham gia các buổi tập dượt. Nhìn thấy Michael lần đầu nàng yêu liền.

Chưa bao giờ nàng được thấy một chàng trai đẹp hơn, và nàng không ngừng bám chàng. Đợi đúng lúc Jimmie tung vở Bóng Ma, bắt chấp sự lên án của xã hội middlepool khe khắt đạo đức. Michael thủ vai người thanh niên và nàng thủ vai Regina. Họ đối thoại theo vai và sau những giờ tập dượt họ cùng ăn trưa, bữa ăn thanh đạm. Họ đi với nhau để tiện theo dõi về vai. Julia chẳng cần dè dặt. Họ không rời nhau nửa bước; nàng o bế Michael công khai. Chàng không hợm hĩnh về vẻ đẹp của mình, chàng biết mình đẹp và nhận những lời khen ngợi, không hẳn là với sự thờ ơ, nhưng như thể là nhận những lời khen ngợi nhà cổ đẹp vốn là tài sản của gia đình chàng hết đời này đến đời khác. Đó là một sự kiện ai cũng biết, ngôi nhà ấy là ngôi nhà tốt nhất thuộc thời bây giờ, người ta hãnh diện về nó, và lo chăm sóc nó, nhưng nó

vẫn đó, được sở hữu một cách tự nhiên như khí trời ta thở. Chàng khéo léo và đầy tham vọng. Chàng biết vẻ đẹp của chàng hiện thời là cái vốn quý nhất, chàng biết nó không thể tồn tại mãi và quyết tâm trở thành một nam diễn viên giỏi để chàng còn có được một cái gì ngoài cái mã để dựa vào. Chàng có ý định học nơi Jimmie Langton được gì thì cứ học rồi kiếm đường về Luân Đôn.

“Nếu khôn ngoan mình có thể tranh thủ được sự đỡ đầu của một bà lớn tuổi nào đó rồi đi vào nghề quản lý sân khấu. Mình phải tự làm chủ chính mình. Chỉ có cách ấy mới đảm bảo cho tương lai”.

Chỉ ít lâu, Julia biết là Michael không thích xài tiền, và khi hai người đi ăn với nhau, hay ngày chủ nhật đi chơi, nàng lo thanh toán phần mình. Nàng không bận tâm chuyện đó. Nàng khoái tính ky cóp từng xu của chàng, còn riêng nàng, nàng có khuynh hướng tiêu hoang và bao giờ cũng chậm tiến nhà cả một hai tuần. Nàng phục chàng vì chàng ghét mắc nợ và thậm chí lương ít mà chàng cố dành dụm mỗi tuần một chút. Chàng lo tiết kiệm để khi lên Luân Đôn chàng sẽ không bạ vai nào cũng nhận đóng. Chàng có thể cầm cự tới lúc đó được cơ hội thật sự. Ngoài số tiền lương hưu, cha chàng chẳng có gì để sống, việc ông cho chàng theo học ở Cambridge là cả một sự hy sinh. Cha chàng không thích chàng theo nghề sân khấu, ông nói mãi chuyện ấy.

“Nếu con muốn là diễn viên, ba có muốn can cũng chẳng nổi” cụ bảo, “nhưng không sao, điều ba nhấn mạnh là con phải được giáo dục như một người có tư cách”.

Julia rất mãn nguyện khi được biết cha Michael là một đại tá. Nàng rất thích cái nhấn nổi Michael đeo có hình đầu con bò rừng với hàng chữ châm ngôn; NEMO ME IMPUNE LACESSIT.

– Em tin rằng anh hãnh diện về gia đình anh hơn là vẻ đẹp như thần Hy Lạp

của anh.- Nàng âu yếm nói.

– Ai cũng có thể đẹp được! – Chàng đáp với nụ cười dịu dàng vốn, - nhưng không phải người nào cũng được thuộc về một gia đình danh giá. Nói thật, anh hân hạnh có một người bảo trợ vốn là một người tiếng tăm lịch lãm.

Julia thu hết can đảm:P – Ba em là bác sĩ thú y.

– Mặt Michael thộn ra, nhưng lấy lại tự nhiên ngay, chàng cười.

– Cha một người làm gì, điều đó không mấy quan trọng. Anh thường nghe ba anh kể về ông bác sĩ thú y thuộc binh đoàn ông. Ông ta thuộc hàng sĩ quan, điều đó dĩ nhiên. Ba anh nói ông ta là một người khá nhất.

– Và nàng hãnh diện vì chàng đã từng theo học ở đại học Cambridge. Chàng đã từng chèo thuyền thi tông đội thuyền trường cao đẳng và đã có một thời có ý kiến là nên để chàng thi đấu cho đội thuyền viện Đại Học.

Giả anh đã được học bằng cử nhân loại ưu thì tuyệt. Rất có lợi cho nghề sân khấu của anh, khai thác sự kiện ấy mà quảng cáo thì hay biết mấy.

Julia không thể nói là chàng biết nàng yêu chàng.

Không bao giờ chàng âu yếm nàng. Chàng thích được ở bên nàng và cả khi có người khác, chàng vẫn không rời xa nàng. Đôi khi họ được mời đến dự những buổi tiệc vui vào ngày chủ nhật, bữa ăn trưa hay bữa chiều thịnh soạn, trang trọng và chàng cho việc hai người cùng đến và cũng ra về là rất tự nhiên.

Chàng hôn nàng lúc từ biệt nàng trước phòng riêng của nàng, nhưng chàng hôn như thế đã hôn người đàn bà trung niên đóng chung với chàng trong vở Candida. Chàng thân thiện, hóm hỉnh và dịu dàng, nhưng khổ thay, rõ ràng là đối với chàng, nàng chỉ là một người bạn. nhưng nàng cũng biết chàng chẳng yêu người nào khác. Những thư tình mà giới phụ nữ viết cho chàng, chàng vừa đọc cho nàng nghe vừa cười khúc khích và khi họ gởi hoa tặng chàng, lập tức chàng đem tặng nàng.

- Họ khủng quá, - chàng nói, - Julia lạnh lùng đáp.
 - Mặc dù nàng biết là chàng ít quan tâm đến những chuyện này nhưng nàng không thể không ghen, không giận.
 - Nếu anh dan díu với một phụ nữ nào ở Midlepool này thì quả là anh điên. Chẳng qua họ chỉ là một đám phát phơ. Anh không bao giờ muốn sự nghiệp bị cản trở vì vì bỗng đâu một ông già nào sùng sùng xuất hiện, la lối rằng bây giờ cậu phải cưới con gái tôi.
- Nàng cố gắng tìm hiểu xem hồi còn theo đoàn Benson anh đã có cuộc phiêu lưu tình ái nào chưa. Nàng được biết có một hai cô nào đó có ý định đánh liều, nhưng chàng nghĩ là dính líu với một nữ diễn viên, một đồng sự là một sai lầm tai hại, chỉ đưa tới rắc rối mà thôi.
- Em biết trong giới sân khấu người ta lắm chuyện nhiều lời tới mức nào. Chỉ hai mươi bốn tiếng đồng hồ cả đoàn ai cũng phải rành chuyện. Và nếu mình bắt đầu làm chuyện như vậy thì không biết sẽ đi tới đâu. Anh chẳng đại gì mà liều.
 - nếu chàng muốn phá giới mua vui một chút thì đợi cho đoàn dời khá xa Luân Đôn rồi, chàng mới mau lộn lại thành phố và bắt một em ở nhà hang Hoàn Cầu. Lẽ dĩ nhiên là đắt, và khi nghĩ kỹ, không tương xứng với tiền bỏ ra. Đôi lần, chàng chơi cầu lông trong sảnh Benson, và đánh gôn khi có dịp. Cái trò trai gái không bắt mắt chàng.
- Julia đặc điều động trời như sau:
- Jimmie thường nói các vai nữ diễn viên của em sẽ khởi sắc hơn nhiều nếu em có được một cuộc tình.
 - Em đừng tin hắn. Hắn là tên bọm già ôn dịch. Cuộc tình với hắn, chắc vậy. Đó cũng như em có thể nói khởi khởi là anh sẽ diễn xuất Marchblank hay hơn nhiều, nếu anh làm thơ.
- Hai người tâm sự nhiều thì cũng tới lúc nào đó, chuyện không tránh nổi, là

nàng biết được quan điểm về hôn nhân của chàng.

– Anh nghĩ một nam diễn viên mà lấy vợ sớm thì không còn gì ngu hơn.

Trong nhiều trường hợp cái thứ hôn nhân này phá vỡ sự nghiệp của y. Nhất là khi y đi cưới một nữ diễn viên. Y trở thành một ngôi sao, khi đó nàng sẽ là cội đá tảng lên cổ y. Nàng đòi diễn chung với chàng, và nếu chàng ở trong ban quản lý thì buộc lòng chàng phải trao cho nàng những vai chính, nếu chàng giao cho người khác đương nhiên sẽ có những màn kinh hãi. Và dĩ nhiên, với một nữ diễn viên, chồng con vẫn là chuyện điên. Có bầu là việc đương nhiên sẽ xảy ra, do đó có khi phải từ khước một vai thật ngon lành. Khuất mắt quần chúng mấy tháng liền, em còn lạ gì họ, nếu không luôn luôn nhìn thấy em, họ quên liền, coi như em chưa hề có mặt trên cõi đời này!

Hôn nhân ư? Nàng băng khuâng về hôn nhân? Con tim nàng tan tác khi nàng nhìn vào đôi mắt sâu thẳm, gằn gỏi của chàng, nàng run lên vì say mê thổn thức khi nhìn thấy mái tóc sáng ngời của chàng. Không có gì chàng muốn mà nàng không sẵn sàng dâng hiến cho chàng. Ý nghĩ ấy ấy lại chẳng bao giờ lọt vào đầu óc chàng.

“Lẽ dĩ nhiên là anh ấy thích mình”, nàng tự nhủ. “Anh thích mình hơn bất kỳ ai, thậm chí anh còn ngưỡng mộ mình, nhưng mình không hấp dẫn được anh theo lối đó”.

Nàng làm đủ điều để quyến rũ anh ngoại trừ việc lén lẩn vào giường với anh, sở dĩ nàng không làm việc ấy là vì không có dịp. Nàng bắt đầu sợ là biết nhau quá e rằng quan hệ sẽ thay đổi, nàng cay đắng tự trách là đã không xóc tới ngay từ lúc đầu tiếp xúc. Bây giờ chàng thành thật quyến luyến nàng đấy nhưng liệu có trở thành người tình của nàng không. Nàng dò hỏi để biết sinh nhật chàng, và tặng chàng một hộp đựng thuốc lá bằng vàng, món đồ mà chàng rất thích hơn bất kỳ cái gì khác trên đời này. Giá cả vượt xa khả năng tài chính của nàng, chàng vui trách nàng hoang phí quá. Chàng đâu biết cái

vui tốt độ được chi tiền vì chàng. Tới sinh nhật của nàng, chàng tặng nàng nửa ổ vớ lụa. Nàng nhận ran gay không phải hàng chất lượng cao lắm, tội nghiệp chú cừu, chàng không đủ khả năng để vượt xa hơn, nhưng không sao, chàng tặng gì cho nàng thì nàng cũng cảm động đến trào nước mắt.

“Em đa cảm quá”, chàng nói vậy, nhưng hài lòng và mãn nguyện nhìn những giọt lệ ngọc.

Nàng thấy sự chi ly tài chính của chàng là một nét độc đáo. Chàng không chịu nổi sự phung phí tiền nong. Không hẳn là chàng keo kiệt, nhưng dứt khoát chàng không phung phí. Đôi ba lần ở nhà hang, nàng nghĩ là chàng đã cho thêm người phục vụ chưa đúng chuẩn, nhưng chàng không động tâm nếu nàng ngỏ ý trách cứ. Chàng cho thêm đúng mười phần trăm, và khi không sẵn đúng số tiền phải có, chàng yêu cầu bồi bàn đổi tiền lẻ cho chàng.

“Không đi vay chẳng cho mượn”, chàng trích dẫn lời tiền nhân.

Khi một ai đó trong đoàn lỡ kẹt ngõ lời mượn chàng, thật uổng công! Chàng thẳng thắn khước từ, nhiệt tâm khước từ nên không làm mất lòng.

“Ông bạn ơi, tôi muốn cho ông bạn vay nhưng tôi cũng chỉ vừa đủ dung.

Chop vay rồi lấy gì trả tiền phòng tuần này đây”.

Mất mấy tháng quá bận với những vai diễn, Michael không hay biết là Julia diễn đã thành công tới mức nào, đương nhiên chàng có đọc những bài báo, những lời ca ngợi Julia, nhưng chàng chỉ lướt qua thôi, không chú ý lắm, khi gặp được những lời nhận xét của nhà phê bình viết về chàng. Chàng sung sướng khi được họ tán thưởng, nhưng không thất vọng khi bị chê. Vốn khiêm tốn, chàng không oán hận những lời phê bình bất lợi.

“Tôi cho là mình dở”. Chàng hồn nhiên nói.

Nét đặc sắc của nàng là sự hóm hỉnh. Chàng thân nhiên chịu đựng sự xỉ vả của ông bầu jimmie Langton. Khi phải quá căng trong một buổi tập dượt chàng luôn rang bình thản. Không có cách gì gây gổ với chàng được. Một

hôm chàng theo dõi buổi tập duyệt một cảnh trong đó chàng không xuất hiện. hồi kịch đ1o kết thúc với một màn bi hung trong đó Julia được dịp trở hết tài năng diễn xuất tuyệt diệu của nàng. Khi sân tập được dọn dẹp cho hồi sau, Julia đi cửa hông đến ngồi bên Michael. Chàng không nói với nàng một lời nào mà vẫn đắm đắm nhìn ra phía trước.

Nàng ngạc nhiên ngó chàng. Làm sao chàng lại không mỉm cười và nói với nàng đôi lời nhỉ. Lúc đó nàng mới nhìn thấy chàng đang cắn răng để khỏi run và mắt chàng đắm lệ.

– Sao vậy, anh yêu?

– Đừng nói. Em bé bỏng, em làm người ta phát khóc.

– Anh của em!

Nước mắt nàng trào ra, lăn trên má. Nàng sung sướng, mãn nguyện.

– Kỳ quá! – Chàng sụt sịt mũi – Khóc gì mà khóc nhỉ?

Chàng rút khăn tay trong túi ra lau mắt.

“Em yêu anh. Em yêu anh. Em yêu anh”.

Liền sau đó chàng hỉ mũi.

– Anh thấy dễ chịu hơn rồi. Nhưng chao ôi! Em làm anh rụng rời.

– vớ này không tệ lắm, anh nhỉ?

– Đẹp vớ đi, vấn đề là em. Em làm tim anh đau buốt. Các nhà phê bình có lý, đúng quá, em đúng là một diễn viên thực sự không sai được.

– Anh vừa mới khám phá ra điều đó à?

– Anh biết là em khá, nhưng không ngờ em lại tuyệt vời tới mức này. Em là cho bọn diễn viên loại như anh thành cục đất. Em sẽ là vì sao sáng. Không gì cản nổi em.

– Nếu vậy thì anh sẽ là người mở lối cho em.

– Rồi đây em sẽ có những cơ hội bằng vàng bên cạnh một nhà quản trị sân khấu những nhà quản trị ở Luân Đôn.

– Như vậy thì chính bản thân anh, anh phải đi vào nghề quản trị sân khấu và biến anh thành nghệ sĩ hàng đầu của anh. – Julia cảm khái nói.

Chàng vẫn không nói gì. Chàng không phải là một người nhanh trí, phải có thì giờ để có một ý niệm mới len vào óc chàng. Michael mỉm cười.

– Em biết không, ý kiến em đề xuất nghe cũng tạm được đấy.

Họ bàn lại công việc trong bữa trưa. Phần lớn là Julia nói, còn chàng chăm chú nghe, say mê.

– Dĩ nhiên phương thức duy nhất để liên tục có được những vai xứng đáng là tự điều hành lấy rạp riêng của mình. – Chàng nói - Việc đó anh biết từ lâu rồi.

Khó Khăn là tiền. Hai người bàn bạc để biết tối thiểu cần bao nhiêu mới bắt đầu được. Michael nghĩ ít nhất phải có năm ngàn bảng. Nhưng thân nhân thần thánh, làm thế nào để gây được số vốn ấy?! Lẽ dĩ nhiên có một số nhân vật ở Midlepool rất giàu, nhưng đừng hòng họ xuất ra năm ngàn bảng cho mấy diễn viên trẻ mới có tiếng ở địa phương thôi. Hơn nữa đôi bạn lại muốn về Luân Đôn cơ.

– Anh phải tìm một bà già hâm mộ anh thôi. – Julia vui vẻ nói.

– Nàng chỉ nữa tin nữa ngờ về những điều mình nói ra, nhưng rất phấn khởi bàn tới kế hoạch khiến nàng được gần gũi, thân thiết và lúc nào cũng gần với Michael. Nhưng chàng lại rất nghiêm túc.

– Anh không tin là người ta có hy vọng thành công ở Luân Đôn, trừ khi người đó đã nổi danh sẵn rồi. Điều phải làm trước tiên là phải làm điều đó trong các ban quản trị khác ba hoặc bốn năm đã phải biết rõ ngọn ngành. Và cái lợi của việc làm này là có thời gian để đọc kịch bản. Thật là điên khùng khi khởi nghiệp mà không có ít nhất là ba kịch bản riêng. Cho trình diễn thành công là một trong ba vở ấy là có thể là năm phần thắng.

– Lẽ dĩ nhiên nếu chúng ta làm việc ấy, chúng ta phải chú trọng đến “điểm

đồng trình diễn”, để công chúng quen nhìn thấy tên chúng ta trên cùng một bích chương.

– Anh chưa biết điều đó quan trọng tới mức nào. Điểm chủ yếu là phải có những vai kịch hay và vững.

Anh không nghi ngờ chút nào là sẽ dễ kiếm được những ủng hộ viên hơn, nếu người ta đã có đôi chút danh tiếng ở Luân Đôn?

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 4

Sắp tới mùa phục sinh. Ông Jimmie Langton bao giờ cũng đóng rạp há nghỉ TuầnThánh. Julia đang không biết dùng thời gian này để làm việc đây; không biết có nên đi Jersey không. Một buổi sang nàng ngạc nhiên nhận được bức thư của bà Gossely, mẹ anh Michael thư viết; Đại tá và bà rất hạnh nếu nàng cùng Michael về Cheltenham trong kỳ nghỉ. Khi nàng đưa thư cho Michael đọc, anh mỉm cười rạng rỡ.

– Anh đề nghị bà mời em. Anh nghĩ như vậy đúng phép hơn là tự tiện đưa em về.

– Anh khéo quá. Lẽ dĩ nhiên là em sung sướng được theo anh.

Tim nàng đập rộn ràng. Viễn cảnh được ở với Michael cả tuần thật hấp dẫn. Được cứu thoát khỏi tình trạng bơ vơ là nhờ lòng tốt của chàng. Nhưng nàng biết trong câu chuyện này chàng có điều muốn nói mà chưa tiện nói.

Có chuyện gì đấy anh?

Chàng cười bối rối.

– Ừ chắc em cũng biết, em à, ba anh có phần nệ cổ, có một số vấn đề em đừng mong ông hiểu. Lẽ dĩ nhiên anh không muốn nói dối, nhưng anh nghĩ

rằng ông sẽ thấy khôi hài nếu ông biết ba em là bác sĩ thú y Khi anh viết thư hỏi, anh có được phép mời em về chơi không, anh chỉ nói ba em là bác sĩ.

–Ồ, cũng không sao.

Ông đại tá không dễ sợ như Julia dự đoán. Ông gầy ốm và hơi nhỏ con, với khuôn mặt nhiều nếp nhăn và mái tóc bạc hớt ngắn. Ông có những nét mệt mỏi.

Nhìn ông, người ta dễ liên tưởng tới cái đầu trên đồng tiền lúc đã lưu hành từ lâu. Ông lịch thiệp nhưng dè dặt. Ông không cay độc mà cũng chẳng bạo quyền như Julia, đã dự đoán qua những kiến thức về sân khấu của nàng.

Nàng không tưởng tượng nổi là bằng cái giọng lịch lãm và khá dịu nhẹ, ông lại có thể hô những từ ngữ mệnh lệnh. Quả vậy ông đã về hưu với cấp bậc danh dự sau một đời binh nghiệp chẳng có gì là xuất chúng. Hết năm này qua năm khác, vui công việc vườn tược trong nhà và chơi bài ở câu lạc bộ dành cho những người như ông. Ông đọc báo Thời Đại (The Times), đi nhà thờ ngày chủ nhật, cùng vợ đến các buổi trà đàm. Bà Gosselyn - cao lớn, cao hơn đức ông chồng nhiều; bà cho người ta cảm tưởng là bà luôn luôn ráng rút chiều cao của bà xuống. Bà đã già nhưng còn giữ được dấu tích của những nét đẹp ngày trước, hẳn hoi còn trẻ bà phải là người rất đẹp. Bà rẽ ngôi giữa và búi tóc sau gáy.

Nhưng nét cổ kính và đáng vóc của bà cho bà vẻ uy quyền trong lần đầu gặp gỡ; nhưng Julia sớm nhận ra là bà hay mắc cỡ. Cử chỉ của bà cứng và vụng. Bà ăn mặc diêm dúa, theo lời lẻo loẹt cổ xưa không tương xứng với con người bà.

Julia hoàn toàn không hiểu được thực chất về xúc động rụt rè ấy. Trong đời bà chưa hề biết một đào nương nào để trò chuyện thì bà biết đối phó ra sao với tình huống bà lâm vào lúc này. Ngôi nhà không lớn, một ngôi nhà nhỏ tô trét vừa đứng biệt lập trong một khu vườn có rặng liễu rào dậu, và bởi vì ông

bà Goselyn đã cư trú ít năm trên đất nước Ấn Độ nên có nhiều khay đúc bằng đồng, chén đồng, những tấm vải thêu và những chiếc bàn Ấn Độ chạm trổ tinh vi. Đó là thứ đồ cổ giá rẻ, ta tự hỏi sao có người nghĩ là có giá để mua về.

Julia vốn nhanh trí. Nàng không cần mất nhiều thời giờ để khám phá ra rằng ông đại tá mặc dù dè dặt, bà Gosselyn - mặc dù ưa mắc cỡ, đang lượng giá nàng. Ý nghĩ lóe trong óc nàng Michael đưa nàng về đây cho cha mẹ thẩm định.

Sao lại có chuyện này nhỉ. Chỉ có thể có một lý do duy nhất, nghĩ đến lý do đó, lòng nàng mở hội. Nàng thấy anh băn khoăn muốn mình gây được thiện cảm với gia đình. Bản năng xui khiến nàng thấy cần giấu nhẹm cái cô đào ở người mình đi, và không cần cố gắng, không cần đắn đo, chỉ vì nàng thấy điều đó làm đẹp lòng người, nàng thủ vai cô gái quê giản dị, thơ ngây, ngoan ngoãn an phận với đời sống thôn dã. Nàng theo ông đại tá, đi quanh vườn, vẽ thông minh nghe ông giảng giải về các giống đậu về măng tây; nàng phụ bà Gosselyn, cắm hoa, lau chùi những đồ vật mỹ nghệ trưng bày khắp phòng khách. Nàng nói cho bà nghe chuyện Michael Anh diễn xuất khéo như thế nào, anh nổi tiếng mức nào và nàng khen vẻ đẹp của anh. Nàng thấy bà Gosselyn rất hãnh diện với anh, và dưới tia chớp của trực giác nàng thấy bà sẽ sung sướng nếu nàng bé cho bà.

thấy, một cách thật tế nhị, với vẻ như nàng vẫn muốn giữ bí mật nhưng lại đại dốt tự thú là nàng mê anh như điều đó.

Dĩ nhiên chúng tôi hy vọng nó khá - bà Gosselyn nói. - Chúng tôi không thích cho nó đi vào nghề sân khấu; cô thấy đấy, hai bên nội ngoại chúng tôi, toàn theo nghiệp binh gia, nhưng nó thích vậy.

– Vâng, dĩ nhiên rồi, con hiểu ý bác.

– Tôi biết việc này đối với tôi hồi con gái thì không mấy quan trọng, ngặt

nổi nó sinh ra là con nhà danh giá vọng tộc.

– Ô, bác thừa biết, ngày nay nhiều người cao quý giọng hát, không còn như thời xưa đâu.

– Ủ, tôi cũng nghĩ vậy. Tôi sung sướng thấy nó dẫn cô về đây. Tôi hơi lo về chuyện này. Tôi cứ nghĩ là cô kênh kiệu và có thể là hơi lớn lối. Như thế này thì ai bảo cô là diễn viên.

“Dứt khoát là tôi không đồng ý với bà. Bộ bốn mươi tám giờ vừa qua tôi không trình diễn hết sảy vai trò thôn nữ hay sao?

Ông đại tá bắt đầu đùa nhẹ với nàng và đôi lần ông tinh nghịch kéo tay nàng.

– Ô thưa ngài đại tá, đừng trêu cháu - Nàng kêu lên, liếc mắt đưa tình tình quái. - Chắc ngài nghĩ cháu là đào hát nên đã quen sàm sỡ chứ gì?

– Ông Gioóc, ông Gioóc, vừa thôi. - bà Gosselyn mỉm cười, quay sang nói với Julia:

– Ông ta có khi nào không ham đùa dai đâu.

“Chà! Minh thể hiện ngon quá”. Bà Gosselyn kể chuyện bên Ấn Độ cho nàng nghe, thật là kỳ lạ những người da màu. Thật khả ái, cái xã hội Ấn Độ, mà chỉ là xã hội nhà binh và thường dân thôi, nhưng vẫn không bằng ở quê nhà, và bà đã vui tới mức nào khi trở lại Anh quốc.

Ngày thứ hai Phục sinh họ phải ra về vì tối hôm ấy có trình diễn, và chiều chủ nhật, sau bữa cơm tối, đại tá Gosselyn nói ông phải vào thư phòng để viết mấy bức thư; một hai phút sau bà Gosselyn cũng nói bà phải đi gặp chị bếp. Khi còn lại có hai người, Michael đứng quay lưng về phía lò sưởi, châm thuốc hút.

Anh sợ ở đây tĩnh mịch quá; anh hy vọng em đã không phải trải qua những phút buồn chán, – Thiên thai đấy chứ!

– Em thành công vượt mức với cha mẹ anh. Hai người chịu em lắm.

“Trời ơi! Người ta tranh thủ mà!, Julia nghĩ thầm, nhưng nói lớn? - Sao anh

biết?

–Ồ, anh thấy chứ. Ba nói em giống mệnh phụ, chứ chẳng có gì là diễn viên cả; mẹ nói em rất tình cảm.

Julia cúi xuống như không đủ sức lãnh nhận những lời khen quá độ lượng. Nàng có ý nghĩ đây là một tên hầu trẻ, đẹp đến xin việc. Chàng bẽn lẽn lạ thường. Trống ngực nàng cũng đập liên hồi.

– Julia em, em bằng lòng lấy anh không?

Suốt tuần rồi, nàng tự hỏi liệu nàng có cầu hôn hay không. Bây giờ chàng đã nói ra, nàng lại thấy lúng túng lạ thường.

– Michael!

– Không phải ngay bây giờ đâu, chưa. Phải có sự nghiệp đã. Có thể vì em anh phải tạm rời sân khấu, nhưng chúng ta sẽ tìm đường sum họp càng sớm càng hay, và khi chúng ta đã bước vào giới quản trị rồi hai ta sẽ là cặp bài trùng.

Và như em biết đó, anh mê tài nghệ em đến mức nào. Anh chưa bao giờ gặp được người nào có thể sánh được với em.

“Ngốc quá! Nói cái chuyện vớ vẩn này làm chi? Bộ không biết người ta muốn lấy mình đến phát cuồng lên hay sao? Tại sao lại không hôn em, hôn em, hôn em đi chứ! Mình đâu có giám nói với anh rằng mình phải lòng anh quá rồi”.

– Anh Michael, anh đẹp như thế, không ai có thể từ chối lấy anh.

– Em yêu!

“Mình phải đứng dậy thôi. Anh ấy đâu có biết ngồi xuống. Trời ơi? Cái động tác mà ông Jimmie bắt anh ta tập đi tập lại hoài!”.

Nàng đứng dậy, và đối mặt với chàng. Chàng ôm nàng trong vòng tay và hôn lên môi nàng.

– Anh phải nói cho mẹ biết mới được. – Chàng buông nàng ra, đi về phía

cửa, gọi:

– Mẹ ơi! Mẹ!

Tức thì, ông đại tá và bà Gosselyn bước vào. Vẻ mặt hơn hờ chờ mong.

“Trời ơi? Thì ra có sự sắp đặt cả rồi.”.

– Thừa mẹ, thừa cha, chúng con đã hứa hôn .

Bà Gosselyn nức lên, khóc. Với dáng đi vụng về, ục ịch của bà, bà lại, đưa tay ôm nàng, khóc nức nở, hôn nàng. Ông đại tá giờ tay bắt tay con mình theo cung cách đàn ông, rồi gỡ Julia ra khỏi vòng ôm của vợ, hôn nàng, Ông xúc động mạnh. Tất cả sự xúc động này tác động lên Julia, mặc dù mặt mũi tươi cười rạng rỡ, nước mắt nàng vẫn ròn ròn. Michael hồ hởi chứng kiến cảnh thân yêu này.

Michael đề nghị:

– Cần nâng ly chúc mừng chứ. Con thấy dường như mẹ và em Julia xúc động nhiều.

– Xin ơn trên phù hộ cô dâu mới. – Ông đại tá nói khi mọi người cầm trong tay ly đầy.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 5

Bây giờ Julia xem đến hình mình trong bộ áo cưới. “Chúa ơi! Mình đẹp quá!”.

Họ quyết định giữ bí mật chuyện hứa hôn, chỉ họ biết thôi, Julia không nói chuyện đó với ai ngoài ông bầu Jimmie, vài cô bạn ..trong đoàn và người hóa trang cho nàng. Cô buộc họ phải kín miệng và không hiểu tại sao nội trong bốn mươi tám tiếng đồng hồ, mọi người trong đoàn, xem ra ai cũng rành chuyện.

Julia, hạnh phúc thần tiên. Nàng yêu Michael mê đắm hơn trước và sẵn lòng làm đám cưới với chàng tức khắc, nhưng sự nghiệp luôn lấn lướt chàng.

Hiện thời họ chỉ là hai diễn viên tỉnh lẻ không hơn, không kém và khởi sự chinh phục Luân Đôn như một đôi vợ chồng, sẽ bất lợi cho triển vọng của họ Julia cho chàng thấy rõ rằng nàng biết cách, rằng nàng sẵn lòng dâng hiến cho chàng, nhưng chàng khước từ chuyện này. Chàng có ý thức danh dự, không thể lợi dụng nàng được. Chàng trích câu? “Anh không thể yêu em thật nhiều, nếu anh không yêu danh dự hơn”!

Chàng thấy chắc chắn là sau này khi thành hôn rồi, họ sẽ cay đắng hối tiếc,

nếu họ đã chung sống như vợ chồng trước khi cưới. Julia hãnh diện về nguyên tắc của anh. Anh là một người tình dịu dàng, âu yếm, nhưng có những lúc có vẻ hơi coi thường nàng. Nhìn vào cạnh đôi xứ thân tình nhưng chẳng chút nào mê lãng mạn bạn có thể nghĩ họ đã cưới nhau lâu lắm rồi. Nhưng chàng cũng tỏ ra độ lượng để Julia nũng nịu đôi chút với chàng. Nàng rất thích ngồi nép vào chàng, quàng tay ôm lưng chàng, mặt sát mặt chàng, và thật là thần tiên, nàng có thể áp môi nồng nàn lên đôi môi mỏng của chàng. Dù những lúc ngồi bên nhau như vậy, chàng chỉ thích nói về những vai kịch mà họ đang học, hay bàn về những kế hoạch tương lai, chàng vẫn là chàng vẫn làm cho nàng rất đổi hạnh phúc. Nàng không biết chán ca ngợi vẻ đẹp của chàng. Thật là thần tiên, khi nàng được nói với chàng: mũi anh thanh tú quá, mái tóc xoăn nâu đỏ của anh đẹp quá, hoặc là khi nàng cảm thấy vòng tay chàng xiết chặt hơn chút đỉnh, và khi nhìn thấy sự triu mến trong đôi mắt chàng.

“Cung, cung làm anh kiêu hãnh như một con công”.

“Đại quá, anh cứ giả bộ như anh không có vẻ đẹp thiên thần ấy”.

Julia tin là chàng như vậy, và nàng thích nói điều đó ra, nhưng nàng cũng nói điều đó vì nàng biết anh thích nghe. Anh ưu ái và ngưỡng mộ nàng, gần nàng, anh thấy dễ chịu, anh đặt tin tưởng nơi nàng, nhưng nàng ý thức rõ ràng là anh không yêu nàng. Nàng tự an ủi bằng cách nghĩ rằng anh yêu nàng với tất cả khả năng yêu thương của anh và nàng nghĩ rằng khi cưới nhau rồi khi ân ái, sự say đắm của nàng sẽ đưa chàng lên tột đỉnh mê mẩn. Trong khi chờ đợi nàng tỏ ra khéo léo và tự chủ. Nàng biết anh sẽ không quấy rầy anh. Nàng biết mình không bao giờ được phép để anh cảm thấy mình là gánh nặng hay trách nhiệm của anh.

Anh có thể bỏ nàng” đi đánh gôn một buổi, hay để đi ăn cơm chiều với một người quen, mà không bao giờ nàng để cho anh thấy là nàng phật ý dù chỉ

một lúc. Nàng có cảm tưởng rằng sự thành công của nàng trong biểu diễn sẽ làm tăng tình cảm của chàng và nàng cố gắng luyện tập thật nhiều để đạt mục đích.

Hơn một năm sau ngày hứa hôn, một nhà quản trị sân khấu Mỹ, đi tìm tài năng có nghe biết về đoàn hát tiền phong của bầu Jimmie Langton, tìm đến Midlepool và rất để ý đến Michael. Ông viết vài dòng mời Michael đến khách sạn của ông, chiều –hôm sau, Michael khắp khởi muốn nghệt thở, đưa giấy cho Julia đọc:

Chỉ có thể là ông ta đề nghị trao cho anh một vai. Lòng nàng trĩu nặng, nhưng nàng làm bộ cũng nôn nao như anh, và hôm sau đi cùng anh đến khách sạn. Nàng đợi dưới hành lang trong lúc anh đi gặp ông lớn ấy.

Chúc anh may mắn đi em. - Chàng thì thảo khi quay đi, bước vào thang máy, như đang trong giấc mơ.

Julia ngồi trong chiếc ghế bành lớn bọc- da, thành khẩn cầu mong sao cho ông bầu người Mỹ đề nghị một vai mà Michel phải khước từ hay một mức lương mà anh cho là bất xứng không thể - chấp nhận được Hoặc khác đi, ông ta yêu cầu ,Michael diễn thử ngay một vai ông đang cần người, rồi luận rằng anh không diễn nổi. Nhưng nửa giờ sau, khi –chàng tiến về phía nàng, mắt sáng ngời, bước-đi nhún nhảy, nàng biết anh đã mãn nguyện rồi. Trong một lúc, nàng thấy muốn phát bệnh, và khi nàng cố mang bộ mặt vui sướng; nụ cười hân hoan, nàng thấy người mình như- hóa đá.

– Được lắm. Ông ta nói là vai thật tốt, vai nam, mười chín tuổi. Tám hoặc mười tuần ở New York và sau đó lên đường lưu diễn. Bốn mươi tuần ăn chắc với gánh ông bầu John Drew. Lương tuần hai trăm năm mươi đô.

– Ô, anh yêu, thật là điều kỳ diệu cho anh.

Đã rõ là chàng hân hoan nhận rồi. Chàng không hề mảy may nghĩ đến chuyện khước từ.

“Còn mình – mình ...” nàng nghĩ, “giả như họ đề nghị mỗi tuần một ngàn đô mình cũng chẳng đi nếu như phải xa Michael.”.

Một cơn tuyệt vọng đen tối xâm chiếm nàng. Nàng không làm gì được, nàng phải giả bộ hân hoan như chàng. Michael bị phấn khích quá không thể ngồi yên được, dẫn nàng ra phố đông người.

– Một cơ hội bằng vàng em ạ. Dĩ nhiên đời sống Mỹ đắt đỏ, nhưng anh phải sống được với số tiền năm mươi đô la một tuần là tối đa, người ta nói là dân Mỹ rất hiếu khách, anh sẽ được mời ăn nhiều. Anh không thấy có lý do gì mà không tiết kiệm được tám ngàn đô trong bốn mươi tuần, một ngàn sáu trăm bảng, tính theo tiền Anh .

“Anh ấy có yêu gì mình đâu - Anh ấy có mấy may quan tâm đến mình đâu. Mình ghét chàng. Mình muốn giết chàng. Tên quản lý Mỹ chết tiệt”.

Và nếu ông ấy muốn anh thêm một năm nữa anh phải đòi ba trăm một tuần. Thế có nghĩa là- trong hai năm anh sẽ được số tiền lớn bốn ngàn bang. Số vốn gần đủ để vô nghiệp quản trị.

– Một năm nữa. - Trong một lúc Julia mất bình tĩnh giọng nàng nghẹn ngào.

– Anh nói là anh sẽ đi vắng hai năm?

–Ồ, dĩ nhiên là hè, năm tới anh sẽ về thăm nhà. Họ đòi thợ cho về mà, và anh sẽ về sống với cha mẹ để khỏi tốn.

– Em không biết sẽ sống sao đây khi không có anh. Nàng nhẹ nhàng nói những lời này để tỏ vẻ lịch sự và bình thường.

–Ồ chúng mình có rộng thời gian gặp nhau vào mùa hè, và em cũng biết, một hay hai năm sẽ trôi qua nhanh như chớp.

Michael bước đi không định hướng, Julia dẫn chàng đi theo hướng rạp hát mà không hay. Họ đến trước rạp. Nàng đứng lại.

– Em sẽ gặp anh sau. Em phải tạt vào gặp ông Jimmie liền.

Mặt anh sa sầm xuống.

– Em không bỏ anh lúc này được. Anh muốn có người để nói chuyện. Chúng mình cùng cần ăn đôi chút trước khi trình diễn.

– Em rất tiếc. Ông Jimmie đang đợi em mà anh biết tính nết ông ta chứ gì. Michael tặng nàng nụ cười ngọt ngào, đôn hậu của anh.

– Ồ thôi được, em cứ việc đi. Anh sẽ không giận em; vì em đã bỏ rơi anh một lần.

Chàng tiếp tục đi, còn nàng vào rạp hát bằng cửa hậu. Ông bầu Jimmie Langton dành cho mình một căn gác xép nhỏ bên dưới mái rạp, bạn có thể đi vào bằng ngả ban công. Nàng nhấn chuông, đích thân ông ra mở. Ông ngạc nhiên, nhưng hoan hỉ khi thấy nàng.

– Chào Julia, mời cô vào.

Nàng bước qua mặt ông, không nói năng gì, khi hai người đã vào đến gian tiếp khách. Gian phòng bừa bộn, nào là bản kịch đánh máy, - nào là sách cùng đủ thứ đồ linh kinh khác và cả bữa trưa ăn không hết còn trên khay để cạnh bàn giấy. Nàng xoay người nhìn vào mặt ông.

Hàm nàng bạnh ra, lông mày nhíu lại.

– Đồ quỷ sứ.

Nhanh như cắt nàng nhào về phía ông. Hai tay nắm lấy cổ sơ-mi để hờ của ông và lắc, ông cố giựt ra, nhưng nàng thì khỏe mạnh, hung dữ.

– Thôi! Thôi!

– Đồ quỷ sứ! Đồ con heo! Đồ ba que xỏ lá!

Ông hất mạnh, bằng bàn tay mở rộng ông giáng cho nàng một cái vào mặt.

Tức thì nàng buông ông ra, ôm má, vì bị tát đau.

Nàng bật tiếng khóc.

– Quân vũ phu. Đánh phụ nữ.

– Cô em ơi! Nhảm người rồi. Cô có biết phụ nữ đánh tôi là tôi đánh lại không?

– Tôi đâu có đánh ông.

– Cô em bóp cổ tôi.

– Đáng đời. Trời ơi! Tôi muốn giết ông quá.

Thôi ngồi xuống đi, vệt con ơi, để tôi rót cho cô một chút rượu Xcốt, rồi bình tĩnh lại. Rồi kể cho tôi nghe đầu đuôi câu chuyện.

Julia đảo mắt tìm một chiếc ghế bành rộng.

– Chúa ôi? Gì mà như chuồng heo thế này. Sao ông không bảo chị lao công nào dọn cho?

Bằng một động tác giận dữ nàng hất hết sách trong chiếc ghế xuống sàn, gieo mình xuống và òa khóc nức nở. Ông rót cho nàng một dung lượng ulyt-ki khá khá thể nước soda bắt uống.

– Nào chuyện sập trời gì đây”.

– Michael sắp đi Mỹ.

– Đi à?

Nàng vặn mình né cánh tay ông quàng lên vai.

– Ông nữ nào? Ông nữ lòng nào?

– Tôi chẳng dính, lúu gì tới chuyện này cả.

Ông nói dối. Ông không biết cả chuyện tên quản lý Mỹ khôn nạn đến Midlepool nữa sao. Rõ ràng là do ông cả. Ông làm vậy để chia lìa chúng tôi.

– Cô em ơi! Oan tôi quá. Tôi cũng chẳng cần giấu cô làm gì, thực tình tôi có bảo y muốn mời ai trong đoàn thì cứ tự nhiên, chỉ chừa dùm tôi Michael Gosselyn thôi.

Julia không theo dõi ánh mắt ông Jimmie khi ông ta kể lại sự kiện này, nhưng nếu để ý, nàng hẳn phải tự hỏi sao ông ta lại ra chiều khoan khoái như là kẻ giựt dây một món đồ chơi nào đó.

– Kể cả tôi nữa à? - Nàng hỏi.

– Tôi biết y không cần phụ nữ. Đoàn của họ có quá nhiều phụ nữ rồi. Họ chỉ

muốn mượn đàn ông để xem bọn này ăn mặc theo lối nào và không nhỗ bậy xuống sàn.

– Thôi? Ông Jimmie ơi!, tôi van ông đừng để anh Michael đi. Tôi chịu không nổi đâu.

– Tôi can sao nổi. Hết mùa này là xong giao kèo.
Cùng là cơ hội tốt cho cậu ấy.

– Nhưng tôi thương anh ấy. Tôi muốn anh ấy ở lại.

Lỡ một anh ấy gặp cô nào đó bên Mỹ. Lỡ cô thừa kế gia nghiệp nào đó mê anh ấy thì tính sao?

– Nếu nó không thương cô nữa thì theo tôi cô bỏ quách nó đi cho rồi.
Ý kiến này làm nàng lại nổi sùng.

Thứ quan hoán, người như ông đâu có biết thế nào là ái tình.

“Đàn bà”? Jimmie thở dài “Tìm cách ngủ với chúng, chúng kêu là háo sắc, không làm như vậy, chúng bảo là hoạn quan”.

– Ô, ông đâu có hiểu. Anh ấy đẹp như thế, các bà các cô rụng như sung, khổ thay anh ấy ngổ như cừ mà lại ưa phỉnh. Hai năm thì đi đứt.

– Hai năm là thế nào?

– Nếu anh thành công thì sẽ ở thêm một năm nữa.

– Ô, cô khỏi băn khoăn về chuyện đó. Cậu ấy sẽ về cuối mùa trình diễn năm nay, vĩnh viễn trở về. Lão này mới xem cậu ấy diễn trong vở Candida thôi. Vai duy nhất cậu ấy đóng tạm tạm. Tin lời tôi đi, không lâu đâu bọn ấy sẽ thấy là chúng mua làm phải con chó cún. Cậu chàng rút dài tới nơi rồi.

– Ông biết gì về diễn xuất?

– Biết đủ điều.

– Tôi muốn moi mất ông ra.

– Nay, tôi cảnh cáo, cô mà đụng tới tôi, tôi tổng một quả sát quai hàm, sợ cả tuần không ăn ngon nổi.

- Trời ơi! Sao tôi tin nổi. Thế thì còn gì là con người hào hoa nữa.
- Tôi đâu có hào hoa, ngay cả khi si tình tôi cũng chẳng hào hoa.
- Julia khúc khích cười, ông bầu Jimmie biết hồi gay cấn nhất qua rồi.
- Bây giờ thì cô biết rõ chẳng kém gì tôi, cô có thể làm cho cậu ta điên cái đầu. Tôi nói với cô, cô sẽ là nữ diễn viên lớn nhất kể từ thời bà, Kendall đến nay. Đó là con đường cô muốn tiến tới, thế mà lại tự gây trở ngại cho mình bằng một thằng đàn ông. Cô muốn lúc nào cũng như gông đá đeo cổ. Cô muốn đi vào nghiệp quản trị, mà nó lại muốn chơi ngược lại cô. Nó không đủ tài đâu cô ạ.
- Anh ấy đẹp trai. Tôi chịu đựng nổi.
- Cô tin vào tài năng của cô chứ gì? Nhưng cô làm. Nếu cô muốn thành công lớn cô không thể kham nổi một người chỉ đạo không đề trình độ đâu.
- Tôi chẳng cần. Lấy được anh ấy mà thất bại còn hơn thành công mà lấy người khác.
- Tôi hỏi thật này, cô còn trinh không?
- Julia lại cười khúc khích:
- Tôi chẳng biết chuyện này dính liếu gì với công việc của ông, nhưng thật tình tôi còn.
- Tôi cũng nghĩ vậy. Thế này nhé, trừ khi cô quan trọng hóa vấn đề này. Tại sao cô không đi Paris với nó chừng nửa tháng, sau khi mùa năm nay bế mạc? Nó sẽ không lên đường trước tháng tám. Biết đâu nhờ vậy mà cô khỏi bận lòng về nó nữa.
- Ô, anh ấy chẳng chịu đâu. Anh ấy đâu phải loại người đó. Ông biết anh ấy là con nhà gia giáo mà.
- Ngay cả giới thượng lưu cũng phải truyền giống chứ.
- Ông chẳng hiểu gì. – Nàng kêu căng nói.
- Tôi đoán cả cô cũng chẳng hiểu.

Julia chẳng buồn trả lời. Nàng thực tình đau khổ.

– Tôi không sống được nếu như không có anh ấy. Tôi nói thật với ông. Tôi sẽ làm gì khi anh xa vắng?

– Cô cứ ở đây với tôi. Tôi để cô ký hợp đồng thêm một năm. Tôi có nhiều vai mới muốn dành cho cô và tôi sẽ lo kiếm một kếp trẻ, theo tôi phải là một khám phá. Cô sẽ không khỏi ngạc nhiên là công việc của cô sẽ dễ dàng hơn nhiều nếu người đóng cặp với cô thực sự cho cô điều tương xứng, cô có thể lãnh mười hai bảng một tuần.

Julia bước đến gần ông và nhìn vào mắt ông dò xét:

– Có phải ông đã làm tất cả những điều đó để buộc tôi phải làm thêm một năm nữa không. Có phải ông đã bóp nát tim tôi, làm hại cả cuộc đời tôi để giữ tôi lại trong cái rạp hát mục nát của ông không?”?

– Tôi thề là không. Tôi yêu quý cô, tôi phục tài cô.

Hai năm rồi, chúng ta có khám khá hơn trước. nhưng tôi thề độc rằng tôi không làm cái chuyện nhơ nhuốc ấy.

– Ông nói dối. nói dối, dẻo mồm.

– Tôi thề đó là tất cả sự thật.

– Vậy ông chứng minh xem. – Nàng nặng lời.

– Tôi chứng minh bằng cách nào. Cô biết tôi thật tình trong sáng mà.

– Trả tôi mười lăm bảng một tuần rồi tôi sẽ tin ông.

– Mười lăm bảng một tuần cơ à?

Cô biết số thu nhập của đoàn mình chứ gì? Làm sao tôi trả nổi? Thôi, ừ cũng được. Nhưng tôi phải lấy tiền túi để bù lỗ ba bảng.

– Tôi cần lương hậu.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 6

Sau nửa tháng tập dượt. Michael bị gạt ra ngoài vai được giao phó, và trong thời gian ba hay bốn tuần chàng được thả lỏng đợi xem có vai khác cho chàng không. Sau thời gian tập luyện vừa đủ, chàng ra mắt trong một vở diễn không đầy một tháng ở New York. Vở được đem đi lưu diễn, nhưng ít người xem và phải rút về. Thêm một thời gian chờ đợi anh được xếp vai trong một vở trình diễn thời trang. Trong vở đó, vẻ tốt mã của anh là một lợi thế. Việc diễn xuất tầm thường của chàng ít bị phát hiện. Chàng cũng kéo được hết mùa diễn.

Không nghe nói gì tới chuyện ký tiếp hợp đồng. Thực tế, ông quản lý tuyển mộ chàng đã có những lời bình luận châm biếm.

“Được mình phải tính chuyện với gã Langton này mới được, đồ chó má”.

Ông ta than “Nó biết là nó cho mình té ngựa với cây gậy này đây”.

Julia chăm viết cho Michael lắm, hết bức này đến bức khác, liên tục, nào là yêu thương, nào là chuyện này chuyện khác. Còn chàng, đúng một tuần một lá, đủ bốn trang, chữ viết rõ nét, đều đặn, chấm dứt bằng:

yêu em, anh của em. Nội dung thư thiên về, thông tin hơn là tình cảm. Ấy

vậy mà nàng khắc khoải trông ngóng đọc tới đọc lui. Mặc dù chàng cố tình viết vui vui, ít kể về nhà hát ngoài chuyện những vai chàng được giao tời và những vở chàng xuất hiện chẳng ra gì có vài tin tức liên quan tới thế giới kịch trường nhưng Julia vẫn biết là chàng không thành công.

“Mình biết là mình ác”, “nàng thầm nghĩ, “nhưng tạ ơn Chúa, tạ ơn Chúa”.

Khi được báo ngày giờ chàng cập bến nàng không thể giấu nổi, niềm vui.

Nàng xin ông bầu Jimmie xếp sắp chương trình cách nào để nàng ..có thể ra đến Liverpool đón chàng.

Nếu tàu cập bến muộn, thưa ông, tôi có lẽ phải ở lại. Nàng bảo với ông Jimmie.

Ông cười_hóm hình:

– Tôi đoán là cô nghĩ rang trong lúc vui sum họp, cô có thể giờ trò.

– Ông thật là không chịu nổi!

– Có gì khó đâu? Tôi bày cho cô thế này. Bám nó thật sát xong rồi, khóa cửa phòng lại cùng với nó, bảo nó rằng “em sẽ không để anh ra khỏi nơi này cho tới khi anh biến em thành người đàn bà bất lương”.

Nhưng khi nàng ra ga, ông đi cùng với nàng. Lúc nàng bước lên tàu, ông nắm lấy cánh tay nàng, thân thiết nắn nhẹ:

– Làm gì mà hồi hộp dữ vậy cô bé?

– Ông Jimmie à, tôi cuồn lên vì mừng, điên lên vì lo.

– Rồi, chúc cô may mắn. Đừng quên là cô hơn nó đủ điều. Cô vừa trẻ vừa đẹp lại còn là diễn viên nữ xuất chúng nhất nước Anh đấy nhé.

Khi tàu khuất hẳn, Jimmie ghé quầy rượu nhà ga uống một ly uityt-ki soda:

“Chúa ôi! Người ta điên thế đó”, ông thở dài. Julia đứng trong một toa xe trông ngắm mình trong gương. “Miệng rộng quá, mắt dày quá, mũi to quá.

Nhờ trời mắt đẹp, chân căng đẹp. Cặp đùi tuyệt sao lại son phấn đậm thế này. Bên ngoài bực diễn, anh không thích son phấn. Không thoa son hồng,

trông mình không được. Chân mày được lấm. Nói chung ra mình không tẻ lấm”.

Cho tới giờ chót không biết chắc là liệu ông Jimmie có cho phép đi không nên Julia không thể báo cho Michael biết là mình đi đón chàng. Chàng ngạc nhiên và thành thật sung sướng khi, nhìn thấy nàng. Đôi mắt đẹp của chàng sáng lên thích thú.

– Anh còn đẹp hơn trước đây.

– Nàng nói.

– Ô, đừng có khùng. - Chàng cười lớn tiếng, âu yếm bóp cánh tay nàng.

– Em không phải về trước bữa ăn chiều chứ?

– Đến mai em mới phải về. Em đã mượn hai phòng ở khách sạn Adelphi để chúng mình tha hồ nói chuyện.

– Khách sạn Adelphi hơi mắc phải không?

– Ô, không sao, có phải ngày nào anh cũng ở Mỹ về đâu từng lo chuyện đắt rẻ.

– Tiêu hoang vẫn là chuyện nhỏ nhất đối với em à?

Anh không biết là khí nào cập bến, nên anh viết cho ở nhà là anh sẽ gọi điện tín báo tin khi đến Cheltenham. Anh nói là ngày mai anh về đến nhà. Tới khách sạn, Michael sang phòng của Julia theo đề nghị của nàng, để họ có thể bình an yên tĩnh trò chuyện. Nàng ngồi trên gối chàng, vòng tay ôm cổ chàng, áp má vào má chàng.

– Ôi, lại được về nhà thì thích biết bao. - Nàng thở dài.

– Em chẳng cần nhắc anh điều đó, - chẳng đáp, không biết là nàng muốn ám chỉ vòng tay chàng hơn là nói đến chuyện trở về của chàng.

– Anh vẫn còn nhớ đến em chứ”.

– Hơn thế nữa.

Nàng âu yếm hôn chàng.

- Ô, anh chẳng biết em nhớ anh tới mức nào đâu.
- Anh thất bại quá ở Mỹ. - Chàng than – Anh không kể chuyện đó trong thư, vì anh sợ em buồn. Họ bảo là anh dỏm - Anh Michael - Nàng kêu, làm như nàng không tin lời chàng nói.
- Anh đoán nguyên do là anh thuần túy kiêu Anh quá Họ không muốn ký tiếp hợp đồng nữa. Cho phải phép anh cũng hỏi là họ còn cần anh nữa không, họ trả lời không, dứt khoát là không.

Julia không nói gì? Nàng ra vẻ băn khoăn nhưng lòng nàng vui như hội.

- Thú thực anh cóc cần. Anh chẳng ưa gì Mỹ. Dĩ nhiên là hào nhoáng đấy, việc này không chối cãi được, nhưng chỉ có mà cười và chịu đựng, nếu biết ra những hạng mà mình phải đương đầu. Vì thế, so với bọn ấy, ông bầu Jimmie Langton nhà ta còn hào phóng chán. Dù họ cho anh ở lại chắc anh cũng phải từ chối.

Mặc dầu làm mặt bánh, Julia cảm thấy là chàng bị tổn thương nặng. Chàng đã phải chịu đựng nhiều điều không ăn ý. Nàng không vui khi biết chàng khổ đau, nhưng, ồ nhờ vậy mà nàng được nhẹ nhõm.

Bây giờ anh định làm gì? – Nàng nhỏ nhẹ hỏi? - Để anh về nhà nghỉ ngơi ít lâu rồi tính lại. Sau đó có thể anh sẽ đi Luân Đôn xem có kiếm được vai nào đóng.

Nàng biết là không nên nói đến chuyện đi Midlepool. Ông Jimmie Langton sẽ chẳng muốn anh.

Anh dòm chắc em chẳng chịu đi với anh đâu. _ – Em không chịu? Trời! Anh biết em sẽ cùng đi với anh đến bất kỳ nơi nào trên thế giới này.

Cuối mùa này hợp đồng của em chấm dứt nếu em muốn tiến thân thì mau mau trở về Luân Đôn. Ở Mỹ anh dành dụm từng đồng. Họ gọi anh là keo kiệt, anh mặc xác họ muốn nói gì tùy ý Anh đem về được khoảng một ngàn, hai ngàn rưỡi bằng gì đó.

Anh Michael, anh làm thế nào mà tiết kiệm được nhiều vậy?

– Anh ít tiêu lắm, em cũng biết mà. – Chàng cười. Dĩ nhiên số đó chưa đủ để lập gánh, nhưng, đủ để lấy vợ anh định nói, là chúng mình cũng có cái gì để hộ thân nếu không nhận được vai nào ngay, hay chẳng may thất nghiệp vài tháng.

Phải mất vài giây Julia mới hiểu ra điều anh nói. Anh định nói là bây giờ mình làm đám cưới à?

– Đương nhiên, thế cũng là liều, cũng chưa có triển vọng gì, nhưng có khi người ta phải liều.

Julia ôm đầu chàng, nàng đưa môi tìm môi chàng, nàng thở dòn:

– Anh, anh tuyệt thật, anh bao giờ cũng đẹp như thiên thần, nhưng cũng ngốc nghếch chưa từng thấy trên đời.

Đêm đó hai người đi xem hát, và trong bữa ăn hôm đó họ uống sâm banh để mừng cuộc tái ngộ và cầu chúc tương lai. Khi Michael tiễn nàng về phòng, nàng đưa mắt lên chờ chàng.

– Em muốn anh chúc em đêm lành ngay ở hành lang này sao? Anh chỉ vào một phút thôi.

– Đừng, anh ạ. - Nàng nói với một giọng bình tĩnh quý phái.

Nàng cảm thấy mình là một cô gái quý tộc, với tất cả những truyền thống của một gia đình danh giá,” cổ kính cần phải gìn giữ. Sự trinh trắng của nàng là một viên ngọc lưu ly nàng cảm thấy là mình gây được một cảm tưởng tốt, tốt tuyệt vời:

lẽ dĩ nhiên anh ấy là một bậc đại quân tử và nàng phải là một đại phu nhân.

Nàng thích thú với màn kịch của mình đến nỗi khi vào tới phòng, nàng ồn ào khóa cửa lại, nàng tiếp tục trang trọng đi tới đi lui, nhẹ cúi đầu chào, bên tả bên hữu trước những gia nhân khúm núm. Nàng đưa bàn tay ngọc ngà cho một lão quản gia run run cảm động cúi hôn (hồi còn thơ ấu nàng vẫn ngồi

đung đưa trên đầu gối lão), và khi lão áp cặp môi lợt lạt trên bàn tay ấy ,
nàng thấy có cái gì rơi trên đó.

Một giọt nước mắt

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 7

Năm đầu cuộc hôn nhân đầy bảo tố, duy Michael vẫn điềm tĩnh. Cần phải có sự phấn khởi của việc nhận vai hay đêm khai mạc, sự vui vẻ của một buổi liên hoan, sự trợ giúp của mấy ly sâm banh để hướng bộ não thực tế của anh nghĩ đến ái tình. Phỉnh nịnh, những lời nói bóng gió cũng vô ích không lôi kéo nổi chàng nếu như chàng có cuộc hẹn ngày hôm sau, chuẩn bị cho cuộc gặp gỡ ấy chàng cần phải giữ cho đầu óc sang suốt và có một đường gôn dứt khoát, chàng phải tỉnh mắt. Julia cho chàng những màn diễn đầu. Nàng quen với những người bạn ở câu lạc bộ phòng xanh, ghen tức với những trận thi đấu khiến chàng xa mình, ghen tức với những bữa ăn trưa chàng dự lấy lý do để o bế những người có thể họ sẽ cần đến trong sự tạo nghiệp. Nàng tức phát điên khi nàng say mê chàng phát khóc thì chàng vẫn bình thản khoanh tay ngồi đó mỉm cười hóm hỉnh với cái mặc đẹp trai vô cảm của chàng, làm như nàng đang diễn trò lô bịch.

- Em không nghĩ rằng anh đang đeo đuổi cô nào chứ? – Chàng hỏi.
- Làm sao em biết nổi? Nhưng rõ ràng là anh chẳng coi em ra gì.
- Em biết em là người đàn bà duy nhất trời dành cho anh mà.

– Trời ơ!- Anh chẳng biết em muốn gì?

– Em muốn được yêu thương. Em tưởng em lấy được người đàn ông đẹp nhất nước anh, ngờ đâu chỉ là cái giá áo.

– Đừng nói bậy. Anh cũng chỉ là người anh bình thường thôi. Anh đâu phải là một nhạc sĩ phong cầm người ý.

Nàng đứng đỉnh thả bước trong phòng. họ có một nơi ở không rộng, gồm vài phòng nhỏ gần khu cửa Buckingham, không lớn lắm nhưng được nàng hết sức chăm sóc. Nàng vung tay lên trời.

Em có mắt lé, lưng gù cho cam. Thà năm mươi tuổi cho rồi, bộ em vô duyên đến thế sao? Nhục nhã thế này, phải đi cầu xin ái tình. khổ thật, khổ quá.

– Diễn xuất khéo lắm, em ơi! Em làm như là đang ném banh vậy. Em nhớ lại động tác ấy chưa.

Nàng nhìn chàng trách móc.

– Đầu anh chỉ nghĩ được có tôi đó thôi. Lòng em tan nát mà anh lại nói đến điệu bộ nhân lúc vô tình em vung tay lên.

Nhưng qua sự biểu lộ trên nét mặt, chàng thấy nàng đã ghi điều này vào ký ức để dịp nào cần sẽ đem sử dụng hiệu quả nhất.

– Tóm lại ái tình không phải là tất cả. Ái tình rất tốt nhưng phải đúng lúc đúng nơi. Kỳ trăng mật mình đã chẳng vui vẻ hết sức rồi sao. Trăng mật là thời của việc đó, bây giờ thì phải lo làm ăn chứ.

Họ gặp may mắn. Họ chạy chọt để được cùng đóng những vai chính trong một vở kịch khá thành công. Julia đã diễn xuất rất đạt trong một màn khiến khán giả vỗ tay muốn vỗ rập. Vẻ đẹp kỳ diệu của Michael đã gây được cảm xúc mạnh. Michael với phong cách phong nhã của chàng, với bản tính nhẹ nhàng tự nhiên đã tạo được cho cả hai người sự chú ý của dư luận. Ảnh của hai người xuất hiện trên các báo ảnh.

Họ được mời dự một số tiệc tùng và Michael mặc dù rất căn cơ đã không

ngại tung tiền cho giới trình diễn có thể nhờ vả, Julia ngạc nhiên về lối chi tiêu rộng của chàng vào những dịp này. Một nghệ sĩ kiêm bầu gánh mời Julia đóng vai chính trong vở tới của ông, và vì không có vai cho Michael nên nàng buộc lòng phải từ chối. Chàng không chịu. _Chàng nói không thể để tình cảm cản trở việc làm ăn. Ít lâu sau chàng chạy được một vai trong màn trình diễn thời trang.

Khi chiến tranh bùng nổ cả hai người đang có vai diễn. Trước sự hãnh diện và lo âu của Julia, Michael.

đăng ký tòng quân liền. Do sự gửi gắm của cha anh một trong những sĩ quan đàn anh ông quen biết là một nhân vật quan trọng ở Bộ Chiến tranh, Michael mau chóng nhận được lệnh gọi.

Khi anh đã qua Pháp rồi, Julia cay đắng hỏi hận về những lời trách móc nàng đã chồng chất lên anh và quyết định sẽ “tự tử” nếu anh chết trận. Nàng muốn trở thành một nữ điều dưỡng để được cùng qua Pháp vì ít nhất cũng được ở trên một lãnh thổ với anh, nhưng anh cho nàng biết rằng lòng ái quốc đòi hỏi nàng tiếp tục -nghề trình diễn, và nàng không cưỡng lại được điều có thể là lời di chúc của anh.

Michael nhờ chiến tranh rất nhiều. Anh nổi danh ở câu lạc bộ sư đoàn và được các sĩ quan chuyên nghiệp hầu như đón nhận anh ngay như một diễn viên có nghề. Có vẻ cái máu nhà binh trong gia đình đã đóng dấu ấn lên anh, nên anh tự nhiên cảm thấy mình hợp với phong cách và lối suy nghĩ của con nhà lính.

Anh có sự tinh tế, phong độ dễ chịu, và anh biết khéo léo giựt dây, điều dĩ nhiên không tránh khỏi là anh phải ở trong ban tham mưu với một ông tướng nào đó.

Anh chứng tỏ là mình có khả năng tổ chức không chê được, và ba năm - cuối cùng của cuộc chiến Michael ở trong Bộ Tổng tham mưu. Anh xuất ngũ

với cấp bậc thiếu tá với Quân công Bội tinh và Danh dự Bội tinh.

Trong thời gian đó, Julia liên tục đóng hết vai quan trọng này đến vai quan trọng khác, cả một chuỗi, dài và được công nhận như một nghệ sĩ ưu tú nhất trong các nữ diễn viên trẻ tuổi:

Suốt thời thế chiến, kịch trường rất sôi động, và nàng có lợi thế là được xuất hiện trong những vở kịch ăn khách nhất. Lương cao, và nhờ Michael làm cố vấn, nàng có thể khiến những ông bầu ưa đắn đo tính toán chịu trả 80 bảng mỗi tuần. Michael từ Pháp về nghỉ, và Julia mừng vui khôn tả, mặc dù công việc của anh, chẳng nguy hiểm gì hơn việc của người chặn cừu ở Tân Tây Lan. Trong những ngày nghỉ ngắn với nàng, anh được nàng chiều chuộng như là những ngày cuối cùng anh được hưởng trên trái đất. Nàng đãi ngộ anh như người vừa từ chiến hào gian khổ trở về, thật dễ thương, hiền hòa không hề biết đòi hỏi.

Chỉ trước khi chiến tranh chấm dứt nàng mới cảm thấy hết yêu anh.

Lúc đó nàng đang mang thai. Michael cho rằng có con vào này là thiếu khôn ngoan, nhưng nàng gần ba mươi rồi và nghĩ rằng nếu định có con với nhau thì không nên trì hoãn nữa, nàng đã đứng vững trên sân khấu nên nàng đủ sức vắng mặt đôi ba tháng, và Michael có thể bị chết bất kỳ lúc nào.

Quả thật anh có nói mệnh anh lớn lắm, vững như một tòa nhà, nhưng anh nói thế cho mình vững bụng thôi làm tướng còn có khi chết kia mà. Để có thể tiếp tục sống, nàng phải có một đứa con với anh. Đứa nhỏ sẽ sinh vào cuối năm ấy.

Nàng mong kỳ nghỉ phép tới của anh hơn bất kỳ lần nào trước đây. Julia thấy mình khỏe mạnh, nhưng nàng khát khao được cảm thấy vòng tay anh ôm nàng, nàng thấy một chút hoang mang, một chút gì bất lực, và muốn có sức mạnh che chở của anh.

Anh về, đẹp tuyệt vời trong bộ quân phục may khéo, với phù hiệu đỏ của

binh chủng và hình vương miện bên cầu vai. Anh phải đi nhiều về công tác đa dạng của bộ tổng tham mưu, nên da sạm nắng, với mái tóc hớt ngắn, phong cách nhanh nhẹn và tướng đi lính tráng, anh đúng là lính từ đầu đến chân.

Tinh thần anh không những gì được về nghĩ mà còn vì chiến tranh sắp chấm dứt rồi. Anh có ý định ngủ càng sớm càng hay. Có đôi chút ảnh hưởng làm quái gì nếu như không dung đến nó? biết bao nhiêu người trẻ đã rời sân khấu, hoặc vì yêu nước, hoặc vì hết trụ nổi bởi vì bị các nhà yêu nước ở hậu phương hành hạ.

nhất là lệnh tổng động viên, làm cho những vai chính nằm trong tay những người hoặc ốm yếu nằm trong tay những người bị thương nặng nên phải xuất ngũ. Triển vọng tốt đẹp hết sức, Michael thấy là nếu sớm có mặt trên kịch trường thì tha hồ chọn vai. Một khi anh đã được quần chúng nhớ lại rồi thì vợ chồng anh có thể kiếm ra một rạp hát và với tiếng tăm mà Julia đã đạt được, họ bước vào bầu ghánh là ăn chắc.

Vợ chồng nói chuyện khuya rồi mới vào giường. nàng ôm ghì lấy anh thêm muốn, anh quàng tay ôm vợ. Sau ba tháng không đàn bà anh rạo rực.

– Em là người vợ trẻ tuyệt vời nhất. – Anh thì thảo.

Anh áp miệng vào miệng vợ. nàng bỗng cảm thấy lờm lợm, phải cố gắng lắm nàng mới đẩy chàng ra. Trước đây đối với khứu giác say mê của nàng, mùi da thịt anh, tấm thân trẻ đẹp của anh dường như có hương vị hoa thơm, mật ngọt và đó là điều đã buộc nàng vào anh, nhưng bây giờ bằng cách kỳ quặc nào đó, điều ấy đã bỏ anh rồi. Nàng nhận ra rằng anh không còn tỏa hương trai trẻ nữa, anh bốc mùi người lớn rồi. Nàng cảm thấy người ớn ớn. Nàng không hưởng ứng sự cuồng nhiệt của anh, nàng chỉ mong anh thỏa mãn nhanh chóng rồi quay qua ngủ cho xong. Nàng trần trọc khá lâu. Bàng hoàng, lòng nàng nặng trĩu vì nàng biết mình đã mất một cái gì vô cùng quý

giá, thương than, nàng muốn khóc; nhưng đồng thời nàng cảm thấy tràn đầy một ý thức chiến thắng, và hài lòng trả được mối hận đã bị anh làm khổ, nàng thấy mình thoát khỏi sự trói buộc đã cột chặt nàng vào với anh ta và nàng. Vui mừng hân hoan. Bây giờ thì nàng có thể bình đẳng đương đầu với anh. Nàng duỗi chân trên giường thở dài nhẹ nhõm.

“Chao ôi! Làm chủ lấy mình sướng thật”. Họ ăn ngay trong phòng. Julia ngồi trên giường, Michael ngồi ở chiếc bàn con bên nàng. Nàng ngắm anh trong lúc anh đọc báo. Có thể nào mà khoản thời gian ba tháng đã làm anh đổi khác đến thế, hoặc giả chỉ vì đã bao nhiêu năm nàng đã luôn nhìn anh bằng cặp mắt đã nhìn anh bước lên sân khấu để tập diễn ở Michael với vẻ đẹp của tuổi trẻ và nàng đã bị đánh gục bởi một chứng bệnh nang y? Anh vẫn đẹp lắm, dù sau anh chỉ mới ba mươi sáu tuổi thôi, nhưng anh không còn trẻ nữa, với mái tóc hớt ngắn và lớp da dãi dầu mưa nắng, những nếp nhăn đã hằn lên sự mịn màng của vùng trán và bên dưới mắt, anh hoàn toàn là một người đứng tuổi. Anh ta mất vẻ duyên dáng của chú ngựa non và những động tác của anh ổn định cả rồi. Mỗi sự khác biệt đều nho nhỏ, nhưng khi gộp lại, dưới cặp mắt tinh anh, tính toán của nàng bây giờ, chúng làm nên một sự khác biệt lớn. Anh đã là người đàn ông trung niên.

Họ vẫn ở gian nhà mà họ mượn khi vừa đến luân Đôn. Mặc dù gần đây mức thu nhập của Julia khá, nàng cũng chẳng cần thấy phải dọn nhà đi nơi khác trong khi Michael còn bận quân vụ. Nhưng sắp có con, gian nhà hiện nhiên thành hẹp quá, Julia đã kiếm được ngôi nhà ở Công viên. Ông Hoàng mà nàng rất ưng ý. Nàng muốn an cư kịp thời để đón đứa con chào đời. Ngôi nhà trông ra vườn. Bên trên phòng khách là hai phòng ngủ, trên cùng là hai căn phòng có thể dùng làm phòng nuôi trẻ:

một phòng chơi và một phòng ngủ. Michael ưng ý đủ điều với ngôi nhà, ngay giá cả cũng phải chăng. Bốn năm gần đây, Julia đã kiếm được rất nhiều

tiền hơn chồng, nàng tự đứng ra thu xếp nhà cửa. Họ đang đứng trong một gian phòng ngủ.

Em sẵn sàng tiêu hết số tiền chúng mình đã dành dụm được cho căn phòng riêng của em. - Nàng nói. - Với số tiền ấy em có thể mượn cho anh cả mấy căn phòng ở khách sạn Maple đấy.

– Anh thì anh chẳng tiêu rộng như vậy. – Anh cười mỉm - Anh không nghĩ là sẽ sử dụng nó nhiều đâu? Em biết mà!

Anh muốn ngủ chung giường với nàng. Dù không ham mê lắm nhưng anh vẫn có cái thích thú bản năng được cảm thấy thân thể nàng bên cạnh mình. Đó cũng từng là cái thú tuyệt đỉnh của nàng. Cái ý nghĩ ấy lúc này làm nàng bực bội.

–Ồ, em nghĩ là từ nay sẽ chẳng cần cái chuyện vô nghĩa ấy nữa, cho tới sau khi em sinh con. Đợi khi mẹ tròn con vuông đã, còn giờ em mời anh ngủ riêng nhé.

– Anh chưa nghĩ ra chuyện đó. Nếu em nghĩ như thế tốt hơn cho con ...

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 8

Michael xuất ngũ lúc chiến tranh kết thúc, và nhận vai liền. Trở lại sân khấu, anh diễn xuất khá hơn trước khi ra đi. Tính dung dị anh tập được trong quân đội thể mà hữu hiệu. Anh thành một kẻ chứng chạc, hòa đồng năng nổ, với nụ cười dễ dãi và tiếng cười sáng khoái giòn giã. Anh thích hợp cho loại hài kịch lấy phòng khách làm bối cảnh. giọng thanh thanh của anh đặc biệt làm khởi sắc những lời trắng hoa, và mặc dù chưa hề tình tứ bao giờ, nhưng anh có khả năng đóng màn yêu đương hài hước, cầu hôn như là chuyện đùa, tỏ tình như là tự giễu cợt bản thân, theo cung cách mà khán giả thấy vui. Anh chẳng phải rang đóng vai ai cả mà đóng ngay chính anh. Anh chuyên đóng vai những người đàn ông thành phố, những tay cờ bạc phong độ, lính cảnh vệ, những kẻ lang thang trai trẻ với khía cạnh đáng yêu của nhân vật. Các ông bầu ghánh phái anh. Anh làm việc rất nhiều và chấp nhận dễ dàng sự hướng dẫn của đạo diễn ...

Miễn là cứ có công việc, anh chẳng nề hà đóng vai nào cả. Anh nài kéo cho được mức lương mà anh nghĩ là anh đáng được hưởng, nhưng nhược bằng chẳng được anh vẫn sẵn sàng lãnh ít đi, còn hơn là ở không.

Anh thận trọng trù tính kế hoạch. Vào mùa đông sau trận thế chiến năm ấy có dịch cảm cúm. Cha mẹ anh qua đời. Anh thừa hưởng gần bốn ngàn bảng, khoản tiền ấy cộng với tiền dành dụm riêng của anh và tiền tiết kiệm của Julia, số vốn chung của hai người lên tới bảy ngàn bảng. Nhưng tiền mướn rạp tăng kinh khủng, lương diễn viên và thù lao nhân công sân khấu cũng tăng, nên chi phí điều hành một rạp hát cao hơn thời tiền chiến rất nhiều. một ngân khoảng hồi ấy dư để làm bầu ghánh thì bây giờ không sao đủ. chỉ còn duy nhất là kiếm được ông nhà giàu nào đó hùn với họ để nếu bước đầu có thất bại một hai vở cũng không đẩy họ phá sản.

Người ta nói, lúc nào cũng có thể kiếm trong thành một tên giàu sụ có thể ký chi phiếu với số tiền lớn dàn dựng một vở kịch, nhưng khi vào việc bạn mới khám phá ra rằng điều kiện chủ yếu là vai chính phải một phụ nữ đẹp mà kẻ chi tiền ái mộ. Nhiều năm trước Michael và Julia thường đùa giỡn về một bà già lắm tiền mê anh và sẽ giúp anh làm bầu ghánh. Từ lâu họ đã biết rõ rằng chẳng tìm đâu ra một bà già như thế khi anh có một người vợ là diễn viên mà anh hết sức trung thành. Thế mà, sau cùng, tiền lại có được nhờ một bà giàu có thật, không già lắm, và người bà ta ngưỡng mộ không phải Michael mà là Julie.

Bà De Vries là một bà góa, một người đàn bà thấp, khỏe, với cái mũi và đôi mắt Do Thái đẹp, đầy nghị lực. Phong cách vừa ngổ ngáo, vừa e lệ và đáng đáp có vẻ đàn ông. Bà mê sân khấu. Khi Julia và Michael quyết định lên Luân Đôn thử thời vận bà đã từng tiếp cứu ông Jimmie Langton những khi ông hầu như bị dồn tới thế phải đóng cửa lại. Những khi đó ông lại viết thư cầu xin bà hết sức giúp đỡ. Bà mở những bữa tiệc khoản đãi để giới diễn viên trẻ có dịp, làm quen với giới bầu ghánh, và mời họ đến ở tòa nhà lớn của bà gần Guidford, nơi đó họ được hưởng sự xa hoa mà họ chưa bao giờ mơ tới. Bà không ưa gì Michael.

Julia nhận những bó hoa bà Dolly De Vries tặng chất đầy nhà và phòng khách của nàng. Nàng thật tình thích thú với những quà tặng của bà. Bà tặng nàng nào là túi xách, hộp trang sức, những chuỗi hạt đá giả ngọc, những chiếc trâm cài, nhưng dường như nàng không nghĩ rằng sự quảng đại của bà Dolly chỉ là do long ngưỡng mộ tài năng của nàng. Khi Michael đi chiến trường phương xa, bà nài ép nàng đến ở nhà riêng của bà ở gần quảng trường Mongtagn nhưng Julia lấy cớ không thể lợi dụng lòng tốt hết sức của bà mà khước từ. Nàng khước từ khéo đến nỗi bà Dolly đành rơm rớm nước mắt thở dài và càng ngưỡng mộ nàng hơn. Sau này khi sinh Roger, Julia xin bà đỡ đầu cho con mình.

Có một dạo Michael suy tính mãi về khả năng rất có thể bà Dolly De Vries vui lòng bỏ ra số tiền họ cần, anh thừa hiểu rằng nếu bà có bỏ chẳng qua chỉ vì Julia, chứ không phải vì anh. Nhưng Julia từ chối gạ gẫm bà. Bà ấy đã quá tốt với mình rồi, em không thể hỏi được nếu hỏi mà bà ấy từ chối thì lại càng xấu hổ.

– Nhưng cuộc chơi này sáng giá lắm. Giả như có mất một số tiền bỏ ra đối với bà ấy cũng chẳng nhằm nhò gì! Anh tin bà sẽ chiều ý nếu em muốn thử. Julia cũng tin như vậy. Nhưng về khía cạnh nào đó, Michael lại quá thiên cận. Nàng chẳng buồn chỉ cho anh thấy những sự kiện hiển nhiên ấy.

Nhưng anh không phải là loại người dễ bỏ qua điều đã định tâm. Họ sẽ đi Guidford nghỉ cuối tuần ở nhà bà Dolly, và ngay sau buổi trình diễn tối thứ bảy, trên chiếc xe đời mới Julia đã mua tặng nhân ngày sinh nhật của anh. Một đêm đẹp trời âm áp, Michael đã múa bản quyền của ba vở kịch, mặc dù khi viết ngân phiếu anh xót lắm. Hai người đều thích những vở này và anh nghe nói có một rạp có thể mượn, giá phải chăng. Mọi thứ điều sẵn để khai trương, chỉ trừ tiền vốn. Anh hỏi Julia nắm lấy thời cơ vào tuần đó.

– Anh đi mà hỏi bà ấy đi - Julia gay gắt nói – Em nói thật, em không hỏi

đâu.

– Với anh, bà ấy chẳng -chịu đâu?

Em thì em quay bà ấy bằng ngón tay út cũng được.

– Chúng ta biết một đôi điều về chuyện tài trợ lịch nghệ hiện nay. Người ta thi trợ kịch nghệ vì hai lý do, hoặc là để lấy tiếng hoặc là vì họ mê một người nào đó. Nhiều người nói đến nghệ thuật lắm, nhưng đồng tiền khan hiếm bỏ ra họ phải kiếm được cái gì chứ!

– Được với bà Dolly thì mình sẽ cho bà ấy danh tiếng như bà ấy muốn.

– Đó không phải là điều bà ấy chạy theo đâu.

– Em nói thế là thế nào?

– Anh không đoán ra à?

Anh chợt nghĩ ra, anh ngạc nhiên về sự chậm hiểu của mình. Lẽ nào điều mà Julia ngờ lại là sự thật nhỉ? Anh không bao giờ nghĩ là bà Dolly ưa anh lắm đâu còn cho là bà yêu anh thì vô lý, ý nghĩ này chưa một lần thoáng qua trong trí anh. Rõ ràng là Julia có con mắt tinh đời, nhưng vốn có máu ghen, cô ấy luôn luôn nghĩ là đàn bà ám chướng anh. Đúng là mẹ Dolly có cho mình một cặp nút gài tay áo hồi Giáng sinh, nhưng chắc chỉ để mình khỏi cảm thấy bị đối xử lạnh nhạt bởi vì mẹ tặng Julia một cái trâm cài ít nhất giá cũng phải hai trăm bảng.

Ấy chẳng qua cũng vì xảo quyết. Đúng, anh có thể thành thật mà nói, anh cũng chưa hề làm một điều gì để mẹ nghĩ là mình có vấn đề với mẹ. Julia cười khẩy.

– Không đâu anh ơi, bà ấy không mê anh đâu.

Thật là bất lợi, vì Julia biết được điều anh đang nghĩ. Đối với những cô vợ như thế này đừng hòng giấu một điều gì.

– Như vậy thì tại sao em lại gieo rắc cái ý nghĩ ấy vào đầu anh. Anh hết sức mong là chính em nói ra điều ấy cho anh được hiểu.

Nàng đã nói hết.

– Chưa bao giờ tôi nghe nói tới điều vô lý ấy. Anh gắt - Đầu óc cô nhơ nhớp lắm, cô Julia!

– Thôi, xin lỗi ông đi.

– Trong việc này tôi tin là chẳng có nửa lời đúng sự thật. Dù sao tôi cũng có con mắt khôn ngoan chứ. Bộ cô nghĩ là tôi không biết gì sao? - Chưa bao giờ nàng thấy anh ta cáu kỉnh đến mức đó - Ngay cả khi chuyện ấy có thật thì tôi nghĩ là cô cũng biết phòng thân chứ. Tôi nghĩ đây là chuyện ngàn năm một thuở phải biết nắm lấy thôi.

– Như là Claudio và Isabels trong vở Vô quít dày có có móng tay nhọn ấy thôi!

– Nói như thế thì nhục quá Julia. Mẹ kiếp, tôi là con nhà danh giá mà!

– Vâng. Nemo me impune lacessit.

Họ yên lặng hẳn học suốt quãng đường còn lại. Bà De Vries đang mong đợi họ.

– Chị không muốn đi ngủ mà chưa được gặp em. - Bà vừa ôm hôn đôi má Julia vừa nói. Bà, bắt mạnh tay Michael.

Julia thoải mái nằm trên giường đọc báo Chủ Nhật. Trước hết nàng đọc tin tức kịch trường, rồi chuyện gần xa đó đây, sau đó đọc đến những trang phụ nữ, và sau cùng đảo mắt đọc những hàng tit lớn tin tức thể giới. Phàn điểm sách nàng bỏ qua, không hiểu sao báo lại dành nhiều trang cho mục này đến thế.

Michael ở phòng bên đã sang chào nàng buổi mai rồi ra vườn. Ngay sau đó có tiếng gõ cửa nhẹ rụt rè và bà Dolly bước vào. Đôi mắt to đen của bà sáng rực.

Bà ngồi xuống giường nắm tay nàng.

– Cung, chị đã nói chuyện với Michael. Chị sẽ bỏ tiền cho em lập gánh.

Tim Julia bắt đầu đập mạnh.

– Ô, chị đừng làm thế, Michael không nên yêu cầu chị mới phải. Em không làm đâu. Chị đã đối xử tốt, quá tốt với bọn em rồi.

Dolly cúi xuống hôn môi Julia. Giọng bà ta trầm hơn thường lệ và nghe hơi run run.

– Cung của chị, cung không biết trên đời này không có gì mà chị không làm cho cung sao? Như thế chị mới vui, có thể chị với cung mới được gần gũi nhau, chị hãnh diện vì cung mà.

Họ nghe tiếng. Michael huýt gió dọc hành lang và khi anh bước vào phòng, Dolly quay sang nhìn anh, đôi mắt to của bà mờ lệ.

– Tôi vừa nói với cô ấy đấy.

Anh thấy lòng đầy kích động.

– Quăng đại thay bà chị! - Anh ngồi sang phía bên kia giường cầm bàn tay kia của Julia.

– Em trả lời chị ra sao, Julia?

Nàng nhìn anh ra chiều suy nghĩ.

– “Vous l'avez voulu, Georges Dandin”.

– Cái gì thế?

– Molière.

Ngay sau khi hợp đồng hôn hạp ký xong, Michael mượn rạp để diễn vào mùa thu anh mượn cả một nhân viên quảng cáo. Những bức thư chào được gửi đến các tòa soạn loan tin việc lập gánh, Michael và anh quảng cáo viên chuẩn bị những cuộc phỏng vấn với chính anh và Julia, dành cho báo chí.

Những tấm ảnh của họ, chụp riêng hoặc chụp chung, có bé Reger hoặc không có bé, xuất hiện liên tục trên các tuần báo. Câu chuyện trong nhà xoay quanh vấn đề đó. Họ chưa quyết định xem vở nào hay nhất trong ba vở để khai trương. Rồi một buổi chiều Julia đang ngồi trên phòng riêng đọc một

cuốn tiểu thuyết Michael vào với tập bản thảo trên tay.

– Em này, anh nhờ em đọc ngay vở kịch này. Qua một người mô giới vừa mang đến. Anh nghĩ là sổ sách có điều là mình phải trả lời liền.

Julia bỏ cuốn tiểu thuyết xuống.

– Để em đọc luôn.

– Anh xuống lầu. Khi đọc xong cho anh biết, anh anh lên liền để thảo luận với em. Có một vai rất hợp với em.

Julia đọc, lệ, lướt qua những lớp kịch nàng không quan tâm, trừ vai nữ chính, vai mà nàng sẽ thủ diễn với tất cả sự chăm chú. Khi đọc xong trang cuối cùng, nàng nhấn chuông, yêu cầu chị người làm, (cũng là người phụ trách trang điểm cho nàng) báo cho Michael.

– Sao, em nghĩ sao?

– Vở này được. Em nghĩ không có lý gì lại không thành công.

Trong giọng nói của Julia. Anh nghe như có điều gì nghi ngờ.

– Có điều gì trục trặc đấy em. Vai được lắm, anh nghĩ vai mà em sẽ đóng phải hay hơn bất kỳ người nào khác. Có nhiều hài tính và nhiều bi tính như em vẫn thích.

– Em biết chứ, vai này tuyệt, vấn đề là vain am.

– Vai ấy cũng hay lắm chứ.

– Em biết, nhưng vai này năm mươi tuổi. Nếu anh muốn vai ấy trẻ hơn, anh sẽ làm mất hết cái hay của kịch. Anh vốn không thích thủ vai trung niên mà.

– Nhưng đâu anh có nghĩ đến việc đóng vai ấy. Chỉ có một người đóng nổi vai đó. Monte Vernon. Mình muốn được mà. Và anh sẽ chỉ đóng vai Georges.

– Nhưng vai ấy phụ lắm. Anh không đóng được.

– Sao lại không?

– Em nghĩ rằng đúng ra làm bầu thì chúng mình đều phải thủ vai chính.

–Ồ, anh không bận khoản chút nào về chuyện này. Cứ tìm được vai chính cho em là anh yên tổ rồi. Có thể ở vờ sau sẽ có vai thích hợp cho anh.

Julia tựa người vào lưng ghế nàng vốn mau nước mắt, hai gò má ướt đầm:

–Mình ngốc ời là ngốc!

Anh cười tình, và nụ cười của anh vẫn quyến rũ như xưa. Anh lại -gần nàng quỳ, gối bên cạnh, quàng tay ôm nàng.

–Lạ nhỉ, lại có chuyện gì với mẹ già rồi phải không?

Lúc này nhìn anh, nàng tự hỏi có cái gì nơi anh đã từng làm dậy lên trong sự đắm say điên cuồng đến thế. Ý nghĩ về chuyện đã ăn nằm với anh làm nàng lợm giọng. Cũng may là anh cảm thấy an lạc trong phòng ngủ riêng nàng xếp đặt cho anh. Anh không phải là người đàn ông lấy chuyện chăn gối làm quan trọng, anh cảm thấy nhẹ mình khi biết ra rằng nàng không còn đòi hỏi anh nữa. Anh nghĩ hạnh phúc với sự ra đời của đứa con làm julia thuận lại anh có ý tiếc là đã không nghĩ ra điều đó, lẽ ra phải có con sớm hơn mới phải. Có hai ba lần, vì lịch lãm hơn là vì ham muốn. Michael đề nghị sống lại chuyện vợ chồng nhưng Julia thoái thác, hoặc là vì nàng mệt không được khỏe, hay phải trình diễn hai xuất ngày hôm sau, đấy là chưa nói đến việc phải chuẩn bị từ buổi sáng, và anh chấp nhận chuyện ấy thật bình thản. Bây giờ dễ sống với Julia hơn, nàng không gây gổ nữa, và anh cảm thấy sung sướng hơn trước nhiều.

Anh mãn nguyện với, cuộc hôn nhân của mình, và khi nhìn vào hôn nhân của nhiều người khác anh không thể không nghĩ anh là một trong số những người may mắn. Julia là người đàn bà khôn khéo, khôn khéo quá ma lạnh như cả một bầy khỉ cộng lại, Anh có thể nói với nàng về bất cứ chuyện gì trên đời.

Một người bạn tốt nhất mà một diễn viên như anh có được. Anh không ngại nói rằng sống một mình với nàng một ngày còn thú vị hơn là dự một buổi

trên sân gôn.

Julia ngạc nhiên nhận ra là mình có một thứ tình cảm thương hại kỳ lạ đối với anh vì nàng không còn yêu anh nữa.

Julia ngạc nhiên nhận ra mình có một thứ tình cảm thương hại kỳ lạ đối với anh vì nàng không còn yêu anh nữa. Julia là một phụ nữ từ tâm, nàng biết nếu anh chỉ biết chút xíu là đối với nàng anh chẳng còn ý nghĩa gì thì lòng tự ái của anh sẽ đau chết được.

Julia nhận thấy là từ lâu anh quen nghe nàng khen mãi anh đẹp một cách thích thú. Chị có cái thú tinh nghịch xem anh uống thứ nước đường này như thế nào. Nàng trét thứ nước mật ấy bằng chiếc bay thợ nề. Nhưng bây giờ thì Julia - hay nhìn vào đôi môi mỏng như chỉ của anh. Anh càng lớn tuổi trông nó càng bần tiện hơn, và khi anh về già nó sẽ chỉ còn là một đường lạnh lùng tàn nhẫn.

Sự bần tiện, trong những ngày đầu có cái nét hay hay, đôi khi làm mũi lòng, bây giờ thì Julia thấy tởm. Khi gặp khó khăn, mà trong giới sân khấu việc đó lại quá thường, anh chị em nhận được những lời thông cảm, thân thiết của “ông Michael”, còn tiền thì rất ít. Bỏ ra một đồng anh đã thấy tởm quá rồi, tờ năm đồng là mức bác ái tôi đã của anh. Anh nhận ra là Julia chỉ tiêu cho việc nhà rộng rãi, lấy cớ để đỡ dần công việc giúp vợ, Michael xin được đảm nhận công tác tề gia.

Sau đó thì không còn gì bị phí phạm nữa. Từng xu một đều được ghi vào sổ kê toán. Julia ĐgAc nhiên tại sao gia nhân lại còn chịu ở cho Michael. Họ ở, là vì ông Michael hết mực ngọt ngào với họ. Cái phong cách cởi mở, vui vẻ, khả ái khiến họ phải lo làm đẹp lòng ông chị bếp chia sẻ niềm vui của ông khi chị tìm ra một tiệm thịt bán mỗi nửa ký rẻ hơn các tiệm khác cả một xu. Julia chỉ còn biết cười ngặt nghẽo khi nghĩ đến sự say mê tiết kiệm kỳ dị của Michael tương phản với những nhân vật phung phí, bốc trời, trăm ngàn đôi

một trận cười mà anh vẫn diễn dài dài trên bực. Nàng đã từng nghĩ là anh không có được những rung động độ lượng, và bây giờ, dường như trên đời không còn gì hiển nhiên hơn là, anh đứng sáng một bên để Julia có thể được cơ hội hoạt động. Nàng cảm động quá không nói nên lời. Nàng cay đắng tự trách mình đã từ lâu nghĩ quá xấu về anh.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 9

Họ khai trương vở kịch, và thành công. Sau đó họ lại tiếp tục dựng kịch hết năm này sang năm khác ...

Michael điều hành rạp hát bằng phương pháp và sự tận tụy như khi ông điều khiển việc nhà, lỗ rất ít nếu kịch không ăn khách, điều đó đôi khi không tránh được; và thu hoạch không thiếu một cắc đối với những vở thành công. Michael tự phục mình là không có một đoàn nào ở Luân Đôn lại dựng vở ít tốn kém hơn.

Ông có biệt tài tân trang lại phong cảnh trông cứ như là phong mới và đảo vòng mua rẻ những đồ đạc sân khấu cũ đem chất trong kho để không mất tiền thuê mướn. Họ nổi tiếng là một gánh đảm lược bởi vì thay phải trả tác quyền cao cho những tác giả nổi tiếng lúc nào họ cũng sẵn sàng để một tác giả chưa được biết đến thủ tài. Michael tìm những nghệ sĩ trình diễn chưa gặp may và đương nhiên lương phải thấp. Cứ như vậy ông kiếm ra được những cơ hội hốt bạc.

Khi họ đã vào nghề bầu gánh được ba năm rồi thì Michael đã đủ uy tín để vay tiền ngân hàng mướn dài hạn một rạp hát mới cất. Sau khi bàn bạc nát

nước họ quyết định đặt tên rạp là Nhà hát Sidons. Họ khai trương, vở đầu thất bại, vở sau cũng vậy. Julia hoảng sợ và mất tinh thần. Nàng nghĩ rạp này xui và quần chúng ngán Julia rồi. Chính khi ấy Michael tỏ tài tháo vát cao độ ông không hề nao núng.

“Trong, doanh nghiệp cần phải lấy cái hay mà chống cái dở, diễn viên xuất sắc nhất nước Anh. Chỉ có ba người hót bạc cho sân khấu dù là vở hay hay dở cũng không cần, mà em lại là một trong ba người ấy. Đồng ý chúng ta bị bài vở bết bát. Vở sau sẽ khá và chúng ta gỡ lại, những gì đã mất,” mọi sự lại đầu vào đấy.

Cảm thấy mình đứng vững được rồi. Michael tìm cách dụ “quý bà” rút lui, nhưng bà ta đâu có chịu nghe lời ông đi dõ, Và tỉnh bơ, trước sự lạnh nhạt của ông. Lần đầu tiên mưu mô của ông gặp đối thủ. Bà Dolly Chẳng thấy có lý do gì để nhường lại một khoản đầu tư có triển vọng và nửa phần hùn hạp hợp tác của bà cho phép bà được gần gũi tiếp xúc với” Julia:

Nhưng bây giờ với lòng can đảm lớn lao, ông có nỗ lực khác để loại bỏ bà. Dolly từ chối quyết liệt không chịu bỏ họ khi họ gặp khó khăn, ông đành chịu thua như một việc làm hồng ...Ông tự an ủi bằng cách nghĩ là bà Dolly rồi đây có thể để lại cho Rogel, đứa con đồ dầu của bà số tiền lớn. “Bà ta chẳng có” ai là ruột thịt mấy người cháu ở Nam Phi, và bạn không thể nhìn thấy bà mà không ngờ “là bà bị chúng cao huyết áp.

Thật là tiện lợi được sử dụng căn nhà gần đường Guildford để đến lúc nào họ muốn. Đã được chi phí mướn một ngôi nhà ở miền đồng quê để về nghỉ ngơi.

Vở thứ ba thắng lợi và Michael không ngại gì oang oang khẳng định là ông đã tính đúng. Ông nói đúng như ông là người trực tiếp có công trong vụ này. Julia đã hầu như trong vở này cũng thất bại cho ông sang mất ra. Vì sự khoác lác của ông chịu không nổi. Quả nhiên phải công nhận là Michael có

tài, hay đúng ra là xảo quyết. nhưng ông không giỏi quá như ông tưởng.

Khốn nỗi là không cái gì ông cũng nghĩ ông rành hơn người khác.

Thời gian qua ông ít sắm vai. Ông thích thú nghề bầu gánh hơn.

“Tôi muốn điều hành nhà hát theo lối nghiệp vụ như với một công sở của thành phố”.

Và ông thấy có lợi hơn nếu trong khi Julia trình diễn ông dành những buổi tối đến các rạp hát ngoại ô tìm kiếm tài năng. Ông có một cuốn sổ ghi chú về các diễn viên tỏ ra triển vọng. Ông vẫn bức bối là các đạo diễn đòi nhiều tin quá để chịu tập dượt cho một vở kịch, và gần đây có một số người lại còn đòi chia lời phần trăm nữa. Lần gần đây nhất hai ông đạo diễn mà Julia ưa nhất mắc bận còn một ông nàng tin tưởng còn bận thủ vai nên không thể dành toàn thời gian cho vở hát.

– Anh đủ hiểu biết để tự mình đạo diễn. – Michael nói Julia ngờ vực. Ông thiếu óc phong tưởng, ý đến là tầm thường. Nàng không chắc là ông có đủ thẩm quyền và chuyên môn đối với đào kép. Nhưng ông đạo diễn duy nhất có thể thuê đòi số thù lao mà cả hai người đều nghĩ là cắt cổ, và chẳng còn gì hơn là để cho Michael thử. Ông làm công việc hay hơn Julia chờ đợi ông thành thạo ông làm việc nghiêm túc. - Và kỳ lạ thay Julia cảm thấy ông khai thác tài năng của nàng khá hơn bất kỳ đạo diễn nào khác trước tới nay.

Ông, biết nàng có khả năng nào, và quen từng cách láy giọng, từng cái liếc của đôi mắt tuyệt vời, từng cử động duyên dáng của tấm thân nàng, ông có khả năng đề xuất cho Julia những gì mà nhờ đó nàng có một cuộc trình diễn xuất sắc nhất trong sự nghiệp. Đối với đào kép, ông có ngay một lối khoan nhượng và đòi hỏi ở ông. Khi họ bị căng thẳng quá, tính hóm hỉnh và sự cổ vũ chân thành làm cho tình hình êm dịu lại. Sau đó chẳng còn và đề gì phải bàn, ông cứ việc đạo diễn các vở kịch cho rạp thôi. Các tác giả thích ông, vì vốn kém tưởng tượng, ông bắt buộc phải trung thành với kịch bản, và nhiều

khi không nắm vững vở ông chỉ, còn cách nghe họ thôi.

Bây giờ thì Julia là một người giàu có. Nàng phải thừa nhận là Michael cẩn thận về tiềm năng của nàng của nàng như của chính ông. Ông theo dõi những cuộc đầu tư của nàng và sung sướng khi bán đi chứng khoán có lời cho nàng như thể ông kiếm được nhiều tiền cho chính mình. Ông định cho nàng một mức lương ra sao và hãnh diện nói rằng nàng” là nữ diễn viên được trả lương cao nhất thành phố Luân Đôn. Nhưng khi chính ông thủ vai, không khi nào ông thụ mức lương dưới hoặc cao hơn số lương, mà nàng nghĩ rằng ai ấy đáng được hưởng. Khi ông đạo diễn một vở kịch ông ghi số tiền chi cho một đạo diễn. Ông đóng góp phần ông vào chi phí nhà cửa và giáo dục Roger. Roger đã đăng ký theo học trường Eton từ lúc từ lúc mới sinh được một tuần. Không thể phủ nhận là Michael hết sức sòng phẳng và ngay thật. Khi Julia nhận thấy là mình giàu hơn ông, nàng muốn tự mình trả hết mọi phí tổn. “Chẳng có lý do gì để tình lắm như vậy. - Michael nói Chừng nào mà tôi có thể trả phần, tôi vẫn trả. Mình kiếm nhiều hơn tôi bởi vì mình có giá trị hơn. Tôi trả_ mình lương hậu vì mình phải lãnh như thế.”. Không ai phục ông về sự tự hy sinh vì vợ. Nếu có một tham vọng nào đó cho bản thân ông sẵn sàng bỏ ngay để giúp cho sự nghiệp của nàng ngay cả bà Dolly, vốn chẳng ưa gì ông cũng ghi nhận tính không vị kỷ của ông. Một thứ tự trọng nào đó ngăn cản Julia không bàn chuyện Michael với bà Dolly, nhưng bà này, với sự tinh khôn cố hữu đã biết rõ là Julia bất bình với chồng lắm, nhưng đôi khi nàng vẫn cố tình bào chữa là Michael rất được việc cho mình.

Mọi người đều khen ông. Một người chồng hoàn hảo. Bà thấy dường như không một người nào ngoại trừ nàng mới biết thế nào là phải sống với một người vốn là thứ quái vật tự phụ”.

Sự tự mãn của ông khi ông thắng được đối thủ một ván gôn hoặc hơn ai

trong việc làm ơn, thật chịu không nổi. Ông vênh vang vì khéo léo. Ông là người gây bức bối, thứ bức bối nặng nề. Ông thích kể cho Julia về đủ điều ông làm và đủ thứ mưu mô lóe trong đầu ông, đã có thời chỉ được gần bên ông đối với nàng đã là điều thích thú, nhưng nhiều năm rồi nàng thấy hết chịu nổi sự tầm thường của ông. Ông không tả nổi một điều gì mà không nói vòng vo chi tiết.

Không những ông huyênh hoang về sự sắc bén trong nghề nghiệp, mà tuổi tác càng nhiều ông lại giở chứng huyênh hoang quá đáng về cả diện mạo ông.

Hồi còn thanh niên ông coi sự bảnh bao của ông là điều tự nhiên: bây giờ thì ông bắt đầu để ý tới chuyện đó nhiều hơn và không tiếc công sức để níu giữ những gì còn lại. Nó trở thành một ám ảnh. Ông dành cho vóc dáng ông sự chăm sóc đầy thành khẩn và lo âu. Đồ ăn có mỡ là ông kiêng cử hẳn, và không bỏ một buổi tập thể dục bao giờ. Ông tham khảo ý kiến các chuyên gia về tóc khi ông nghĩ là mái tóc ông thưa hẳn đi và Julia tin rằng nếu có thể lén lột da mặt ông sẵn sàng làm liền. Ông đã tập ngồi sao cho cằm hơi đưa ra để những nét nhăn ở cằm cổ đừng rõ nét quá và ông ngồi hơi khom lưng để giấu cái bụng đang sệ. Đi qua tấm gương ông không thể không ngắm. Ông ham lời khen lắm và khi có ai khen vì ông khéo vận động, thì mắt ông ánh lên vẻ khoái chí.

Những thứ đó là đồ ăn đồ uống đối với ông. Julia cười cay đắng khi nhớ lại chính nàng đã làm ông ghiền mấy thứ này. Ròng rã bao nhiêu năm nàng khen ông đẹp nhất đời và bây giờ ông không sống nổi nếu như không có sự phỉnh nịnh. Đó là một kẻ hở duy nhất trong bộ áo giáp của ông. Một nữ diễn viên thất nghiệp chỉ cần la lớn trước mặt ông rằng ông đẹp quá trời là đủ để ông nghĩ rằng cô ta có thể thủ vai nào đó.

Đã bao nhiêu năm nay Julia biết là ông không bận tâm nghĩ đến phụ nữ,

nhưng đến khi ngoại tứ tuần thì ông bắt đầu có chuyện ong bướm sơ sơ. Julia e giới phụ nữ cũng không làm hơn được. Ông vốn cẩn trọng, và ông chỉ muốn được ngưỡng mộ. Nàng nghe nói là khi phụ nữ bắt đầu làm ông xiêu xiêu, ông nại có có nàng để gạt họ ra. Hoặc là ông không dám làm liều sợ mất lòng nàng, hoặc sợ nàng ghen hay ngờ vực, như thế tất hơn nên chằm dứt thân thiện. “Chỉ có trời mới biết họ thấy gì nơi ông”, Julia kêu lên giữa căn phòng trống.

Nàng cầm đại lên chừng nửa lối hình chụp của Michael và cẩn thận ngắm từng tấm. Nàng nhún vai. “Phải rồi, mình chẳng chê được tấm nào. Mình cũng mê ông ấy. Hồi đó, ông ta bánh trai hơn”. Julia thấy hơi hơi buồn nghĩ lại nàng đã yêu ông như thế nào. Bởi vì tình yêu của nàng đã chết, nàng cảm thấy như cuộc đời đã lường gạt nàng. Nàng thở dài.

– Úi chà, đau lưng quá ! - Nàng than.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 10

Có tiếng gõ cửa.

– Cứ vào:

– Julia đáp.

– Evie bước vào.

– Bữa nay cô không đi ngủ à, cô Lambert? - Chị ta nhìn thấy Julia ngồi trên sàn với những sắp hình quay quanh. – Cô làm gì vậy?

– Đang mơ! – Nàng cầm lên hai bức hình. – Coi tấm hình này tấm này nữa. Một tấm là hình Michael đóng vai Mercutio với tất cả vẻ đẹp long lanh của tuổi thanh xuân và bức kia chụp Michael trong vai cuối cùng ông đóng, đầu đội chiếc mũ ông cao màu trắng, mình mặc chiếc áo ban mai, vai đeo ống nhòm. vẻ mặt ông trong cực kỳ mãn nguyện.

Evie hít mũi:

– Ô, cô à thương tiếc chuyện đã rồi vô ích lắm.

– Cô đang nghĩ đến quá khứ và buồn muốn chết.

– Cháu chẳng lạ. Khi đã bắt đầu nghĩ đến quá khứ tức là hết tương lai chứ gì?

- Cầm cái mồm đi, con khốn nạn. - Julia quát, nàng rất lỗ mãng khi cần.
- Cô đừng nóng, chiều nay cô chẳng ra sao cả. Thôi để cháu đẹp mấy cái thứ này đi.

Evie là người hầu lo hóa trang cho nàng. Chị này bắt đầu làm cho nàng từ hồi ở Midlepool và theo nàng lên Luân Đôn. Chị ta nói giọng bình dân, một phụ nữ gầy nhom, mặt bự phẩn, xương xẩu, với mái tóc hoe bần rồi, mắt hai chiếc răng cửa, mặc dù năm này qua năm khác giục giã hứa đài thọ, Julia vẫn không bắt chị ta trông lại.

- Ăn ít như cháu bao nhiêu răng thừa đủ rồi. Cứ nghĩ đầy ngà voi trong miệng mà phát kinh.

Từ lâu Michael muốn Julia mượn thêm ít ra là một chị người làm nữa, dung mạo phù hợp hơn với địa vị của họ. Ông cũng cố gắng thuyết phục Evie là công việc nhiều quá chị ta làm không xuể, nhưng Evie không chịu.

- Ông muốn nói gì thì nói, cậu Gosselyn ạ, nhưng không ai được hầu hạ cô Lambert đâu chừng nào cháu còn đủ sức khỏe.

- Chúng tôi với chị thì chẳng bao giờ có chuyện gì đâu, chị Evie ạ, nhưng có điều chúng ta không còn trẻ như trước. Evie đưa ngón tay day tới day lui bên “đuôi lỗ mũi khụt khịt.

- Chừng nào cô Lambert còn đóng được vai gái hai mươi lăm thì cháu còn lo sửa soạn áo quần, hầu hạ cô được. - Evie nhìn ông nghiêm khắc - Bộ ông lại chịu trả tới hai lương, trong khi một người làm được hết công việc cho ông sao?

Michael cười theo kiểu cười cầu tài của riêng ông:

- Chị ăn ở có tình lắm chị Evie ạ.

Chị giục Julia lên lầu. Những khi không có suất diễn buổi sáng thì về chiều nàng vào giường nghỉ vài giờ và rồi có người đến đắp bốp. Bây giờ nàng cởi quần áo và chui vào chăn.

“Mẹ kiếp!” Bình sưởi nước nóng của mình sắp lạnh như tảng đá rồi.

Nàng đưa mắt nhìn đồng hồ trên lò sưởi.

Thảo nào. Ngồi dưới đó cả tiếng. Nàng không ngờ là ngồi lâu đến thế trong phòng của Michael xem ảnh, vẫn vợ nghĩ chuyện quá khứ “Bốn mươi sáu. Bốn mươi sáu. Bốn mươi sáu cái xuân xanh. Bao giờ sáu mươi thì rút về nghỉ hưu.

Năm mươi tám tìm đường sang Nam Phi, sang Úc. Lão Michael nói là có thể tịch luôn bên đó cho nó tiện. Hai mươi ngàn bảng. Mình có thể đóng lại tất cả những vai kịch xưa. Lẽ dĩ nhiên ở tuổi sáu mươi, mình có thể đóng những vai phụ nữ bốn mươi lăm. Nhưng còn kịch bản thì sao. Mấy tên viết kịch bản chó đẻ.

Trong lúc nhớ lại bất cứ những vở nào có vai nữ chính danh giá bốn mươi lăm tuổi, nàng ngủ thiếp đi. Nàng ngủ ngon lành cho tới khi Evier đánh thức nàng dậy vì người đấm bóp đang đợi. Evie đưa vào cho nàng tờ báo chiều, và Julia cởi đồ, trong khi chị làm nghề đấm bóp xoa nắn cặp dò dài và bụng cho nàng, Julia đeo kính vào, đọc lại phần phê bình kịch trường mà buổi sang đó nàng đã học, mục tin tức và trang phụ nữ. Đúng lúc đó Michael bước vào ngồi lên giường, thường ông hay đến vào khoảng này để trò chuyện với nàng đôi chút.

– Tên hấn là gì anh nhỉ?

– Cái anh chàng đến ăn cơm trưa nhà mình ấy.

– Anh không biết. Anh lái xe trở về rạp hát và chẳng còn nghĩ tới hấn nữa.

Cô Phillips, người đấm bóp, thích Michael, cô biết phải cư xử thế nào cho ông ta.

Ông cũng nói đúng những lời ấy, nên dễ biết phải trả lời như thế nào. Không sai bao giờ. Và hết sức đẹp trai. Chao ôi!

– Ồ, cô Phillips, mờ tan tốt chứ?

–Ồ, thưa ông Gosselyn, không có một tí mỡ nơi cô Lambert. Tôi nghĩ cách cô ấy giữ gìn vóc dáng tuyệt vời.

–Tiếc quá, Tôi không thể nhờ bàn tay xoa bóp của cô, Cô Phillip ạ. Cô thì lo được cho tôi thì hay biết mấy.

– Ông nói gì lạ vậy, ông Gosselyn. Ông còn muốn gì hơn nữa, ông còn phong độ như thanh niên hai mươi ấy. Tôi không biết ông giữ gìn cách nào, nói thật tôi không biết nổi.

– Sống đơn giản, nghĩ cao sâu. Có thể thôi có Phillips. – Julia chẳng buồn nghe họ nói, nhưng lời đối đáp của cô Phillips vẫn lọt vào tay nàng.

– Dĩ nhiên không gì qua được xoa bóp. Tôi luôn luôn nói như vậy, nhưng cũng cần phải ăn uống kiêng cử. chắc chắn phải như thế rồi.

“kiêng cử! – Nàng nghĩ. – Sáu mươi tuổi ta phải tự giải phóng. thả giàn ăn bánh, ăn bơ. bữa sang ăn vài ổ bánh mì nóng giòn. bữa trưa ăn khoai tây, bữa tối lại khoai tây. Còn bia. Trời, mình khoái bia hết sức. xúp đậu xúp cà chua, bánh mật mút trái cây. Kem, kem, kem nữa. Và lại trời, con nguyện sẽ không bao giờ ăn rau dền nữa, chừng nào ông trời còn cho con sống”.

Sauk khi xoa nắn, chị hầu Evie đưa đến cho nàng một ly nước trà, một lát thịt heo đã lạng bỏ mỡ, và một khoanh bánh lát. Julia ngồi dậy, mặc áo, cùng Michael đến rạp hát. Nàng thích có mặt ở đó một giờ trước khi mở màn.

Michael đi ăn ở câu lạc bộ riêng; chị hầu gọi ta -xi nđi trước và khi nàng bước vào phòng xiêm áo thì mọi thứ đã sẵn cả rồi. nàng lại cởi bỏ áo và mặc vào chiếc áo choàng. Khi ngồi vào bàn trang điểm nàng để ý thấy vài cành hoa tươi trong bình.

Này, ai gửi tặng hoa đây? Bà De Vries phải không?

Bà Dolly bao giờ cũng gửi một lẵng hoa lớn vào những đêm công diễn vở mới, đêm thứ một trăm và đêm thứ hai trăm nếu như có, ngoài những ngày ấy, bất kỳ lần nào mua hoa trưng nhà, bà cũng gửi tặng Julia.

– Không, thưa cô.

– Ngài Charles à?

Ngài Charles Tamerley là khán giả ngưỡng mộ già nhất và bền bỉ nhất của Julia, và những khi đi qua quầy bán hoa thường ghé vào đặt hoa hồng gửi tặng nàng.

– Danh thiếp đây. - Evie nói.

Julia nhìn. Ông “Thinás Fennél. Công viên Tavlst- Ở khu đó, mày đoán ông này là ai, Evie? Lại một nạn nhân nào đó bị ngã gục trước nhan sắc quái ác của cô. Cháu đoán vậy.

– Hoa này phải cả bảng đây. Tao thấy dân công viên Tavistock đâu có giàu có. Chỉ biết rằng hần có lẽ nhìn ăn chiều cả tuần lễ đề thua đây.

– Cháu không nghĩ vậy.

Julia bôi kem lên mặt.

– Mày thực tế quá Evie. Chỉ vì tao không phải là một con hát tầm thường.

Mày không hiểu nổi tại sao người nào đó lại gửi hoa tặng tao sao. Còn vì nhờ Trời, tao cao chân đứng hơn phần đông người ta.

– Cô và chân đứng của cô ư” - Evie nói.

– Ừ tao chẳng ngại gì nói với mày rằng cũng chẳng chết chóc gì nếu có một người thanh niên trai trẻ nào đó gửi hoa tặng tao, vào cái tuổi đời này của tao bây giờ. Chính điều đó chứng minh cho mày thấy.

– Nếu cậu ta nhìn thấy cô vào đúng lúc này thì cũng hết mê luôn. Ấy là theo cho cháu biết về bọn đàn ông.

– Đồ quái sứ! - Julia la.

Sau khi trang điểm vừa ý rồi, và Evie đi vớ bỏ giày cho nàng thơm tất, còn lại ít phút nàng ngồi xuống bàn giấy dành riêng cho nàng phóng tay mạnh dạn viết luôn một mách cho ông Thomas Fennel mấy lời xúc động cảm ơn ông về những bông hoa đẹp. Nặng vốn lịch sự và hơn nữa nguyên tắc của

nàng là trả lời tất cả những thư tín ngưỡng mộ. Vì thế mà nàng vẫn luôn gần gũi được với công chúng. Sau khi đã viết địa chỉ lên bì thư nàng ném tấm danh thiếp vào sọt rác và sẵn sàng xỏ tay vào bộ áo kịch diễn hồi thứ nhất. Người nhắc vở gõ vào phòng thay áo:

– Nào, những người đầu.

Mấy tiếng này, dù nàng đã nghe không biết bao nhiêu lần rồi, vẫn gây háo hức kỳ lạ. những tiếng ấy tăng năng lực như một thần dược. Cuộc đời như có được ý nghĩa. Nàng sắp bước từ thế giới màu mè để sang thế giới hiện thực.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 11

Ngày hôm sau Julia ăn bữa trưa với Charles Tamerley. Cha ông là bá tước Dennorant đã lấy một nửa thừa kế sản nghiệp và được hưởng một gia sản kết sù.

Julia thường tham dự những buổi tiệc trưa mà người thích khoản đãi tại nhà riêng ở đường Hillstreet. Sâu trong đáy lòng nàng có một sự rẻ rúng coi thường đối với các đại phu nhân và các đức ông quyền quý nàng gặp ở đó, bởi vì nàng là một người lao động và một nghệ sĩ, nhưng nàng biết sự quen biết này có lợi.

nó giúp cho rạp sidons có được những đêm khai trương vở mới mà báo chí mô tả là xuất sắc và khi nàng chụp ảnh chung trong các cuộc tiệc tùng với một số nhà quý tộc thì đó là thứ quảng cáo tốt. Có một hay hai bà lớn, nhỏ tuổi hơn nàng, không ưa nổi nàng, vì nàng cả gan gọi ít nhất là hai bà hầu tước bằng tên cúng cơm. Nàng không phải là một người nói chuyện có duyên, nhưng có đôi mắt sang, phong cách thông minh, nên một khi nàng đã học thuộc “ngôn ngữ của xã hội” rồi thì được coi là một phụ nữ rất vui tính. Nàng có tài nháy điệu người khác, và thường phải kiềm chế thử tài năng đó

vì sợ nó có hại cho việc trình diễn; nhưng trong những hội đám như thế này, nàng biến nó thành ưu điểm, mà nhờ nó mà được nổi tiếng hóm hỉnh. Nàng thích chí vì họ khoái nàng, những phụ nữ sang trọng, rảnh rang nhưng nàng cười thầm họ bởi vì các bà này chơi với trong vầng hào quang của nàng. Nàng tự hỏi không biết họ sẽ tự nghĩ ra sau nếu thực sự họ biết cuộc đời không lấy gì làm thơ mộng lắm của một nữ diễn viên thành công, công việc vất vả phải gánh vác, lúc nào cũng phải lo giữ eo và những tập quán điều đặn, đơn điệu là cốt yếu. Nhưng nàng nồng nhiệt cố vấn cho họ về cách làm đẹp và để họ bắt chước các kiểu quần áo. Nàng luôn luôn mặc đẹp. Ngay cả Michael chỉ thích nàng may mặc rẻ, cũng không thực sự biết nàng phải chịu phí tổn bao nhiêu.

Về mặt đức hạnh nàng được tiếng nhiều nhất của cả hai thế giới. mọi người đều biết rằng cuộc hôn nhân của nàng với Michael là gương mẫu. Nàng là sự mẫu mực của sự thủy chung đôi lứa. Đồng thời nhiều người trong nhóm đặc biệt này biết nàng là nhân tình của Charles Tamerley. Đây là một cuộc tình coi như đã có từ lâu rồi nên mang tính khả kính. Khi được mời họ đến nghỉ cuối tuần tại cùng một tòa nhà thì các nữ chủ nhân bao dung thu xếp cho phòng riêng của họ kề nhau. Điều tin tưởng này xuất phát từ chính Charles phu nhân, mà ngài Charles Tamerley đã ly thân từ lâu rồi. Và chuyện này thực ra không có cơ sở nào cả. Cơ sở duy nhất có thật là Charles đã yêu đắm đuối Julia trong hai mươi năm, và chắc chắn là vì Julia mà ông bà Tamerley không sao hòa hợp được với nhau nên đã đồng ý ly thân. Thực ra chính Charles phu nhân là người bắt đầu đưa Julia và Charles lại gần nhau. Cả ba người bữa đó đều dự tiệc trưa tại nhà bà Dolly De Vries, hồi Julia còn là một cô đào trẻ, mới thành công lớn ở Luân Đôn. Bữa tiệc đó đông và Julia là nhân vật quan trọng. Charles phu nhân hồi đó quá ba mươi tuổi, nổi tiếng là người đẹp, mặc dù ngoài đôi mắt ra, bà ta chẳng đẹp gì, và bằng một sự liều

lĩnh gan dạ, bà ta tính chuyện làm nổi.

Dựa vào bàn với nụ cười duyên dáng, bà ta hỏi:

– Ô, cô Lambert, tôi nhớ là tôi có biết thân phụ của cô hồi ở Jersey. Ông là bác sĩ, phải không nào? Ông thường tới nhà tôi chơi luôn.

Julia hơi thấy nhột trong bụng, nàng nhớ ra Charles phu nhân là ai trước khi lấy chồng, và nàng thấy bấy đã giương ra để sập nàng. Nàng cười lên khanh khách:

– Không đúng rồi, - nàng đáp - Ông là thú y sĩ.

Ông đến nhà bà đề đỡ đẻ cho mấy con chó cái. Nhà nhiều chó lắm mà. Mất một lúc Charles phu nhân không biết ăn nói làm sao.

– Thân mẫu tôi thích chó lắm. - Bà ta áp ứng.

Julia mừng vì không có Michael ở đó. Chàng cừ ầy nếu có mặt, sẽ ngượng chín người mất. Mỗi khi nói về cha nàng, anh luôn luôn gọi là Bác sĩ Lambert, phát âm cái tên ấy theo lối Pháp; sau thế chiến, ông mất, mẹ nàng đến ở với người em góa chồng ở St. Maio, anh chàng lại bắt đầu kêu mẹ nàng bằng cái tên Bà de Lambertl. Lúc bắt đầu sự nghiệp Julia cũng có nhột đôi chút về điểm cha là thú y sĩ, nhưng khi đã đứng vững như một nữ diễn viên lớn nàng thay đổi quan điểm. Nàng cố ý, nhất là giữa bọn tai to mặt lớn, nhấn mạnh sự kiện cha nàng là thú y sĩ. Nàng không giải thích được là tại sao nhưng nàng cảm thấy như thế nàng đặt họ vào đúng chỗ.

Nhưng Charles Tamerley biết rằng vợ mình cố tình hạ nhục người phụ nữ trẻ, ông nổi giận vượt khỏi thông lệ, tỏ ra trọng vọng nàng. Ông xin nàng cho phép ông đến chơi nhà và tặng hoa.

Hồi đó ông là một người đàn ông gần bốn mươi, với cái đầu nhỏ trên một thân hình thanh tú, không đẹp lắm, nhưng có dáng dấp nổi bật. Trông ông rất có. Tư cách, mà quả có vậy, ông có tác phong tao nhã. Ông là nhà sành nghệ thuật. Ông mua những bức tranh mới và Sưu tập đồ đồ gỗ cổ. Ông là người

yêu âm nhạc và đọc rất rộng. Lúc đầu ông thấy thích thú khi đến căn nhà xinh xắn ở cuối đường Buckingham, nơi hai diễn viên trẻ chung sống. Ông thấy họ rất nghèo và gọi hứng để ông giao tiếp với điều mà ông mến chuộng nghĩa là kiếp nghệ sĩ lang thang. Ông đến chơi mấy lần và ông coi là lần mạo hiểm khi mời ông dùng cơm trưa với họ, bữa ăn do một con hình nộm mà họ kêu là Evie nấu và phục vụ, đây là sự sống. Ông không mấy chú ý tới Michael, mặc dù đẹp trai nhưng anh cũng bình thường, người mà ông thấy hay là Julia. Nàng có sự đầm ấm, có sức mạnh cá tính, có sinh lực dồi dào vượt cả kinh nghiệm của ông. Ông đi em nàng diễn năm lần bảy lượt và so sánh tài diễn xuất của nàng với những điều nhớ được về các nữ diễn viên tài danh quốc tế. Ông thấy dường như nơi nàng có một cái gì đó rất độc đáo. sức hấp dẫn nàng không tài năng nào bì kịp.

Trong một thoáng say mê, ông đột nhiên nhận thấy nàng là một thiên tài. “có lẽ thêm một nữ diễn viên Sidons nữa. một diễn viên tài năng hơn cả Ellen Terry”.

Trong những ngày này Julia không còn nghĩ là mình cần ngủ giấc xé trưa nữa, nàng rất sung sức và không hề biết mệt, nên ông thường dẫn nàng đi dạo công viên. Nàng cảm thấy ông muốn nàng là một đứa trẻ thơ ngây. điều đó mới thích hợp với nàng.

Chẳng cần cố gắng nàng vẫn thơ ngây, cởi mở, và say mê như trẻ nhỏ. Ông đưa nàng tới nhà triển lãm nghệ thuật quốc gia, và viện ta-tê, Bảo tàng anh quốc và nàng thực tình ham thích đúng như nàng nói ra. Ông thích truyền bá hiểu biết và nàng vui vẻ tiếp thu. Nàng có một trí nhớ rất tốt và học được của anh rất nhiều. Nếu sau này ông luận đủ khả năng về Proust và Cézane với những gì hay nhất của những tác giả này, khiến người ta ngạc nhiên và thích thú về trình độ văn hóa của một nữ diễn viên thì đều là nhờ ông cả. Nàng biết ông đã yêu nàng một thời gian trước khi ông biết được điều đó. Nàng

thấy nực cười. Theo quan điểm của nàng, ông là một người đàn ông trung niên, và nàng nghĩ đến ông như nghĩ đến một cổ vật dễ thương. Nàng yêu Michael đắm đuối. Khi Charles nhận ra là ông yêu nàng, phong thái của ông đổi thay đôi chút, ông có vẻ bền lền và hai người thường yên lặng khi gặp gỡ nhau.

“tội nghiệp ông ta”, nàng tự nhủ. “Ông ta quân tử quá thành ra không còn biết xoay trở ra sao”.

Nhưng nàng đã chuẩn bị hướng xử trí để đợi việc tỏ tình mà nàng dự kiến sớm muộn gì ông cũng phải thổ lộ.

Một điều nàng cần phải cho ông thấy rõ là nàng sẽ không để cho ông nghĩ rằng ông là người quyền quý, nàng là nữ diễn viên nên ông chỉ việc vầy tay là nàng nhảy lên giường với ông ngay. Nếu ông giở cái trò ấy nàng thì nàng sẽ đóng vai người nữ anh hùng phản nộ với ông với cánh tay vung lên theo đường “ngón tay trỏ chỉ ra cửa, như dáng điệu bà jane Taitbout đã dạy nàng. Ngược lại nếu lòng ông tan nát, lưỡi cứng đơ, thì bản thân nàng sẽ rên lên bần bật, ghen ngào trong giọng nói, và nàng nói rằng nàng chưa bao giờ nghĩ ông có những tình cảm như thế đợi nàng, và không không, điều đó sẽ bóp nát trái tim Michael.

Hai người sẽ cùng khóc như mưa và mọi điều sẽ êm xuôi. Với tác phong đẹp của ông, nàng có thể tin ông sẽ không làm điều gì phiền phức khi nàng cho ông hiểu rằng là ông không thể làm gì hơn được.

Nhưng khi sự việc diễn ra thì không theo chiều hướng nàng dự kiến một chút nào. Charles Tamerley và Julia cùng nhau đi dạo trong công viên St.James, họ ngắm những đôi bò nông, và khung cảnh gợi họ bàn luận về việc có thể một tối chủ nhật nào đó nàng sẽ đóng vai Milamant. Họ quay về căn nhà của Julia để uống trà, chia nhau một mẩu bánh xốp. Rồi Charles đứng lên để ra về. Ông lấy ra từ túi áo một bức ảnh nhỏ đưa tặng nàng nói.

– Đây là chân dung Clairon. Nữ diễn viên thế kỷ mười tám. Bà ta có nhiều biệt tài như em.

Julia nhìn khuôn mặt xinh đẹp, sắc sảo với mái tóc rắc phan. Nàng tự hỏi không biết những viên đá cán khung lồng bàn chân dung nhỏ là kim cương hay chỉ bằng nhựa.

–Ồ anh Charles. Ở đâu ra thế này. Anh tốt quá.

Anh nghĩ em có thể thích áo. Mà cũng là kỷ vật chia tay nữa.

– Anh sắp đi xa à?

Nàng ngạc nhiên vì ông không hề đề cập tới chuyện này. Ông nhìn nàng với nụ cười buồn.

– Không, anh không đi đâu cả, nhưng anh sẽ không gặp em nữa.

– Tại sao vậy?

Anh nghĩ em cũng biết rõ như anh.

Rất vô tình, nàng ngồi xuống đăm đăm, nhìn bức ảnh cả phút không nói lời nào. Rồi căn thật đúng lúc, nàng từ từ ngước mắt lên cho tới khi gặp mắt Charles. Nàng có thể khóc gần như theo ý muốn, đó là thành tích đáng nói nhất của nàng. Và bây giờ không một tiếng động, không một tiếng nấc, nước mắt tuôn trào bên bờ mi, cái miệng hé mở, cái nhìn của một đứa trẻ bị vết thương lòng hậu đấm mà không biết tại sao. Nàng đã đạt được kết quả hết sức thương cảm. Mặc ông hằn nét khoắc khoải đón đau. Khi lên tiếng nói, giọng ông ghen ngào xúc động.

– Em yêu Michael lắm phải không.

– Nàng khẽ gật đầu. Nàng bặm môi lại như thể đang cố gắng kiềm chế nhưng nước mắt vẫn tuôn theo hai gò má.

– Anh chẳng có một mảy may hy vọng chứ gì? – Ông muốn nàng trả lời, nhưng nàng không nói, đưa tay lên miệng và làm như cắn móng tay, nàng vẫn đăm đăm nhìn ông bằng đôi mắt tuôn lệ rùng rùng Em có biết tiếp tục

gặp gỡ em, anh khổ đến thế nào không? thế em vẫn muốn anh tiếp tục gặp em sao?

một lần nữa nàng lại khẽ gật đầu.

– Clara gây gổ với anh hoài vì chuyện em. Cô ấy biết được là anh yêu em. chỉ cần biết điều đôi chút chúng mình sẽ không gặp nhau nữa. Lần này Julia nhẹ lắc đầu. Nàng nức nở. Nàng tựa lưng vào ghế, quay đầu sang một bên. Toàn thân nàng như để diễn tả nỗi vô vọng của đau xót. Người bằng máu bằng thịt sẽ chẳng bao giờ chịu nổi đòn phép của nàng. Charles bước tới gần quỳ hai gối, vòng tay ôm lấy tám thân tan nát sầu khổ ấy.

– Trời ơi! Đừng thiếu não quá như vậy, anh chịu không được. Ồ, Julia, Julia, anh yêu em tha thiết.

Anh không thể làm khổ em như vậy. Anh sẵn sàng nhận hết. Anh không đòi em gì đâu.

Nàng quay gương mặt đầy nước mắt về phía ông ta (Trời, lúc này mình xuất hiện như thế nào đây) và đưa môi mời mọc. Ông âu yếm hôn nàng. Đây là lần đầu tiên ông hôn nàng.

– Em không muốn mất anh, - Nàng thì thào, giọng khàn khàn.

– Em yêu, em yêu của anh!

– Vẫn tiếp tục như trước nhé!

– Phải.

Nàng thở thật dài mãn nguyện và khoảng chừng một hay hai phút ngoan ngoãn nép trong vòng ôm của ông. Khi ông đã đi rồi nàng đứng dậy, nhìn mình trong gương.

“Mày, con chó hoang”, nàng tự nhận. Rồi cười khúc khích như không hề mảy may hổ thẹn, nàng đi vào phòng rửa mặt. nàng thấy vui lạ lùng. Nàng nghe có tiếng Michael về và lên tiếng gọi.

– Michael à, anh xem bức tranh ông Charles vừa tặng em, em để trên lò sưởi

đấy. có phải kim cương hay hạt giả thôi.

Julia có phần bối rối khi Charles phu nhân bỏ chồng. Bà ấy đe dọa tiến tới ly dị. Julia không thích cái ý nghĩ mình bị coi như là nguyên nhân. Mất tới hai ba tuần nàng rất bồn chồn. nàng quyết định đối với Michael sẽ kín miệng cho tới lúc cần phải nói. Nàng mừng là đã không nói gì, vì sau một khoảng thời gian vừa đủ dường như những lời đe dọa chẳng qua là đòi người chồng vô tội phải trả tiền cấp dưỡng nặng. Julia khéo léo chi phối Charles. Giữa hai người mặc nhiên có sự hiểu rằng vì mối tình lớn của nàng đối với Michael, bất kỳ sự liên lạc mật thiết nào cũng sẽ không được đặt ra, còn ngoài ra về mọi chuyện khác ông là tất cả của nàng, là bạn là cố vấn, là người để tâm sự, một người đàn ông mà nàng có thể nương tựa trong lúc khẩn cấp, hay tìm tin tưởng trong lúc thất vọng. Tình trạng trở nên khó khăn hơn khi ông Charles với sự tinh tế kỳ diệu, của ông nhận ra rằng nàng không. Còn yêu Michael nữa. Khi đó Julia phải tỏ ra tinh tế khôn ngoan. - Không phải nàng thắc mắc gì về việc là nhân tình của ông:

giả như ông cũng là một diễn viên đã từng yêu nàng rất nhiều và từ lâu, thì nàng chẳng ngần ngại gì nhảy vào giường với ông, âu thế cũng là do sự tốt bụng thường tình đàn ông này nàng thấy không ham ông. Nàng rất mến ông, nhưng ông lịch duyệt khéo được nuôi dạy và văn hóa rộng như thế nàng không thể nghĩ được ông là người tình. Sẽ giống như là vào giường với một tác phẩm nghệ thuật. Và lòng yêu nghệ thuật của ông làm nàng tràn ngập một tình cảm giầu có nhẹ nhàng. Rốt cuộc nàng vẫn là một kẻ sáng tạo sau khi cái gì cần nói và cần làm đã xong bất quá ông cũng chỉ là khán giả thôi. Ông muốn nàng cùng ông đào thoát.

Họ sẽ mướn một biệt thự ở Sorrento trên vịnh Naples, và khu vườn rộng và họ sẽ tậu một du thuyền để có thể ngày này qua ngày khác du ngoạn trên vùng biển đẹp, nước như màu rượu vang. Ái tình, cái đẹp và nghệ thuật,

người đời xa vời.

“Anh khờ”, - nàng thầm nghĩ - Bộ tôi bỏ luôn sự nghiệp để tự chôn vùi ở xó nào đó tận nước ý hay sao?

Nàng thuyết phục ông rằng nàng có bổn phận đối với Michael, lại còn con nữa, nàng không nỡ để con lớn lên với một gánh nặng đè lên trên cuộc đời tươi trẻ của nó, rằng mẹ nó là một người đàn bà hư. Vườn tược du thuyền nàng sẽ không được một lúc bình an trong ngôi biệt thự đẹp để ấy nếu nàng còn bị dày vò vì nỗi đau khổ của Michael và tủi nhục của đứa con bị người ta coi rẻ. Người ta không thể chỉ nghĩ tới mình thôi, phải không. Người ta phải nghĩ tới người khác nữa. Nàng rất ngọt ngào và rất phụ nữ. Có lúc nàng hỏi sao Charles không ly dị vợ và cưới một người đẹp nào đó. Nàng không chịu nổi cái ý nghĩ vì nàng ông để phí cuộc đời. ông nói nàng là người đàn bà duy nhất ông yêu trong đời ông nên ông phải yêu tới cùng.

– Nghe buồn quá!

– Nàng nói.

Nói vậy nhưng nàng vẫn mở to mắt, nếu nàng thấy rằng một người đàn bà nào có ý định cướp Charles thì nàng sẽ để tâm phá hoại. Nàng không ngần ngại tỏ ra cực kỳ ghen tuông để đánh tan nguy cơ. Từ lâu với tất cả sự tinh tế có thể kỳ vọng từ sự giáo dục chu đáo mà ông đã thừa hưởng, và với lòng tốt tự nhiên của Julia, dù không nói rõ thành lời nhưng bóng gió xa xôi, họ đã đồng ý rằng nếu Michael có mệnh hệ nào, thì bằng cách này hay cách khác Charles phu nhân cũng sẽ được giải quyết và họ sẽ thành hôn. Nhưng Michael vẫn hoàn toàn lành mạnh.

Khoảng thời gian đó Julia tiệc tùng liên miên ở Hill street. Khách tham dự đông. Julia không bao giờ khuyến khích Charles khoản đãi một người nào trong số những diễn viên, những tác giả mà đôi khi ông gặp gỡ, nàng là người duy nhất trong giới làm ăn ở đây.

Nàng ngồi bên một bộ trưởng, già, mập, hói đầu, lăm điều đang cố lấy lòng nàng, và bên kia một ông bá tước trẻ, bá tước Westreys, trông giống như một tên giữ ngựa. hấn khoe là hấn nói tiếng lòng pháp hay hơn người pháp. Khi hấn biết là Julia biết nói tiếng pháp, hấn cứ nói chuyện với nàng bằng ngôn ngữ này.

Sau bữa ăn, họ năn nỉ cho bằng được để nàng diễn ngâm một tình khúc trích từ vở Phèdre theo lối ngâm ở viện hài kịch pháp và cùng đoạn ấy, do một học sinh viện kịch nghệ hoàng gia Anh. Nàng làm cho những người dự tiệc cười bò và khi ra về, nàng hoàn toàn đắc thắng. một ngày tươi nắng, nàng quyết định đi bộ từ hill Street về đến quảng trường Stanhope. nhiều người nhận ra nàng khi nàng đi trên đường oxford giữa đám đông, và mặc dù nàng thẳng bước vẫn ý thức rằng họ liếc mắt ngó nàng.

“khổ ời là khổ, đi mà cũng không thoát người ta nhòm ngó”. Nàng đi chậm lại đôi chút. Ngày hôm đó quả là đẹp trời.

Nàng vào nhà bằng cửa hông và khi nàng vào tới nơi thì chuông điện thoại đang reo. Không nghĩ ngợi gì, nàng cầm điện thoại lên.

– Vâng.

Nàng thường giấu giọng khi trả lời, nhưng lần đầu nàng quên khuấy mất.

– Cô lambert à?

– tôi không biết cô Lambert có nhà không?

– Ai đó? – nàng hỏi bằng giọng bình dân luân đôn.

Độc âm ban đầu đã phản chủ. một chuỗi cười giòn giã truyền theo đường dây.

– Tôi chỉ muốn cảm ơn bà vì bà đã viết cho tôi. Làm gì mà bà mất công vậy. bà mời tôi lại nhà dung bữa trưa đã là quý lắm rồi. Tôi nghĩ tôi có bồn phận gởi hoa gởi hoa tặng bà.

– Giọng chàng ta và những lời chàng ta nói đã cho nàng biết chàng ta là ai.

Chính là anh chàng thẹn đỏ mặt mà nàng không biết tên. Ngay cả bây giờ, đã đọc danh thiếp mà vẫn không nhớ tên. chỉ có một điều duy nhất khiến nàng ngạc nhiên là chàng ta cư trú ở khu Tavistock.

– Cậu tử tế lắm. – Nàng đáp bằng giọng bình thường.

– Tôi xin bà một bữa nào đó đến uống trà.

“Nữa, gan tóc tía, chưa chắc nàng đã chịu đến uống trà với một bà hoàng; cậu này coi nàng như một con hát. Nghĩ đến chuyện đó mà tức cười”.

– Tôi không thấy có lý do gì để từ chối.

– Bà nói thật đấy chứ? - giọng chàng ta bỗng nồng nhiệt. chàng ta có một giọng nói dễ thương – Bao giờ?

Xế trưa này nàng không muốn vào giường chút nào cả.

– Hôm nay.

– Ô kê! Tôi sẽ ở sở về sớm. bốn giờ ba mươi nhé? số 138 khu Tavistock.

Đề nghị như thế là phải lắm. chàng ta có thể dễ dàng nói ra một địa điểm lịch sử nào đó, nơi đó người ta sẽ trở mắt nhìn nàng. Điều này chứng tỏ anh ta không phải muốn đem nàng ra trưng với thiên hạ.

– Nàng lên tắc xi đến Tavistock. Nàng hài lòng với mình. Nàng đang làm việc thiện. Nhiều năm sau anh ta có thể nói với vợ con một điều kỳ diệu là đã được cô Lambert đến uống trà cùng hỏi anh còn là một tên thư ký quèn ở một văn phòng kế toán. Và bà thật là đơn sơ tự nhiên. Không người nào không nghe nàng nói cười lại có thể đoán rằng nàng là nữ diễn viên vĩ đại nhất nước Anh.

Nếu vợ con anh không chịu tin anh, Thì anh đã có bức ảnh để chứng minh, với dòng chữ than mến. Anh sẽ cười và nói rằng nếu như anh không quá trẻ con đến vậy thì làm sao dám liều mạng mời nàng.

Khi đến và trả xong tiền tắc xi, nàng chợt nhớ ra là không biết tên anh ta và nếu có chị người làm ra mở cửa cũng sẽ không hiểu nàng hỏi ai. Nhưng khi

tìm nút chuông, nàng mới nhận thấy là nàng có tới tám nút, bốn hàng hai nút, và bên mỗi nút có một tấm các hay một tên người viết bằng mực trên một mảnh giấy.

đây là một ngôi nhà cổ được ngăn thành nhiều căn hộ. nàng bắt đầu tìm trên những hàng tên, lóng ngóng vô vọng, may ra một trong những cái tên ấy có gọi nhớ gì chẳng, đúng lúc đó cánh cửa mở và chàng ta đứng đó trước mặt nàng.

– Tôi thấy xe bà tới, vội chạy xuống. Tôi ở lầu ba. Tôi hy vọng bà đừng nề quăn.

– Có gì đâu.

Nàng leo lên những bậc thang không giải thảm. Nàng hơi hụt khi leo tới lầu ba. Chàng hăm hở nhảy bậc như một chú sơn dương, nàng nghĩ, và nàng không thích đề xuất ý kiến là chàng nên đi thông thả hơn. Căn phòng chàng dẫn nàng vào khá rộng nhưng đồ đạc đơn sơ. Trên bàn là một đĩa bánh kẹo, hai cái tách, một hũ đường và một bình sữa. bánh kẹo loại rẻ nhất.

– Mời bà ngồi, anh ta nói tôi đang đun nước.

Tôi sẽ quay lại liền. Tôi đặt bể trong phòng tắm.

Chàng đi ra, nàng nhìn quanh.

– Tội nghiệp chú cừu này. Chú chắc nghèo như con chuột nhà thờ.

Căn phòng làm nàng nhớ quá những phòng nàng trọ hồi mới vào nghề.

Nàng thấy cậu cố gắng vô vọng để giấu giếm sự kiện phòng này vừa là phòng ngủ vừa là phòng khách. Chiếc đi văng kê sát tường đúng là giường ngủ ban đêm của cậu. tuổi tác mờ trong trí tưởng tượng của nàng và nàng cảm thấy mình trẻ lại lạ thường. Vui biết mấy khi họ còn ở trong những căn phòng rất giống như thế này, đồ vật đựng trong túi giấy, chiên trứng bằng bếp ga loại xoàng!

Chàng bước vào với ấm trà nâu. Nàng ăn một chiếc bánh xốp vuông trên có

lớp kem hồng. Đã nhiều năm rồi nàng chưa từng ăn uống kiểu này. Trà Ceylon pha đặc chất quây với sữa, với đường, đưa nàng trở lại những ngày tưởng nàng đã quên rồi. Nàng thấy mình còn là một nữ diễn viên trẻ, vô danh, đang phấn đấu.

Thật là chú vị. Cần có một động tác, nàng chỉ nghĩ nổi có một động tác: nàng bỏ mũ ra và lắc đầu một cái mạnh.

Họ chuyện trò. Cậu thanh niên có vẻ thẹn thùng, e lệ hơn cách làm ra bạo dạn qua đây nói; ừ, cóp gì là lạ, bây giờ giáp mặt nàng cậu ta lúng túng, và nàng quyết định giúp cho cậu cảm thấy tự nhiên. Cậu kể cho nàng nghe là cha mẹ cậu ở đường Highgate, cha cậu là một cố vấn pháp luật, cậu cũng có sống ở đó, nhưng vì muốn tự chủ, và năm chót, cậu đã ra ở riêng và thuê căn hộ nhỏ bé này. Cậu đang học thi tốt nghiệp. Họ nói về sân khấu. Cậu đã theo dõi không sót một vở nào có nàng đóng từ khi mười hai tuổi, sau một buổi xem diễn xuất sang, cậu đợi ở cửa hậu chờ nàng ra để xin ký tên vào cuốn sổ lưu niệm của mình. Cậu dịu hiền với đôi mắt xanh và mái tóc nâu lợt.

Đáng tiếc là cậu phải ép nó xuống như thế kia. Cậu có nước da trắng, trắng bệch, nàng băn khoăn không biết cậu có bệnh lao hay không. Mặc dù cậu có quần áo rẻ, song cậu khéo mặc, nàng thích điều đó, và trông cậu rất sạch sẽ. Nàng hỏi cậu sao lại chọn khu Tavistock để ở. Đây là trung tâm, cậu giải thích, và cậu thích cây cối. thật là thích thú mỗi khi nhìn qua cửa sổ. nàng đứng dậy, đó là cách tốt để có một động tác nào đó, rồi nàng đội mũ vào và nói lời cáo biệt.

Trong lúc nói, nàng quay sang phía cậu đang đứng bên cạnh nàng. cậu quàng tay ôm ngang lưng nàng và công nhiên hôn môi nàng. Không một phụ nữ trong đời lại có thể ngạc nhiên hơn nàng. Nàng ngỡ ngàng đến nỗi không nghĩ được phải làm gì nữa. Đôi môi cậu mềm mại, có pha hương vị tuổi trẻ; điều đó làm nàng thật sự thích thú. Nhưng điều cậu đang làm mới thật táo

bạo. Cậu ấn mạnh đầu lưỡi khiến môi nàng hé mở và bây giờ thì cậu ôm nàng bằng cả vòng tay.

Nàng không cảm thấy giận, không muốn cười phá lên và không cảm thấy gì nữa. lúc này nàng cảm thấy mơ màng là cậu đang nhẹ nhàng dìu nàng đi, môi cậu vẫn ép chặt môi nàng; và nàng cảm nhận rõ ràng được sự ấm nóng của thân thể cậu, như thể có lò sưởi đang rực cháy bên trong, rồi nàng cảm thấy mình ngã nằm trên đi văng, có chàng bên cạnh, hôn miệng, hôn cổ hôn má, hôn mắt nàng.

Julia cảm thấy tim như thắt nghẹn lại. nàng đưa hai bàn tay ôm lấy đầu chàng và hôn lên môi.

Ít phút sau nàng đứng cạnh lò sưởi, trước tấm gương, nấn vuốt lại.

– Trong mái tóc này.

Cậu đưa cho nàng chiếc lược để nàng chải lại tóc rồi đội mũ lên. cậu đứng ngay sau lưng nàng, qua vai mình, nàng nhìn thấy bộ mặt cậu với đôi mắt xanh nồng nàn, và nét cười nhẹ nhàng trong đôi mắt ấy.

– Tôi lại cứ tưởng cậu nhát lắm chứ. – Nàng nói với bóng cậu trong gương.

– Bao giờ tôi lại gặp được bà?

– Cậu mong gặp lại tôi à?

– Mong lắm.

Nàng nghĩ nhanh. Vô lý quá, nàng không có ý định gặp lại cậu điều đó là dĩ nhiên, nàng khờ khạo để cho cậu hành động như vậy nhưng tốt hơn nên trì hoãn.

Bởi vì cậu có thể quấy rầy nếu nàng nói ra rằng câu chuyện này kết thúc nơi đây.

– Tôi sẽ điện thoại cho cậu một ngày gần đây.

– Thề đi.

– Thề danh dự.

– Đừng lâu quá nhé. Cậu đòi tiền nàng xuống thang cho tới khi nàng lên xe. Nàng muốn được xuống một mình để có thể đọc những tấm các kèm theo những nút chuông trên tấm thiếc ngang.

“Trời thần ơi, ít ra mình cũng phải biết tên cậu ta chứ?”.

Nhưng cậu ta không cho nàng cơ hội. Khi xe tắc-xi lặn xa rồi nàng ngài nép vào - một góc, cười sặc sụa.

“Cậu đã cưỡng hiếp tôi cậu em ạ. Đúng là cưỡng hiếp”.

“Vào cái tuổi đời như thế này. Và không có cả cái gọi là mạn phép bà. Coi mình như một cái bánh. “Hài kịch thế kỷ mười tám, đúng là như vậy. Mình có thể là một thứ con hàu, với những đồ nghề tầm phào tức cười kêu là gì nhỉ - họ vẫn đeo bên hông cho đèn đuốc ra, một tấm tạp dề và một chiếc khăn quấn quanh cổ nữa chứ? Rồi với những ký ức mơ hồ về Farquhar và Goldsmith nàng nàng chế ra một đoạn đối thoại. “Đó thấy chưa cậu lợi dụng một đứa con gái quê nghèo khổ. Bà Abigail, bà lớn nhà sẽ nói những gì cơ chứ, khi bà lớn biết là cậu em, em của bà lớn đã cướp cái quý giá nhất mà một người con gái còn giữ được videlicet trinh tiết của cô ta. Trời,ơi!.ơi cậu ơi!”.

Khi về đến nhà, chị đầm bốp, đang đợi nàng. Cô Phillips và Evie đang tán gẫu.

– Cô đi đâu về đây? – Evie hỏi.

– Thôi để tao nghĩ.

Julia cởi hết quần áo, mạnh tay vứt vung vãi khắp phòng. Rồi trần như nhộng, nhảy phắt lên giường, ở thế đứng, một hồi, như thần vệ nữ dưới sóng trời lên; rồi gieo mình xuống, đuổi người ra.

– Cô nghĩ gì thế? - Evie nói.

– Tôi cảm thấy thoải mái.

– Ồ, còn cháu mà làm như vậy thì người ta nói là cháu “xỉn”.

Cô Phillips bắt đầu xoa nắn hai chân nàng. Cô bóp nhẹ cho Julia được nghỉ ngơi khỏi mệt.

– Lúc bà vừa về, như cơn gió lốc. - Cô này nói – Tôi nghĩ trông bà như trẻ ra hai mươi tuổi. Mắt bà có cái gì rạng rỡ tuyệt vời.

– Ô cô dành lời khen ấy cho ông Gosselyn, cô Phillips ạ. - Rồi như đã nghĩ lại nàng bảo:

– Tôi cảm thấy như đứa trẻ lên hai.

Vẫn cái trạng thái đó, lúc sau nàng đã ở rạp. Archie Dexter, diễn viên chính, bước vào phòng hóa trang của nàng để nói gì đó. Nàng vừa trang điểm xong. Anh ta ngỡ ngàng.

– chà, chị Julia chị có điều gì vui đêm nay đây. Thiệt, trông chị được quá. Gái hai mươi lăm không quá một ngày.

– Con trai tôi mười sáu rồi, đừng đặt điều nói tôi trẻ quá. Tôi bốn mươi rồi chẳng cần giấu giếm.

Chị dung gì nhỏ mắt? Chưa bao giờ thấy mắt chị rực rỡ thế.

Nàng thấy sung sức. Rạp diễn vở kịch tựa đề Làn Phấn Hương, mấy tuần rồi, nhưng đêm nay nàng diễn như mới lần đầu. Diễn xuất của nàng xuất thần.

Nàng gạt được những trận cười chưa hề có. Bao giờ nàng cũng có sức hấp dẫn, nhưng đêm nay, sức hấp dẫn ấy rạng rỡ, tràn lan khắp rạp. Đứng trong một góc, bất ngờ Michael theo dõi hai hồi cuối và vẫn hát, ông vào phòng hóa trang, nói:

– Em biết không, người nhắc tuồng nói đêm nay chúng ta kéo dài vở thêm chín phút. Khán giả cười đã.

Khán giả vỗ tay mời trở ra bảy lần. Em tưởng khán giả mời tái xuất suốt đêm chứ.

– Em trách em đây, em ạ. Trên thế gian này không ai diễn nổi như em đêm nay đâu.

- Nói thực với anh em cũng mê. Chúa ôi! Em đói ghê. Bữa chiều nay ăn gì?
- Món dạ dày xào hành.
- Ồ, ngon lắm! - Nàng quàng tay ôm cổ hôn chàng.
- Em ưa món dạ dày xào hành lắm.Ồ, Michael, Michael, nếu anh yêu em, nếu anh còn một đốm lửa từ tâm nào trong con tim chai đá của anh, thì anh làm ơn cho em một chai bia.
- Julia.
- Chỉ lần này thôi. Có mấy khi em nhờ vả anh đâu.
- Ô được rồi, sau buổi trình diễn như đêm nay anh không thể từ chối em điều gì. Nhưng coi chừng ngày mai cô Phillips ngắt véo em cho mà xem.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 12

Khi Julia về đến giường và buông chân xuống để tận hưởng hơi ấm từ bình sưởi nước nóng tỏa ra, nàng sung sướng đảo mắt nhìn quanh căn phòng riêng, sơn hai màu hồng tươi và xanh cẩm thạch với các thiên thần tiểu đồng thiếp vàng bao quanh bàn trang điểm, nàng thở dài mãn nguyện. Nàng nghĩ buổi ngủ của mình có phong cách của bà Pompadour. Nàng tắt đèn nhưng không thấy bù ngủ chút nào cả. Nàng thực tình muốn đến vũ trường Quang để khiêu vũ, nhưng không phải với Michael, mà với vua Louis XV hoặc với ông hoàng Ludwig xứ Bavaria hay với thi hào Alfred de Musset. Kèn đồng và vũ điệu ca kịch. Nàng nhớ lại bức ảnh chân dung nhỏ mà Charles đã tặng nàng.

Lâu, lâu lắm rồi một cuộc mạo hiểm như thế mới lại xảy ra. Lần cuối cách đây tám năm. Đó là một cuộc tình nàng vẫn thẹn chết được: chao ôi, sau đó nàng hú vía, nhưng thực tế nàng không sao nín cười được mỗi khi nhớ lại.

Cũng lại một tai nạn. Nàng đã trình diễn liên miên một thời gian dài không được nghỉ, nàng rất cần nghỉ ngơi. Vợ nàng đóng thừa khách dằn, hết sức

hút, đoàn sắp tập vở mới và Michael cho một ban kịch Pháp mượn rạp sáu tuần.

Xem ra cơ hội thật tốt để Julia đi nghỉ. Dolly đã mượn ngôi nhà ở Cannes cho mùa nghỉ, và Julia có thể nghỉ chung với bà ta. Trước lễ Phục sinh nàng khởi hành và những chuyến xe lửa xuôi Nam, đông đến nỗi nàng không sao mua nổi vé nằm, nhưng ở hãng du lịch họ nói việc đó chẳng sao, ở nhà ga Paris hãng đã đăng ký buồng riêng cho nàng rồi. Nàng ngỡ ngàng thấy ở nhà ga Paris chẳng ai biết gì đến nàng cả. Ông “xếp” ga cho biết buồng ngủ đăng ký hết rồi, chỉ còn trông một hành khách nào đó vào phút chót không có mặt. Nàng không thích nghĩ đến việc suốt đêm phải ngồi nép một xó toa hạng nhất. Nàng đi vào toa ăn, đầu óc bối rối. Nàng ngồi vào bàn hai người, và ngay sau đó một ông vào ngồi đối diện nàng. Nàng không chú ý đến ông ta. Ngay lúc đó ông trưởng tàu đi qua nói với nàng ông rất tiếc không làm gì giúp nàng được. Nàng nhăn nhó vô vọng.

Khi ông ta đi khuất rồi, người đàn ông ngồi cùng bàn bắt chuyện với nàng. Mặc dù ông nói tiếng Pháp trôi chảy, đúng thành ngữ, nhưng qua âm điệu nàng biết ông ta không phải là người Pháp. Nàng trả lời câu hỏi lịch thiệp của ông và cho ông biết tất cả sự thể cùng ý kiến của nàng về hãng du lịch, công ty hỏa xa và sự thiếu hiệu năng của nhân viên. Ông tỏ vẻ thông cảm. Ông nói rằng sau khi ăn ông sẽ đi xuôi con tàu và đích thân xem liệu ông có làm gì được cho nàng không. Không thể nói trước là không có một hướng dẫn viên nào đó, với việc nhận chút tiền cà phê lại không giúp được việc.

– Tôi mệt hết sức rồi - Nàng nói - Giá phải trả năm trăm francs để có một chỗ nằm thì tôi cũng sẵn sàng. Câu chuyện bắt đầu như thế đó. Ông nói với nàng ông làm tham vụ ở tòa đại sứ Tây Ban Nha tại Paris và đến Cannes nghỉ lễ. Mặc dù nói chuyện với ông cả mười lăm phút mà nàng chẳng để ý xem mặt mũi ông ta ra sao. Ngay lúc đó nàng chú ý đến bộ râu, bộ râu quăn,

ria mép cũng quần đen mọc lởm chởm trên mặt ông, có lẽ chỉ hai bên góc mép là còn chừa trống. Bộ râu ấy làm cho ông ta có vẻ kỳ khôi. Mái tóc đen, mí mắt nhỏ híp và cái mũi dài quá mức thông thường, làm nàng mang máng nhớ đến nhân vật nào đó nàng đã gặp. Chợt nàng nhận ra, và thật ngạc nhiên, nàng buột miệng hỏi:

Ông có biết không, tôi nhớ mãi không ra, thì ra ông giống chân dung Hoàng đế Francis đệ nhất do học sĩ Titian vẽ trưng bày ở bảo tàng Louvre.

– Với đôi mắt heo nhỏ xiu của Đức Ngài phải không ?

– Không, không phải. Mắt ông to. Là đặc biệt tôi muốn nói tới bộ râu cơ.

Nàng liếc mắt nhìn khoảng da dưới mắt ông ta, chỗ da ấy biêng biếc, chưa một nếp nhăn. Dù với bồm râu ra vẻ già nua, người này còn trẻ; chỉ tầm tuổi ba mươi. Nàng tự hỏi không biết ông ta có phải thuộc dòng dõi Tây ban Nha không. Ông ta mặc không đẹp lắm, nhưng dân ngoại quốc phần đông là như thế, quần áo của ông có vẻ đắt giá mặc dù may tồi, và chiếc cà - Vạt của ông tuy màu sặc sỡ, nhưng nàng cũng nhận ra là nhãn Charvet. Khi uống cà phê, ông hỏi nàng có uống được rượu ông tính mời không.

– Ông tốt bụng quá, có lẽ uống vào tôi sẽ ngủ ngon hơn.

– Ông ta mời nàng một điều thuốc. Hộp đựng thuốc của ông tuy bằng bạc, khiến nàng hơi coi thường, nhưng khi ông đẩy nắp lại, nàng nhìn thấy ở một góc có gắn một chiếc vương miện bằng vàng. Ông ta phải là một Công tước hay gì đó. Khá điệu nghệ, có một hộp đựng thuốc lá bằng bạc với vương miện đúc bằng vàng gắn trên. Thật đáng tiếc ông ta lại phải mang y phục thời nay. Nếu như ông ta mang phẩm phục như hoàng đế Francis đệ nhất thì trong ông ta oai vệ biết mấy. Nàng tỏ ra mình duyên dáng càng hay.

– Tôi nghĩ tôi phải thưa với bà – ông đột ngột nói - rằng tôi biết bà là ai. Và tôi xin được thưa là tôi hết sức ngưỡng mộ bà.

Nàng liếc tình với đôi mắt sang.

- ông đã xem tôi diễn rồi ư?
- Vâng, tháng vừa rồi tôi có mặt ở Luân Đôn.
- Một vở kịch ngắn hay đấy chứ?
- Vì lý do duy nhất là chính vì bà đã sắm vai.

Khi nhà hàng tính tiền, nàng nhất định đòi trả phần mình cho bằng được.

Ông tây Ban Nha tiễn nàng về toa và ông nói rằng ông sẽ đi rào khắp các toa để xem có kiếm được cho nàng một chỗ ngủ không. Mười lăm phút sau, ông ta dẫn theo một người xếp chỗ và bảo nàng rằng ông đã tìm được cho nàng một phòng riêng và xin nàng giao hành lý cho nhân viên trực toa để ông dẫn lối cho nàng.

Nàng hoan hỉ. ông ta đặt mũ lại chỗ nàng vừa bỏ, và nàng theo ông ta đi học hành lang. Khi họ tới phòng rồi, ông bảo người trực toa đem chiếc áo khoác dài và chiếc va- ly của ông để lại trên giá toa nàng vừa rời khỏi.

- Nhưng đây là phòng riêng của ông, ông thường cho tôi sao?
- Chỉ còn có phòng này trên tàu thôi.
- Không, tôi không chịu đâu.
- Đi đi! – ông Tây Ban Nha giục người trực toa.
- Không, không được.

Ông trực toa theo lệnh hất hàm của người khách lạ sách hành lý đi.

– Tôi thì không thành vấn đề. Tôi có thể ngủ đâu cũng được, nhưng tôi không thể chợp mắt được một giây khi nghĩ rằng một nghệ sĩ lớn như thế này lại phải chen chúc chật chội với ba người nữa trong một phòng ngòai Julia tiếp tục phản đối, nhưng không mấy quyết liệt, ông ta tử tế hết chỗ nói.

Ông không để cho nàng trả căn phòng ngủ nữa. Ông năn nỉ nàng muốn khóc để ông được hưởng đặc ân dâng nàng chút quà mọn này. Nàng chỉ có chiếc túi du lịch thôi, trong đó nào là toàn kem thoa mặt, nào là áo ngủ, nào là đồ vệ sinh ...ông đặt túi đó lên bang giúp nàng. Bù lại, ông chỉ xin được ngòai lại

hút một hai điếu thuốc cho tới khi nàng muốn đi ngủ. Nàng khó lòng từ chối. Giường đã dọn sẵn, họ ngồi trên đó. Ít phút sau anh trực toa trở lại với một chai sâm banh và hai cái ly. một cuộc mạo hiểm nho nhỏ hay hay. Julia thích thú.

Ông này rất mực lịch sự, người nào cũng vậy, những người ngoại quốc, ai cũng như ai, điều biết chiêu đãi một nữ diễn viên tầm cỡ. Lẽ dĩ nhiên việc này như cơm bữa với danh ca Bernhardt. Còn Sidons khi bước chân vào một phòng khách, mọi người đều bước lên phòng khách, mọi người đều đứng lên nghênh đón như chào đón một bà hoàng. Ông khen ngợi giọng nói tiếng pháp của nàng. “Sinh quán ở Jersey, học ở pháp ư?”. A, bằng tiếng pháp mà lại bằng tiếng anh nhỉ? Nếu chọn tiếng pháp có thể nổi danh như nữ nghệ sĩ Duse rồi không. Nàng làm cho ông nhớ tới Duse, cũng đôi mắt huy hoàng ấy, cũng nước da trắng xanh ấy, và trong khi trình diễn vẫn gây xúc động và vẻ tự nhiên thần kỳ ấy.

Họ uống hết nửa chai, sâm-banh thì Julia nhận ra là muộn quá rồi.

– Tôi thực tình nghĩ là tôi cần phải ngủ.

Vâng tôi xin cáo biệt.

Ông ta đứng lên và hôn tay nàng. Khi ông ta ra rồi nàng gài cửa, trút bỏ quần áo, tắt hết đèn chỉ trừ ngọn đèn dầu giường nàng bắt đầu đọc. Ngay lúc đó có tiếng gõ cửa.

Gì đó?

– Tôi xin lỗi vì phải quấy quả bà. Tôi quên bàn chải đánh răng ở chậu men rửa mặt, bà cho tôi xin lại.

Tôi vào giường rồi.

– Tôi không ngủ được nếu không đánh răng.

“Thôi được, ông ta dù sao cũng sạch sẽ”.

Nhẹ nhún vai, Julia với tay kéo then cài. Trong tình trạng này mà còn câu nệ

là dần dần. Ông ta vào, đi vô phòng rửa mặt và một chập sau đi ra khua chiếc bàn chải. Nàng đã thấy chiếc bàn chải ấy lúc nàng đánh răng, nhưng cứ nghĩ là của người ở phòng kế bên. Vào hồi ấy những phòng kế nhau dung chung một phần rửa mặt. Ông Tây Ban Nha dường như thấy chai rượu.

Tôi chưa đã khát, xin bà một ly rượu nữa được không?

Julia yên lặng một giây. Rượu của ông ta, phòng của ông ta. Ô, thì tới đâu tính tới đó.

– Xin mời.

Ông ta rót ra một ly sâm thuốc lá và ngồi vào mép giường. Nàng xích ra cho ông ta rộng chỗ ngồi hơn.

Ông ta tiếp nhận hoàn cảnh nhân nhượng ấy một cách rất tự nhiên. Ngủ ở gian toa ấy không nổi- ông nói - Có một ông ông ấy thờ ơ quá chẳng thà là ông ấy ngáy đi. Nếu ông ấy ngáy mình còn đánh thức được – Thật tiếc quá!

Ồ không sao. Bất quá tôi lại ngồi tựa lưng vào phòng bà bên ngoài hành lang là cùng chứ sao. “Đừng có hòng tôi mời vào trong này nghỉ”, Julia tự nhủ.

“Mình tưởng câu chuyện thế là xong rồi chứ. Đừng kiếm chuyện. Cậu nhỏ.

Rồi nàng nói lớn.

– Lãng mạn đấy nhưng bất tiện lắm.

– Bà là một phụ nữ vô cùng hấp dẫn.

Nghe khen, nàng sung sướng chẳng, những vì tấm áo ngủ của nàng đẹp mà, còn vì trên mặt nàng lúc đó không một lớp kem thoa. Thực ra nàng cũng chẳng định tâm bôi hết son phấn. Đôi môi nàng mọng, đỏ, và với ánh đèn dọc từ phía sau nàng biết nàng không tệ. Nhưng nàng mai mỉa đáp:

– Nếu vì ông nghĩ ông nhường buồng cho tôi mà tôi mời ông ngủ thì ông nhầm.

– Tại sao lại không bà nhỉ? Như lời bà nói đó.

– Nhưng tôi đâu có phải thứ đàn bà vô cùng hấp dẫn ấy.

– Vậy thì bà là loại đàn bà nào?

– Vợ thủy chung, mẹ tận tình.

Ông ta khẽ thở dài.

– Rất tốt. xin cáo biệt để bà ngủ ngon. Ông ta dí nát mẫu thuốc lá vào chiếc gạt tàn, nắm tay nàng hôn. Ông chậm chậm quyết môi ngược cánh tay nàng, nàng cảm thấy cảm giác ngồ ngộ. bộ râu cọ nhồn nhột vào da nàng lẫn tẩn. Rồi ông ta cúi xuống hôn môi nàng. Râu ông có mùi móc sao đó, nàng thấy rõ là đặc biệt; nàng không biết chắc nó gây bất bình hay thích thú trước đó, chưa một người đàn ông có râu nào hôn. Thấy ngượng ngùng, ông ta tắt đèn. Ông ta không rời khỏi phòng nàng tới khi một tia sáng ban mai lọt vào qua tấm sáo kéo xuống báo hiệu ngày mới bắt đầu. Julia tan nát tinh thần và thể chất.

“Mình trông như chiếc mền rách khi về đến Cannes” Còn nguy cơ trước mặt đây!

Hắn có thể hạ sát nàng hoặc cướp râu chuỗi ngọc của nàng. Nàng phát nóng lạnh toàn thân khi mừng tượng ra nỗi hiểm nguy mình gây nên. Hắn cũng đi Cannes. Tới đó giả dụ hắn cứ coi như là người quen của nàng, thì chào ôi, nàng sẽ giải thích với bạn bè ra sao? Nàng cảm thấy chắc chắn là bà Dolly không thích hắn. Hắn có thể tìm cách tống tiền. Và nàng sẽ đối phó cách nào nếu như hắn đòi sống lại thứ kinh nghiệm đó? Hắn si mê, điều đó khỏi phải nghi ngờ.

Hắn đã hỏi nàng, nàng sẽ trú tại đâu và mặc dù nàng không nói, chắc chắn hắn tìm phải ra nếu muốn ở một nơi như Cannes không sao tránh nỗi gặp hắn.

Hắn có thể phá nàng. Nếu hắn yêu nàng tha thiết như hắn nói thì không thể nghĩ là hắn sẽ để cho nàng yên thân, và mấy người nước ngoài không tin nổi, hắn có thể gây những cảnh động trời. Còn có điều an ủi độc nhất là hắn

chỉ ở đây qua mùa Phục sinh thôi, nàng sẽ lấy cơ mệt và bảo với Dolly là nàng muốn được ở yên trong biệt thự.

“Sao mình lại có thể khùng đến thế nhỉ?”. Nàng cúi kính dần vật.

Dolly có mặt ở ga để rước nàng, và nếu như hấn trông tráo chương mặt cáo biệt nàng thì nàng sẽ bảo Dolly rằng hấn nhường phòng cho mình. Cái đó không hại gì. Tốt nhất là luôn nói thật sát sự thật. Nhưng hành khách xuống ga Cannes đông quá, nên Julia ra khỏi nhà ga, chui vào xe của Dolly, mà không thấy bóng dáng hấn.

– Bữa nay chị không có chương trình gì,- Dolly nói- chị nghĩ em còn mệt. Chị cũng muốn giữ độc quyền em cho một mình chị đủ hai mươi bốn giờ. Julia âu yếm nắm tay bà.

– Thế thì tuyệt. Chị em mình cứ việc ngồi yên trong biệt thự thoa kem lên mặt nói chuyện bù khú.

Nhưng hôm sau Dolly đã thu xếp để hai người đi ăn trưa, và họ phải gặp những chủ quán rượu ở đường Crotsette để uống cocktail. Hôm đó trời đẹp, nắng ấm, trời trong. Khi họ ở xe ra, Dolly căn dặn tài xế về việc đến đón họ, Julia đợi bà. Bỗng nhiên tim nàng thót lên, vì bên kia tên Tây Ban Nha đang đi về hướng nàng với một người đàn bà đi một bên, khoác tay hấn, và bên kia là một bé gái nhỏ hấn dắt tay. Nàng không kịp quay đi. Đúng lúc đó Dolly quay lại với nàng để hai người sang hè bên kia. Tên Tây Ban Nha đến liếc mắt nhìn nàng, trong cái liếc mắt ấy không hề có sự quen biết. Hấn đang say mê nói chuyện với người đàn bà khoác tay hấn, bước tiếp. Chỉ thoáng qua một chút, Julia hiểu ra là hấn chẳng mấy may muốn gặp nàng cũng như nàng chẳng mấy may mong gặp hấn. Hiển nhiên, người đàn bà và đứa trẻ là vợ con hấn, hấn đã đưa về Cannes nghỉ Phục sinh với hấn. Thoát nạn. Bây giờ thì nàng có thể thoải mái vui chơi, khỏi còn sợ gì nữa. Nhưng đi theo Dolly vào trong Bar Julia nghĩ đàn ông chán thật. Đơn giản là không thể tin

bọn họ một phút. Thật là vô duyên - một tên đàn ông với với một người vợ duyên dáng, một đứa con gái dịu dàng như vậy mà cố tình níu kéo, chụp giật cho ký được một con đàn bà trên chuyến xe lửa. Như thế thì còn gì là liêm sỉ. Nhưng với thời gian qua được sự phẫn nộ của Julia giảm và từ đó nàng thường nghĩ đến cuộc tình mạo hiểm này và tất cả thú vị. Sau cùng đã trở thành trò bông đùa, Đôi lúc nàng để cho óc mộng mơ của nàng cùng nàng chạy đua và nàng dồn lại trong trí tưởng tượng những tình tiết đêm duy nhất ấy. Hẳn là giới tình dễ chịu. Đó là kỉ niệm để nhớ lại _mai sau khi đã già. Chính bộ râu đã để lại cho nàng cái ấn tượng ấy, cái cảm giác nhột nhột lên mặt và cái mùi mốc mốc vừa nghe nghe vừa hấp dẫn kỳ lạ. Đã bao nhiêu năm nàng cố tìm kiếm những người đàn ông có râu. Nàng có cảm tưởng là nếu họ đề nghị nàng sẽ không đủ khả năng cưỡng lại. Nhưng ngày nay ít còn người để râu, may mắn nếu có thì nàng cũng đã mối gỏi, nàng cô phần mối gỏi, và không có kẻ nào trong số những người ấy tấn công nàng. Nàng muốn biết gã Tây Ban Nha ấy là ai. Nàng trông thấy y một hay hai ngày sau đó đang mài đánh trò xe lửa ở Casino và hỏi hai ba người xem họ có ai biết y không. Chẳng ai biết cả, và y ở lại mãi trong trí nhớ, trong xương nàng mà không có tên. Có sự trùng hợp là nàng cũng không biết tên cậu thanh niên chiều nay, kẻ đã hành động một cách thật bất ngờ. Nàng thấy thật hài ước. Nếu mình biết trước là anh chàng tự nhiên với mình thế thì ít nhất mình cũng đã xin danh thiếp rồi.

Nàng thiếp ngủ ngon lành với ý nghĩ ấy.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 13

Mấy ngày đã qua đi, một buổi sáng, trong lúc Julia nằm trên giường đọc bản kịch, từ dưới hầm nhà người ta gọi điện lên, hỏi nàng có bằng lòng nói chuyện với ông Fenneu không. Cái danh xưng ấy đối với nàng chẳng có nghĩa gì, và định từ chối thì chợt nghĩ ra biết đâu chẳng là cái cậu mạo hiểm đó. Tính tò mò thôi thúc nàng bảo cho nối đường dây. Nàng nhận ra tiếng cậu ta.

– Bà có hứa là bà gọi điện cho tôi, - cậu nói, - tôi sốt ruột nên gọi cho bà đây.

– Một ngày nay tôi bận quá.

– Khi nào tôi được gặp lại bà?

– Ngay sau khi tôi được rảnh rang đôi chút.

– Còn chiều nay?

– Chiều nay tôi có xuất diễn ban ngày.

– Sau khi diễn mời bà đến dùng trà nhé?

Nàng mỉm cười. Không, anh bạn trẻ ơi, đừng làm như thế với tôi lần thứ hai.

Không được đâu - Nàng trả lời - Tôi thường nghĩ lại ở phòng hóa trang để

ngủ nghỉ ngơi đợi xuất chiều.

Tôi đến gặp bà trong lúc bà nghỉ được không?

Nàng ngập ngừng một giây. Có lẽ tốt hơn hết cứ để cậu ta lại với con Evie chạy ra chạy vô và cô Philiips có mặt lúc bảy giờ, chẳng có cơ hội để giờ trò, và sẽ là cơ hội, tốt để bảo cậu ta nhẹ nhàng thôi, vì cậu ta hiểu lắm, nhưng quyết liệt rằng cái chuyện bữa nọ không được tiếp diễn. Bỏ nàng ít lời khéo léo nàng sẽ giải thích cho cậu ta thấy như vậy là thiếu suy nghĩ, và nàng sẽ biết ơn cậu nếu cậu xóa hẳn chuyện ấy đi trong ký ức.

— Được đến năm giờ ba mươi và tôi sẽ mời cậu uống trà. Không có khoảng thời gian nào trong cuộc đời bận rộn của nàng, nàng lại thích hơn ba giờ này, ba giờ nàng được cái nghỉ ngơi trong phòng hóa trang từ quãng chiều đến quãng diễn xuất chiều tối. Những nhân viên của đoàn đã đi cả và có ở đó để nàng sai bảo, có người gác cửa bảo vệ quyền sống riêng tư của nàng. Phòng xiêm áo như là buồng lái của con tàu.

Ngoại giới xem ra là lác, nàng tận hưởng sự ẩn dật của mình. Nàng cảm được được sự say mê tự do.

Nàng thiếp ngủ đi một chút, đọc đôi chút, hoặc nằm trên chiếc ghế nệm dài tiện nghi với những suy nghĩ phiêu du. Nàng suy niệm về vai mà nàng đang đóng và những vai tâm đắc đã đóng trước đây. Nàng nghĩ đến Roger con, trai nàng, Những mơ mộng êm đẹp thờ thần luôn qua óc nàng như những người tình, ẩn hiện trong khu rừng xanh. Nàng thích thơ pháp và có ngâm đọc ít vần thơ Vedainel.

Đúng năm giờ ba mươi Evie đưa vào cho nàng một tấm danh thiếp “Ông Thomas Fennell, nàng đọc.

Mời ông ấy vào rồi lấy trà. Nàng đã quyết định cách thức đối xử với cậu ta. Nàng vẫn khả ái, nhưng xa cách. Nàng sẽ thân ái hỏi thăm công việc của cậu, việc thi cử. Rồi nàng sẽ nói cho cậu nghe về Roger. Roger năm nay

mười bảy, còn một năm nữa sẽ vào Đại học Cambridge. Nàng sẽ cho cậu biết sự thật rằng nàng đáng tuổi mẹ cậu. Nàng sẽ xử sự như là giữa hai người chưa hề có chuyện gì, cậu nên về và đừng bao, giờ gấp lại nàng nữa, ngoại trừ qua ánh đèn sân khấu, hãy cố tin tưởng rằng tất cả câu chuyện này chẳng qua là do tin tưởng rằng tất cả câu chuyện này chẳng qua chỉ là do lý trí và trí tưởng tượng mà cậu đã nghĩ ra. Nhưng đến khi nhìn thấy cậu với vẻ linh hoạt với đôi mắt non trẻ con dễ thương, nàng cảm thấy lòng mình bỗng nhiên rộn ràng. Evie đóng cửa lại sau khi cậu bước vào. Nàng đang nằm trên ghế nệm, xoa đưa bàn tay cho cậu, nụ cười duyên dáng của bà Récamier trên môi nhưng cậu quì sụp xuống, đắm đuối hôn lên môi nàng. Nàng không cưỡng nổi, vòng tay ôm cổ cậu, hôn cậu cũng đắm đuối không kém. “Ôi những quyết tâm đâu hết rồi. Không, trời ơi, chẳng lẽ tôi đã yêu cậu ta rồi.

– Ngồi xuống mau đi. Con Evie bung trà vào kia kìa.

Bảo nó đừng làm.

– Cậu muốn gì vậy. Điều anh ta muốn quá hiển nhiên. Tim nàng bắt đầu đập mau quá? Không thể được. Michael có thể vào đây”.

– Tới muốn cô.

Con Evie nó nghĩ thế nào? Liều mạng thế này ngu lắm. Không, không, không được.

Có tiếng gõ cửa, Evie bung khay trà vào. Julia ra lệnh cho nó kê bàn cạnh ghế nệm nằm bên kia, lấy cho cậu này chiếc gối. Nàng nói với Evie những điều chẳng cần nói. Nàng cảm thấy cậu ta đang ngó nàng. Mắt cậu đảo nhanh, theo dõi động tác, và sự biểu lộ của nét mặt nàng. Nàng tránh đôi mắt chàng, nhưng nàng cảm thấy nổi bắn khoắn của đôi mắt và sự nồng nàn của thèm khát. Nàng nôn nao. Nàng thấy hình như tiếng nói của nàng nghe không tự nhiên. “Mình bị ám chương, sao thế này” Trời ơi, thở hết nổi”.

Khi Evie đến cửa, cậu thanh niên làm một cử chỉ tự nhiên đến nỗi do sự nhạy cảm hơn là con mắt Evie đã nhận ra. Cô ta nhìn cậu chăm chăm. Mặt cậu này tái nhợt đi.

Ồ, Evie - nàng nói - Cậu này muốn nói với cô về một vở kịch. Coi chừng đừng để ai quấy rầy cô, nghe em. Khi cần, cô sẽ nhấn chuông kêu em.

– Dạ được, thưa cô.

Evie đi ra đóng chặt cửa.

“Mình khùng. Mình khùng thật rồi”.

Nhưng cậu đã nhắc bản đi, quì gối, nàng đã trong vòng ôm của cậu.

Nàng để cậu ta về trước khi cô”Phillips lại, sau đó nàng bấm chuông gọi Evie.

– Kịch đóng có hay không – Evie hỏi?

– Kịch nào nhỉ.

– Kịch mà cậu ấy bàn với cô ấy.

– Cậu ấy khéo. Cậu ấy còn trẻ.

Evie nhìn mặt bàn phấn, Julia thích vật nào chỗ ấy và nếu bình kem hay chỉ kẻ mày mà không đúng chỗ là thế nào cũng có màn gây gổ.

– Lược cô đầu rồi?

Cậu ta dùng lược ấy để chải lại tóc và tiện tay để trên bàn trà. Khi Evie nhìn thấy rồi chị ta dăm dăm ngó một hồi, nghĩ ngợi.

– Sao lại lạc ra đây? – Julia khẽ nhăn.

– Cháu cũng lấy làm lạ.

Câu nói ấy khiến cho Julia chột dạ. Làm cái trò này trong phòng thay đồ thì điên thật. Còn gì nữa, chìa khóa không nằm trong ổ Evie giữ. Dầu sao, sự liều mạng cũng có cái thích. Nghĩ mình điên như thế cũng vui vui Dù gì đi nữa thì họ cũng đã hẹn hò nhau rồi.

Tom, nàng hỏi cậu ở nhà người nhà kêu cậu bằng tên nào. Thomas, thực tình

nàng không thể kêu cậu bằng tên ấy. Tom muốn dẫn nàng đi ăn ở một tiệm nào đó. Để hai người có thể khiêu vũ. Vào dịp ấy, Michael đi Cambridge một đêm để duyệt lại một loạt những vở kịch một màn do các sinh viên viết. Hai người có thể đi với nhau mấy giờ.

– Bà có thể thu xếp được mà. -Cậu nói. - Còn buổi trình diễn ngày mai thì sao?

– Chúng ta khỏi bận khoản chuyện này.

Nàng khước từ không để cho cậu đón nàng ở rạp hát và khi nàng đến nhà hàng cậu đang đợi nàng ngay hành lang. Mặt cậu tươi rói khi nhìn thấy nàng.

– Muộn rồi đấy. Tôi sợ mình không đến.

– Xin lỗi, mấy người đến quấy rầy sau khi vẫn hát mà không sao thoái thác được.

Nhưng không phải. Suốt đêm hôm ấy nàng náo nức như cô gái lần đầu đi dạ vũ. Nàng không thể không nghĩ mình vô lý. Nhưng khi đã xóa đi son phấn kịch trường và quyết định đi ăn, nàng lại không mãn nguyện với mình. Nàng đánh chì xanh lên mi mắt rồi lại bôi đi nàng đánh phấn hồng rồi lại lau đi, thử màu khác.

– Cô tính chuyện gì đây? - Evie hỏi.

– Tao tính làm gái hai mươi, mà không biết à.

– Nếu cô cứ cố, sợ trông cô đúng tuổi cô.

Chưa khi nào nàng thấy cậu bận đồ lớn. Trông cậu lảng cuống. Mặc dù Thomas không cao, chỉ trung bình, - đáng thanh tú làm cậu trông có vẻ cao hơn.

Nàng hơi se lòng khi thấy cậu làm ra thạo đời nhưng cậu đã bèn lên với, người phục vụ trưởng khi phải kêu món. Họ khiêu vũ, cậu nhảy không hay lắm, nhưng nàng thấy vẻ vụng về của cậu có cái gì quyến rũ.

Người ta nhận ra nàng, và nàng ý thức được rằng, cậu tận hưởng sự thán

phục phản chiếu trong ánh mắt mấy người này. Một cặp trẻ nhảy lượn đến bên bàn để chào thăm nàng. Khi họ đã rời xa rồi cậu hỏi:

– Có phải ngày Dennorant và phu nhân không?

– Phải, tôi biết George từ khi anh ấy còn học ở Eton.

Cậu nhìn theo họ.

Bà kia là Cecily Laweston phu nhân phải không?

Quên rồi, bà thấy đấy à!

Nàng hình như chẳng buồn để ý.

– Kia, Leopard phu nhân kia.

– Ai cơ?

– Bộ bà không nhớ họ mở tiệc lớn tại tư dinh cách đây mấy tuần và ông hoàng Wales có dự mà. Báo kẻ đứng ngoài có đăng đấy thôi.

Ừa, ra bằng cách đó cậu được thông tin. Tội nghiệp người tình của tôi. Anh đọc về các ông to bà lớn và lâu lâu ở một cửa hàng ăn hay ở rạp hát anh tình cờ nhìn thấy họ bằng xương bằng thịt. Dĩ nhiên đó là niềm sáng khoái của anh. Mơ mộng. Nếu thực tình anh biết về họ thì ôi thôi. Sự say mê vô tội đối với những yếu nhân có ảnh trên báo ảnh làm anh có vẻ thơ ngây không chịu nổi, và nàng nhìn chàng với cặp mắt hiền từ.

– Trước đây cậu đã có lần nào mời được một nữ diễn viên đi ăn chưa?

Chàng đỏ bừng mặt lên.

– Chưa hề.

Nàng không muốn để cậu trả tiền, nàng biết cậu phải mất cả- tuần lương, nhưng mất mặt quá. Nàng thản nhiên hỏi mấy giờ rồi. Theo bản Nàng, cậu nhìn cườm tay.

– Tôi quên không đeo đồng hồ.

Nàng nhìn cậu bằng ánh mắt tra hỏi.

– Cậu đem cầm rồi à?

Cậu lại đỏ mặt.

– Không? đêm nay tôi vội mặc quần_áo quá.

Chỉ cần nhìn cà-vạt cậu nắn nót đủ biết không có chuyện ấy. Cậu nói dối nàng. Nàng biết cậu, đã đem cầm đồng hồ để mời nàng đi ăn. Có cái gì nghèn nghẹn trong cổ họng. Nàng có thể vòng tay ôm cậu tại chỗ và hôn đôi mắt xanh của cậu. Nàng tôn sùng cậu.

– Nào đi.

Hai người ngồi xe về phòng ngủ của cậu ở Tavistock.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 14

Hôm sau Julia đến cửa hàng Cartier mua một chiếc đồng hồ tay gởi cho Thomas Fenndi bù lại chiếc mà cậu ta đã đem cầm, và hai hay ba tuần sau, khám phá ra ngày sinh nhật của cậu nàng gởi tặng cậu một hộp thuốc lá bằng vàng.

– Mình có biết không, đây là món đồ mà suốt đời tôi mong có.

Nàng tự hỏi mắt cậu có ngân lệ không. Cậu ôm hôn nàng say đắm.

Rồi hết có nợ đến có kia, nàng gởi tặng cậu nào là nút trang sức hạt trai, nút cài tay áo, nút cài áo chèn. Nàng ghiền tặng quà cho cậu.

Thật là khổ tâm, tôi chẳng có gì để tặng lại mình - Cậu nói.

– Mình cho em chiếc đồng hồ mình đem cầm để đãi ăn em đi.

Đó là một chiếc đồng hồ vàng nhỏ giá không quá mười bảng, nhưng nàng thích thỉnh thoảng đem ra đeo.

Phải tới sau cái đêm hai người lần đầu đi ăn với nhau, Julia mới tự thú là nàng yêu Tom. Nàng choáng váng. Nhưng nàng hí hửng.

Ta đã không tưởng mình là một kẻ đã nghĩ rằng sẽ không bao giờ có thể yêu nữa. Lẽ dĩ nhiên là tình này không dài, nhưng đại gì không hưởng được chút

nào hay chút ấy?”.

Nàng quyết định là chàng phải được mời tới Stanhope một lần nữa. Không bao lâu cơ hội tự đến.

Anh biết cái cậu thư ký kế toán của anh rồi đấy, Nàng nói với Michael, - tên cậu ta là Thomas Fennell. Em gặp cậu ta tôi qua trong một bữa ăn, em mời cậu ta chủ nhật này lại ăn cơm. Chúng ta cần có thêm một người.

Ồ em nghĩ liệu cậu ấy có lạc lõng không?

Bữa tiếp tân trọng thể. Vì thế mà nàng mời chàng.

Nàng nghĩ chàng sẽ mãi nguyện không được gặp một số nhân vật mà chàng chỉ biết qua ảnh thôi. Nàng đã nhận ra là anh chàng thích thời thượng. Được thể càng tốt. Nàng có thể tặng chàng tất cả những kẻ thanh lịch mà chàng muốn.

Bởi vì Julia vốn tinh khôn, và nàng biết rất rõ Tom chẳng yêu thương gì nàng.

Dan díu với nàng chỉ để thỏa mãn lòng kiêu hãnh của chàng. Anh ta là một thanh niên đào hoa và rất ham trai gái. Bằng những lời nói bóng gió, bằng chuyện kể, nàng khám phá ra rằng từ năm mười bảy, nhiều phụ nữ đã qua tay chàng. Chàng thích lạc thú hơn là thích người. Chàng coi đó là đệ nhất giải sầu ở đời. Và nàng hiểu ra tại sao chàng có thể thành công đến vậy. Có một cái gì hấp dẫn nơi tướng người mảnh khảnh của chàng, vì thế quần áo mặc rất ăn, và có cái gì quyến rũ nơi sự tươi mát và cái đức ở sạch của chàng. Sự nhút nhát và sự ngổ ngáo cùng lúc tạo nên một phong cách riêng của chàng không sao cưỡng lại nổi một cái gì như vẻ vuốt, khi bị đối xử như một thứ gái rẻ tiền, mà người ta cứ việc xô vào giường.

Điểm sáng giá của chàng, tất nhiên là tình gợi tình”. Nàng biết rằng nét bảnh bao của chàng là nhờ còn trẻ. Chàng sẽ dúm đó lại khi lớn tuổi, héo khô, hốc hác, cái sắc hồng đằm say trên má sẽ ngả - màu tím và nước da mịn của

chàng sẽ có những mảnh sầu và vàng vọt; nhưng cái cảm nghĩ những gì nàng yêu nơi chàng chỉ tồn tại một khoảng thời gian càng làm tăng sự thận trọng của nàng, nàng có sự thương cảm lạ lùng đối với chàng. Chàng có cái thể cao của tuổi thanh xuân, và nàng liếm láp nó như con mèo con liếm sữa. Nhưng chàng chẳng gây vui vẻ gì. Mặc dù chàng cười thành tiếng khi Julia nói điều gì ngộ nghĩnh, nhưng tự chàng chẳng khi nào nói nổi một lời giúp vui.

Nàng không ngại điều đó. Nàng thấy sự buồn tẻ của chàng yên ổn. Nàng không bao giờ cảm thấy vô tư bằng lúc ở bên chàng và nàng có thể có đủ thông minh cho cả hai.

Người ta vẫn luôn bảo Julia trẻ ra cả mười tuổi và chưa bao giờ nàng trình diễn hay hơn. Nàng biết người ta nói thật và biết cả lý do. Nhưng nàng phải bước đi nhọc nhằn. Nàng phải nàng đầu lên. Charles Tamerley luôn luôn nói rằng điều một nữ kịch sĩ cần không phải là trí thông minh mà là tâm tình bén nhạy và có lẽ ông ta đúng, có thể nàng không khéo léo nhưng tình cảm của nàng tinh táo và nàng tin chúng tình cảm ấy bảo rằng đừng bao giờ nói với Tom là nàng yêu chàng. Nàng cẩn thận cho chàng biết rõ là chẳng đòi hỏi chàng điều gì và chàng được tự do làm theo sở thích. Nàng có thái độ là tất cả câu chuyện chỉ làm chút vô nghĩa, đừng có bên nào quan trọng hóa làm gì. Nhưng nàng thấy là mình đã không từ chối việc gì không làm cho chàng. Chàng thích tiệc tùng, nàng đưa chàng đến những bữa tiệc Nàng vận động bà ly và ông. Ollarlee Tamerley để họ mời chàng đến dùng cơm trưa. Chàng thích khiêu vũ nàng lấy thiệp cho chàng đến dự. Vì chàng nàng đến những chỗ đó cả giờ, và nàng ý thức về sự mãn nguyện chàng có được khi chứng kiến người đời rối rít vì nàng. Nàng biết chàng choáng ngợp vì các ông to bà lớn, nàng giới thiệu chàng với các cao nhân. May mắn là Michael cũng thích Tom, Michael thích nói, Tom lại là người chăm chú nghe. Chàng thạo việc.

Một hôm Michael nói với nàng:

– Cái thằng khôn đấy! Cậu ta biết nhiều về thuế lợi tức. Anh tin rằng cậu ta đã vẽ cho anh cách bớt được khoảng hai hay ba trăm bảng vào kỳ tới.

Michael tìm tài Nàng mới thường kéo chàng theo làm kịch vào các buổi tối hoặc ở Luân Đôn hoặc ở các khu ngoại ô. Họ lại đến Julia sau buổi diễn, và cả ba cùng đi ăn tối. Thỉnh thoảng Michael mời tôi chơi gôn với ông vào những ngày chủ nhật và rồi nếu không bận tiệc tùng sẽ đưa chàng về nhà dùng bữa.

Có một chàng tuổi trẻ bên mình cũng tốt. Ông nói? Mình không thấy bị sét gì.

Tom rất khả ái với cả nhà. Chàng đánh cờ với Michael, hoặc chơi bài với Julia và khi họ cho mở máy hát thì chàng lúc nào cũng trực chờ để đổi da.

– Cậu ta sẽ là bạn tốt cho Michael nói – Tom đầu óc ngay thẳng. Chắc chắn hơn Roger nhiều. Cậu ta sẽ gây ảnh hưởng tốt cho con tại sao em không mời cậu ấy cùng đi nghỉ kỳ sắp tới với chúng ta?

May quá mình là một diễn viên giỏi. Nhưng nàng phải cố gắng mới giữ cho giọng nói nghe đừng vui quá và cho vẻ mặt đừng hớn hờ quá, sự hớn hờ làm tim nàng đập mạnh:

– Ý kiến cũng hay hay, nàng đáp, - nếu anh muốn, em xin mời.

Rạp trình diễn suốt tháng Tám, và Michael đã mượn một ngôi nhà ở Taplow để họ có thể nghỉ những ngày nóng bức nhất của mùa hè tại đây. Julia vẫn phải về thành phố trình diễn và Michael phải về lo công việc những khi cần, nhưng ban ngày và những ngày chúa nhật nàng nghỉ ở vùng quê. Tom nghỉ phép nửa tháng; cậu vui vẻ nhận lời.

Nhưng có một hôm Julia nhận thấy cậu yên lặng khác thường. Trông cậu tái mét, tinh thần phấn khởi biến đâu mất. Nàng biết có chuyện trục trặc, nhưng cậu không chịu nói chuyện gì là chuyện gì cậu chỉ nói cậu lo muốn chết. Sau

cùng nàng ép cậu phải thế nhận là cậu mắc công nợ và đang bị các thương gia đòi gắt.

Cuộc đời nàng dẫn dắt, chàng bắt chàng phải chi tiêu quá khả Năng của mình.

Hồ thẹn vì quần áo rẻ tiền của mình ở những buổi tiếp tân mà nàng dẫn đến, cậu đã đến một hiệu may sang, may những bộ đồ mới. Cậu đã cá độ một con ngựa ở trường đua, hy vọng được cuộc để có tiền trang trải, mà con ngựa ấy lại thua.

Đối với Julia, số tiền cậu nợ nhỏ quá có một trăm hai mươi lăm bảng thôi, và nàng thấy thật vô lý nếu để một chuyện nhỏ mọn như thế làm cậu lo âu.

Nàng nói ngay là nàng sẽ tặng cậu món tiền ấy.

Ồ, tôi không thể nhận được, không thể nhận tiền của một người đàn bà. -

Chàng đỏ mặt. Chỉ ý nghĩ đó cũng đủ làm cậu mắc cỡ, Julia dùng hết mọi ngón nghề dụ dỗ mà nàng có. Nàng lý sự, nàng giả bộ bị xúc phạm, thậm chí nàng còn khỏe, chút ít, và sau cùng như để làm ơn lớn cho nàng, cậu đồng ý vay đỡ nàng số tiền. Hôm sau nàng viết thư cho cậu trong đó có kèm những tờ giấy bạc lên tới hàng trăm bảng. Cậu gọi điện thoại cho nàng nói nàng đã gửi cho cậu nhiều hơn số cậu mong muốn.

–Ồ em biết người ta thường nói hạ thấp số công nợ - Nàng nói. - Em biết mình nợ nhiều hơn số mình nói với em.

– Anh thề với mình không phải thế đâu. Với ai thì đọc chứ anh không nói đòi với mình.

– Vậy thì giữ lấy số còn lại xem có phải tiêu gì không. Em không thích mình trả tiền khi đi ăn, tiền tắc xi và đủ thứ tiền.

Đừng, đừng thế. Hèn cho anh lắm.

– Vô lý! Mình biết, em nhiều tiền chẳng còn biết làm gì. Mình nở từ chối em, niềm vui đưa mình ra - khỏi khó khăn hay sao?

– Mình tử tế quá, tốt quá. Mình chẳng biết đã đỡ cho anh tới mức nào đâu. Anh không biết phải cảm ơn mình sao cho phải.

Nhưng giọng nói cứ ấp ứng. Chú cừ non tội nghiệp, chú cũng câu nệ thế đấy. Nhưng thực sự như thế này, nàng được hưởng cái khoái mà từ xưa nàng chưa bao giờ biết cái thú bao trai điều đó làm nàng mê mẩn cả người. Nàng lại còn một mưu chước khác trong đầu cho nửa tháng Tom sẽ đi nghỉ chung ở Taplow. Nàng nghĩ nàng có thể dễ dàng thực hiện. Lúc đầu căn phòng ngủ của Tom ở Tavlstock xem ra dễ thương đối với nàng với tất cả sự xập xệ của nó, và đồ đạc mộc mạc làm nàng mỉm lòng. Nhưng với thời gian, những đặc tính cảm động này mất đi. Khi nàng một đôi lần gặp người dọn cầu thang và nàng nghĩ họ nhìn nàng trừng trừng kỳ lạ. Có một chị thường trực ăn mặc cầu thả quét dọn nhà cửa và lo bữa sáng cho Tom, Julia có cảm tưởng chị tâm biết chuyện giữa hai người và do thám nàng. Một lần nàng đang ở trong phòng, nắm cửa khóa có người vặn và lúc sau đi ra thì thấy chị ta đang cúi lan oan. Chị nhìn Julia hằn học. Julia ghét cái mùi thức ăn ngai ngái phảng phất dọc cầu thang và với đôi mắt tinh không lâu nàng khám phá ra rằng phòng Tom ở không thể bảo là sạch.

Những tấm màn che cửa nhóp-nháp, tấm thảm cũ rách, bàn ghế long lở tất cả những thứ đồ nàng thấy ghê ghê. Trước đó ở lâu số là Michael lúc nào cũng Um dịp đầu tư sinh lời, đã mua lại một dãy ga- ra gần địa điểm Stanhope. Bằng cách sang nhượng lại những căn ông không thích, ông còn lại một căn mà không mất gì. Ông ngăn căn ấy thành hai căn phòng nhỏ, một để cho chú lái xe, một người định cho mượn. Julia đề nghị Tom thuê. Như thế thì tuyệt. Nàng có thể lên vào gặp cậu cả giờ khi cậu ở sở về đôi khi nàng có thể ghé qua sau khi tan, diễn như vậy thì không còn ai khôn ngoan hơn nỗi nàng nữa. Hai người tha hồ được tự do. Nàng nói với cậu về niềm vui mà họ có được khi trang trí cho căn phòng. Ở nhà nàng có rất nhiều đồ đạc,

mà nếu Tom sử dụng thì họ còn mang ơn chàng nữa. Còn gì thiếu, thì cậu và nàng cùng mua sắm. Nói đến nhà riêng, cậu ham lắm, nàng dứt khoát là không được, tiền nhà tuy nhỏ khả Nàng cậu. Julia biết điều ấy, Nàng cho biết rằng nếu nàng đề nghị trả cậu, -sẽ từ chối không nể nang.

Nhưng nàng ý nghĩ rằng trong nửa tháng nhàn hạ bên sông, nàng sẽ chinh phục ngại ngần đắn đo của cậu. Nàng thấy ý kiến ấy cũng quyến rũ chàng lắm, và nàng chẳng nghi ngại gì mình lại không tìm ra được những cách nào thuyết phục chàng rằng chấp nhận đề nghị ấy tức là chàng làm ơn cho nàng. Người đời không cần lý do nàng suy nghĩ để làm những việc họ thích làm chỉ cần một cái cớ.

Julia chờ Tom đến Taplow một cách háo hức. Thật là thích thú được đi thuyền trên sông với chàng mỗi sáng và buổi chiều được ngồi với chàng trong vườn. Có Roger ở nhà, nàng quyết định là sẽ không có chuyện mặn nồng giữa nàng và Tom liêm sỉ mà. Nhưng thật là thần tiên được ở với chàng hầu như ngày. Khi nàng có những buổi trình diễn ban ngày có thể vui chơi với Roger.

Nhưng sự thể không diễn ra như nàng dự tính. Nàng không ngờ rằng Tom và Roger lại hợp “gu” nhau Họ cách nhau năm tuổi nàng nghĩ rằng Tom cũng chỉ coi Roger như đàn em, điều đó dĩ nhiên là dễ thương để mình sai bảo việc nọ việc kia và bảo đi chỗ khác chơi khi không muốn bị quấy rầy Roger mười bảy tuổi. Một thiếu niên dễ coi, với mái tóc đỏ hoe và đôi mắt xanh, nhưng đó là những gì tốt đẹp có thể nói về nó. Nó không có nét sinh động của mẹ cũng chẳng có cái vẻ đẹp đường nét, của cha Julia không thì nhiều thất vọng về nó.

Hồi còn nhỏ khi nàng thường chụp chung ảnh với nó tỏ dễ thương. Bây giờ thì nó khá điềm đạm và có bộ mặt nghiêm túc Công bằng đánh giá nó chỉ được có mái tóc và hàm răng. Julia rất yêu nó, nhưng nàng không thể không

thấy là nó hơi tẻ nhạt. Khi ở một mình với nó nàng thấy thời gian trôi có phần nặng nề.

Nàng làm ra cái điều rất mực thích thú với những điều mà nàng nghĩ là nó ham thích đánh cầu hay những trò tương tự, nhưng nó cũng không tỏ ra quan tâm.

Nàng sợ nó không thông minh, lắm.

Dĩ nhiên là nó còn nhỏ, nàng tự an ủi. Có lẽ nó sẽ khá hơn khi lớn lên hồi Roger được gửi đi trọ học cấp một nàng ít gặp Roger. Trọng những dịp nó về nghỉ, bao giờ nàng cũng bận trình diễn ban đêm và nó đi chơi với cha hay với bạn vào những tối đó ngày chủ nhật cả con đi đánh gôn với nhau. Nếu nàng bận đi ăn cơm - khách mà lấy chuyện đó thường lắm - thì mẹ con có khi hai ba ngày chẳng gặp nhau, chỉ trừ ít phút vào buổi sáng khi nó tạt vào phòng nàng.

Thật là đáng tiếc vì không thể cứ mãi mãi là đứa trẻ nhỏ bé dễ chịu chứ chẳng chơi trong phòng nàng mà không quấy phá và để mẹ con chụp chung ảnh, mỉm cười với ống kính, tay quàng cổ nàng. Đôi khi nàng đến trường Eton thăm Roger và uống trà với nó. Nàng thấy hơi dạ khi nhìn mấy bức ảnh chụp của nàng trong phòng nó.

Nàng cũng ý thức được rằng mỗi khi nàng đến trường Eton đều gây nên bầu không khí xôn xao, và ông Brackenbridge, nơi nó trọ cố ý tỏ ra rất lễ độ đối với nàng. Giữa tháng, Michael và Julia đã dọn về Taplow và Roger đến thẳng đó.

Julia xúc động hôn nó. Nó không tỏ ra phân khởi khi về đến nhà như nàng chờ đợi. Nàng hồ hững. Hình ảnh đột nhiên có gì rắc rối.

Nó nói ngay với Julia là nó mong rời khỏi trường Eton vào lễ giáng sinh nó nghĩ là nó đã học ở đó tất cả những gì nó có thể học và nó muốn đến Vienna ít tháng để học tiếng Đức trước khi theo học Đại học Cambridge. Michael

muốn nó vào quân đội, nhưng nó nhất định không theo. Nó không biết nó muốn làm gì. Cả Julia và Michael lúc đầu đều bị ám ảnh vì nỗi sợ nó sẽ là mái tóc vào nghề sân khấu, nhưng dường như nó không có khuynh hướng ấy.

“Nó thì chẳng làm nên cái tích sự gì” - Julia nghĩ. Nó sống một cuộc, sống riêng. Nó đi chơi trên sông và nằm ngoài vườn đọc sách. Vào ngày sinh lần thứ mười bảy Julia đã tặng nó một chiếc xe đua thật đẹp, và tiền chiếc xe đua ấy nó phóng hết tốc lực trong vùng quê.

– Có một điều an ủi, - Julia nói, - nó không phá.

Nó hình như tự tìm lấy được niềm vui. Vào những ngày chủ nhật họ có nhiều khách về chơi, nam nữ - diễn viên, một văn sĩ nghiệp dư nào đó, vai ba người bạn nổi tiếng của họ. Julia thấy những cuộc gặp ấy vui nàng biết rằng người ta thích đến với gia đình mình. Chủ nhật sau bữa Roger về nhà khách khứa rất đông, nó rất lịch thiệp với khách. Nó thi hành phận sự của một người chủ phụ như nó một người lịch duyệt vẫn giữ thái độ xa cách kỳ lạ, như thể đang thủ một vai trò mà nó thấy lạc lõng, và nàng có cảm nghĩ bất an là nó không chấp nhận tất cả những người ấy, mà lạnh lùng xét đoán họ. Nàng có cảm tưởng là nó chẳng coi trọng người nào cả.

Tom thu xếp để đến vào thứ bảy sau đó, sau khi tan buổi diễn nàng đón cậu đi chung xe. Điều đó có trăng và đường vắng. Chuyến đi thích thú. Julia ước con đường dài mãi. Nàng ép người vào cậu và lén lút trong bóng đêm, cậu hôn nàng.

– Mình có vui không?

– Vui chứ.

Michael và Roger đã đi ngủ nhưng bữa ăn phần hai người dọn sẵn nơi phòng ăn. Ngôi nhà lặng lẽ làm cho họ có cảm tưởng như không phải nhà mình. Họ có thể chỉ là hai kẻ lang thang trong đêm rồi lạc vào một tòa nhà xa lạ trong

đó có bữa ăn thịnh soạn dọn sẵn.

Lãng mạn thật. Phẳng phất không khí của một đêm “Ai Cập”. Julia chỉ phòng riêng cho cậu, sát phòng Roger rồi đi ngủ. Julia ngủ một giấc tới sáng. Một ngày đẹp trời. Để một mình chiêm trợn Tom, nàng đã không mời một người nào về chơi hôm đó khi nàng đã mặc áo hai người sẽ sánh bước ra sông.

Sau khi ăn sáng, tắm rửa, nàng mặc một tấm áo trắng ngắn hợp với bờ sông có - nắng và hợp với nàng, đầu đội một chiếc mũ nan đỏ rộng vành hắt màu hồng ấm áp xuống gương mặt. Nàng dùng chút ít son phấn. Nhìn nàng mình trong gương, nàng mỉm cười mãn nguyện.

Trông nàng quả thật là rất đẹp và trẻ. Nàng đi xuống vườn. Có một bãi cỏ chạy thoải thoải xuôi xuống bờ sông, ở đây gặp Michael với những tờ báo chủ nhật vẩy quanh. Có một mình ông.

Em tưởng mình đi chơi gôn rồi chứ?

Không, tội nhỏ đi rồi. Anh. nghĩ chúng nó vui hơn nếu anh để chúng đi một mình. - Ông cười theo lời thân mật của ông - Tội nó nhện quá anh chịu không được. Sáng nay, tám giờ, chúng nó tắm sông, ăn sang vội rồi tếch bằng xe của Roger.

– Em mừng là chúng nó thân nhau.

Julia thành thực mong như vậy. Nàng hơi thất vọng là nàng không thể đi cùng trên sông với Tom, nhưng nàng cũng chỉ mong là Roger mến cậu, nàng có cảm tưởng Roger không phải ai cũng mến cả đâu. Và dù sao, nàng cũng còn cả nửa tháng để sống với Tom.

– Chúng nó làm cho anh cảm thấy mình giả đi quá chừng. Anh cũng chẳng sợ gì mà không nói với em ý nghĩ thật của mình. Michael nhận định.

– Nói gì kỳ vậy. Anh đẹp hơn cả hai người đó nhiều, anh cũng biết điều ấy, cục cưng của em ơi.

Michael đưa cầm ra một tí, thót bụng lại một chút. Hai người thanh niên mãi đến khi bữa trưa sắp dọn lên mới về đến nhà.

– Xin lỗi, chúng còn về muộn quá. Nhưng bãi Đông người chơi quá, hầu như cú sút nào cũng phải đợi, thành ra sau cùng đành chia đôi cuộc tranh tài Roger nói.

Hai cậu vừa đói vừa khát, phấn khởi và hồ hởi vì chính mình.

– May quá bữa nay ở đây không có ai, - Roger nói, con sợ khách hứa kéo đến rồi chúng con lại phải tỏ ra lịch lãm. Má nghĩ nghỉ ngơi cũng tốt. - Julia nói, Roger liếc nhìn nàng.

– Nghỉ cũng tốt, má ạ. Trông má mệt lử.

“Mất gà mờ. Thôi, mình phải ra vẻ như không nghe thấy câu nói của nó.

Nhờ trời, mình biết đóng kịch mà”.

Nàng bật cười vui vẻ.

– Tôi mất cả đêm chẳng ngủ được, suy nghĩ không biết rồi phải làm thế nào với những-vết nám của các cậu – Con biết chứ, những vết nám đó đâu có hại gì.

– Anh Tom nói anh ấy cũng thường có những vết ấy. Julia nhìn Tom. Trong chiếc áo đánh tennis mở cổ, với mái tóc bù, và khuôn mặt đã bắt nắng, trông chàng trẻ quá chừng. Thực tình trông trẻ không thua gì Roger.

Dù sao mũi - anh ấy cũng sẽ bông da - Roger vừa nói vừa cười - lúc đó trông anh ấy bảnh lắm đấy.

Julia cảm thấy bất an đôi chút. Nàng thấy hình như cậu ta trút bỏ năm tháng không phải chỉ để trở lại cùng trang lứa với Roger thôi mà cả tác phong. Cậu nói lắm điều tào lao. Các cậu ăn như hổ và uống hàng can bia. Michael ăn uống thanh đạm theo thường lệ, nhìn các cậu ông thấy vui vui, Ông đang thưởng thức tuổi trẻ và tinh thần sáng khoái của họ. Ông làm Julia nhớ đến hình ảnh một con chó già nằm trên đất ngoài nắng khẽ vẫy đuôi nhìn theo

một cặp chó con đang nô giỡn quanh mình. Họ ra sân cỏ uống cà-phê. Julia thấy rất sáng khoái khi ngồi ngoài đó dưới bóng cây, nhìn xuống dòng sông. Tom thanh lịch, duyên dáng trong chiếc quần dài trắng. Chưa bao giờ nàng trông thấy chàng hút tẩu.

Nàng thấy cảm động lạ thường. Nhưng Roger giấu chàng.

– Anh hút để cảm thấy mình là người lớn hay là anh thích.

– Đừng lắm chuyện - Tom quát.

– Uống cà-phê hết chưa?

– Rồi.

– Vậy thì đi, đi ra sông.

Tom đưa mắt nhìn nàng nghi ngại. Roger nhìn thấy.

Ồ không sao đâu anh không cần bận tâm về bà mẹ khả kính của em. Các vì đã có những tờ báo chủ nhật. Má mới cho em một chiếc thuyền đua.

“Phải nén giận. Phải nán giận hết sức. Tại sao mình lại nổi điên lên mua cho nó thuyền chứ”.

Được nàng đáp, nụ cười độ lượng - đi thì đi, nhưng đừng té sông nhé.

– Có té cũng chẳng sao. Chúng con sẽ về kịp để uống trà. Đăng ký sân chưa ba? Sau khi uống trà chúng con sẽ chơi tennis.

– Chắc ba con có thể kiếm thêm ai đó để đánh đôi.

–Ồ, khỏi cần. Đánh đơn vui hơn, hoạt động hơn. - Rồi nó nói với Tom “Em chạy thi với anh ra nhà để thuyền”.

Tom đứng phắt dậy lao theo Roger trong cuộc rượt đuổi Michael nhặt một tờ báo lên quay qua tìm cặp mắt kính.

– Hai bên tâm đầu ý hợp đây chứ?

– Có vẻ như vậy.

– Sợ ở đây với chúng mình Roger dễ chán. Nó có bạn chơi chung cũng hay.

Anh có nghĩ rằng Roger vô ý tứ không?

– Em có ý nói về chuyện chơi tennis phải không?Ồ, em, chơi hay không đối với anh không thành vấn đề. Theo quan điểm của tụi nó, anh là một ông già, chúng nghĩ là anh sẽ làm hư trò chơi của chúng. Miễn tụi nó là được rồi.

Julia cảm thấy ân hận. Michael tế nhị, chỉ biết có giận thôi, tự mãn nhưng ông ta thật nhân hậu, không ích kỷ. Ông không ghen tức. Làm người khác toại nguyện, miễn đừng tốn tiền là niềm vui của ông. Đúng là ông ta chỉ có những ý nghĩ tầm thường thôi, nhưng ý nghĩ đó không làm mình hổ thẹn. Nàng cảm thấy khổ sở sau khi mất bao nhiêu công sức để làm cho ông xứng đáng với tình yêu của nàng bây giờ nàng lại cảm thấy chán ngắt.

– Anh ạ, anh là một người đàn ông tốt hơn em nhiều. Nàng nói.

Ông mỉm cười thân hữu, ngay thật với nàng và khẽ lắc đầu.

– Không phải đâu mình ạ. Anh có được một bộ mặt thật hay, nhưng em có tài Nàng.

Julia cười khúc khích.

Thú vị khi được một người vốn dĩ chẳng hiểu những điều ta nói, bỗng hiểu ra. Nhưng người ta ám chỉ gì khi nói tới một nữ diễn viên thiên tài. Julia thường tự hỏi điều gì đã nâng nàng lên cao hơn nhang người đương thời một vai, một đầu. Nàng đã từng có những người chê bai gièm pha. Có một thời người ta so sánh bất lợi cho nàng với nữ diễn viên này, nữ diễn viên kia, những người lúc đó đang được quần chúng ngưỡng mộ, nhưng bây giờ thì không ai còn nghi ngờ thể ưu việt của nàng nữa. Đúng rồi nàng không có sự lừng danh quốc tế của những ngôi sao phim trường nàng cũng đã thử tài nghệ bên điện ảnh, nhưng không thành công. Khuôn mặt nàng trên sân khấu linh hoạt như thế, lột vai mình như thế, mà vì một lý do nào đó chìm ngấm trên màn ảnh, và chỉ một lần thôi đủ để nàng từ chối, với sự ưng thuận của Michael, những mời mọc mà thỉnh thoảng người ta đề nghị. Nàng được tiếng nhiều về thái độ chừng chạc của nàng. Nhưng Julia không ghen với những

minh tinh điện ảnh. Họ vội đến rồi vội đi, nàng còn lại. Khi có thể được, nàng đi xem các nữ diễn viên đóng vai chính trên sân khấu Luân_Đôn. Nàng rộng lượng trong lời khen và lời khen của nàng thành thật. Đôi khi nàng thực tâm nghĩ là họ đóng rất hay nên không hiểu tại sao lại rời rít lên vì nàng đến thế. Nàng quá thông minh để dự biết quần chúng mến mộ nàng tới mức nào; nhưng về phần mình, nàng vẫn khiêm tốn.

Bao giờ nàng cũng ngạc nhiên khi người ta mê điều mà nàng đã làm. Cái điều đó đến với nàng một cách tự nhiên đến nỗi nàng không nghĩ là có thể làm gì khác được. Các nhà phê bình tán phục tính đa diện của nàng. Họ đặc biệt ca ngợi tài nhập vai của nàng.

Nàng không ý thức là nàng chú tâm quan sát người khác, và khi nàng phải nghiên cứu một vai mới, những ký ức mơ hồ trôi dạt không biết từ đâu, và nàng thấy rằng nàng biết nhiều điều về nhân vật mà nàng phải đóng. Điều có ích cho nàng là ý niệm về một người nào đó nàng biết, hay một người nào đó nàng đã thấy ở ngoài phố hoặc trong bữa tiệc, nàng phối hợp cái riêng của nàng với ký ức này, và dựng nhân vật trên sự kiện nhưng phong phú hóa bằng kinh nghiệm kiến thức chuyên môn và bằng sức hút kỳ diệu riêng của mình. Người ta chỉ nghĩ tới hai ba giờ nàng diễn trên sân khấu, họ có biết đâu là nhân vật mà nàng đang đóng, đã lưu lại trong tâm trí nàng suốt ngày, khi nàng nói chuyện với người khác với tất cả vẻ chăm chú bề ngoài hay cả khi nàng bận rộn với bất kể công việc làm ăn. Hình như nàng thấy rằng mình là hai người nữ diễn viên nổi danh - người phụ nữ mặc đẹp nhất thành phố Luân_Đôn, và đó chỉ là cái bong; còn người phụ nữ diễn xuất ban đêm, đó là thực chất.

“Không biết thiên tài là cái quái gì? – Nàng tự nhủ. Nhưng mình biết một điều, đổi nó để được trở lại tuổi mười tám mình đổi liền”.

Nhưng nàng biết không phải vậy. Nếu nàng có cơ hội được trở lại liệu nàng

có lãnh nhận nó nữa không. Không, không chắc. Không phải sự nổi danh, nói cách khác sự lừng danh là điều nàng đeo đuổi, cũng không phải sự thao túng đối với khán giả, không phải mối chân tình họ dành cho nàng lại càng không phải khối tiền nó mang lại cho nàng. Mà chính là quyền lực nàng cảm thấy trong mình, sự chế ngự các lối diễn truyền thống, những thứ đó làm cho nàng say mê.

Nàng có thể bước vào một vai, một vai có lẽ không hay ho lắm, với những lời lẽ ngu xuẩn phải nói lên, nhưng bằng bản ngã của nàng, bằng sự uyển chuyển mà nàng nắm bằng đầu ngón tay, nàng truyền sinh lực cho vai ấy không ai khác có thể làm cái việc mà nàng đã sắm cho vai ấy. Đôi khi nàng cảm thấy mình như thượng đế.

“Và ngoài ra”, - nàng cười khúc khích, - “Tom cũng chẳng vì thế mà sinh ra”.

Rất tự nhiên việc cậu ấy thích rong chơi cùng Roger. Hai người cùng thế hệ. Đây là ngày nghỉ đầu tiên của cậu ta, nàng phải để cho cậu ấy hưởng chứ, còn cả nửa tháng nữa, lúc nào cũng ở bên thằng nhỏ mười bảy tuổi là cậu phải chán.

Roger tử tế đấy nhưng mà nó tẻ nhạt; nàng sẽ không để tình mẫu tử làm nàng mù quáng về nhược điểm này. Nàng phải cẩn thận rất cẩn thận để đừng tỏ ra may mắn là mình bị gạt bỏ. Ngay từ đầu nàng đã quyết định sẽ không đòi hỏi điều gì nơi Tom; sẽ rất tai hại nếu để cậu ta cảm thấy là mang ơn nàng.

– Anh Michael à, sao anh không cho cậu Tom mượn căn nhà khu để xe đi? Bây giờ cậu ta thi đậu rồi và là một kế toán viên có bằng cấp, cậu ta không thể sống mãi ở buồng ngủ được.

– Ý kiến hay, để anh đề xuất với cậu ấy.

– Việc này sẽ giúp cho một nhân viên tiết kiệm tiền bạc. Mình có thể giúp

cậu ấy trang bị nhà cửa. Nhà mình còn cả lô đồ đạc tồn kho. Ta có thể cho cậu ấy sử dụng, nếu không, thì cũng để một nó găm trên gác xép thôi!

Tom và Roger về nhà ăn no bữa dùng trà, rồi chơi tennis cho tới lúc chạng vạng. Sau bữa tối hai cậu chơi domino. Julia biểu diễn khéo léo màn kịch người mẹ còn trẻ âu yếm theo dõi cậu con và người bạn của Nàng đi vào giường sớm.

Hai cậu cũng lên lầu ngay sau đó. Phòng của các cậu ở ngay bên trên, phòng của nàng. Nàng nghe tiếng Roger đi sang phòng Tom. Hai cậu bắt đầu trò chuyện. Cửa sổ phòng nàng và cửa sổ phòng họ đều mở. Nàng nghe tiếng các cậu đang đối thoại sôi nổi. Nàng tự hỏi một cách bức bối, chuyện gì mà lắm thế.

Nàng thấy bình thường hai cậu đâu phải loại lắm điều. Một lúc sau, ông Michael cắt ngang.

Này, mấy cậu, đi ngủ đi. Tính chuyện trò đến mai à.

Nàng nghe tiếng hai người cười.

– Vâng, thưa ba. - Roger đáp.

Một cặp máy nói ri, mấy người vậy đó.”.

– Nàng lại nghe tiếng Roger.

– Thôi ngủ ngon nhé, ông bạn già.

Và Tom vui vẻ đáp:

– Tạm biệt chú mày.

“Khùng mấy thằng khùng!” – Nàng cúi kinh lắm lắm.

Sáng hôm sau lúc nàng đang ăn điểm tâm Michael vào phòng Julia.

Mấy cậu nhỏ đi chơi gôn ở sân Hunler Combe rồi.

Chúng muốn chơi ít hiệp, có hỏi liệu có cán về ăn trưa không. Anh nói là tùy.

– Em không biết có tin nổi, cái lối Tom coi nhà này như khách sạn không.

Ồ, mình ơi, tội nó là hai thằng con nít. Thôi cứ để chúng thỏa cùng anh nghĩ vậy.

Suốt ngày hôm đó nàng sẽ không được gặp Tom, vì nàng phải đi Luân Đôn, giữa khoảng từ năm đến sáu giờ để kịp đến rạp. Đối với Michael, tốt bụng như thế thì đâu có hại gì. Nàng thì bị đau đớn. Nàng muốn khóc. Cậu ta hoàn toàn thờ ơ với mình nàng đang nghĩ về Tom lúc này; vì nàng đã định bụng là ngày hôm nay sẽ khác hẳn, ngày hôm trước. Nàng quyết định sẽ khoan nhượng, sẽ chấp nhận những gì diễn ra nhưng. nàng không chuẩn bị để lãnh một cái tát vào giữa mặt như thế này.

– Có báo hôm nay chưa? - Nàng nặng giọng hỏi.

Nàng ngồi xe về thành phố với cơn thịnh nộ trong lòng.

Hôm sau cũng không khá gì hơn. Hai cậu trai không đi bãi chơi gôn, nhưng họ chơi tennis. Sự hoạt động không ngừng của họ chọc giận Julia. Tom mặc quần sọc phơi dui ra, với chiếc áo đánh cầu trông đúng là trai mười sáu. Hai cậu ngày tám ba bốn lần, tóc cậu không ép xuống được, và khi tóc khô, nó xoắn khắp cả đầu thành những cuộn xoắn, khiến cậu trông trẻ ra nhiều, ồ trông có duyên quá. Tim Julia thót lại. Nàng thấy hình như phong cách của cậu thay đổi lạ lùng; đánh bạn với Roger, cậu đã trút bỏ người thanh niên thành phố, rất mực thận trọng về quần áo, rất quan tâm xem phải ăn mặc cho đúng một và trở thành một cậu học sinh quần áo cầu thả.

Cậu không hề một lời nói bóng, không một liếc mắt chứ đừng nói đến tỏ ra cậu là người yêu nàng. Trong từng lời nói, từng sự tinh nghịch, từng cung cách nhỏ nhặt lịch sự của Julia, cậu làm cho nàng cảm thấy nàng thuộc một thế hệ lớn tuổi hơn. Tác phong của cậu không có gì là lịch duyệt mã thượng mà một chàng trai có thể tỏ ra với một phụ nữ làm chàng say đắm đó là sự tử tế bao dung đối với một bà dì không chồng.

Julia giận là Tom lại chịu theo một cách ngoan ngoãn sự điều động của một

đứa trẻ ít tuổi hơn mình nhiều. Điều đó chứng tỏ cậu thiếu cá tính. Nhưng nàng không trách Tom; nàng trách Roger. Tính ích kỷ của Roger làm nàng nổi giận.

Bảo rằng nó trẻ con là đúng. Sự vô tình với thú vui của người khác cho thấy cái xu thế xấu của nó. Nó thật tinh tế và nhẫn tâm. Nó hành động - như thể là nhà cửa, gia nhân, cha nó, mẹ nó có mặt ở đây chỉ là thứ tiện nghi riêng của nó.

Đáng lẽ nhiều lần nàng đã nói xẵng với nó, nhưng nàng không dám trước mặt Tom đảm nhận vai trò người mẹ dạy khôn. Vì khi mình rầy la Roger, nó có cái lối ra vẻ bị đau khổ sâu xa trông tức phát điên lên, giống như con nai bị thương khiến nàng có cảm tưởng mình độc ác bất công. Nàng cũng có thể làm cho mình trong giống như vậy, ánh mắt nó như là thừa kế của-nàng, nàng đã sử dụng hoài ánh mắt ấy trên sân khấu với kết quả gây cảm động, nàng biết nó chẳng có ý nghĩa gì lắm, nhưng khi nhìn thấy ánh mắt_ấy nàng thấy khổ tâm.

Chỉ nghĩ tới đi thế nàng đã cảm thấy thương hại nó. Và sự đột ngột thay đổi tình cảm cho nàng thấy sự thật nàng ghen với Roger ghen như điên. Nhận ra sự thật này nàng choáng váng nàng không biết nên buồn cười hay nên xấu hổ. Nàng suy nghĩ một chặp.

“Được mình sẽ lược chín con ngỗng mồi của nó”.

Nàng sẽ không để chủ nhật tới qua đi như chủ nhật. tuần rồi. Cảm ơn Chúa, Tom là một tay có tài làm gã trai giàu sang “Người đàn bà quyền rũ nam giới bằng duyên dáng của mình và cầm chân họ bằng những tật riêng của họ”, Nàng lẩm bẩm và tự hỏi không biết mình đã sáng tạo ra câu danh ngôn này - hay là nhớ được từ một vở kịch đã có lần đóng.

Nàng cho gọi một loạt điện thoại. Nàng mời ông bà Dennorante cuối tuần xuống chơi. Ông Charles Tamerley đang ở Henley cũng đã nhận lời mời chủ

nhật tới và dẫn theo người khách của mình. Ngài Mayhew Bryanston, Bộ trưởng Bộ Tài chính. Để đẹp lòng ông và ông bà Dennolants, bởi vì nàng biết rằng giới thượng lưu không thích gặp nhau ở nơi mà họ nghĩ là một nhà xưởng ca, mà có nhiều nghệ sĩ này, nghệ sĩ nọ. Nàng mời thêm Archie Dexter, nam diễn viên đóng cặp với nàng, và cô vợ xinh của anh trình diễn dưới thời con gái Grace Hardwill. Nàng chắc chắn là với một nam bá tước và một nữ bá tước để tin xòe và một ngài Bộ trưởng để gây ấn tượng Tom sẽ không khi nào đi đánh gôn với Roger hay chơi thuyền vào buổi chiều. Trong một buổi tiếp tân như vậy Roger sẽ chìm vào vị thế thích hợp của một học sinh và không ai nghĩ đến nó.

Tôi sẽ thấy là nàng xuất chúng như thế nào khi nàng đã chủ tâm. Trông đợi sự đắc thắng của mình, nàng thu xếp để chịu đựng những ngày còn lại với lòng dũng cảm. Nàng ít gặp Roger và Tom. Những ngày có trình diễn ban ngày nàng không gặp họ. Nếu các cậu không đi chơi thể thao - thì cũng đi quanh - miền quê - bằng chiếc xe của Roger.

Sau khi vẫn hát Julia lái xe đón ông bà . Dénanants Roger đã đi ngủ nhưng – Michael và Tom - đang đợi để cùng dùng bữa đây là một bữa ăn rất ngon. Gia nhân cũng đã đi nghỉ và họ tự lo lấy. Julia để ý đến sự hăng hái ngượng ngùng mà Tom lo toan để ông bà Dennorats có đầy đủ những thứ mà họ muốn và cậu mau lẹ đứng lên nếu có thể đỡ đàn gì cho ông bà ta ông bà Dennorants là cặp vợ chồng trẻ không khách khí, họ không hề nghĩ rằng phẩm chất của họ lại gây nổ ấn tượng cho ai, và George Dennonrants hơi ngượng khi Tom lấy đi đĩa ăn dở và trao cho ông đĩa khác để ăn món kế tiếp. – Ngày mai Roger sẽ không chơi gôn Julia tự nhủ. Họ thức, cười nói tới ba giờ sáng và khi tom chúc Julia ngủ ngon mắt cậu sáng rỡ vì yêu thương hay vì sấm banh nàng không biết, cậu siết tay nàng.

Lúc Julia trong chiếc áo mỏng trong rất đẹp đi xuống vườn đã rất muộn.

Nàng thấy Roger ngồi trong chiếc ghế dài với một cuốn sách.

“Con đọc sách nàng hỏi, và nhướn đôi chân mày rất đẹp của nàng lên – Sao không chơi gôn”?

Roger trông ỉu xiu.

– Tom nói là trời nóng quá.

– Ô, thế hả? - Nàng mỉm cười say mê, - Má lại cứ sợ là con nghĩ con phải, ở nhà để chiêu đãi khách sẽ đông người đấy. Không có con giúp một tay, sợ không xong đâu. Mấy người kia đâu rồi?

– Con không biết. Tom đang tán dóc với Ceeily Dennorants.

– Cô ấy đẹp lắm con biết không?

– Con sợ hôm nay chẳng có gì vui đâu.

– Mà hy vọng Tom sẽ không thấy thế, nàng nói vẻ như nàng thật sự lo lắng.

Roger chẳng nói.

Ngày ấy qua đi đúng như nàng hy vọng. Đúng là nàng ít gặp Tom nhưng nàng gặp Roger hơn Tom hết mình ở bên ông bà Denonants. Cậu giải thích cho ông bà này làm sao để có thể khỏi phải trả số thuế lợi tức như đã trả. Cậu kính cẩn lắng nghe ngài Bộ trưởng bàn chuyện kịch trường và diễn viên Archie Dexter phát biểu quan điểm của mình về tình hình chính trị. Julia đang vào lúc phong độ cao nhất, Archie Dexter thì thông minh hóm hỉnh, biết nhiều chuyện kịch trường và cô biết tài kể những chuyện ấy hai người chia nhau giúp cho người tham dự suốt bữa tiệc cười ha hả sau bữa dùng trà, khi những cây vọt đã chán chơi, Julia được mời không trái ý nàng lắm) nhại theo kiểu Giadys Cooper, Constanca Collier và Gertie Lawrencel. Nhưng Julia không quên chàng Charles Tammeriey là người yêu nhiệt tình và không đợi đến đáp của nàng. Nàng thu xếp để ông được cùng nàng đi dạo một khoảng thời gian ngắn lúc hoàng hôn.

Với ông, nàng không tìm cách vui vẻ và thông minh, nàng dịu dàng và gợi

hy vọng mong manh. Nàng đau lòng mặc dù có sự trình diễn sang chói hôm ấy.

Gần như với lòng thành khán trọn vẹn, kèm theo những tiếng thở dài, những khước mắt u sầu và những câu đứt khúc, - nàng cho ông nghĩ rằng đời nàng trống rỗng, và mặc dù có sự thành công liên tục trong sự nghiệp, hàng không hề mỉm cười thấy nàng đã thiếu một cái gì trong cuộc sống à Đôi lúc nàng nghĩ đến ngôi biệt thự ở Sorrento, vịnh Naples. Giấc mộng đẹp. Nếu chấp nhận lời thỉnh cầu của ông nàng có thể hạnh phúc hoặc điên rồ. Cuối cùng thì những thành công trên sân khấu có thể là những ảo ảnh? Pagliacci!

Chưa bao giờ người ta thấy đúng đến thế. Vesti la giubba và những điều tương tự Nàng thấy cô đơn đến tuyệt vọng. Lẽ dĩ nhiên chẳng cần nói với Charles rằng nàng đau lòng không phải đã lỡ vận, mà là vì một chàng trai ham chơi gôn với con trai nàng, hơn là thích là mình với nàng.

Nhưng rồi Julia và Archie Dexter lại gần gũi với nhau. Sau bữa ăn tối hai người cùng có mặt trong phòng khách, không báo trước, họ bắt đầu đôi lời điều qua tiếng lại như trong một câu chuyện bình thường, bỗng bùng nổ một cuộc cãi lộn vì ghen như thể họ là đôi nhân tình. Những người có mặt không biết đây là trò hề cho tới khi những lời tố giác lẫn nhau dữ dội, dung tục quá thì họ mới phá lên cười. Họ diễn ngẫu hứng màn một tay sai và gái giang hồ người Pháp ở đường Jermyn. Sau màn đó, trong lúc khối khán giả hạn chế ấy còn đang ôm bụng cười bò, thì với sự uy nghi tính trọng họ diễn màn Bà Alving trong vở Yêu ma đang quyến rũ mục sư Manders. Họ chấm dứt bằng một tiết mục mà họ đã từng trình diễn khá nhiều lần ở các cuộc liên hoan kịch nghệ để có thể đạt hiệu quả cao nhất. Đây là kịch của Chekhov bằng tiếng Anh, nhưng vào những lúc si mê nhất sẽ bật thành ruột thứ tiếng nghe như tiếng Nga. Julia trở hết tài Nàng diễn bi kịch, cộng thêm sự lột tả bằng nét mặt, nên kết quả lập tức cười không tả nổi. Nàng đưa vào đó sự dày vò

tâm can thật của nàng, và diễn với ý thức giễu cợt tinh quái điều khổ não ấy. Khán giả cười lăn lộn trên ghế, ôm bụng cười, chết dở vì cười có lẽ Julia chưa bao giờ diễn xuất hay hơn. Nàng diễn cho Tom và cho một mình Tom xem.

Tôi đã được xem Bernhardi và Réjane, - ông Bộ trưởng nói - xem Duse và Ellen, cả bà Kendai biểu diễn nữa. Nune dimitis chưa bao giờ hay đến thế.

Julia rạng rỡ, gieo mình xuống ghế, uống một hơi hết ly sâm-banh.

“Con ngỗng mồi của Roger mà chưa bị luộc chín thì ta sẽ cạp đất”. - Nàng nghĩ.

Nhưng công phu như thế mà sáng hôm sau khi nàng trên lầu đi xuống thì hai cậu lại đã đi đánh gôn rồi.

Michael đã đưa vợ chồng Deunorants về thành phố. Julia mệt mỏi. Khi Tom và Roger về ăn trưa, Julia phải cố gắng lắm mới ra vẻ tươi tắn đón đãi được. Buổi chiều cả ba cùng đi chơi sông, nhưng Julia có cảm tưởng chúng đưa mình theo không phải vì thích mà vì nghĩa vụ. Nàng nén thở dài khi nghĩ lại mình đã hy vọng vào kỳ nghỉ của Tom như thế nào. Bây giờ nàng lại phải tính xem còn bao nhiêu ngày nữa mới hết. Nàng thở dài nhẹ nhõm khi lên xe đi Luân Đôn.

Nàng không giận Tom, nhưng khổ tâm lắm nàng bực mình với chính nàng vì đã không kiểm soát nổi tình cảm. Nhưng khi tới rạp, nàng cảm thấy đã trút bỏ ám ảnh về cậu như trút bỏ giấc mơ dữ khi tỉnh giấc ở đó, trong phòng hóa trang, nàng lấy lại tự chủ, và những việc hàng ngày mờ đi vô nghĩa. Chẳng còn gì đáng kể khi nàng có trong tay cái khả năng tự do này.

Tuần đầu qua đi như thế, Michael Roger và Tom vui thỏa bơi lội, chơi tennis, đánh gôn, du ngoạn trên sông. Chỉ còn bốn ngày nữa thôi. Chỉ còn ba ngày nữa thôi. Bây giờ thì mình chịu đựng được. Sẽ khác hẳn khi trở lại Luân Đôn. Mình không nên tỏ ra khốn khổ tới mức đó. Phải làm bộ như là

không sao”.

– Nhờ ảnh hưởng thời tiết trong lành, ông Michael nói, Tom thành công đấy chứ. Đáng tiếc là cậu ấy không thể ở thêm một tuần nữa.

– Vâng thật đáng tiếc, tiếc lắm.

– Anh nghĩ cậu ta là người bạn tốt mà Roger gặp được. một người Anh hoàn toàn bình thường đầu óc trong sạch.

– Ô, hoàn toàn ... “Ngu quá, ngu quá”.

– Trông thấy chúng ăn mà sướng mắt.

– Vâng, hình như ăn ngon lắm. – “Trời ơi! Bóp cổ được chúng nó, ta mới hả.”.

Sáng thứ hai, Tom phải đi chuyến xe lửa sớm về thành phố. Vợ chồng Dexter có một ngôi nhà ở Bourne End và mời tất cả ăn vào trưa chủ nhật. Họ phải xuống đó bằng thuyền. Bây giờ kỳ nghỉ của Tom sắp hết, Julia mừng là không có cả một cái nhướn mắt để biểu lộ sự giận dữ. Nàng chắc chắn là cậu không hề có ý nghĩ rằng cậu đã làm khổ nàng. Dù sao thì phải khoan nhượng, cậu ta còn trẻ người, về tuổi tác, nàng đáng mẹ cậu. Rõ chán, nàng lại tư tình với cậu, nhưng sự thể là như vậy, không cưỡng được; nàng đã tự nhủ ngay từ đầu là đừng có bao giờ để cậu ấy có cảm tưởng là nàng đòi hỏi gì cậu, chiều chủ nhật không có ai đến ăn tối cả. Nàng muốn giữ cậu cho riêng mình vào chiều tối cuối cùng này; điều này không được rồi, nhưng dù sao chẳng nữa hai người vẫn có thể đi dạo với nhau ngoài vườn.

“Mình không biết cậu ấy có nhớ cậu ấy” đã không hôn mình từ hôm về đây không?”.

Hai người có thể đi thuyền. Thật là thần tiên nếu như được nằm trong vòng tay chàng ít phút thể đủ bù lại tất cả.

Buổi tiếp tân nhà Dexter phân trình diễn kịch. Grace Hardwill, vợ Archie đóng trong một ca hài kịch, và có cả một bài thiếu nữ đẹp múa trong một

cảnh nàng xuất hiện. Julia xử sự tự nhiên như một bật đàn chị không kênh kiệu. Nàng tỏ ra khả ái với các thiếu nữ có những mái tóc bạch kim lượn song, lãnh lương ba bảng một tuần trong ca đoàn. Nhiều người khách mang theo máy hình và nàng dễ dàng đồng ý để họ chụp ảnh. Julia vỗ tay nồng nhiệt khi Grace Hardwill hát bài hát nổi tiếng theo tiếng đàn đệm của chính tác giả. Nàng cũng cười ha hả như ai khi một nữ diễn viên hài hước nhại kiểu cách của nàng trong một vai nổi tiếng nhất của nàng. Thật là vui nhộn, thật là ồn ào, thật là nhẹ nhàng thanh thoi. Julia vui thích, nhưng đến bảy giờ nàng ra về không tiếc nuối.

Nàng cảm ơn những người chủ rất nhiều về buổi liên hoan vui vẻ, khi ấy Roger đến bên nàng.

– Má ạ, có đông người đến nhà hàng Maidenhead để ăn và khiêu vũ, họ muốn anh Tom và con cùng đi. Má cho phép chứ, thưa má.

Máu dồn lên mặt. Nàng không thể không trả lời xằng giọng:

– Thế về bằng gì?

– Ô không sao đâu. Chúng con sẽ kiếm người đi nhờ về.

Nàng nhìn cậu thất vọng không biết phải nói gì.

– Vui lắm đấy. Tom khoái lắm.

Nàng buồn lòng. Phải khó khăn lắm nàng mới giữ được để đừng gây gổ.

Nàng tự chủ.

– Được, con ạ. Nhưng đừng về muộn quá. Nhớ rằng gà gáy là Tom phải thức rồi.

Tom đến gần và nghe rõ những tiếng sau cùng.

– Có thực tình bà bằng lòng không?

– Cậu hỏi.

Đúng, đúng đấy. Hy vọng cậu tha hồ vui vẻ. - Nàng tươi tắn cười với cậu, nhưng mắt nàng ánh lên sự giận hờn.

Anh mừng là mấy cậu nhỏ này đi khỏi, - Michael nói khi hai người đã xuống thuyền. Lâu lắm chúng mình không có được một tối với nhau.

Nàng nắm hai tay thật chặt để đừng bảo ông im đi. Nàng tức điên lên. Thế này là cùng. Tom bỏ bê nàng cả nửa tháng, anh chàng không đối xử với mình cả bằng phép xã giao nữa, còn nàng thì rất mực chiều chuộng. Không có một người đàn bà nào trên đời lạ kiên nhẫn đến thế. Bất kỳ một phụ nữ nào cũng sẽ bảo rằng nếu như cậu không ăn ở được cho phải phép thì tốt hơn cậu nên dọn đi. Ích kỷ, ngu dốt, tầm thường, cậu ta thế đó. Gần như nàng muốn mai cậu ấy đừng đi để nàng được hưởng cái thứ tống khứ cậu ta, cả người và hành lý. Có gan đối xử với nàng như thế đó, một thằng dân quên thành phố, không đáng ba xu; nhi thân, bộ trưởng, thậm quyền các giới đình chỉ công việc quan trọng để được dịp ngồi ăn với nàng thế mà nó bỏ nàng đi nhảy với mấy con hùng trình diễn cho một bọn đàn độn. Thế mới thấy là nó ngu. Bộ mình tưởng nó có sự hả?

Này nhé, ngay cả quần áo nó mặc nàng cũng phải trả.

Bộ cái hộp thuốc lá mà nó hãnh diện hết sức, không phải là của nàng cho à? Vì cả cái nhẫn nó đeo nữa.

Trời ơi! Nàng phải ăn thua đủ với nó. Phải, nàng biết là nàng biết cách làm chuyện ấy. Nàng biết đâu là chỗ yếu của nàng và nàng biết cách làm cho nó đau đớn ê chề. Có thể nó mới thấm. Nàng cảm thấy nhẹ lòng được phần nào khi mưu toan quay cuồng trong đầu nàng:

Nàng nóng lòng muốn thực hiện liền việc nàng phải làm, và ngay khi hai người về đến nhà nàng chạy xộc lên phòng.

Nàng lấy bốn tờ giấy một bảng và tờ một hào trong túi xách ra. Nàng viết một thư ngắn:

Cậu Tom, Tô gửi kèm đây số tiền để cậu cho gia nhân vì sáng mai tôi không gặp cậu.

Cậu cho bác quản gia ba bảng, cho chị ở người hầu hạ cậu một bảng, và một hào cho bác tài.

JULIA Nàng gọi Evie dẫn chị ở đưa lá thư cho Tom khi chị ấy đánh thức cậu. Khi xuống nhà ăn - bữa chiều, nàng cảm thả dễ chịu hơn. Nàng chuyển trò linh hoạt với Michael sau đó họ chơi với nhau sáu ván bài ta đôi. Nàng có bới tóc cả tuần lễ sợ cũng không nghĩ ra được bất cứ điều gì để hạ nhục Tom một cách cay đắng hơn.

Nhưng khi vào giường nàng không sao ngủ được.

Nàng đợi Tom và Roger về. Một ý nghĩ đến với nàng làm cho nàng trần trọc. Có thể Tom sẽ nhận ra là chàng xử tệ với nàng, chàng chỉ cần nghĩ lại một chút thôi là thấy chàng đã làm khổ nàng tới mức nào, có thể chàng sẽ hối hận và khi về, sau khi chúc Roger ngủ ngon, chàng sẽ lên xuống phòng nàng. Nếu chàng làm như vậy thì nàng sẽ tha thứ hết. bức thư hẳn là để ở chặn thức ăn của bác quản gia; nàng có thể dễ dàng lên xuống lấy lại. Sau cùng xe về. Nàng bật đèn để xem giờ. Ba giờ. Nàng nghe thấy hai anh chàng đi lên phòng riêng. Nàng chờ. Nàng để đèn bên cạnh giường để khi mở cửa cậu có thể trông rõ. Nàng sẽ giả bộ đang ngủ và khi chàng rón rén lại gần nàng sẽ từ từ mở mắt và mỉm cười với chàng. Nàng chờ. Trong đêm tịch mịch nàng nghe tiếng chàng lên giường, tắt đèn. Nàng nhìn thẳng vào phía trước cả phút, rồi bằng một cái nhún vai, nàng mở ngăn kéo bên giường và từ một chiếc chai nhỏ dốc ra vài viên thuốc ngủ.

“Không ngủ được thì điên mất”.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 15

Quá mười một giờ Julia mới tỉnh giấc. Trong mớ thư gửi cho nàng có một lá không do bưu điện đưa đến. Nàng nhận ra nét chữ rõ ràng, nét chữ thương mại của chàng, nàng bóc toáng ra. Trong phong bì chỉ có bốn bảng và một hào, thế thôi. Nàng cảm thấy ớn lạnh. Nàng không biết rõ là chàng trả lời gì cái lá thư hạ cổ và món quà hạ nhục của nàng. Nàng không nghĩ tới chàng sẽ trả lại.

Nàng thấy lo lắng nàng muốn tình cảm chàng bị thương tổn, nhưng bây giờ thì nàng lại sợ là nàng đã đi quá xa.

– Dù sao thì mình hy vọng chàng cũng cho gia nhân tiền. - Nàng lăm bắm để tự trấn an. Nàng nhún vai - Chàng sẽ tỉnh ngộ. Cũng chẳng thiệt thòi gì khi chàng biết rằng mình chẳng phải chỉ là sữa và mật.

Nhưng nàng phải nghĩ ngợi suốt ngày hôm đó. Khi nàng đến rạp, một bưu phẩm đang nằm đợi nàng. Nhìn địa chỉ trên đó nàng biết liền bên trong có gì rồi.

Evie hỏi nàng có mở không.

– Không.

Nhưng khi còn một mình, chính tay nàng lại mở. Có nút cài tay áo, cúc áo chèn, nút cài bằng đá quý, chiếc đồng hồ tay và cái hộp thuốc lá mà chàng rất hãnh diện. Tất cả những tặng vật nàng tặng chàng. Nhưng không có thư, không một lời giải thích. Lòng nàng như chìm lìm và nàng nhận thấy mình run lên.

“Rõ mình là con khùng. Sao không dần lòng lại?”.

Bây giờ thì tim đập nặng nề. Nàng không thể lên sân khấu với sự khắc khoải dày vò tâm can như thế này được, nàng sẽ trình diễn tệ hại; bằng bất kỳ giá nào nàng phải nói với chàng ngay. Có điện thoại ở nhà chàng và có dây nhánh mắc vào phòng chàng. Nàng gọi dây nói cho chàng. May quá chàng có nhà.

– Tom?

– Dạ.

Chàng lặng đi một hồi trước khi trả lời và giọng chàng bức bối.

Như thế là thế nào? Tại sao cậu lại gọi cho tôi mấy thứ đó?

– Sáng nay bà nhận lại tiền chưa?

– Rồi. Tôi chẳng hiểu đầu đuôi ra sao. Tôi xúc phạm cậu à?

– À, không. - Cậu trả lời. - Tôi thấy như mình là một thằng được gái bao.

Tôi thấy như mình bị đập vào mặt rằng ngay đến tiền cho đầy tớ cũng phải cho. Tôi thấy cũng hơi lạ là bà không gọi tiền cho tôi mua vé hạng ba về Luân Đôn.

Mặc dù Julia đang ở tình trạng thảm hại vì lo âu đến nỗi ấp úng không nói lên lời, nàng vẫn gần như mỉm cười trước sự mỉa mai đại dột của chàng. Cậu ta là một cậu nhỏ khờ khạo.

– Nhưng cậu không thể nào bảo được là tôi cố tình làm cậu đau lòng. Cậu biết tôi quá rõ để nghĩ rằng tôi không bao giờ làm điều đó.

– Thế thì lại càng tệ “Thế mới chết mình chứ” - Julia thầm nghĩ.

– Tôi chưa khi nào xúi giục bà cho tôi những tặng phẩm ấy. Tôi không nên mượn tiền bà mới phải. Tôi không biết cậu có ý ám chỉ gì. Đây là một sự ngộ nhận khủng khiếp. Đến gặp tôi sau lúc vẫn hát đi để mình nói chuyện. Tôi biết tôi giải thích được mà. Tôi ăn tối với gia đình và sẽ ngủ ở nhà.

– Ngày mai vậy.

– Mai tôi bận.

– Tôi phải gặp cậu, Tom. Chúng mình với nhau tình sâu nghĩa nặng không thể chia tay như thế này. Cậu không thể lên án tôi mà không cho tôi được nói.

Trừng phạt tôi không vì lỗi của tôi là bất công.

– Tôi nghĩ tốt hơn là chúng ta đừng gặp nhau nữa.

Julia cuống quýt:

– Nhưng tôi yêu anh, Tom. Tôi yêu anh. Tôi xin gặp lại anh một lần và rồi, nếu anh còn giận thì chúng ta sẽ chia tay.

Yên lặng kéo dài trước khi chàng trả lời.

– Thôi được. Tôi sẽ đến sau buổi diễn ban ngày vào thứ tư.

– Đừng nghĩ xấu cho tôi anh Tom.

Nàng bỏ ống nghe xuống. Dù sao thì chàng cũng tới. Nàng gói lại những món đồ chàng trả lại và giấu vào chỗ mà nàng yên trí là Evie sẽ không nhìn thấy. Nàng cởi áo đang mặc và mặc vào chiếc áo hồng cũ của nàng và bắt đầu phấn son trang điểm. nàng đang ở trong tâm trạng khó chịu:

đây là lần đầu tiên nàng nói nàng yêu chàng. Nàng phật ý ở chỗ nàng bị bó buộc phải hạ mình năn nỉ chàng đến gặp. Cho tới lúc ấy chính chàng là kẻ đi tìm nàng. Nàng không hài lòng khi nghĩ rằng liên hệ giữa hai người đã ngang nhiên đảo lộn.

Xuất diễn sáng thứ tư Julia đóng rất dở. Thời tiết nóng bức ảnh hưởng đến mọi khâu nghiệp vụ và khán giả uể oải Julia thờ ơ. Với nỗi băn khoăn khắc

khoải gặm nhấm, tâm can, nàng chẳng buồn để ý xem vở đồng là sao ... “Mà vào một ngày như thế này người ta vào rạp làm gì cho khổ thân?”. Nàng mừng khi diễn xong.

– Tao đợi cậu Fennell. – Nàng nói với Evie. – Khi cậu ta ở đây tao không muốn bị quấy rầy.

Evie không trả lời. Julia liếc nhìn nó, trong nó dữ tợn. “Mặc xác nó. việc quá phải bận khoản xem nó nghĩ gì”.

Chàng bây giờ phải có mặt. Đã quá năm giờ. Chàng sắp tới rồi. chàng ấy hứa mà. Nàng mặc một chiếc áo choàng, không phải chiếc áo vừa mặc để trình diễn mà chiếc áo kiểu đàn ông may bằng lụa màu mận chín. Evie kéo dài thời gian sắp xếp đồ đạc.

– Mày làm ơn dừng rồi lên, Evie. Để tao yên thân. Evie không nói gì. Nó tiếp tục xếp gọn đồ vật trên bàn phấn đúng quy cách Julia vừa xếp đặt.

– sao mày không trả lời tao?

Evie quay lại nhìn nàng. Nó đưa mấy ngón tay xoa mũi.

– Nữ diễn viên lớn, cô có thể ...

– Xéo khỏi đây ngay.

Sau khi lau rửa son phấn, nàng không tô mặt lại mà chỉ đánh chút chì xanh nhạt bên dưới mắt. Nàng thoa nhẹ làn phấn mịn nhạt, không đánh má hồng quá, không thoa son đỏ lên môi, trong nàng nhợt nhạt. Chiếc áo choàng đàn ông tạo ấn tượng thất vọng, mảnh mai, tình tứ ngay. Tim nàng đập nặng nhọc và nàng lo âu suy nghĩ, nhưng nhìn mình trong gương, nàng lẩm bầm” Mini trong màn cuối của vở Bohème”. Và hầu như chẳng nàng ho thử một hai lần, ho điệu ho lao. Nàng tắt những ngọn đèn sáng trên bàn phấn và niềm óng ghê nệm dài, có tiếng gõ cửa ngay lúc đó và Evie bảo cậu Fennely tới. Julia đưa bàn tay xanh gầy ra.

– Tôi xin phép nằm. Tôi không được khỏe. Kiểm ghế ngồi đi. Cậu đến may

quá.

– Thật đáng tiếc, có sao không?

Ồ, không có gì. - Nàng tạo một nụ cười trên đôi môi màu xám tro. Hai ba, đêm rồi tôi ngủ không được ngon giấc.

Nàng hướng mắt nhìn chàng và yên lặng ngó chàng hồi lâu. Vẻ mặt cau có nhưng nàng có cảm tưởng là chàng hoảng.

– Tôi chờ cậu để được nghe cậu nói tại sao cậu giận tôi - Nàng nói giọng trầm.

Giọng hơi run run, nàng để ý, nhưng nghe vẫn tự nhiên.

“Chúa ơi? Mình tin là chính mình cũng hoảng”.

– Không còn lý do để trở lại chuyện này nữa. Điều duy nhất tôi muốn thưa với bà là. Tôi sợ mình không trả ngay cho bà được hai trăm bảng mà tôi mắc nợ bà. Lý do là tôi không có, nhưng tôi xin trả dần. Tôi không thích khất bà, nhưng tôi không làm gì hơn được.

Nàng ngồi dậy đưa hai tay ôm ngực đau đớn.

– Tôi không hiểu. Tôi nằm suy nghĩ hai đêm liền; không ngủ, vắt óc suy nghĩ. Tôi nghĩ phát điên mất. Tôi cố gắng hiểu. Tôi không hiểu nổi, chịu, không, hiểu nổi.

“Mình diễn màn này trong vở nào nhỉ?”.

–Ồ được chứ, bà hiểu được chứ. Bà hiểu rõ quá.

Bà giận tôi, bà muốn trả thù tôi và đã trả thù. Bà trả thù tôi hay quá. Bà không thể tỏ sự khinh bỉ đối với tôi rõ hơn được nữa.

– Nhưng tại sao tôi lại phải trả thù cậu nhỉ? Tại sao tôi lại giận cậu?

– Bởi vì tôi đi nhà hàng Maidenhead với Roger để vui chơi và bà muốn tôi về.

– Nhưng tôi bảo cậu đi mà. Tôi nói tôi hy vọng cậu vui mà.

– Tôi biết bà nói vậy, nhưng mắt bà cháy rực đam mê. Tôi không muốn đi

nhưng Roger lại ham quá. Tôi bảo cậu ấy là phải về ăn tối với bà và ông Michael nhưng cậu ấy bảo chúng tôi đi thì rảnh cho ông bà, và tôi không muốn điều qua tiếng lại về chuyện này. Khi tới thấy bà nổi giận thì đã muộn quá không rút lui kịp.

– Tôi không tức giận. Tôi không nghĩ nổi tại sao đầu óc cậu lại có cái ý nghĩ ấy. Tôi thấy rất tự nhiên việc cậu đi vui chơi. Cậu không thể nghĩ tôi lại xấu xa đến độ nhẫn tâm tước đoạt của cậu một chút vui (hơi trong nửa tháng nghỉ của cậu. Chú cừ non ời, tôi chỉ có một điều là sợ chú chán. Tôi muốn chú được vui.

– Nếu thế thì tại sao bà lại gởi tôi số tiền ấy, viết cho tôi lá thư ấy? Sĩ nhục không chịu nổi.

– Giọng Julia lạc đi. Cầm nạng bắt đầu sung lên và sự không kiểm soát được các bắp thịt thật thảm hại lạ lùng.

Tom ngượng ngùng quay đi.

– Tôi không chịu nổi việc cậu phung phí tiền cho người làm. Tôi biết cậu không giàu có gì và tôi biết cậu đã phải chi tiêu nhiều cho sân bãi. Tôi ghét bọn phụ nữ đi chơi với bạn trai nhỏ tuổi mà bắt tội người ta phải đài thọ hết. Thế là nhẫn tâm. Tôi đối xử với cậu như đối xử Với Roger. Tôi không hề nghĩ đến chuyện làm tình cảm của cậu bị thương tổn.

– Bà thế xem nào.

– Tôi thế chứ, sợ gì? Trời ôi? Có lẽ nào sau ngần ấy tháng mà cậu chẳng hiểu tôi? Nếu điều cậu nghĩ là đúng thì tôi phải là con đàn bà độc ác, ti tiện, đáng khinh đến thế nào. Tôi phải là giống thú vật cạn bã, nhẫn tâm, tầm thường tới mức nào! Cậu nghĩ tôi là cái thứ đó à?

Yên lặng.

– Dù sao việc đó cũng chẳng quan trọng. Lẽ ra không bao giờ tôi nên nhận tặng phẩm đắt giá của bà và không nên để bà cho mượn tiền. Việc đó dồn tôi

vào thế bất lợi. Vì thế nên tôi mới nghĩ là bà khinh tôi tôi không thể không nghĩ là bà có cái quyền ấy. Sự thật là tôi không đủ tiền để chạy quanh những người giàu có hơn tôi. Tôi khùng khi nghĩ là tôi theo được vui lắm, lắm- khi vui lắm, nhưng bây giờ thì xong rồi. Tôi sẽ không gặp lại bà nữa.

Nàng thở hắt ra.

– Anh chẳng coi tôi ra cái gì. Tất cả chuyện này chỉ nói lên điều đó thôi.

– Không đúng.

– Anh là tất cả trên đời với tôi. Anh biết thế. Tôi cô đơn, tình bạn của anh tôi với tôi lớn, lắm. Tôi bị bao vây bởi những lũ ăn bám, lũ ký sinh tôi biết anh không vụ lợi. Tôi cảm thấy tôi nhờ cậy anh được, Tôi thích được gần anh.

Anh là người độc nhất trên đời, mà với anh tôi hoàn toàn được_ là chính tôi.

.Anh đâu có biết niềm vui của tôi được đỡ đàn anh chút đỉnh. Không phải vì anh mà tôi tặng anh những món quà này mà vì tôi, tôi sung sướng nhìn thấy anh dùng những món mà tôi tặng anh - Nếu anh còn nghĩ đến tôi, những món ấy không làm nhục anh đâu. Anh khổ lắm khi thiếu nợ tôi chút tiền à?

Nàng hướng mắt nhìn chàng thêm một lần. Julia bao giờ cũng khóc được dễ dàng, - Và bây giờ nàng thực sự khổ tâm nên nàng khỏi phải, cố gắng chút nào mà vẫn khóc được. Trước đây chưa bao giờ chàng nhìn thấy nàng khóc.

Nàng lặng lẽ khóc, đôi mắt đen được mở to, khuôn mặt gàn như bất động.

Những giọt nước mắt lớn nặng nề chảy xuống. Và sự điềm tĩnh, thể bất động của tấm thân, trong thâm thiết vô cùng. Nàng chưa từng khỏe như thế kể từ lần khóc trong vở Tâm hồn đau khổ. Chúa ơi? Vỡ kịch ấy mới xé tâm can nàng làm sao chứ. Nàng không nhìn Tom, nàng nhìn thẳng phía trước mặt; nàng thực sự ngơ ngác vì buồn phiền nhưng cái buồn nào đây. Một bản ngã khác bên trong nàng biết việc nàng đang làm, cái bản ngã chia sẻ nỗi bất hạnh của nàng, mà vẫn theo dõi sự biểu lộ niềm bất hạnh ấy. Nàng cảm thấy chàng thất sắc đi. Nàng cảm thấy một sự xâu xé đột ngột đang xoắn lòng

chàng, nàng biết máu thịt chàng không không chống đỡ nổi sự đau đớn không giấu giếm của nàng.

– Julia!

Giọng chàng đứt đoạn. nàng chậm chậm hướng đôi mắt ướt sũng của nàng về phía chàng. Chàng không thấy một người phụ nữ đang khóc, mà tất cả là niềm đau nhân loại, sự sầu khổ mệnh mang, không sao an ủi được, đó là than phận con người. Chàng sụp quỳ gối vòng tay ôm nàng. Lòng chàng tan nát.

– Em yêu, em yêu quý nhất đời anh.

Nàng bất động cả phút. Dường như nàng không biết là có chàng ở đó. Chàng hôn đôi mắt lệ chảy ròng ròng và miệng chàng tìm miệng nàng. Nàng đưa miệng cho chàng như một kẻ kiệt sức, và như là, không còn ý thức được chuyện gì đang xảy ra cho mình, nàng không còn chút ý chí nào nữa. Với một động tác khó có thể nhận ra, nàng ép thân người mình vào chàng và vòng đôi tay từ từ vòng ông choàng cổ chàng. Nàng nằm trong vòng tay chàng, không hẳn là bất động, mà như thể là tất cả bất động, mà như thể là tất cả sức mạnh, tất cả sinh lực đã bỏ nàng. Trong miệng nàng, chàng nếm vị mặn của nước mắt. Sau cùng, kiệt lực, níu lấy chàng bằng đôi tay mềm mại, nàng buông mình xuống ghế nệm dài. Đôi môi chàng không rời môi nàng. Chẳng thể nghĩ mười lăm phút sau đó, nàng vui một cách bình thản, má ửng hồng đôi chút, người vừa mới đây đã phải trải qua một cơn khóc như mưa. Mỗi người một ly uryt-ki sôđa, thuốc lá trên môi nhìn nhau âu yếm. “Cậu bé hiền quá” - Nàng nghĩ.

Nàng nảy ra ý nghĩ phải chiêu đãi cậu.

– Ông bà Quận công Rickaby sẽ đi xem hát tối nay và sau đó sẽ đi ăn ở nhà hàng Savoy. Em sợ mình không chịu đi, mình đi không. Em muốn có một người đàn ông cho thành bốn người.

– Nếu mình muốn tôi đi, tôi sẽ đi.

Màu má hồng lên của chàng báo cho nàng biết chàng phấn khởi khi được gặp những nhân vật lỗi lạc loại ấy. Nàng không bảo cho chàng biết là vợ chồng Rickaby sẵn sàng đi bất kỳ nơi đâu miễn là kiếm được đãi ăn. Tom nhận lại những tặng vật chàng gửi trả một cách e thẹn nhưng vẫn là nhận. Khi chàng đi rồi, nàng ngồi vào bàn phấn và nhìn kỹ mặt mình.

– May hết sức, mình có thể khóc mà mi mắt không sưng – Nàng nói. Nàng khẽ xoa hai mi mắt. Dù sao thì bọn đàn ông cũng dễ phỉnh.

– Nàng sung sướng. mọi sự lại đâu vào đó. Nàng chiếm lại được chàng.

Nhưng ở một chỗ nào đó, nằm sâu trong trí óc hay dưới đáy lòng nàng, có một tình cảm hơi coi rẻ Tom bởi vì cậu ấy khờ dại quá.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 16

Thật lạ lùng, mối bất hòa của hai người đã là tiêu tan đi những trở ngại giữa họ và đưa họ lại gần nhau hơn. Tom chống đối ít hơn nàng nghĩ, khi vấn đề mượn - nhà lại được đặt ra. Có vẻ như sau cuộc giải hòa, nhận lại những tặng vật của nàng và đồng ý quên tiền mượn, Tom đã gạt là ngoài mọi thắc mắc đạo đức. Họ vui vẻ trang bị căn nhà. Vợ bác tài-quét dọn và lo bữa sáng cho chàng.

Julia có một chìa khóa riêng, thỉnh thoảng lên vào ngồi một mình trong căn phòng khách nhỏ cho tới khi chàng ở sở về. Họ đi ăn, đi nhảy với nhau hai hay ba lần một tuần, rồi đi tắc-xi về nhà riêng. Julia vui vẻ hưởng một mùa thu. Vở kịch rạp đang diễn thành công. Nàng cảm thấy, đang hồi phong độ, trẻ trung Roger về nghỉ lễ Giáng sinh, nhưng chỉ có nửa tháng thôi rồi đi Viện. Julia nghĩ là nó sẽ độc chiếm Tom và nàng quyết định không quan tâm. Tuổi trẻ tự nhiên phải hấp dẫn tuổi trẻ và nàng tự nhủ là chẳng có lý do gì mà nàng phải thắc mắc, nếu trong ít ngày hai người ấy quấn quýt nhau đến độ Tom chẳng còn nghĩ đến nàng. Bây giờ thì nàng nắm chàng rồi. Chàng hãnh diện được là người tình của nàng, nhờ đó chàng tự tin, và chàng sung

sướng được quen với nhiều nhân vật. Ít nhiều nổi tiếng. Bây giờ chàng tìm cách gia nhập câu lạc bộ giàu sang quyền quý mà Julia đã sửa soạn sẵn đường đi nước bước. Charles không hề từ chối nàng yêu cầu nào, và với sự khéo léo nàng chắc chắn có thể dụ ông tiến cử Tom với một người nào đó - trong, giới của ông. Có tiền để tiêu làm cho Tom có cảm giác ngây ngất và là lạ, nàng khuyến khích chàng tiêu hoang, nàng rắp tâm để chàng quen với cuộc sống đó và rồi chàng sẽ nhận ra rằng, không có nàng, thì chàng không thể sống theo lối ấy được.

“Lẽ dĩ nhiên mối tình này không bền, - nàng tự nhủ, - nhưng khi kết thúc, nó sẽ cho chàng thứ kinh nghiệm tuyệt diệu nó giúp chàng thực sự nên người”. Nhưng dẫu rằng tự nhủ là mối tình không thể kéo dài, nàng thực sự không hiểu tại sao. Rồi với năm tháng chàng có tuổi ra và giữa hai người không còn chênh lệch nhiều lắm. Mười, mười lăm năm nữa, chàng sẽ bằng tuổi nàng bây giờ. Hai bên sẽ rất tương đắc. Đàn ông là những sinh vật có tập quán chính điều ấy cho phụ nữ cái để mà nắm cổ cho. Nàng không cảm thấy già hơn chàng một ngày nào, và nàng tin chắc là ấn tượng. Cuối tác chẳng - bao giờ có đối với chàng. Đúng, đối với nàng điểm này có lúc nào gây thắc mắc. Nàng đang nằm trên giường của chàng. Chàng đang đứng trước bàn trang điểm mặc quần áo ngủ, chải mái tóc. Nàng nằm khóa thân theo thể Thần Vệ nữ trong tranh Titian mà nàng nhớ là đã nhìn thấy tại một ngôi nhà ở quê nàng dạo nào. Nàng cảm thấy mình đang tạo riêng một bức tranh đầy quyền rũ? và ý thức rất cái cảnh ngoạn mục nàng đang hiến tặng. Nàng sung sướng mãn nguyện.

“Bức tranh tình tứ”, nàng nghĩ, một nụ cười nhẹ, thoáng trên môi.

Nhìn thấy hình nàng, trong gương, chàng quay lại, chẳng nói gì, lật tấm đắp phủ lên. Mặc dù nàng mỉm cười âu yếm, việc ấy làm nàng, suy nghĩ. Có phải anh chàng sợ mình cảm lạnh hay tính kín đáo Äng- lê của chàng bị choáng

vì sự lỏa thể. Hay sự thèm khát của tuổi trẻ đã thỏa mãn rồi, chàng đắm chán cái thân lớn của nàng khi, về đến nhà nàng lại trút hết quần áo để tự kiểm nghiệm lại mình trong gương. Nàng quyết định không tự khoan nhượng nề nang. Nàng nhìn cổ ở đây không có dấu hiệu của tuổi già, nhất là khi nàng nâng cầm lên cặp vú vẫn gọn và cứng như ngực con gái Bụng vẫn phẳng, vòng eo nàng thon, ở đây có một thớ mỡ nhỏ nhỏ, giống như chiếc đôi xúc xích nhưng cái này ai chẳng có, và dù sao cô Phillips cũng có thể làm tan đi. Không ai có thể nói rằng cặp giò nàng không đẹp, cặp giò ấy dài, thon, dễ thương nàng lấy tay xoa lên thân mình, da nàng mịn màng như nhung và không một tí vết. Lẽ dĩ nhiên có ít vết nhăn dưới mắt nhưng phải nhướng mắt lên mới nhìn thấy. Người ta nói rằng, giải phẫu thẩm mỹ có thể hết liền, để hỏi thăm xem vụ này ra sao may là tóc nàng vẫn giữ được mẫu tự nhiên nhuộm dù khéo léo đến đâu thì sợi cũng cứng tóc nàng dày, nâu mượt. Hàm răng vẫn còn đẹp nguyên.

“Cậu ấy giả vờ đạo đức”.

Nàng chợt nhớ đến lão Tây Ban Nha một lúc, cái gã đàn ông có bộ râu trên chiếc giường xe lửa. Nàng mỉm cười ranh mãnh với bóng mình trong gương. “Cái lão đó thì chẳng giữ ý tí nào”.

Nhưng dù sao, từ bữa ấy nàng cũng giữ gìn cho đúng tiêu chuẩn của Tom. Tiếng tăm đạo hạnh của Julia tốt đến nỗi nàng cảm thấy không cần phải dè dặt khi xuất hiện cùng với Tom ở những nơi công cộng. Đối với nàng, đến các hộp đêm là thứ kinh nghiệm mới nàng ham thích, mặc dù không có ai ý thức rõ hơn nàng rằng nàng không thể đi đâu mà thoát khỏi bị soi mói, chẳng bao giờ nàng nghĩ sự thay đổi thói quen này lại gây dư luận xôn xao. Với hai mươi năm tiết hạnh, lẽ dĩ nhiên là không kể đến cái anh chàng Tây Ban Nha, một tai nạn có thể xảy ra cho bất kỳ người đàn bà nào, Julia tin tưởng không một người nào lại tưởng tượng được dù một phút là nàng có tư

tình với một anh con trai đáng tuổi con nàng. Nàng không hề nghĩ Tom lại có thể không kín miệng vào một lúc nào đó. Nàng cũng không hề nghĩ rằng đôi mắt nàng khi hai người cùng nhau khiêu vũ lại có thể tố giác nàng. Nàng thấy địa vị mình được quá ưu đãi, nên nàng không hề ngờ rằng sau cùng người ta đã bắt đầu kháo chuyện.

Khi tiếng xì xầm đến tai bà Dolly de Vries, bà cười. Theo yêu cầu của Julia, bà đã mời Tom dự tiệc và một hai lần cậu đã đi nghỉ cuối tuần ở quê, nhưng chưa bao giờ bà để ý đến cậu. Hình như cậu ta là một anh chàng dễ thương, một tùy viên có ích đi theo Julia khi ông Michael bận, nhưng hoàn toàn chẳng có ý nghĩa gì. Cậu ta là một trong những người đi đâu cũng chẳng ai buồn để ý, và ngay cả sau khi đã gặp cậu, người ta cũng chẳng nhớ cậu ta giống ai. Cậu ta là khách hờ được mời ăn để cho số người tham dự chẵn. Julia vui vẻ nói về “anh bạn tôi” hay anh bạn trẻ của tôi nàng không thể lạnh lùng hơn, công khai lớn về chuyện ấy, nếu có gì đi nữa. Ngoài ra, bà Dolly biết rõ là chỉ có hai người đàn ông trong đời Julia ía Michael và Charles Tamerley. Nhưng kể cũng tức cười, sau biết bao nhiêu năm giữ gìn nay lại đột ngột lui tới các hộp đêm ba, bốn lần mỗi tuần. Dolly gằn đầy ít gặp nàng và phần nào cay đắng vì thấy mình bị lơ là.

Bà có nhiều bạn bè trong giới kịch nghệ và họ bắt đầu dò hỏi. Bà không thích gì những điều nghe được. Bà không biết nghĩ thế nào. Một điều hiển nhiên là Julia không hề biết về những điều người ta nói về nàng. Thế nào cũng phải có người kể cho nàng nghe. Bà thì không dám rồi, bà không đủ can đảm. Ngay cả sau ngần mấy năm, bà vẫn có phần sợ Julia. Nàng là một phụ nữ tính cách ổn định mặc dù ngôn ngữ của nàng thường bộc trực khó lòng làm nàng rối trí. Và có thêm một điều ở nàng ngăn cản bà không dám cởi mở với nàng bà có cảm tưởng một khi đi quá xa mình sẽ tiếc hận. Nhưng thế nào cũng phải làm một điều gì Dolly suy đi nghĩ lại, nửa thảng lo lắng,

bà cố gạt bỏ những tình cảm đau đớn của riêng mình, và chỉ nhìn vấn đề theo quan điểm sự nghiệp của Julia, sau cùng bà kết luận chính ông Michael phải nói với nàng và chẳng bao giờ ưa Michael, nhưng dù sao, ông ta cũng là chồng. Julia và ít nhất bà có bổn phận phải nói với ông thế nào để ông chấn lại sự việc đang xảy ra.

Bà kêu điện thoại xin liên lạc với ông, và xin được gặp ông ở rạp. Ông Michael chẳng ưa gì bà Dolly hơn bà ưa ông, dù những lý do có thể khác, nghe nói bà Dolly muốn gặp, ông chửi thề. Ông vẫn buồn là ông không dụ dỗ được bà nhượng lại số cổ phần trong ban quản trị, và ông ghét bất kỳ ý kiến đề xuất nào của bà, coi đó là sự can thiệp không chính đáng. Nhưng khi bà được dẫn vào văn phòng, ông niềm nở chào đón bà. Ông hôn cả hai má bà.

– Mời bà chị ngồi thoải mái. Đến để kiểm tra xem cái hăng cổ lỗ này có vơ vét được tiền lời cho bà chị đều đều không hả?

Bà Dolly de Vries nay là một phụ nữ sáu mươi. Bà rất mập, khuôn mặt với cái mũi to và cặp môi đỏ dày, xem ra còn đầy đà hơn cả con người bà. Có cái dáng dấp khơi đàn ông trong chiếc áo sa-tanh đen, nhưng bà đeo xâu chuỗi thép hạt ngọc quanh cổ, gài một chiếc trâm hạt xoàn nơi thắt lưng, cài một chiếc khác trên mũi. Mái tóc ngắn nhuộm màu đồng sậm. Môi và móng tay bà đỏ chói. Giọng nói bà lớn và trầm, nhưng khi bà bị phản kích thì lời lẽ tuôn ào ào với âm sắc quẽ kịch lộ liễu.

– Anh Michael, tôi lo lắng vì Julia.

Michael bao giờ mà chẳng là người hết cách, nhượng nhẹ lông mày, bặm cặp môi mỏng lại. Ông không sẵn sàng nói về vợ ông ngay cả với Dolly chẳng.

– Tôi nghĩ là chị ấy làm quá. Tôi không biết chuyện gì xảy ra cho chị ấy.

Vui đâu là đến. Hộp đêm và đủ thứ. Dù sao chị ấy đâu còn trẻ trung gì, chỉ

tội một xác.

–Ồ, có sao đâu. Cô ấy khỏe như ngựa đua nòi. Cô ấy trông trẻ bao nhiêu so với tuổi. Bà nghĩ cảm đoán một chút vui chơi sau một ngày nhọc nhằn làm gì.

Vai cô ấy đang đóng đó không vất vả lắm:

tôi rất mừng là cô ấy đi ra ngoài giải trí. Chứng tỏ sinh lực cô ấy còn nhiều.

– Trước đây chị ấy đâu có màng tưởng chuyện đó. Thật kỳ lạ, cô ấy bỗng nhiên đi khiêu vũ đến hai giờ sáng trong bầu không khí khủng khiếp của những hộp đêm.

– Cô ấy cũng chỉ được vận động có thế. Tôi đâu có mong cô mặc quần sọc ra bãi tập chạy với tôi.

– Tôi nghĩ anh phải biết rằng người ta bắt đầu nói nhiều. Điều đó có hại cho danh giá chị ấy lắm.

– Nói thế, chị ám chỉ chuyện gì?

Vâng, thật là vô lý ở tuổi chị .y mà_còn công khai dan díu với một thanh niên.

Ông trùng trùng nhìn bà một hồi không hiểu gì và khi hiểu ra ông phá lên cười:

– Chuyện cậu Tom ấy à? Thôi chị Dolly đừng có khùng.

– Tôi đâu có khùng. Tôi biết mình đang nói gì mà. Khi một người nổi tiếng như Julia mà lúc nào cũng cặp kè với một người thôi thì làm sao khỏi bị người ta nói.

– Nhưng cậu Tom vừa là bạn tôi vừa là bạn nhà tôi. Chị biết quá rõ là tôi không dẫn Julia đi nhảy được. Tôi phải thức dậy từ tám giờ sáng để tập thể dục trước khi bắt đầu công việc hàng ngày. Thôi dẹp đi sau ba mươi năm trên sân khấu tôi biết đôi điều về bản chất con người Cậu Tom là loại thanh niên. Anh rất đàng hoàng trong sạch, mà cậu ấy còn thuộc giới cốt cách. Tôi

dám nói là cậu ấy ngưỡng mộ Julia, thanh niên lứa tuổi ấy luôn luôn yêu những phụ nữ lớn tuổi hơn mình; vâng, việc đó có hại gì đâu; còn lợi cho cậu ta nữa; nhưng nghĩ rằng Julia mời chài cậu ta. - Chị Dolly tội nghiệp ời, tôi tức cười.

– Cậu ấy chán lắm, đàn lắm, tầm thường lắm, lại còn học làm sang.

– Vâng, nếu chị nghĩ cậu ta là như thế, thì chị có thấy lạ không, Julia lại mất cậu ta như chị nghĩ.

– Chỉ có một người đàn bà mới biết người đàn bà có thể làm gì.

– Câu đó hay đó chứ chị Dolly. Chúng tôi sẽ nhờ chị viết một kịch bản mới. nào bây giờ ta nói thật. Chị có thể nhìn vào mặt tôi và nói với tôi chị có thực sự nghĩ là Julia có chuyện tư tình với Tom không.

Bà nhìn vào mặt ông. Đôi mắt bà đau đớn khắc khoải. bởi vì mặc dầu ban đầu bà chỉ cười những điều nói về Julia, bà không sao bỏ qua được những ngờ vực tới tấp tấn công bà; bà nhớ lại cả lô những tình tiết những lúc đó bà không để ý, nhưng khi vô tư xét lại thì rất khả nghi. Bà bị giày vò khôn khổ đến độ bà nghĩ sẽ không sao chịu đựng nổi. Bằng chứng ư? Bà không có bằng chứng; bà chỉ có một thứ trực giác mà bà không thể không tin được; bà muốn trả lời rằng có, sự thôi thúc lại nói như thế không thể nào kiềm chế được song bà lại kiềm chế lại. Bà không thể để mất Julia. thằng khùng này có thể đi kể lại và Julia sẽ không bao giờ nói chuyện với bà nữa. hấn có thể canh chừng Julia và bắt quả tang. Không ai có thể nói trước được những gì sẽ xảy ra nếu bà nói lên sự thật.

– Không, tôi không thật sự tin điều đó.

Đôi mắt bà đầm lệ và nước mắt bắt đầu tuôn chảy trên đôi má nung núc.

Michael thấy nỗi khổ sở của bà. Ông nghĩ bà là quá lớn, nhưng không biết là đau khổ thật là vì từ tâm, ông tìm lời an ủi bà.

– Tôi dám chắc là chị thực sự không tin. Tôi biết chị thương Julia tới mức

nào, nhưng như chị cũng biết, nếu như cô ấy có bạn bè khác nữa thì cũng đừng ghen.

– Có trời làm chứng, tôi có tiết cô ấy có làm gì đâu. – Bà nức nở- Gần đây cô ấy đối với tôi khác lắm. cô ấy tỏ vẻ lạnh nhạt. Tôi là người bạn thủy chung với cô ấy đó, Michael.

– Vâng, tôi biết, tôi biết lắm, thưa chị.

– Nào tôi có thôi vua, bỏ chúa đâu cho nó cam.

– Ồ, bình tĩnh nào, tình trạng đâu đến nỗi nào. Chị biết tôi đâu phải cái thứ đem chuyện vợ đi nói với người khác. Tôi nghĩ chuyện đó chẳng hay ho gì. Nhưng tôi nói thật, chị biết rất hời hợt về Julia. Chuyện trai gái đi lại với cô ấy chẳng quan trọng đâu. Khi chúng tôi mới cưới nhau thì có khác. Tôi cũng chẳng cần giấu giếm gì chị những năm đó cô ấy cũng có làm cho cuộc sống của tôi hơi khó. Tôi không nói là cô ấy quá đòi hỏi hay là có chuyện gì tương tự như vậy.

Nhưng nhiều khi cô ấy cũng đòi hỏi quá đáng. Chăn gối là chuyện rất tốt, nhưng ở đời còn có những chuyện khác. Nhưng sau khi đã sinh được cháu Roger cô ấy thay đổi hoàn toàn. Sauk khi có con, cô ấy được ổn định. Tất cả các bản năng này đầy tài diễn xuất. Chị có đọc Freud chưa? Chị Dolly! Ông gọi việc xảy ra như thế là gì nhỉ?

– Ồ, anh Michael, tôi để tâm đến Freud làm gì nhỉ?

– Thăng hoa, phải rồi! Tôi thường nghĩ chính điều đó đã khiến cô ấy trở thành một nữ diễn viên lớn. Trình diễn là một công việc chiếm hết thời gian và nếu muốn thật sự giỏi, biết phải hiến tất cả bản ngã của mình cho công việc. Tôi rất bức bối với quần chúng, khi họ nghĩ rằng nam nữ diễn viên sống một cuộc sống lang chạ. Chúng tôi không có thời gian cho cái việc làm cảm ấy.

Điều Michael nói làm bà giận quá, giận đến nỗi bỗng bình tĩnh lại.

– Anh Michael này, có thể là anh và tôi đồng ý là chẳng có gì sai trái trong cái việc Julia lúc nào cũng cặp kè với cái thằng ôn con mắc dịch khốn nạn ấy.

Nhưng rất mang tiếng cho chị ấy. Dù sao, chị ấy cũng là một nữ diễn viên ăn khách, lại là người vợ gương mẫu của anh. Mọi người đã từng nhìn vào anh chị.

Quần chúng thích nhìn vào anh chị như một cặp vợ chồng hòa thuận thủy chung.

– Vợ chồng tôi là thế đó. Hiển nhiên là vậy!!

Dolly mắt bình tĩnh:

– Nhưng tôi bảo anh là người ta đang dị nghị. Anh không thể khờ khạo bắt người ta không được nói. Tôi có ý nói là, nếu từ trước đến nay Julia bừa bãi hết vụ này đến vụ kia thì người ta chẳng để ý nhưng sau bao nhiêu năm giữ gìn bây giờ lại đột ngột phá rào như thế, đương nhiên là mọi người phải bắt đầu xì xào hại cho công việc làm ăn lắm.

Michael đảo mắt liếc bà. Ông nhếch miệng cười:

– Tôi hiểu ra ý chị, chị Dolly. Tôi dám nói có một cái gì trong câu chuyện của chị và trong tình huống này tôi cảm thấy chị có quyền chính đáng để nói. Chị đã hết sức đối với chúng tôi, khi chúng tôi ra nghề tôi rất ghét thấy chị bỏ cuộc vào lúc này. Nhưng tôi nói với chị điều này:

Tôi muốn mua hết cổ phần của chị.

– Mua hết của tôi?

Mặt bà đánh lại cái mặt vừa mới đây nhăn nhó, méo mó, khổ hạnh. Bà uất nghẹn lên. Ông vẫn ngọt ngào:

– Tôi hiểu quan điểm của chị. Nếu như Julia cứ la cà suốt đêm thì sẽ ảnh hưởng tới những buổi trình diễn. Chuyện đó tất nhiên. “Cô ấy có số khán giả tức cười lắm, nhiều mệnh phụ già đến xem những buổi diễn xuất ban ngày

của rạp ta bởi vì các cụ ấy nghĩ rằng cô ấy là một phụ nữ hiền thực. Tôi không ngại gì mà không nhận rằng nếu để cô ấy bị người ta dị nghị không tốt thì, có thể ảnh hưởng phần nào đến số thu nhập. Tôi biết Julia quá rõ là cô không chịu cho ai xen vô sự tự do hành động của mình. Tôi là chồng cô ấy mà tôi cũng chịu thua.

Nhưng chị với cô ấy lại khác. Tôi không phiền trách chị nếu như chị muốn rút cổ phần ra trong lúc công việc còn đang diễn ra tốt.

Lúc này Dolly thấy cần cảnh giác. Bà đâu có dại, về làm ăn bà chẳng thua kém gì Michael. Bà giận ông ta nhưng con giận giúp bà tự chủ.

Tôi nghĩ rằng sau ngần ấy năm, anh Michael, anh biết rõ tôi đâu có phải là người như thế. Tôi nghĩ tôi có bổn phận phải lưu ý anh, nhưng tôi sẵn sàng đón nhận cái hay cũng như cái dở. Tôi không phải là thứ đàn bà thấy thuyền đắm thì bỏ. Tôi dám nói rằng nếu có thua lỗ tiền bạc thì tôi vẫn còn dễ chịu hơn anh.

Bà thỏa mãn vô cùng khi nhìn thấy sự thất vọng hiện rõ trên mặt Michael.

Bà biết tiền bạc đối với ông ta to đến thế nào và bà hy vọng rằng điều bà nói ra làm cho ông khựng người. Ông lấy lại bình tĩnh rất mau:

– Vâng, để rồi tính lại, chị Dolly.

Bà cầm túi sách lên và hai người chia tay với sự biểu diễn thân thương quý hóa.

“Con chó già điên”. - Ông rửa khi cửa đã đóng lại, – “Đồ lừa già làm tàng” -

Bà huýt gió trong lúc xuống thang máy.

Nhưng khi đã ngồi vào chiếc xe lộng lẫy rất đắt tiền và trên đường về Montagu bà không sao cầm được những giọt nước mắt nặng nề đau đớn chứa chan trên mắt. Bà cảm thấy già nua, cô độc, khổ sở và ghen tuông tuyệt vọng.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 17

Michael tự tán thưởng cái ý thức hóm hỉnh của mình. Tối chủ nhật sau cuộc nói chuyện với bà Dolly, ông vào phòng của Julia trong lúc nàng đang thay đồ. Họ sẽ đi xem xi-nê sau bữa ăn sớm.

– Ngoài ông Charles ra còn ai nữa không – Ông hỏi nàng.

– Em không kiếm ra được một phụ nữ nào. Em mời cậu Tom.

– Tốt anh muốn gặp cậu ấy.

Ông cười khẩy về cái ý định mà ông thủ sẵn Julia mong chờ buổi chiều tối. Ở rạp chiếu bóng nàng sẽ sắp xếp chỗ ngồi cách nào để Tom được ngồi sát với nàng, chàng ta sẽ nắm tay nàng trong lúc nàng thì thầm trò chuyện. Với Charles ngồi ở phía bên kia. Charles quý mến, ông đã yêu nàng lâu năm và tha thiết như vậy nàng phá lệ để tỏ ra rất dịu dàng với ông. Charles và Tom cùng đến một lúc.

Lần đầu tiên, Tom mặc chiếc áo dự tiệc mới may, chàng và Julia trao đổi ánh mắt riêng tư, vẻ mãn nguyện từ phía chàng và lời khen ngợi từ phía nàng.

Chà, chàng trai trẻ, - Michael xới lời vừa nói vừa xoa hai tay vào nhau, - cậu

có biết tôi nghe nói gì về cậu không” Tôi nghe nói cậu tư tình với vợ tôi. Tom giật mình nhìn ông và đỏ mặt. Tật đỏ mặt làm khổ cậu kinh khủng, nhưng không sao bỏ được.

–Ồ anh ơi, - Julia vui vẻ nói - thế thì hay quá, em kiếm hoài một người nào đó để tư tình cả đời. Ai bảo anh thế, anh Michael?

– Một cánh én, - ông xằng giọng.

– Đấy cậu Tom, ông Michael bỏ tôi là cất sẽ phải lấy tôi, cậu thấy chưa.

– Charles mỉm cười với ánh mắt rầu rầu, hiền hậu, ông hỏi:

– Cậu ta đã làm gì thế, cậu Tom?

Charles vẻ trầm trọng:

Michael rộn ràng, khoái chí trước sự bối rối ra mặt của người thanh niên

Julia ra vẻ không vui với sự vui nhộn của mọi người, nhưng tỉnh táo và cảnh giác.

–Ừ, hình như chú ngựa non này vẫn dẫn Julia đến các hộp đêm trong khi lẽ ra nàng phải lên giường ngủ khi.

Julia thích chí thỏ thẻ:

– Mình chối phắt đi hay lì mặt ra, Tom nhỉ?

Ừ, để tôi nói cho mà nghe, tôi nói với cánh nhận đưa tin thế này này, -

Michael nói chêm vào - Chẳng nào mà Julia không muốn đến các hộp đêm cùng với tôi thì.

Julia thôi đáng nghe những điều ông ta kể. Dolly, nàng nghĩ và khá kỳ cục, nàng rửa bà bằng những lời mà mấy hôm trước chính Michael đã sử dụng đến giờ ăn và câu chuyện sôi nổi mà họ đang nói chuyển sang những chuyện khác.

Nhưng mặc dù Julia tham dự vui vẻ bữa ăn, mặc dù nàng như tỏ cho những người khách của nàng thấy tất cả sự quan tâm của nàng đối với họ, và lại còn lắng nghe với vẻ tán thưởng một mẩu chuyện sân khấu của Michael, mà

trước đó nàng đã nghe cả hai chục lần, nàng vẫn có riêng một cuộc đối thoại sôi động với Dolly. Dolly đang thu mình ngồi trước nàng trong khi nàng nói thẳng với bà, những điều nàng nghĩ về bà.

“Con bò già”, nàng nói với bà “nhà chị” đã xía vô chuyện riêng của tôi như thế à? Thôi đừng nói. Đừng chạy tội. Tôi biết rõ những gì chị nói với Michael rồi. Tội chị không thể tha thứ được. Tôi tưởng chị là bạn tôi. Tôi tưởng có thể tin tưởng nơi chị. Được thế là hết. Tôi sẽ không bao giờ nói với chị nữa. Không bao giờ Sẽ không bao giờ. Chị tưởng tôi nể nàng những đồng tiền hôi tanh của chị à? Ô, vô ích, nói rằng chị không có ý ấy à? Không có tôi, chị ở cái xó nào?

Tôi muốn biết đấy. Chị có được danh giá và được nể trọng ở đây là nhờ chị quen biết tôi. Mấy năm vừa qua, đã giúp nhà chị trong những buổi tiếp tân. Nhà chị tưởng vì nhà chị mà người ta đến phải không? Người ta đến để được gặp tôi.

Thôi nhé, không bao giờ nữa nhé. Đúng ra đây là mẫu độc thoại chứ không phải một cuộc trao đổi.

Lát sau, ở rạp chiếu bóng, nàng ngồi cạnh Tom như đã định và cầm tay cậu, nhưng nàng thấy bàn tay ấy không có thần. Chỉ như đuôi con cá. Nàng nghĩ là cậu đang nghĩ ngợi lo âu về những lời của Michael. Nàng ước ao có cơ hội nói với cậu vài lời để cậu đừng lo. Dù sao thì chẳng mấy ai đã xử lý sự kiện đột xuất khéo hơn nàng. Bình tĩnh đúng là như vậy. Nàng bắn khoản tự hỏi không bà Dolly đã nói với Michael những gì. Nàng phải tìm ra đã. Nàng không hỏi Michael như vậy có vẻ nàng cho câu chuyện có tầm quan trọng quá mức. Nàng phải bắt Dolly tự kiểm bài ra nhưng Phải khôn ngoan cố tránh to tiếng với bà, Julia mỉm cười cái màn kịch nàng sẽ đóng vai Dolly. Nàng sẽ ngọt như mía lùi, nàng, sẽ cho bà biết mảy may là nàng giận. Kể cũng lạ lùng nàng thấy lạnh xương sống khi nghĩ là thiên hạ xì xào về mình.

Nghĩ cho cùng nếu nàng không thể làm những điều nàng thích thì ai mới có thể đây? Đòi tư của nàng đâu có phải là việc của người khác. Nhưng phải công nhận rằng bị thiên hạ cười chê thật chẳng sung sướng gì.

Nàng tự hỏi biết ra sự thực rồi Michael sẽ làm gì. Ông ta cũng khó có thể ly dị nàng rồi, mà vẫn tiếp tục làm bầu gánh cho nàng. Nếu khôn ra ông ta nhắm mắt làm ngơ. Nhưng Michael cũng có những lối kỳ cục lắm, lâu lâu “vẫn nhõm dậy hành xử bình quyền như một vị đại tá. Ông ta cũng rất có thể đột ngột bảo đẹp rằng ông ta phải xử sự như một bậc phong lưu mã thượng. Đàn ông là như thế đó; chẳng có anh nào vượt mặt mà không nở mũi. Lẽ dĩ nhiên với nàng thì chẳng có gì là quan trọng. Nàng có thể sang Mỹ trình diễn chừng một năm cho tới khi vụ tai tiếng này nhạt đi, rồi lại lập đoàn hát với một người khác. Nhưng cũng ngán lắm. Rồi còn phải nghĩ đến Roger nữa nó sẽ thấm thía chuyện này, tội nghiệp nó, nó sẽ tủi nhục, dĩ nhiên không thể bịt mắt trước thực tế, ở cái tuổi nàng đi ly dị vì một thanh niên hai mươi ba tuổi thì kỳ cục quá. Dĩ nhiên nàng cũng chẳng điên gì mà cưới Tom. Liệu ông Charles có chịu cưới nàng không”.

Nàng quay đầu lại trong ánh sang dịu nhìn nét mặt nghiêng của khuôn mặt khả kính ấy. Ông đắm đuối yêu nàng từ nhiều năm nay ông là một trong những vị phong lưu cốt cách khờ khạo mà đàn bà có thể xỏ mũi như chơi; có lẽ ông cũng chẳng quản ngại là kẻ đến sau Tom. Đây có thể là lối thoát danh dự. Charles Tamerley phu nhân! Nghe được lắm chứ. Có lẽ nàng đã hơi bất cần. Nàng luôn luôn thận trọng mỗi khi đến chỗ ở của Tom, nhưng có thể có anh tài xế nào đó nhìn thấy nàng ra vô và thắc mắc. Cái giới này đầu óc hắc ám. Còn việc đến các hộp đêm, nàng sẽ nếu được cùng với Tom đi đến những tiệm nhỏ mà ở đó không ai biết họ, nhưng cậu ta lại không chịu. Cậu thích chỗ đông, cậu thích gặp giới thanh lịch và thích được nhiều người thấy. Cậu thích trưng nàng.

“Mặc xác”, nàng tự than “mặc, mặc xác”.

Tối hôm đó ở rạp chiếu bóng nàng đã không được vui như lòng mong đợi.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 18

Hôm sau Julia gọi Dolly bằng số điện thoại riêng.

– Cung lâu quá em không gặp cung. Máy lúc gần đây cung làm gì nhỉ?

– Chẳng bận bịu gì lắm.

Giọng Dolly nghe có vẻ lạnh lùng.

Nghe này, ngày mai cháu Roger ra về. Chị cũng biết lần này là cháu về hẳn, thôi học trường Eton rồi. Em cho xe đi rước cháu sớm và em muốn mời chị lại dùng bữa trưa không phải tiệc đâu nhé chỉ có chị em Michael và Roger.

– Mai tôi có người mời ăn trưa rồi.

Hai mươi năm nay chẳng bao giờ Dolly có hẹn với ai khi Julia muốn bà làm gì cho nàng. Giọng nói ở đâu đây đằng kia giận dữ.

– Dolly, sao chị nỡ xử tệ với em như thế? Cháu Roger sẽ buồn lắm. Ngày đầu cháu ở nhà ngoài ra em cũng muốn gặp chị. Hàng thế kỷ nay, em chưa được gặp chị, em nhớ chị quá. Chị có lùi hẹn lại được không, lần này thôi, cung ạ, sau bữa ăn chị em mình tha hồ trò chuyện, chỉ có chị với em thôi nhé?

Không ai có thể nói ngọt hơn Julia khi nàng đã có ý định. Không ai uốn éo

cùng giọng dễ thương hơn để không có cách nào từ chối nổi. Một lúc yên lặng mà Julia thừa biết Dolly đang đấu tranh Với tình cảm bị thương tổn của bà.

– Thôi được, cung, chị ráng thu xếp.

– Thế chứ, cung của em. Nhưng sau khi gác máy mà hàm răng nghiến lại, nàng lẩm bẩm “con ò già”.

Dolly đến, Roger phép lắng nghe khi bà ta bảo rằng nó đã lớn và với nụ cười nghiêm _ trang nó trả lời bà, đúng phép tắc khi bà nói những điều mà bà nghĩ lại thích hợp với một cậu trai tuổi nó. Julia bối rối vì nó. Nó tiếp nối và ra vẻ chăm chú lắng nghe những gì người khác nói, nhưng nàng có cái ý kỳ lạ là nó đang bận tâm với những suy nghĩ riêng của nó. Nó hình như quan sát mọi người chung quanh với một sự tò mò xa lạ giống như cách nó quan sát những con vật trong thú. Không khí hơi căng thẳng. Khi cơ hội đến, nàng bắt đầu cuộc đối thoại nàng đã chuẩn bị cho Dolly.

– Này, Roger, con biết ông bố xấu số của con tối nay mắc bận. Má có hai ghế hạng nhì ở rạp Palladiunin và cậu Tom muốn mời con sau đó đi ăn ở nhà hàng Café Royal.

–Ồ! – Nó ngừng một giây. – Vâng ạ.

Nàng quay sang Dolly nói:

– Cũng may cho cháu Roger có một người như cậu Tom để cùng đây đi đó.

– Hai người thân nhau lắm, chị cũng biết Michael liếc nhìn Dolly. Mắt ông ánh lên. Ông nói:

– Tom là loại thanh niên đáng hoàng. Cậu ấy không dẫn Roger làm điều quấy.

– Tôi nghĩ là cháu Roger thích đi chơi với các bạn cùng trường Eton với cháu hơn - Dolly nói.

“Con bò cái, Julia thầm nghĩ “Bò cái già”!

Sau bữa ăn, nàng mời Doll lên phòng riêng.

– Em lên giường nằm và chị nói chuyện cho em nghe trong lúc em nghỉ.

Chuyện ngồi lê đôi mách của mấy mẹ gái già đó là chuyện em ưa nghe.

Nàng âu yếm quàng tay ôm ngang vòng eo cổ đại của bà và dẫn bà lên lầu.

Mất một lúc họ nói những chuyện vô thưởng vô phạt, chuyện thời trang, chuyện kẻ ăn người làm, mỹ phẩm, chuyện xì-căng- đan chính trị rồi, Julia chống khuỷu tay lên, nhìn Dolly với đôi mắt tin tưởng:

– Chị Dolly, có một chuyện riêng em muốn thưa với chị. Em muốn chị góp ý, trên đời này chị là người độc nhất em sẽ nghe theo lời khuyên. Em biết em có thể tin tưởng nơi chị.

Dĩ nhiên, cung.

– Hình như người ta nói nhiều điều tệ hại về em lắm. Có người đến nói Với Michael và bảo anh ấy rằng có nhiều chuyện xì xào về em và cậu Tom Fennel đáng thương.

Mặc dù đôi mắt nàng vẫn có cái nhìn quynh rũ gợi tình mà nàng biết Dolly không có cách nào chống trả nổi và nàng theo dõi bà thật kỹ em bà có nhột hoặc có sự thay đổi trên nét mặt không, nàng chẳng thấy gì.

Ai đã kể cho, Michael?

– Em không biết. Anh ấy không nói. Chị biết anh ấy mà, khi anh ấy học đòi làm đáng mã thượng điển hình.

Nàng tự hỏi hay là nàng chỉ khéo tưởng tượng là mặt Dolly lúc ấy như nhẹ giãn ra.

– Em muốn biết sự thật, chị Dolly.

Chị mừng là cung hỏi chị. Em biết chị rất ghét xía vô chuyện người khác, nếu không tự em nêu vấn đề thì cạy miệng chị cũng chẳng nói.

– Chị ơi, nếu em không biết chị là một người bạn thủy chung thì ai mới biết?

Dolly bỏ giày ngồi xếp bằng một đống trên ghế, Julia không rời mắt ngo bà

một giây.

– Em biết người đòi tình ma tới mức nào. Em lúc nào cũng sống một cuộc đời êm đềm, đều đặn. Em ít đi đâu, và có đi thì chỉ đi với Michael và Charles Tamerley. Ông ta khác dĩ nhiên là ai cũng biết ông ta ngưỡng mộ em từ lâu rồi.

Kể cũng tức cười, đột ngột em đi đây đi đó tứ tung với một viên thư ký trong một hãng dịch vụ kế toán.

– Cậu ấy không hẳn là như vậy đâu.

Ông già cậu ấy đã mua cổ phần trong hãng cho cậu ấy rồi. Cậu ấy là thành viên trẻ đấy.

– Phải, lương cậu ấy mỗi năm bốn trăm bảng.

– Sao chị biết - Julia nhanh miệng hỏi.

Lần này thì nàng biết chắc là bà bị chơi với.

– Chính em chỉ cho chị đến hãng này nhờ tính thuế lợi tức một người thủ trưởng ở hãng nói cho chị biết.

Kể cũng lạ với số lương ấy mà cậu ta có khả năng mượn nhà riêng, ăn mặc đẹp như thế, một người đi các câu lạc bộ ban đêm!

– Theo chỗ em biết ông già cậu trợ cấp thêm.

– Ông già cậu ấy là một cố vấn pháp luật ở khu Bắc Luân Đôn. Em biết, ông ấy đã mua cổ phần cho cậu ấy không lẽ lại còn trợ cấp thêm.

Chắc chị không nghĩ là em bao cậu ta?

– Sau câu nói ấy Julia phá lên cười giòn giã.

– Chị chẳng nghĩ gì cả, em ạ. Người khác người ta nghĩ.

Julia không thích những lời Dony nói mà cũng chẳng ưa lời bà ta nói. Nhưng nàng không tỏ dấu khó chịu.

– Vô lý, cậu ta là bạn của Roger hơn là bạn em. Lẽ dĩ nhiên là em có đi đây đi đó với cậu ta. Em cảm thấy đời sống mình trầm lắng quá. Em chán cái

cảnh chỉ đến rạp và lo giữ gìn vóc dáng. Như thế không phải là sống. Điều như bây giờ không hưởng thụ đôi chút thì sẽ chẳng bao giờ còn dịp. Em phải sống, chị Dolly ạ, không chối cãi làm gì. Chị biết Michael mà; dĩ nhiên là anh ấy tốt, nhưng tẻ lắm.

– Không tẻ hơn từ trước đến giờ. – Dolly chưa chát nói.

– Em nghĩ em là người cuối cùng mà thiên hạ nghĩ lại tư tình với một thanh niên trẻ hơn mình hai mươi tuổi.

– Hai mươi lăm! – Dolly chữa lại - Chị cũng nghĩ như vậy. Không may là cậu ta không biết kín miệng.

– Chị nói thế là thế nào?

– Ừ, cậu ta nói với cô Evice Crichton là cậu ta sẽ xin cho cô ấy một vai ở sau của em.

– Avice Crichton là đứa quái nào nhỉ?

– Ồ, cô ấy là một diễn viên trẻ chị biết. Cô ấy đẹp như tranh.

– Cậu ấy chỉ là một thằng con nít khờ khạo. Em nghi là cậu ấy nghĩ rằng cậu ấy qua mặt được Michael! Chị biết Michael kỹ như thế nào rồi.

Cậu ta nói cậu ta có thể bắt em làm bất cứ điều gì cậu ấy muốn. Cậu ấy bảo em ăn phải bùa của cậu ấy rồi.

May cho Julia vì nàng là một diễn viên giỏi. Tim nàng ngừng đập cả giây.

Làm sao hắn ta lại ăn nói như thế. Thử khùng. Thử điên khùng. Nhưng bình tĩnh lại ngay, nàng khẽ cười.

– Vô lý! Em không tin chút nào.

– Cậu ta tầm thường lắm, một thanh niên khá thô lỗ. Không lạ gì sự vồn vã của em làm hấn lên mặt.

Julia mỉm cười một cách hồn nhiên, nhìn bà bằng cặp mắt thơ ngây.

– Nhưn chị ơi, chị không nghĩ hấn là người tình của em chứ.

– Nếu có một người độc nhất nghĩ như thế, thì người ấy phải là chị.

– Chị nghĩ như thế à?

Cả phút Dolly không trả lời, họ chăm chăm ngó nhau, lòng họ đen ngòm căm hận, nhưng Julia vẫn mỉm cười.

– Nếu em lấy danh dự thề là hẳn không phải, thì dĩ nhiên chị sẽ tin em.

– Julia hạ giọng xuống cung trầm làm ra vẻ thành thật.

– Em chưa bao giờ nói dối chị thì muộn quá rồi. Em lấy danh dự thề với chị là Tom cho tới nay đối với em chỉ là một người bạn không hơn không kém.

– Em cất cho tâm tư chị một khối nặng. Julia biết là Dolly không tin nàng và Dolly ý thức được là Julia biết điều ấy. Bà nói tiếp.

– Trong trường hợp này vì lợi ích của mình. Julia ạ, phải khôn mới được. Đừng đi với hẳn nữa, cho cậu ta rơi đi.

–Ồ, em không thể làm chuyện ấy. Làm như thế là công nhận rằng người ta nghĩ đúng. Nhất là lương tâm em trong sang. Em có thể ngẩng đầu cao. Em sẽ tự khinh nếu em để tác phong của mình chịu ảnh hưởng của lời đàm tiếu ác ý.

Dolly bỏ chân xuống xỏ vào giày, lấy thỏi son trong túi sách ra tô lại môi.

– Em à, em đủ khôn để biết rõ tình trạng của em rồi.

– Họ lạnh nhạt chia tay.

Nhưng một vài nhận định của Dolly làm Julia ít nhiều choáng váng. Chúng gây nhức nhối, thật là chơi với khi lời đàm tiếu đã gần kề sự thật. Nhưng có quan trọng không? Thiếu gì phụ nữ có nhân tình mà ai thềm để tâm? Nhất là đối với một nữ diễn viên. Không ai trong đội một nữ diễn viên phải là một mẫu mực tiết hạnh.

– “Chính là vì cái đức hạnh đáng nguyên rủa của mình. Cái đức độ ấy là căn nguyên của vấn đề.

Nàng đã được tiếng là một phụ nữ hoàn toàn đức hạnh mà miệng đời châm biếm không đựng tới được, và bây giờ thì dường như cái danh tiếng ấy là

nhà tù nàng đã xây quanh mình. Nhưng còn có điều tệ hại nữa. Tom ngụ ý gì khi nói rằng nàng ăn phải bùa phải bả của cậu ta. Lời nói đó xúc phạm nặng nề. Trẻ ranh hồn xược.

Sao hấn dám nói vậy? Nàng cũng không biết phải xử lý ra sao. Nàng muốn hấn phải trả giá cho câu nói đó. Nhưng liệu ích gì? Hấn sẽ chối bay. Chỉ còn có cách là đừng nói gì:

tất cả đều đi quá xa rồi, nàng phải chấp nhận mọi điều.

Chẳng ích gì nếu không đối mặt với sự thật hấn không yêu nàng, hấn là người tình của nàng vì điều đó thỏa mãn tính tự tôn của hấn, vì điều đó mang lại cho hấn đủ điều hấn tìm kiếm và ít nhất dưới mắt hấn điều đó mang lại cho nó một thể đứng.

“ Nếu mình còn khôn một chút thì cho hấn rơi”. – Nàng bật cười tức tối. –

“Nói thì dễ, mình yêu hấn”.

Nàng cố ngủ. Nàng quen ngủ trưa, chỉ cần tỉnh tâm lại là thiếp đi liền, nhưng bữa nay nàng vật vã, trở mình tới trở mình lui mà giấc ngủ không đến. Sau cùng nàng nhìn đồng hồ. Tom thường ở sở về sau năm giờ một chút. Nàng lên cơn nhớ hấn; trong vòng tay hấn là sự bình an; bên hấn, nàng chẳng còn vấn đề gì.

Nàng quay số điện thoại của hấn.

– Alô? Vâng. Ai đó?

Nàng áp máy nghe vào tai, hoảng hồn. Tiếng Roger. Nàng mắc ống nghe lên.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 19

Đêm ấy Julia ngủ chập chờn. Nàng tỉnh giấc lúc nghe tiếng Roger trở về, bật đèn, nàng thấy đồng hồ chỉ bốn giờ. Nàng cau mày. Nó lạch cạch xuống bậc thang đá sang hôm sau, đúng lúc nàng bắt đầu nghĩ tới việc thức dậy.

– Con vô được không, má?

– cứ vào.

Nó còn mặc bộ đồ ngủ. Nàng mỉm cười với nó vì trong nó tươi mát, trẻ trung quá.

– Đêm qua con về muộn quá.

– Đâu có, đâu có muộn. Con về lúc một giờ.

– Nói láo. Má nhìn đồng hồ. Bốn giờ.

– Đúng, lúc đó bốn giờ. – Nó vui vẻ nhận.

– Làm gì dữ vậy?

– Sau khi vãn hát chúng con đến một nơi, ăn rồi nhảy.

– Với ai?

– Hai cô chúng con kéo được. Tom biết họ trước.

– Tên là gì?

– Một cô tên là Jill, cô kia là Joan.

Con không biết các cô ấy có tên nào khác không, Joan đi hát. Cô ấy hỏi liệu cô ấy có xin cho cô ấy được một vai phụ trong vở tới của má không.

Dù sao thì cũng không có người nào tên là Avice Crichton cả. Cái tên ấy cứ lớn vồn trong trí nòng hoài từ khi Dolly nói ra.

– Nhưng những chỗ đó đâu có mở cửa tới bốn giờ sáng.

– Không, chúng con về nhà Tom. Tom bắt con phải hứa không được nói. Anh ấy bảo má sẽ nổi giận.

– Ô, con, dễ dãi gì mà làm má nổi giận. Má hứa sẽ không nói nữa lời.

– Nếu có người nào phải quở trách, người đó phải là con. Chiều hôm qua con gặp anh Tom để bàn tính chuyện này. Cái chuyện yêu đương vẫn thấy trong các vở kịch, vẫn đọc được trong các tiểu thuyết. Con gần mười tám rồi. Con nghĩ chính con phải thử xem nó ra làm sao.

Julia ngồi nhồm dậy, trừng trừng nhìn Roger, ánh mắt tra hỏi.

– Roger, con nói thế là thế nào?

Nó bình tĩnh và trang nghiêm.

– Tom kể là có quen hai cô được lắm. Anh ấy đã ngủ với cả hai cô rồi. Hai cô ở chung nên con gọi dậy nói mời họ gặp chúng con khi tan diễn. Anh ấy bảo con là trai tân, nên các cô ấy phải bắt thăm xem ai được. Khi chúng con về đến nhà, Tom lôi Jill vào phòng ngủ và để con và Joan ở lại phòng khách.

– Lúc đó nòng không nghĩ đến Tom, nòng bối rối về điều Roger kể.

– Con nghĩ là nó thật sự ghê gớm đến thế. Con không thấy có gì để quan trọng hóa nó.

Nàng không cất lời được. Lệ dâng đầy mắt nàng, tuôn nhanh xuống mặt.

– Má, làm sao đây? Sao má khóc?

– Nhưng mà con còn nhỏ quá.

Nó đến với nàng, ngồi bên cạnh, vòng tay ôm nàng.

– Thôi má, đừng khóc. Con đã chẳng kể với má nếu con nghĩ là chuyện này làm má buồn. dù sao thì sớm muộn cũng xảy ra thôi.

– Nhưng mà sớm quá. Khiến má cảm thấy má già nua rồi.

– Không đâu, má ơi! Tuổi tác không làm cho nàng mảy may héo hắt, thói quen cũng chẳng làm mờ nổi tài sắc đa diện của nàng.

Nàng cười khúc khích qua nước mắt.

– Con khùng rồi Roger ạ, con tưởng nữ hoàng Cléopâtre thích câu mà con lừa già đã nói về bà ấy à. Còn con, đáng lẽ phải chờ một thời gian nữa.

– Chẳng khác gì lúc trước. Bây giờ thì con biết thế nào rồi. Nói thật con thấy hơi tởm. Nàng thờ dài nặng nề dễ chịu khi được nó âu yếm ôm ấp. Nhưng nàng cảm thấy thương thân vô cùng.

– Má không giận con chứ má – nó hỏi.

– Giận ư? Không. Nhưng nếu chuyện đó phải diễn ra, má chỉ ước là nó đừng tầm thường đến thế. Con nói như thế đây là cuộc thử nghiệm, thỏa mãn tính tò mò.

– Con nghĩ có phần như thế.

Nàng khẽ mỉm cười với nó.

– Và con thực tình nghĩ đó là ái tình sao?

– Vâng, có phải đa số người ta ám chỉ ái tình không?

– Không, họ không ngụ ý như thế đâu. Họ muốn nói đến đau thương khắc khoải, nhục nhã, hoan lạc, thiên đàng, địa ngục. Họ muốn nói đến sự sống – tràn đầy và sự chán chường vô tận; đến tự do và nô lệ đến bình an và bất ổn. Cái thái độ tuyệt đối nín lặng để chăm chú nghe bất giác bắt nàng phải đưa mắt nhìn nó qua làn lai. Mắt nó thoáng nét ngỗ ngàng sừng sốt. Nàng không biết ánh mắt ấy mang ý nghĩa nào. Dường như nó đang nghiêm túc lắng nghe một thanh âm từ xa vọng lại.

Nghe không lấy gì làm vui lắm, nó lầm bầm.

Nàng ôm khuôn mặt mịn màng của nó và hôn lên môi.

– Má ngốc thật, ngốc quá! Con thấy không. Má vẫn tưởng con là đứa con nít má còn bông bế ngày nào.

Mắt nó bỗng sáng lóe lên.

– Con khi này cười cái gì?

– Chụp một tấm ảnh pha áy thì tuyệt, má nhỉ.

Nàng không ngăn được bật cười.

– Con heo, con heo nhóp nhúa.

– Còn vai phụ, con hỏi má liệu Joan có hy vọng chút nào không?

– Cứ bảo hôm nào nó gặp má.

Nhưng khi Roger đã cáo biệt, nàng thở dài. Nàng thất vọng. Nàng cảm thấy hết sức cô đơn. Nếp sống của nàng luôn luôn bận rộn, sôi động chẳng còn thì giờ đâu mà dành cho Roger. Nàng cũng lo âu, nhưng chỉ có khi nào bị ho gà hay lên sởi, nó mới được nàng để tâm chiếu cố - nhưng khôn nổi hầu như lúc nào thằng bé cũng khỏe như vâm. Nhưng nàng luôn luôn muốn cảm thấy có nó đẩy để nàng cung nụng lúc nàng thích và nàng thường nghĩ khi nào nó khôn lớn đủ để chia sẻ sở thích của nàng thì vui lắm. Nàng thấy choáng váng khi nhận ra rằng không bao giờ nàng thật sự chiếm hữu được nó, mà bây giờ nàng lại mất nó. Mỗi nàng mím lại khi nàng nghĩ đến đứa con gái đã cướp con của nàng.

“Vai phụ hả. Còn lâu”.

Nỗi đau này đã cuốn hút nàng, nên nàng đã không còn đủ sức để cảm thấy cái đau lẽ ra nàng đã phải cảm thấy, khi khám phá ra sự phản phúc của Tom. Trong tận cùng xương tủy lúc nào nàng cũng biết là y không trung thành với nàng. Ở cái tuổi hấn, với tính nét đàng điểm, và nàng, với những ràng buộc của các buổi trình diễn ở rạp, rồi lại đủ thứ giao tế mà ở địa vị nàng phải tuân thủ, rõ ràng là hấn rộng cơ hội để thỏa mãn những xu hướng của hấn.

Nàng đã nhắm mắt bỏ qua. Nàng chỉ cầu xin số phận đừng bắt nàng phải biết. Đây là lần đầu tiên một sự kiện có thật ập xuống bắt nàng phải chú ý. “Mình cũng đành phải ra tay thôi”, nàng thở dài. Đủ thứ nghĩ ngợi diễn qua đầu óc. “Giống như là nói dối mà không biết là mình nói dối, tai hại là ở chỗ đó; mình nghĩ rằng khùng mà biết mình khùng còn hơn là khùng mà không biết”.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 20

Tom đi nghỉ Giáng sinh cùng với gia đình ở Eastbourne. Julia có hai cuộc trình diễn vào ngày đầu tiên sau Giáng sinh, cho nên gia đình Gosselyn phải ở lại thành phố, họ đi dự bữa tiệc long trọng tại nhà hàng Savoy do bà Dolly de Vries chiêu đãi để mừng năm mới và ít hôm sau Roger lên đường đi Viên.

Trong thời gian nó ở Luân Đôn, Julia ít gặp Tom. Nàng không hỏi Roger là hai người làm gì trong khi cùng nhau sục sạo khắp thành phố, nàng không muốn biết, nàng tự kiểm chế mình không được nghĩ ngợi và tìm cách giải khuây tâm trí bằng việc đi dự liên hoan liên miên, càng nhiều càng tốt. Nàng

vẫn luôn phải trình diễn; một khi đã vào đến rạp thì sự giày vò, tủi nhục, ghen hờn, giảm bớt phần nào; nó như nằm trong lọ kem màu bôi mặt - một nhân cách khác mà những sầu đau nhân thế không đụng chạm tới được điều đó cho nàng ý thức được một sức mạnh đặc thắng. Với cái nơi trú ẩn lúc nào cũng nằm trong tầm tay đó, nàng có thể chịu đựng được bất kỳ một thứ gì. Vào bữa Roger lên đường, Tom từ văn phòng gọi dây nói cho nàng.

– Mình có bận gì đêm nay không. Đi du hí một bữa nhé?

– Không được, tôi bận.

Không phải thế, những lời từ miệng nàng buột ra, không do ý chí nàng điều khiển.

– Ô, bận à? Vậy thì mai được không?

Nếu hắn biểu lộ thất vọng, nếu hắn đòi nàng hủy một cái hẹn mà hắn nghĩ là nàng đã hẹn, có lẽ nàng đủ can đảm để đoạn tuyệt với hắn tức thì. Lối nói tùy hứng của hắn đã hạ thua nàng. - Mai được rồi!

– Được. Tôi sẽ đón mình ở rạp sau buổi diễn.

– Bai! Bai!

Julia đã sửa soạn xong và đang đợi khi hắn được dẫn vào phòng riêng. Nàng nôn nao lạ lùng. Mặt Tom rạng rỡ khi hắn nhìn thấy nàng, và khi Evie có việc ra khỏi phòng một lúc, y vòng tay ôm nàng và hôn môi nồng nhiệt.

Như thế này tôi cảm thấy sung sướng vô cùng - Hắn cười.

Chưa bao giờ hắn trẻ trung, tươi mát, ngây thơ và vui vẻ như vậy, và thật khó nghĩ được rằng chính hắn lại làm nàng đau khổ. Chưa bao giờ nàng lại nghĩ là hắn xảo trá đến vậy. Rõ ràng hắn chẳng để ý gì đến việc hắn không gặp nàng cả nửa tháng rồi.

Trời ơi! Giá như mình bảo được hắn là cắt xéo đi. Nhưng không, nàng nhìn hắn với nụ cười hờn hờ và đôi mắt yêu đương.

– Chúng mình đi đâu?

– Anh đã đặt bàn ăn ở nhà hàng Quang. Hôm nay họ đổi chương trình, có ảo thuật gia Mỹ nổi tiếng lắm.

Suốt bữa ăn nàng hót như khướu. Nàng kể cho hắn chuyện ở các buổi liên hoan khác nhau mà nàng đã tham dự, những công việc sân khấu nàng không sao dứt ra được và vì những vướng mắc như vậy mà hai người không gặp nhau.

Nàng bất bình khi thấy rằng y cho chuyện đó là việc hoàn toàn tự nhiên. Hắn vui mừng được gặp nàng, việc đó hiển nhiên rồi, hắn thích biết những gì nàng đã làm và những người mà nàng đã gặp nhưng cũng thật là rõ ràng hắn chẳng nhớ những gì nàng. Để xem hắn phản ứng thế nào, nàng kể với hắn rằng nàng được mời đưa vở kịch nàng đang diễn sang New York. Nàng kể cho hắn những điều kiện đã được bên mời đề xuất.

– Tuyệt quá! - hắn nói, mắt lấp lánh - Cơ hội bằng vàng. Mình không lỗ vốn đồng nào mà có thể trở thành giàu sụ.

– Có điều là tôi không muốn rời Luân Đôn.

– Tại sao lại không nhỉ? Anh nghĩ là mình phải chớp lấy chứ. Vở sẽ diễn hoài, mình thừa biết là phải kéo hết mùa Phục sinh, và nếu như mình muốn cửa cổ bọn Mỹ thì không còn cơ hội nào tốt hơn.

– Tôi thấy không có cách nào mà chuyển đi lại không kéo hết mùa hè. Và lại tôi không thích người lạ lắm. Tôi thích bạn bè thân hữu.

– Như thế là dại. Không có mình, bạn bè có sao đâu, họ vẫn sống khỏe, mà mình thì huy hoàng ở New York.

Tiếng cười tinh vi của nàng đầy sức thuyết phục bắt người nghe phải tin lời nàng nói là thật.

– Người ta có thể nghĩ rằng anh đang tìm cách gạt tôi ra.

– Dĩ nhiên là anh nhớ mình nhiều lắm. Nhưng chỉ có mấy tháng thôi. Nếu anh có cơ hội, anh chớp liền. Nhưng khi ăn uống no say rồi, người phục vụ

gọi cho họ chiếc tắc- xi, hấn cho địa chỉ nhà hấn, như đã đương nhiên hiểu là họ phải về đó. Trong tắc-xi, hấn vòng tay ôm lưng nàng, hôn nàng và một lúc sau, khi nằm trong vòng tay hấn, trên giường nhỏ vừa đủ một người nằm, nàng cảm thấy nỗi thống khổ nàng phải chịu đựng nửa tháng qua không phải là giá quá đắt phải trả cho sự bình an hạnh phúc đang tràn ngập lòng mình. Julia tiếp tục lui tới những nhà hàng sang trọng và các hộp đêm cùng với Tom. Nếu người đời muốn nghĩ hấn là người tình của nàng thì cứ để họ nghĩ; nàng đã đi quá giới hạn từ lâu rồi. Nhưng hơn một lần hấn có hẹn khi nàng muốn hấn đi với nàng tới nơi nào đó. Có tiếng đồn trong giới bạn bè quyền quý của nàng rằng, Tom rất giỏi trong việc giúp đỡ người quen tính thuế lợi tức.

Ông bà Dennoraat đã mời hấn về quê chơi buổi cuối tuần, và nơi đây hấn đã gặp một số yêu nhân, họ sung sướng được lợi dụng kiến thức chuyên môn của hấn.

Hấn bắt đầu được những người Julia không quen biết đón mời. Những người quen biết nói về hấn với nàng.

– Chị biết ông Tom Fennell không. Ông ấy giỏi lắm, phải không? Nghe nói ông ấy giúp ông bà Gillians tiết kiệm được mấy trăm bảng thuế lợi tức đấy.

– Julia không mấy vui. Chính mời nàng mà y được mời tham dự các cuộc vui hấn muốn. Bắt đầu có vẻ như về mặt này chẳng cần nàng, hấn cũng làm được.

Hấn lịch lãm, rất vui vẻ. Bây giờ hấn ăn mặc rất bảnh bao, với phong cách tươi mát , sạch sẽ, hấp dẫn, hấn lại có khả năng tiết kiệm cho đời. Julia biết khá rõ cái giới mà hấn muốn hội nhập và chắc chẳng bao lâu nữa, hấn sẽ có chỗ đứng trong đó. Nàng không đánh giá cao lắm đạo đức của những phụ nữ mà y sẽ gặp trong giới đó, và nàng có thể gọi tên hơn một phụ nhân có danh tước sẽ quá vui khi chớp được hấn. Julia có điều an ủi là những con người ấy

chẳng hơn gì lũ mèo mả gà đồng. Dolly đã nói rằng hấn chỉ lãnh lương bốn trăm bảng mỗi năm; chắc chắn là hấn không thể sống nổi trong môi trường ấy với số lương như vậy.

Julia đã có quyết định khước từ lời mời sang Mỹ trước khi nói chuyện ấy với Tom vở kịch trình diễn đang ăn khách. Nhưng một sự suy thoái không giải thích được thỉnh thoảng vẫn ảnh hưởng đến giới sân khấu khắp thành phố Luân Đôn, khiến cho mức thu nhập đột ngột giảm xuống Xem chừng rạp không thể kéo dài vở đang diễn tới sau lễ phục sinh. Đoàn có một vở kịch mới mà ai nấy đều đặt hết hy vọng. Vở có tên là Ngày nay, và ban giám đốc có ý định đem trình diễn vào đầu mùa thu. Vở có một vai rất hay cho Julia và một vai rất hợp cho Michael. Vở loại này có thể trình đi ăn khách cả năm một cách dễ dàng.

Michael không thích nàng dựng vở đó trong tháng năm, khi mùa hè đang tới, nhưng không có cách nào khác, và ông bắt đầu tìm kiếm thêm diễn viên.

Một buổi chiều, giữa lúc nghỉ đợi trong buổi trình diễn ban ngày. Evie đưa vào cho Julia một mảnh giấy. Nàng ngạc nhiên thấy nét chữ của Roger:

Má yêu quý.

Con xin giới thiệu với má cô Joan Denver mà con có dịp thừa chuyện với má. Cô ấy tha thiết muốn gia nhập nhà hát Sidons và rất mãn nguyện nếu như được một vai phụ, dù khiêm tốn đến đâu cũng được.

Con yêu của má.

ROGER Julia mỉm cười cái lối viết trang trọng của nó; nàng tức cười bởi vì nó đã đủ lớn để vận động việc làm cho các cô bạn gái. Rồi nàng chợt nhớ ra Joan Denver là ai Joan và Jill. Nó là con nhỏ đã dụ dỗ chàng Rogar khờ khạo. Nét mặt nàng trở nên hung bạo. Nhưng nàng tò mò muốn biết mặt nó.

– George có ở đây không - George là người gác cửa, Evie gạt đầu rồi mở cửa:

– George!

Anh này bước vào.

– Thiếu nữ đem thư này có ở đây không?

– Thưa cô có.

– Bảo cô ấy rằng tôi sẽ gặp cô ấy sau buổi biểu diễn.

Ở cảnh cuối cùng, nàng mặc chiếc áo xoa rê với tà áo dài lướt thướt; đây là chiếc áo dài đại sự làm tôn vinh vẻ đẹp của nàng tới cao độ. Mái tóc đen của nàng óng ánh những hạt kim cương. Hai cánh tay cũng đeo những hạt kim cương. Thực vậy, trông nàng thật uy nghi hùng hậu của vai nàng đóng. Nàng tiếp Joan Denver sau khi đóng xong màn cuối. Chỉ cần một nháy mắt, Julia có thể nhảy từ vai đang đóng, sang đời tư, nhưng bây giờ không phải cố gắng, nàng tiếp tục thủ vai phu nhân quyền quý, cao sang, bề vệ, khôn ngoan của vở kịch.

– Ta để cô đợi quá lâu. Ta nghĩ cứ tiếp cô khỏi cần thay áo.

Nụ cười nồng hậu của nàng là nụ cười của một vị vương hậu, vẻ đài rang của nàng bắt ta phải kính cẩn đứng xa. Bằng một cái liếc mắt, nàng đã nắm vững con người cô gái bước vào phòng. Cô còn trẻ, với bộ mặt nhẹ nhàng và chiếc mũi thấp, son phấn dày, tô điểm vụng.

“Cặp giò ngắn quá”, Julia nghĩ “Hạng xoàng, rất xoàng”.

Hiển nhiên là cô này mặt đồ đẹp nhất của mình và cũng qua cái liếc mắt ấy nàng biết những thứ đó mua ở đâu.

“Đại lộ Saftesbury. Hàng may sẵn”.

Cô gái lúc đó vô cùng lúng túng. Julia cho cô ngồi và đưa thuốc cho cô hút.

– Hộp quẹt kế bên đó.

– Nàng nhìn thấy tay cô ta run lên bần bật khi ráng bật một que. Que đầu gãy, cô đánh que ba lần mới xòe lửa.

“Giá như lúc này mà Roger nhìn thấy nó nhì! Phấn rỏ tiền, son rỏ tiền, sợ

đến mất khôn. Loại gái mua vui, Roger phải nghĩ là thế.”.

– Đi hát được lâu mau rồi, cô ...Xin lỗi tôi quên tên cô.

– Joan Denver - Cổ cô ta khô lại. Điều thuốc lá đang hút bị tắc, vụng về nơi tay. – Hai năm ạ.

– Cô bao nhiêu tuổi?

– Mười chín.

“Nói dối. Hai mươi hai không kém một ngày”.

– Cô biết con trai tôi chứ?

– Dạ!

– Cậu mới tốt nghiệp trường trung học Eton. Cậu đi Viên để học tiếng Đức. Tất nhiên cậu còn trẻ quá. Cha cậu và ta nghĩ là tốt hơn hết cậu nên sống ở nước ngoài ít tháng trước khi về trường học tại Đại học cambridge. Và cô đã đóng những vai nào? Thuốc lá của cô tắt rồi kìa. Lấy điếu khác nhé?

– Thưa, thôi. Đa tạ bà con thường đi lưu diễn. Nhưng con tìm mọi cách để được ở thành phố. - Sợ quá hóa liều, cô ta tuôn ra diễn từ rõ ràng là soạn sẵn

– Con ngưỡng mộ cô vô cùng. Thưa cô Lambert. Con vẫn nói cô là nữ diễn viên lớn nhất chốn kịch trường. Con học được ở cô nhiều hơn đã học được ở Viện Kịch Nghệ Hoàng Gia. Ước mơ to lớn nhà con là được nhận vào đoàn hát của cô, thưa cô Lambert, nếu cô có thấy cách nào cho con chút hy vọng. Con biết đó là cơ hội lớn lao nhất đối với một đứa con gái như con.

– Cô bỏ mũ ra ta coi.

Joan Denver lấy chiếc mũ nhỏ rẽ tiền từ trên đầu bỏ xuống, và bằng một động tác mạnh tay nỏ tung những lọn tóc kẹp xuống.

– Ô, cô có mái tóc đẹp quá. - Julia nói.

Vẫn với nụ cười pha vẻ vương giả, nhưng vô cùng ưu ái nụ cười mà một vương hậu trong buổi thiết triều ban bố cho thần dân, Julia nhìn cô. Nàng không nói. Nàng nhớ lại câu phương châm của bà Jane Taiboat:

Đừng ngưng, trừ khi thật cần, thì đã ngưng thì ngưng thật lâu. Nàng hầu như nghe cả nhịp đập của tim cô gái và cảm thấy người cô ta co dúm lại của cô trong bộ đồ may sẵn, từng thớ thịt đều như run lên bần bật.

– Cô nghĩ thế nào mà lại nhờ con ta viết thư giới thiệu cô với cô ta?

Lớp da dưới làn phấn dày đỏ bừng, Joan nuốt nước miếng trước khi trả lời.

– Con gặp cậu ở nhà một người bạn, con nói với cậu con ngưỡng mộ bà, và cậu nói cậu nghĩ bà có thể có việc cho con trong một vở tới.

– Ta đang nghĩ đến, các vai trong đầu.

– Con không nghĩ đến vai chính. Nếu được một vai phụ Con có ý nói là để có dịp theo dõi các buổi diễn tập thể học hỏi kỹ thuật của bà. Điều đó thì nó là một dạy dỗ, hẳn ai cũng đồng ý như thế.

“Con khờ này nó tính nịnh mình ... Làm như mình không biết. Tại sao tao lại phải dạy dỗ mày nhỉ?”.

– Cô nói thế là quá khiêm tốn. Ta thực ra chỉ là một kẻ tầm thường thôi.

Khán giả tốt lắm, rất tốt. Cô vừa đẹp, vừa trẻ. Tuổi trẻ vốn đẹp. Chính sách của chúng tôi là cho giới trẻ cơ hội. Vả lại chúng tôi cũng không phải diễn mãi, và chúng tôi thấy có nghĩa vụ với khán giả là phải đào tạo nam nữ diễn viên thay thế chúng tôi khi tới lúc.

Julia nói những lời này một cách giản dị như vậy, bằng cung giọng lên xuống nhịp nhàng nên Joan Denver nghe lòng ấm áp. Cô tưởng qua mặt được đàn chị và cầm chắc vai phụ. Tom Fennell bảo với cô rằng nếu chiều được Roger thì có triển vọng lắm.

– Không còn lâu lắm phải không, thưa cô Lambert?

– Cô nói với đôi mắt sáng ngời.

“Đúng quá rồi cô gái ơi. Tôi cá rằng tôi có thể hạ cô khi tôi bảy mươi tuổi”.

– Ta phải nghĩ lại đã. Ta chưa biết là có những vai phụ nào trong vở tới.

– Con nghe nói Avie Crichton được tuyển đóng vai nữ. Con nghĩ con có thể

đóng phụ cô ta.

Avicé Crichton. Julia không lộ một chút nào cái tên này có ý nghĩ gì tới nàng, dù chỉ bằng một cách chớp mắt.

– Chồng ta có nói đến cô ấy, nhưng chưa có gì gọi là quyết định cả. Ta không biết một chút nào về cô ấy. Cô ấy đóng khéo không?

– Con nghĩ là khéo. Con học cùng viện với cô ấy.

– Và đẹp như tranh, người ta nói với ta như vậy.

Đứng dậy để cho khán giả biết là hết màn thiết triều, Julia cởi bỏ vương quyền nàng đổi giọng nói và đột biến thành một nữ diễn viên vui vẻ, tự nhiên, sẵn sàng giúp đỡ bất kỳ ai cần đến.

– Nay, cháu, để tên và địa chỉ lại cho cô, nếu có việc cô phải báo cho cháu biết.

– Đừng quên con, cô Lambert nhé.

– Không, cô hứa không quên đâu.

Gặp cháu là cô vui rồi. Con người cháu dễ mến lắm. Cháu biết lỗi ra chứ? Tạm biệt cháu.

“Còn lâu nó mới đặt chân vào nôi cái rập này.”.

Julia nói một mình khi cô gái đã đi khỏi. “Con ranh con dụ dỗ con tao. Chú cừu non tội nghiệp. Nhục quá, nhục thật thứ đàn bà ấy thì đừng hòng”.

Nàng nhìn, bóng mình trong gương khi tuột bỏ lớp áo đẹp. Mắt nàng đánh lại, môi cong cóm cay chua.

Nàng nói với bóng.

– Nay tôi nói cho cô hay, cô gái già này:

sẽ có một kẻ không được đóng trong vở “ngày nay”, kẻ đó là con Avicé Crichton.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 21

Nhưng khoảng một tuần sau Michael nhắc tới cô ta.

– Mình này, có bao giờ mình nghe nói về cô gái tên là Avice Crichton chưa?

– Chưa bao giờ.

– Anh nghe nói cô ấy được lắm. Con nhà đài các và còn nhiều nữa ... Cha cô ấy ở trong quân đội. Anh không biết cô ấy đóng được vai Honor không?

– Nhờ đâu anh biết về cô ta?

– Qua cậu Tom. Cậu ấy biết cô này, cậu ta khen cô ấy giỏi. Cô ấy đang diễn trong một vở đêm chủ nhật.

Chủ nhật tới có trình diễn. Cậu ấy nghĩ ta nên đến xem tận mắt.

– Vâng, sao anh không đi coi thử”.

– Anh mắc đi đánh gôn. Em đi coi giùm anh có gì phiền không? Anh nghĩ vở diễn dở, nhưng em đủ khả năng thẩm định xem cô ấy có đúng giao vai dự liệu không. Tom sẽ đi theo em.

Tom Julia đập thùm thụp.

– Vâng, để em đi.

Nàng kêu điện thoại cho Tom và yêu cầu đến ăn nhẹ trước khi đến rạp. Hắn

đến sớm không ngờ.

– Tôi chậm trễ hay là anh đến sớm? – Nàng lên tiếng lúc bước ra khỏi phòng khách.

Nàng thấy hân nóng lòng chờ đợi. Hân nôn nao, hăm hở.

– Họ kéo màn đúng tám giờ - Hân nói – Anh không thích đến sau khi khai diễn.

Vẻ thắc thom của hân đã bào cho nàng hết những gì nàng muốn biết. Nàng khẽ khà nhâm nhi ly rượu nhẹ khai vị.

– Tên nữ diễn viên mình đến xem tối nay là gì nhỉ?

– Avice Crichton, anh nóng lòng muốn biết mình nghĩ gì về cô ta. Anh nghĩ cô ấy là một khám phá. Cô ta biết tối nay mình đến. Cô ấy nóng ruột hết sức. Nhưng anh bảo cô ấy là không cần vậy. Mình biết thế nào là đêm chủ nhật rồi; những buổi tập diễn lấy có hay đại khái vậy; anh nói mình hiểu biết lắm và rất khoan dung.

Suốt buổi liên tiếp hân ngó đồng hồ tay. Julia đóng vai một phụ nữ rành đời. Nàng nói chuyện này chuyện kia và để ý là hân lơ là không buồn nghe. Ngay khi có dịp, y lại trở lại chuyện Avice Crichton.

– Dĩ nhiên là tôi nói chuyện với cô ta về vai này. Nhưng tôi tin là vai Honor hợp với cô ta lắm. - Hân đã đọc vở Ngày nay, như y đã đọc tất cả những vở kịch của Julia, trước khi trình diễn.

– Cô ta hợp vai này. Anh cũng tin vậy.

Cô ấy phải phấn đấu và dĩ nhiên đây là cơ hội bằng vàng cho cô ta. Cô ấy ngưỡng mộ mình vô cùng và rất mong được đóng chung vở với mình.

Điều đó dễ hiểu. Có nghĩa là vở diễn cả năm và bầu gánh thi nhau thăm hỏi.

Tóc cô ta được lắm. Tóc sáng tương phản với mình.

– Với bột platimua và nước ôxy già thì thiếu gì mái tóc sáng trên bục diễn.

Nhưng của cô ta tự nhiên .

– Thế hả? Sáng nay tôi nhận được một bức thư dài của Roger. Ở Viên xem ra cậu thích thích lắm.

Sự chăm chú của Tom biến mất liền. Y lại nhìn đồng hồ. Khi cà phê đưa lên, nàng chê không uống nổi. Nàng bảo phải pha ly khác.

– Ô, Julia, mất công quá. Chúng ta muộn mất thôi.

Tôi nghĩ cũng chẳng sao, Julia chậm ít phút đầu, đâu có tai hại gì.

Giọng y khổ sở:

Anh hứa là chúng mình sẽ không đến muộn.

Ngay từ đầu, cô ấy đóng một cảnh hay lắm.

– Xin lỗi, nhưng không có cà phê tôi không đi nổi.

Trong khi đợi cà phê, nàng vẫn tiếp tục câu chuyện lưu loát ý nhị. Y chẳng buồn trả lời. – Y đưa mắt nhìn ra cửa. Nhưng khi cà phê pha rồi thì nàng cố tình nhâm nhi chọc giận. Đến khi lên xe, y giận tái người và im lặng nhìn thẳng phía trước, miệng phụng phịu. Julia hả hê với chính nàng, Họ đến rạp hai phút trước khi kéo màn và khi Julia xuất hiện, có tiếng vỗ tay hoan hô trong khối khán giả.

Julia xin lỗi những người mà nàng gây phiền nhiễu, lần lên ghế dành riêng cho nàng ở giữa hàng đầu. Nàng mỉm cười cúi đầu đáp lễ, tiếng vỗ tay hoan nghênh nàng đến vừa đúng lúc, nhưng đôi mắt nàng nhìn xuống, khiêm tốn, như không nhận rằng sự hoan hô này liên quan tới nàng.

Màn kéo lên và một lát sau, hai cô gái xuất hiện; một cô rất đẹp và trẻ cô kia già hơn và không có gì đặc sắc.

Một phút sau, Julia quay sang Tom khẽ thì thào.

– Cô nào là Avice Crichton, cô già hay cô trẻ?

– Cô trẻ .

– Ô, dĩ nhiên rồi, anh nói cô ấy đẹp mà, có đúng không?

Nàng liếc mắt nhìn khuôn mặt hắn. Hắn hết vẻ phụng phịu rồi; một nụ cười

tươi tắn nở trên môi. Rồi Julia chú ý nhìn lên sân khấu, Avice Crichton rất đẹp không ai phủ nhận được điều đó, với mái tóc vàng óng chuốt, mắt xanh trong, sống mũi thon và thẳng nhưng không phải loại Julia ưa thích.

“Nhật nhõ!” - Nàng tự nhủ - “Con hát”.

Nàng theo dõi việc trình diễn của cô ít phút. Nàng chăm chăm theo dõi, rồi nàng tựa lưng vào ghế thờ dài.

“Nó chẳng biết diễn xuất gì hết”. - Nàng phán quyết.

Khi màn buông. Tom hăm hở quay sang nàng. Hắn đã qua cơn tức giận rồi.

– Mình nghĩ thế nào về cô ấy?

– Cô ấy đẹp như tranh.

– Biết rồi. Nhưng diễn xuất kia. Mình có thấy là cô ấy diễn hay không?

– Có, khéo lắm.

– Anh muốn mình đích thân vòng ra nói với cô ấy điều ấy. lời khích lệ sẽ động viên tinh thần cô ấy rất nhiều.

– Tôi ấy à?

Hắn không nhận thức được điều hắn yêu cầu. Chưa bao giờ nghe nói rằng nàng, Julia Lambert, lại vào hậu trường khen một nữ diễn viên vai phụ.

– Anh có hứa là anh sẽ dẫn mình tới sau hồi hai.

Cố gắng đi, Julia. Việc này làm cô thích lắm.

“Thằng điên”, thằng điên khôn kiếp. Được rồi. Để tôi đi cho”.

– Dĩ nhiên nếu anh nghĩ là việc này có lợi cho cô ta thì tôi sẵn lòng làm.

Sau hồi hai, họ đi qua cửa ngách và Tom dẫn nàng vào phòng thay áo của Avice Crichton. Cô ta chung phòng với cô gái không đẹp cùng diễn cảnh đầu.

Tom đứng ra giới thiệu. Cô này đưa bàn tay thẳng đuột theo điệu bộ hơi kiêu cách.

– Hân hạnh được tiếp cô, cô Lambert. Cô thứ lỗi cho căn phòng hóa trang

này. Nhưng thiết tưởng chẳng cần làm đẹp nó, chỉ một đêm thôi.

Cô ta không có gì là khiếp sợ mà tỏ vẻ tự tin.

“Rắn như đinh sắt. Quyết tâm kiếm cơ hội lớn. Đóng vai tiểu thư con nhà đại tá với mình.”.

– Cô tốt quá nên hạ cố vào đây. Tôi sợ kịch chả ra kịch, nhưng mới bước chân vào nghề nhưng tôi thì được sao hay vậy. Tôi có ý ngần ngại khi họ mời diễn, nhưng tôi thích vai đó.

– Cô đóng hấp dẫn đấy chứ. – Julia nói.

– Cô khen quá lời. Tôi muốn được tập dượt thêm mấy lần nữa. Tôi đặc biệt muốn biểu diễn cho cô ấy thấy khả năng của tôi.

– Vâng, cô biết, tôi đã lẫn lộn trong nghề từ nhiều năm nay. Tôi luôn luôn nghĩ rằng, nếu người ta có tài người ta không thể không biểu lộ ra. Cô có nghĩ vậy không?

– Tôi hiểu cô muốn nói gì. Dĩ nhiên tôi muốn có nhiều kinh nghiệm hơn. Tôi biết điều đó, nhưng thật sự tôi chỉ muốn có được cơ hội. Tôi biết tôi không thể đóng kịch. Tôi chỉ cần được một vai mà tôi có thể biểu lộ hết tài năng. Cô ta chờ một chút như để Julia có dịp nói rằng nàng có trong vở mới của rạp nàng một vai rất phù hợp với cô ta, nhưng Julia tiếp tục tươi cười nhìn cô, Julia nửa vui nửa buồn khi thấy mình như vợ một ông mục sư được vợ ông điền chủ đối xử tử tế.

– Cô vào kịch nghệ lâu chưa? – Sau cùng nàng lên tiếng - Lạ thật! tôi chưa hề nghe tên cô.

– Thừa cô, tôi đóng kịch thời sự một thời gian, nhưng tôi cảm thấy như tôi đang phí phạm thời giờ. Tôi đi lưu diễn suốt mùa rồi. Tôi không muốn rời khỏi Luân Đôn nữa nếu tôi có cách nào đó.

Cái nghề sâu khầu này điên đảo lắm. – Julia nói:

– Ô, tôi biết. Hầu như vô vọng nếu người ta không có thể lực hay cái gì đó.

Tôi nghe nói cô sắp có vợ mới.

– Đúng.

Julia tiếp tục mỉm cười về sự ngọt ngào hầu như hết chịu nổi.

– Liệu có vai cho tôi trong vở ấy không. Tôi hết sức muốn đóng chung với cô. Tôi tiếc là ông Gosselyn tối nay không đến.

– Tôi sẽ nói với ông ấy về cô.

– Cô thực tâm nghĩ rằng tôi có cơ hội không?

Qua sự tự tin, qua lối ra dáng con nhà lành, cô cố giữ để gây ấn tượng với Julia, vẫn xuyên, suốt một sự van nài đầy lo âu. “Nếu như cô nói giùm một câu tới ông nhà thì đỡ lắm.”.

Julia nhìn cô ta, nghĩ ngợi.

– Thường tôi phải theo ý chồng tôi hơn là ông ấy chịu theo ý tôi:

– Nàng mỉm cười.

Khi họ ở phòng đi ra đề Avic Crichton có thể thay đồ diễn hồi ba, Julia bắt gặp ánh mắt dò hỏi Tom của cô ta, lúc họ cáo biệt nhau, nàng nhận ra, mặc dù không thấy hẳn có cử chỉ nào, ngoài việc nhẹ lắc đầu. Sự nhạy cảm đối với giây phút ấy vô cùng sắc bén và nàng diễn cuộc đối thoại câm ấy ra bằng lời.

– Sau đây mình đi ăn chẳng?

– Không, anh không đi được, anh phải đưa cô ấy về.

Julia trầm ngâm xem nốt cho xong hồi ba. Mà cũng phải thế vì vở kịch có nội dung nghiêm chỉnh. Khi diễn hết vở và tác giả, với nước da mai má, đã ngập ngừng nói mấy lời, Tom hỏi nàng muốn đi ăn ở đâu.

– Về nhà nói chuyện, - nàng nói, - nếu anh đối tôi cam đoan sẽ kiếm được ở bếp có gì đó cho anh ăn.

– Về Stanhope à?

– Vâng.

– Cũng được.

Nàng cảm thấy ta nhẹ nhõm, vì nàng không muốn đến nhà hắn. Ngồi trên xe, y yên lặng và nàng biết hắn bứt rứt muốn về với cô ta. Nàng đoán có người nào đó đãi tiệc mà Avice Crichton tham dự và hắn cũng muốn có mặt. Ngồi nhà tối tăm và vắng vẻ khi họ về đến nơi. Người làm đã đi ngủ. Julia đề nghị họ xuống tầng hầm và nhà kho.

– Anh không muốn ăn gì cả, còn mình cứ tự nhiên, - y nói - Anh chỉ muốn được một ly uýt – ki sô – da và đi ngủ. Ngày mai công việc ở sở rất nhiều.

– Cũng được. Anh đem lên phòng khách đi. Tôi lên bật đèn.

Khi hắn lên đến nơi nàng đang tô điểm lại nét mặt trước gương, và vẫn tiếp tục việc này cho tới khi y đã rót rượu ra ly và ngồi xuống ghế. Rồi nàng quay lại. Trông hắn rất trẻ, và quyến rũ vô cùng, trong bộ quần áo đẹp, ngồi đó trong chiếc ghế bành rộng lớn và tất cả cay đắng nàng đã phải chịu buổi tối hôm đó, tất cả sự ghen tuông giày vò của những ngày gần đây đột ngột lắng xuống bởi sự nồng nàn đam mê. Nàng ngồi trên tay ghế hắn đang ngồi và đưa tay mon man vuốt mái tóc hắn. Hắn quay đầu lại với một cử chỉ giận dữ.

– Đừng làm thế! - Hắn nói - Anh ghét bị làm bù đầu lắm.

Như một nhát dao đâm vào tim nàng. Chưa bao giờ hắn nói với nàng bằng một giọng điệu như vậy. Nhưng nàng khẽ cười thành tiếng, đứng dậy đi lấy ly uýt-ki hắn đã rót cho nàng, và ngồi xuống chiếc ghế đối diện. Cử chỉ hắn đã làm, những lời hắn đã nói là do bản năng, và bây giờ hắn mới cảm thấy hơi quá đà. Hắn tránh ánh mắt nàng và nét mặt hắn một lần nữa lại sa sầm xuống. Giây phút quyết định là đây. Hai người cùng yên lòng. Tim Julia đập nặng nề, nhưng sau cùng nàng phải lên tiếng.

– Tôi hỏi thật, - nàng cười hỏi, - anh ngủ với cô Avice Crithton chưa?

– Dĩ nhiên là chưa. - Hắn to tiếng.

– Sao lại không? Cô ta đẹp.

– Cô ta không phải loại gái ấy. Tôi kính trọng cô ta.

Julia không để lộ tình cảm riêng trên nét mặt. Điều bộ của nàng rất bình thường như thể đang bàn chuyện các đế quốc sụp đổ, các đức vua băng hà.

– Anh có biết ý kiến của tôi như thế nào không. Tôi có thể nói chắc là anh mê cô ấy như điên - Hấn vẫn tránh ánh mắt nàng - Thế anh có hứa hôn với cô ấy không?

– Không.

Bây giờ thì hấn nhìn nàng, nhưng đôi mắt gặp mắt Julia là đôi mắt oán hận.

– Thế anh đã yêu cầu cô ấy với anh chưa?

– Làm sao tôi dám. Một cái trác táng như tôi.

Y nói một cách thành khẩn khiến nàng phát kinh ngạc.

– Anh nói cái gì chứ?

–Ồ, quây làm chi vô ích. Làm sao tôi dám hỏi một cô con gái nhà lành làm vợ? Tôi là cái thá gì, một thằng con trai được gái bao. Cô biết rõ quá mà.

– Đừng lắm cảm. Vài cái món quà ấy có đáng gì mà cứ bận tâm.

– Lẽ ra tôi không được nhận. Tôi vẫn biết thế là bậy. Cứ thế từ từ mà lún, lún đến cổ rồi mới nhận ra. Tôi làm gì có tiền để sống cuộc sống mà cô đưa tôi vô; tôi tuyệt đối không thích chuyện ấy. Tôi đã phải xò tay cầm tiền của cô.

– Tại sao không? Dù sao tôi cũng là một người đàn bà rất giàu.

– Kệ xác cô với tiền của cô.

Hai tay nắm chắc chiếc ly, và đột nhiên giận dữ, hấn ném mạnh vào lò.

Chiếc ly vỡ tan tành.

– Anh khỏi cần đập vỡ một gia đình hạnh phúc.

Julia chua cay hài hước.

– Xin lỗi tôi không chủ ý làm chuyện này. Hấn ngả lưng vào ghế và quay

đầu đi - Tôi thấy nhục quá. Mất tự trọng thì xấu hổ thật.

Julia ngập ngừng. Nàng không biết nói gì.

– Thật là tự nhiên khi tôi giúp đỡ anh lúc anh hàn vi đối với tôi là - điều thích thú.

– Tôi biết về việc này, tài cô siêu lắm. Cô luôn luôn dụ dỗ tôi, là tôi thì ân cho cô, khi cô trả nợ cho tôi. Cô bày cho tôi cách làm thằng hèn mà khỏi thắc mắc.

– Tôi! không khỏi buồn khi biết anh nghĩ như vậy về việc này.

Nàng nói khá ngon lành nàng bắt đầu cảm thấy hơi bực.

– Cô chẳng có gì phải ân hận. Cô muốn tôi và cô mua tôi. Nếu tôi là cái loại dê tiện dê bị mua đứt như vậy thì đâu có mắc mớ gì đến cô.

– Anh nghĩ như vậy từ hồi nào?

– Ngay từ đầu.

– Không đúng.

Nàng biết rằng điều đánh thức lương tâm hần là tình yêu đã xâm chiếm hần khi gặp người con gái mà hần tin là trong sạch. Thằng khờ tội nghiệp? Liệu hần có biết rằng Avice Crichton sẽ sẵn sàng đi ngủ với một tên bầu phó, nếu như nhờ thế mà cổ nàng có vai đóng.

– Nếu anh yêu Avice Crichton tại sao anh không bảo tôi? Hần khổ sở nhìn nàng, nhưng không trả lời. - Có phải anh sợ vì thế mà cô ấy mất điểm, không còn hy vọng nhận vai trong vở mới không? Đến lúc này lẽ ra anh phải biết rõ tôi hơn, để hiểu rằng tôi không bao giờ để tình cảm can thiệp vào công việc. Hần không dám tin là hần nghe đúng.

– Nói như thế có nghĩa là thế nào?

– Tôi nghĩ cô ấy là một khám phá. Tôi sẽ nói với Michael rằng tôi nghĩ cô ấy đóng rất được.

– Ô, Julia, mình quân tử quá. Anh chưa hề gặp mặt một phụ nữ nào tuyệt

như vậy.

– Nếu như anh hỏi tôi thì tôi đã nói ra rồi.

Y thở ra nhẹ nhõm.

– Mình, anh rất thích mình.

– Tôi biết chứ, và tôi cũng rất thích anh. Đi đây đi đó với anh vui lắm, bao giờ anh cũng ăn mặc đẹp anh là người có lợi cho phụ nữ. Tôi thích ngủ với anh và tôi cố ý nghĩ là anh thích ngủ với tôi. Nhưng chúng ta phải nhìn thẳng vào vấn đề. Chưa bao giờ tôi yêu anh hơn cái lúc anh yêu tôi. Tôi biết tình ta không lâu dài. Sớm muộn gì thì anh cũng phải yêu và thế là hết. Và bây giờ thì ai yêu rồi, có đúng không?

– Đúng.

Nàng quyết tâm phải bắt hắn phải nói điều ấy ra, nhưng khi hắn đã nói ra rồi vết thương long thật ghê gớm. Mặc dầu vậy nàng vẫn mỉm cười tươi tắn.

– Chúng ta đã có những lúc vui vẻ với nhau, nhưng anh có nghĩ đã đến lúc chia tay nhau chưa?

Nàng nói một cách tự nhiên, gần như đùa giỡn nên không ai ngờ được là hết thương lòng nàng dường như vượt xa sức chung. Nàng chờ đợi câu trả lời với sự lo sợ muốn phát bệnh.

– Tôi buồn lắm, Julia ạ tôi phải tìm lại sự tự trọng.

Hắn nhìn nàng bằng đôi mắt bắn khoăn. – Mình không giận tôi chứ?

– Giận vì anh chuyển những yêu đương ong bướm của anh sang nàng Avice Crichton ư!, - Mắt nàng ánh lên nét cười nghịch ngợm - Trời ơi, làm gì có.

Vả lại những cái đó trong nghề kịch thiếu gì.

– Tôi rất mang ơn Julia về những mình đã làm cho tôi. Tôi sẽ không bao giờ quên.

– Ô, anh, đừng nói chuyện lắm cảm đó. Tôi chẳng làm được gì cho anh.-

Nàng đứng dậy. - Này, về đi anh, muộn rồi. Ngày mai công việc của anh ở

sở nặng nề, tôi cũng mệt lử rồi.

Đầu óc nhẹ hẫng. Nhưng hắn không sung sướng gì về sự thoát nạn này, hắn khó nghĩ vì giọng điệu của nàng, nghe thân mật đấy, nhưng đồng thời lại như cổ tình nhẹ nhàng châm biếm hắn cảm thấy hơi bị bỏ rơi. Hắn đến bên hôn nàng chúc ngủ ngon. Trong một thoáng, nàng ngáp ngừng, rồi với nụ cười thân thiện chìa má bên này, rồi má bên kia.

– Anh biết đường ra chứ? Nàng đưa tay lên miệng che cái ngáp dài. - Ồ, buồn ngủ quá.

Lúc hắn vừa đi ra, nàng tắt đèn và đến bên cửa sổ. Nàng chăm chú, nhìn qua bức màn treo. Nàng nghe tiếng đập cửa rước và nhìn theo hắn. Hắn ngó bên phải, ngó bên trái. Nàng đoán được liền là y tìm tắc xi. Không nhìn thấy xe nào, y bước theo hướng công viên.

Nàng biết đi gặp Avice Crichton đang dự tiệc để báo tin vui nàng ngả người xuống ghế. Nàng đã thủ vai rất đạt và bây giờ thì nàng thấy thấm thía. Nước mắt, những giọt nước mắt mà không ai được, nhìn thấy ròng rọc chảy xuống bờ má. Nàng khổ não khôn cùng. Sở dĩ nàng còn chịu được nỗi là do lòng cảm tức lạnh như băng, mà nàng cảm thấy anh chàng khờ dại lại có thể thích một nữ diễn viên phụ, thậm chí còn chưa biết trình diễn ra sao, hơn nàng. Thật là buồn cười. Con nhỏ không biết sử dụng hai bàn tay, nó lại không biết ngay cả cách đi qua lại trên sân khấu nữa.

“Nếu còn một chút ý thức hài hước thôi, mình phải cười phát điên lên”. - Nàng bật khóc. - Đây là chuyện cười vô giá mình chưa hề được nghe kể”. Nàng tự hỏi không biết rồi ra Tom sẽ làm thế nào.

Tiền nhà thì ngày đầu quý này phải trả. Nhiều thứ trong nhà là của nàng. Hắn không thích trở lại căn phòng ở khu Tavistock. Nàng nghĩ đến những người bạn nhờ nàng bán quen được. Họ thấy hắn được việc và hắn giữ việc liên lạc với họ. Nhưng hắn khó lòng có thể, đưa Avice đi đây đi đó. À là cô

nàng khó trị, có óc con buôn. Julia biết rõ như vậy, cô ta không cần bận tâm về hấn khi tiền của hấn không còn-để tiêu xài thoải mái mà Thăng khờ mê điệu giả bộ đức hạnh của cô ả. Biết cái loại này. Hiển nhiên là nó chỉ sử dụng Tom để có được vai đóng với đoàn Sidons một khi đã được rồi sẽ cho hấn rơi. Julia rùng mình khi ý này thoáng hiện trong óc. Nàng đã hứa với Tom là Avice sẽ có một vai trong vở.

Ngày nay bởi vì vai đó có trong màn nàng diễn, nhưng nàng không cho rằng lời ấy có trọng lượng. Michael luôn có đó để chặn lại.

– Thế rằng cô nàng sẽ có vai. - Nàng nói to, Nàng cười nham hiểm. Biết đâu đây, mình vốn là người đàn bà dễ tin những gì cũng có giới hạn cả”.

Lật ngược thế cờ của Tom và Avice Crichton cho hả dạ Julia vẫn ngồi trong bóng đêm, bóp trán suy nghĩ xem phải làm thế nào. Nhưng thỉnh thoảng lại bật khóc, vì từ đáy tiềm thức cuộn cuộn nổi lên những nhớ nhung đau đớn vô hạn.

Nhớ đến tấm thân mảnh mai, trẻ trung ép vào thân nàng, hơi ẩm da thịt trần trụi nhớ cảm giác đặc biệt của đôi môi, nụ cười vừa đang điểm vừa ngượng ngùng, và cái mùi tóc chàng.

“Nếu đừng khùng lên, đừng nói gì, có phải bây giờ mình đang nằm với hấn không. Chẳng qua chỉ là si mê nhất thời, Tỉnh ngộ rồi, hấn lại đói khát về với mình”.

Bây giờ thì gần chết vì mệt. Nàng đứng lên vào giường. Nàng uống một liều thuốc ngủ.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 22

Nhưng sáng hôm sau nàng tỉnh giấc lúc sáu giờ sáng, và lại nghĩ đến Tom liền. Nàng nhớ tất cả những gì nàng đã nói với y và những gì y đã nói với nàng.

Nàng mệt nhoài khổ sở. Điều an ủi duy nhất là nàng đã đón nhận sự đổ vỡ với vẻ tươi tỉnh bất cần, khiến y không thể đoán nổi là y đã làm nàng đau đớn tới mức nào.

Nàng qua một ngày xót xa, không có khả năng nghĩ tới chuyện gì khác, nàng giận mình không sao loại nổi Tom ra khỏi tâm trí nàng. Nếu như nàng kể lại được nỗi niềm với một người thân thì đỡ khổ biết mấy. Nàng muốn có ai an ủi nàng, có ai bảo với nàng rằng Tom không đáng cho nàng long, rằng y đã đối xử quá tệ với nàng. Thông thường nàng vẫn kể chuyện buồn phiền với Charles hay Dolly. Lẽ dĩ nhiên, Charles sẽ tận tình, an ủi nàng khi nàng cần, nhưng điều đó Sẽ giáng một đòn khủng khiếp cho ông, dù sao từ hai mươi năm nay ông cũng đã yêu nàng đến ngấn ngời, và thật là tàn nhẫn đi kể với ông rằng mình đã hiến dâng cho một gã trai quá tầm thường, điều mà ông vui vẻ đem mười năm cuộc đời đổi lấy. Nàng là thần tượng của ông,

nàng sẽ nhẫn tâm nếu như đập bể tan tành cái hình mẫu lý tưởng củ đời ông. Vào lúc này chắc chắn nàng sẽ được nâng đỡ biết rằng Charles Tamerly danh tiếng như thế, uyên bác như thế, lịch lãm như thế, trước sau vẫn một lòng yêu nàng khôn nguôi. Lẽ dĩ nhiên là Dolly sẽ hân hoan nếu đi nàng tâm sự. Gần đây hai người ít gặp nhau, nhưng Julia biết nàng chỉ cần gọi là Dolly sẽ chạy đến. Mặc dù đã đoán được sự thật này rồi, bà ta sẽ vẫn choáng váng và ghen hờn khi nàng nói thật ra, nhưng bà ta sẽ sung sướng là xong việc rồi và tha thứ hết. Thật là hả dạ cho cả hai người được mặc tình xé nhỏ Tom ra. Dĩ nhiên là rất không tiện để thú nhận rằng Tom đã cho rơi nàng còn Dolly thì rất đa nghi, bà sẽ chẳng bao giờ tin vào lời nói dối là nàng đã bỏ rơi y. Nàng muốn àu ọc khóc hết nước mắt với mọi người, và điều đó có vẻ vô lý nếu như tự nàng đoạn tuyệt như vậy còn là điểm son cho Dolly, dù bà có thương cảm đến đâu thì cũng là đòi hỏi quá đáng ở bản chất con người, khi muốn bà hết lòng buồn khổ chỉ Julia đã bị sỉ nhục. Dolly lúc nào cũng tôn thờ nàng. Nàng sẽ không để cho bà nhìn thấy sự yếu đuối của nàng.

“Xem ra chỉ còn có một người nàng có thể tìm đến, đó là Michael. - Nàng bật cười - Nhưng chắc cũng không xong”.

Nàng biết chính xác những lời ông ta sẽ nói.

“Cô em ơi, anh không phải là loại người để em đem thứ chuyện ấy đến kể. Tệ thật. Cô đặt tôi vào hoàn cảnh trớ trêu. Đồng ý là đầu óc tôi phóng khoáng, tôi có thể chỉ là anh kép hát, nhưng nói gì thì nói tôi vẫn là dân cốt cách, hừ, hừ thế này thì còn là cái thể thống gì”.

Mãi đến chiều Michael mới về đến nhà, và khi ông vào phòng nàng, nàng đang nghỉ. Ô, kể chuyện đi nghỉ cuối tuần và kết quả những trận thi đấu.

Ông chơi rất hay nên hào hứng kể lại chi tiết một số bàn gỡ đặc sắc.

– À này, cái cô gái em đi xem diễn đêm qua thế nào, có được không?

– Em nghĩ là được anh ạ. Cô ấy đẹp lắm. Thế nào anh cũng mê.

– Ô, em ơi, ở cái tuổi anh. Cô ấy diễn được không?

– Dĩ nhiên còn thiếu kinh nghiệm, nhưng cô ấy, em nghĩ có năng khiếu.

– Thôi được, để anh cho mời và chấm thử xem. Làm thế nào liên lạc được nhỉ?

– Cậu Tom có địa chỉ.

– Anh gọi điện thoại cho cậu ấy ngay.

Ông với ông nghe quay số của Tom. Tom có nhà.

Ông viết địa chỉ lên mảnh giấy.

Cuộc điện đàm tiếp tục.

Ồ anh bạn thân mến. Tôi rất tiếc khi nghe tin ấy.

Xui quá?

– Tin gì đấy anh, - Julia hỏi.

Ông ra dấu cho nàng im.

– Ô, được, tôi không muốn khó với anh đâu. Đừng lo. Tôi tin là chúng ta có thể thu xếp sao đó cho anh được vừa ý. – Ông đưa tay bịt ống nói và quay lại hỏi Julia:

Anh mời cậu ấy lại dùng bữa tối chủ nhật được không?

– Tùy anh.

– Julia hỏi, chủ nhật tới anh đến dùng bữa tối được không? Ô, tiếc quá!

Thôi, chào ông bạn.

Ông đặt ống nói xuống.

– Cậu ta có hẹn với gái. Thằng ranh này có bồ bịch gì với cô gái này không?

– Cậu ấy cam đoan với em là không. Hấn kính trọng cô. Cô ta là con gái của một vị đại tá.

– Ô, dân tiểu thư.

– Em không biết rồi còn gì tiếp theo nữa. – Nàng chua chat nói – Anh nói chuyện gì với y?

– Cậu ấy nói người ta bị giảm lương. Xui ghê. Cậu muốn trả nhà. – Anh bảo cậu ấy đừng ngại. Cậu ấy cứ việc ở, khỏi cần trả tiền mướn cho tới khi hoàn cảnh được cải thiện.

– Em không hiểu sao anh lại làm như thế. Dầu sao thì đây cũng là chuyện tiền nong.

– Đối với một thanh niên như thế kể cũng xui thật. Em biết cậu ấy cũng được việc cho nhà mình; nếu mình có thêm một người mình kêu cậu ta lúc nào chẳng được”, sẵn đó để đầu in với anh, khi anh cần. Một quý có hai mươi lăm bàng thôi.

– Anh là người cuối cùng mà anh có thể chờ đợi một sự quảng đại vô điều kiện như vậy.

– Ủ, em đừng sợ mất đảng này được đảng kia. Người xoa bóp đến câu chuyện kết thúc. Julia mừng là chẳng lâu nữa sẽ đến giờ tới rạp và sẽ tạm dẹp được nỗi khốn khổ của một ngày dài lê thê trong một khoảng thời gian; khi về đến nhà, nàng lại phải uống thuốc ngủ để được ít giờ quên lãng. Nàng có ý nghĩ rằng ít ngày cực điểm của cơn đau sẽ qua; điều quan trọng là sẽ vượt qua sao cho thật tốt đẹp bằng chính khả năng của mình. Nàng phải đề trí não khoay khoả. Lúc rời khỏi nhà để đến rạp, nàng dặn người quản gia điện thoại cho Charles Tamerl để hỏi xem hôm sau ông có đến dùng bữa trưa cùng nàng ở nhà hàng Ritz được không.

Charles cực kỳ khả ái trong bữa ăn. Mặt mày ông, điệu bộ ông thể hiện cái thế giới khác biệt mà ông sống, và nàng bỗng cảm thấy ghê tởm cái đám người mà vì Tom nàng phải lui tới năm vừa qua. Ông nói chuyện chính trị, nghệ thuật, sách báo, và sự an bình đến với tâm hồn nàng. Tom đã là một ám ảnh và lúc này nàng thấy cái ám ảnh ấy thật tai họa; nhưng nàng đào thoát được. Tinh thần nàng được nâng lên. Nàng không muốn đọc, nàng biết rằng dù nàng có về nhà thì cũng ngủ được, nên nàng yêu cầu Charles nếu được thì

đưa nàng xem Hành lang trưng bày hội họa quốc gia. Không còn gì sung sướng cho ông hơn, ông thích nói về tranh ảnh, và ông nói thành thạo. Họ trở lại những ngày xa xưa khi nàng gặt được thành công ban đầu ở Luân Đôn, và họ đã rải qua nhiều buổi chiều với nhau, đi dạo trong công viên hoặc lui tới trong các viện bảo tàng.

Ngày hôm sau nàng có xuất diễn ban ngày, và hôm sau nữa có bữa tiệc trưa, nên khi chia tay, họ hẹn cùng dùng bữa trưa vào ngày thứ sáu và sẽ cùng đến Viện bảo tàng Tale.

Ít hôm sau, Michael báo cho nàng biết ông đã tuyển dụng Avice Crichton.

– Cô ta có bộ mặt hợp với vai, điều đó không còn gì nữa, và cô ấy tương phản thuận lợi với em, Về tài diễn xuất của cô ta, anh dựa vào ý kiến của em bữa trước.

Sáng hôm sau, từ dưới hầm nhà điện thoại gọi lên báo cậu Fennell ở đầu dây nói. Nàng thấy như tim ngừng đập.

– Cho cậu ấy nói chuyện.

, - Julia, tôi muốn tin cho chị biết ông Michael tuyển dụng Avice rồi.

– Vâng, tôi biết.

– Ông ấy nói ông muốn cô ta là thể theo lời chị nói với ông về cô ta. Chị quân tử lắm.

Tim đập loạn xạ, Julia phải cố gắng làm chủ giọng nói.

– Ồ, anh đừng nói lắm lắm - Nàng vui vẻ đáp - Tôi đã nói với anh là được mà.

Tôi mừng là mọi sự ổn thỏa? Cô ta nhận vai theo lời tôi kể cho nghe.

Thường ra cô ấy không chịu nhận nếu chưa đọc kịch bản.

Cũng may là hấn không nhìn thấy bộ mặt Julia khi nàng nghe hấn nói câu ấy.

Nàng muốn trả lời ngọt xớt rằng vợ chồng nàng không có thói quen tuyển

lựa các vai phụ bằng lối cho phép họ đọc kịch bản, nhưng thay vào đó nàng dịu dàng nói:

– Vâng tôi nghĩ là cô ấy sẽ thích, anh có đồng ý không? Vai này hay lắm.

– Cô ấy đóng vai này cho xứng tài năng. Tôi tin rằng cô ấy gây được xúc động.

Julia thở dài.

– Thế thì tuyệt. Tôi có ý nói là cô sẽ nổi lắm.

Vâng tôi cũng nói với cô ấy như vậy. Xin hỏi chị khi nào thì tôi sẽ được gặp chị?

– Tôi sẽ gọi điện thoại cho anh, có được không? Mệt lắm, mấy ngày tới tôi còn bù đầu vì công việc.

– Chị đừng cho tôi rơi chỉ vì ...

Nàng bật cười hà hà, giọng cười khàn và trầm, vẫn làm khán giả thích thú.

– Đừng có khùng. Trời ơi, nước tắm đang chảy ào ào, tôi phải vào tắm. Tạm biệt, người tình.

Nàng để ống nghe xuống. Ôi, âm thanh của tiếng chàng? Nỗi đau hết chịu nổi. Ngồi xuống giường nàng vật vã trong cơn khắc khoải.

“Biết làm thế nào” Biết làm thế nào?”.

Nàng cứ tưởng là, chuyện đã qua rồi, và bây giờ câu chuyện trao đổi ngắn ngủi vớ vẩn cho nàng biết là nàng vẫn yêu hấn chẳng kém đi chút nào. Nàng mướn hấn. Nàng nhớ hấn từng phút suốt ngày. Nàng không sống được mà không có hấn.

“Sẽ chẳng bao giờ là thoáng qua được” – Nàng rên rỉ Một lần nữa sân khấu là nơi tệ nạn độc nhất cho nàng. Do một sự tình cờ trở trêu cảnh hay của vở kịch nàng đóng hôm đó cảnh mà nhờ đó vở kịch thành công là giờ chia ly của một cặp tình nhân. Thực ra họ phải xa nhau vì nghĩa vụ và Julia trong vở kịch hy sinh ái tình, hy sinh triển vọng hạnh phúc, hy sinh tất cả những gì

nàng ấp ủ cho một lý tưởng cao đẹp. Đây là một màn thu hút nàng ngay từ ban đầu. Nàng gây xúc động tuyệt vời Nhưng lúc này nàng gởi gắm vào đây tất cả sự khắc khoải riêng tư đây không còn là tấm lòng tan nát của nhân vật mà nàng diễn xuất nữa mà là nỗi lòng của chính mình. Trong cuộc sống thường, nàng đang phải ra sức bóp nghẹt sự đam mê mà nàng biết là rất lỗi bịch, một, cuộc tình bất xứng đối với một phụ nữ như nàng và nàng cố chịu đựng để đừng nghĩ ngợi nhiều đến gã trai khốn khổ đã làm nàng điều đứng cho. nàng, nhưng khi diễn màn này thì nàng tự buông thả. Nàng buông cương cho khắc khoải. Nàng tuyệt vọng vì sự mất mát của mình, và tình yêu nàng trút hết lên nhân vật nam đóng chung, là tình yêu mà nàng còn cảm thấy, thứ tình yêu nung nấu, say mê. Viễn tưởng một cuộc đời trống rỗng trước mặt người đàn bà trong kịch là viễn tưởng của một cuộc đời trống rỗng của chính mình. Điều an ủi là nàng cảm thấy chưa bao giờ mình thủ diễn cảm thấy tuyệt vời đến thế.

“Chúa ơi! Phải trả giá đau khổ khủng khiếp như thế mới có được một xuất biểu diễn như thế này”.

Chưa bao giờ nàng nhập vai đạt đến mức đó.

Một đêm, một hay hai tuần sau, khi nàng vào phòng riêng lúc vở kịch kết thúc, mệt nhoài với cơn xúc động vừa trình diễn, nhưng đắc thắng sau biết bao nhiêu lần khán giả mời gọi tái xuất nàng thấy Michael đang ngồi chờ.

– Sao thế? Mình lại ngồi à?

– Ừ.

– Nhưng hai ba bữa trước mình xem rồi mà.

– Ừ, tôi xem suốt vở liền bốn đêm nay.

Nàng bắt đầu thay y phục. Ông đứng dậy tiến lại bên nàng. Nàng liếc mắt và thấy nét mặt ông rầu rầu.

– Có chuyện gì đấy anh?

– Đó chính là điều tôi muốn biết.

Nàng giật mình. Thoáng nghĩ chắc lạ ông lại nghe ai nói gì về Tom đây.

– Con Evie đâu rồi, sao nó không có đây? – Nàng hỏi.

– Tôi bảo nó lánh đi. Tôi có chuyện phải nói riêng với mình. Chẳng hay gì cái việc mình diễn buông theo cảm xúc. Mình phải chịu nghe nói mới được. Một cảm giác ớn lạnh chạy dọc cột sống .

– Vâng, nhưng chuyện gì vậy?

– Tôi nghe nói là có chuyện lộn xộn à tôi nghĩ đích thân mình phải xem lại. Lúc đầu tôi nghĩ chỉ là chuyện rủi ro. Vì thế tôi chưa nói gì cho tới khi thật chắc đã. Em có chuyện gì bất ổn vậy Julia?

– Em ư?

– Ừ, tại sao em lại diễn dở đến thế?

– Em à?

Đó là điều bất ngờ nhất, nàng không nghĩ là ông lại nói một câu như thế.

Nàng sùng sộ nhìn ông, mắt rục lên:

Anh ngốc thế! Chưa bao giờ tôi đóng hay hơn.

– Vô lý. Đóng dở ẹc.

– Dĩ nhiên là nàng cảm thấy nhẹ nhàng vì ông chỉ nói đến việc thủ diễn thôi, nhưng điều ông nói ra thật tức cười, giận dữ như vậy mà nàng cũng phải bật cười.

– Anh nói như thằng khờ, anh chẳng biết anh đang nói gì cả. Tôi không biết đóng kịch thì ai mới biết. Những gì anh biết là do tôi dạy cho. Anh đóng được tầm tạm là nhờ tôi, mà bằng chứng phải tìm đâu xa. Anh có biết đêm nay khán giả vỗ tay mời tôi ra, hoan hô mấy lần không? Chưa bao giờ kịch hay đến thế.

– Tôi biết chứ. Khán giả ấy là một lũ lừa dân đen. Cô than, cô khóc, cô la, cô hét cô nằm lăn ra thì nhất định sẽ được nhiều đứa ngu xuẩn hò la hoan hô cô

hết mình. Thứ trò rẻ tiền, bốn đêm rồi cô chơi cái trò rẻ mạt đó, giả tạo từ đầu đến cuối.

– Giả tạo à? Nhưng tôi cảm thấy từng lời.

– Thậm chí chuyện của cô, tôi cần gì cái đó, cô không diễn, có thể thôi. Lối diễn của cô không ra gì. Cô đi quá trớn; cô cương quá độ; không được một lúc nào có sức thuyết phục. Dở như kịch con heo như tôi đã từng xem.

– Anh dám nói với tôi như thế à? Chính anh mới là con heo.

Với bàn tay xòe rộng, nàng thẳng cánh giáng vào mặt ông một cú nảy lửa. Ông mỉm cười.

– Mình cứ việc đánh tôi, mình cứ việc chửi rửa tôi, mình cứ việc la hét cho hả, nhưng sự thật vẫn là mình đóng dở quá. Tôi sẽ không khởi sự cho vở “ngày nay”, chừng nào mà mình diễn theo kiểu đó.

– Đi tìm một người nào đóng hay hơn tôi đi.

– Đừng có khùng, Julia, có thể tôi không phải là một diễn viên giỏi, tôi chẳng bao giờ nghĩ mình diễn giỏi, nhưng tôi biết phân biệt diễn giỏi hay dở. Và nói là không có cái gì ở Minh mà tôi không biết. Tôi sẽ cho đăng báo ngày thứ bảy và sau đó tôi muốn mình đi ngoại quốc nghỉ. Chúng ta sẽ dựng vở ngày mai vào mùa thu.

Lối nói bình tĩnh và quyết liệt của ông làm nàng dịu lại. Đúng vậy về diễn xuất của nàng không có gì mà ông không biết.

– Có đúng là em diễn dở không?

– Dở lắm, Nàng nghĩ lại. Nàng biết rõ những gì đã xảy ra.

Nàng đã xúc động tuôn trào cùng nàng. Nàng thấm cảm mà không diễn xuất.

Một lần nữa nàng cảm thấy ớn lạnh xương sống. Việc này nghiêm trọng.

Tốt lắm có được một trái tim tan nát, nhưng để nó ảnh hưởng đến diễn xuất của mình ư ... Không, không, không được. Đây là việc khác hẳn. Sự nghiệp diễn xuất của nàng quan trọng hơn bất kỳ một chuyện tình nào trên đời.

– Để em ráng xem sao – Ráng điều chỉnh chẳng ích lợi gì. Em mệt. Lỗi đó tại anh, lẽ ra anh phải bắt em đi nghỉ lâu rồi. Em cần được nghỉ ngơi.

– Công việc rạp hát thì sao?

– Nếu anh không cho thuê được rạp, anh sẽ cho hâm lại vài vở mà anh có thể đóng vai. Có vở Con tim là những chiếc kèn. Em không thích vai đóng trong đó.

Mọi người đều nói rằng mùa kịch này bội thu. Không có em trong số diễn viên anh dừng hòng khám khá anh chẳng kiếm nổi một xu.

Anh không cần chuyện này. Vấn đề quan trọng là sức khỏe của em.

– Thôi, đừng đóng vai đại lượng. - Nàng la lớn.

Tôi chịu không được. Bất ngờ nàng bật khóc như mưa bão.

– Em!

Ông vòng tay ôm nàng đặt nàng ngồi xuống ghế nệm dài và ngồi xuống bên cạnh. Nàng, bám níu ông như cầu cứu van xin.

– Anh tốt với em quá, anh Michael, em khinh ghét em. Em là, giống thú vật, em là con điếm, em là con chó đi hoang. Em thôi tha từ trong đến ngoài.

– Có thể là như thế, - ông mỉm cười, - nhưng sự thật em vẫn là một nữ diễn viên vô cùng vĩ đại.

– Em không hiểu tại sao anh còn đủ kiên nhẫn với em. Em đối xử với anh chẳng ra gì. Anh tuyệt vời quá và em đã hy sinh anh một cách tàn nhẫn.

– Nay em, đừng nói nhiều kéo sao này lại tiếc hận. Để khi khác anh sẽ nói chuyện này với em.

Sự hiền lành của anh làm nàng mũi lòng, nàng cay đắng tự trách mình bởi vì đã bao nhiêu năm nàng chán chồng.

– May mà em có được anh. Không có anh không biết em làm ăn ra sao?

Có bao giờ em không có anh đâu?

Ông ôm chặt lấy nàng, mặc dù còn khóc nức nàng bắt đầu cảm thấy dễ chịu.

– Em ân hận là ngay lúc này em vẫn đối xử tệ với anh.

– Thôi em!

– Thực tình anh có nghĩ em đóng dở không?

– Em ạ, Duse sách dép cho em không xong.

– Có thật anh nghĩ vậy không? Nắm tay em đi.

Anh xem Sarach Bernhardt đóng chưa?

– Chưa chưa bao giờ.

– Cô ta diễn xuất thần kỳ.

Họ ngồi cùng với nhau thêm một lúc nữa, yên lặng, Julia tâm trí bình an hơn.

Lòng nàng tràn ngập tình yêu thương cao quý đối với Michael.

– Anh vẫn là người đàn ông đẹp nhất nước Anh. – Sau cùng nàng thầm thì. – Không ai làm cho em nghĩ khác nổi.

Nàng cảm thấy ông thoát bụng lại và đưa cằm ra, nàng thấy động tác ấy dịu dàng, cảm động.

– Anh nói đúng. Em mệt mỏi. Em cảm thấy sa sút khôn khổ. Em thấy lòng trống trải. Chỉ còn một việc là đi xa.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 23

Sau khi đã quyết định như vậy, nàng thấy vui vẻ. Triển vọng tránh xa sự khốn khổ giày vò lập tức giúp nàng thấy cái tai họa ấy dễ chịu hơn. Thông báo được đăng tải; Michael tuyển chọn người để đào tạo người và bắt đầu tập dượt. Julia thấy vui khi được ngồi trên một chiếc ghế bành theo dõi nữ diễn viên được tuyển lựa được tập đóng vai nàng đã đóng trước nó mấy năm. Nàng vẫn giữ nguyên được cái khoái cảm đã có từ ngày đầu đến với sân khấu là được nằm trong rạp tối, dưới những tấm bạt, và chứng kiến những nhân vật lớn lên trong bàn tay các diễn viên. Nguyên chỉ ngồi trong rạp nàng đã thấy dễ chịu; không ở đâu nàng được sung sướng như vậy. Theo dõi những cuộc tập dượt nàng có thể thư giãn để đến đêm tới phiên trình diễn của nàng cảm thấy tươi mát. Nàng nhận thấy tất cả những gì Michael nói là đúng. Nàng tự kiểm chế mình. Đẩy lùi cơn xúc động riêng tư về phía sau và như vậy giữ được nhân vật dưới quyền kiểm soát, một lần nữa nàng lại đóng được với sự điều luyện nhuần nhuyễn. Vai của nàng không còn là phương tiện để nàng xả những tình cảm riêng và lại trở thành sự diễn đạt bản năng sáng tạo. Nàng có được niềm vui êm dịu là phục hồi được sự tự chủ

của mình. Điều đó cho nàng ý thức về quyền năng và giải thoát.

Nhưng sự cố gắng thành công của nàng làm nàng kiệt sức, và khi không ở trong rạp nàng cảm thấy mình thừa thãi và nản chí. Nàng mất đi cái sinh lực dồi dào. Một thứ tình cảm tự ti tràn ngập lòng nàng.

Nàng cảm nghĩ nàng hết thời rồi. Nàng thở dài khi nghĩ rằng không còn ai muốn nàng nữa Michael ý nàng nên đi Viên để được gần Roger; nàng cũng muốn vậy, nhưng lắc đầu.

– Em chỉ làm đảo lộn cách sống của nó thôi.

Nàng sợ là nó lại thấy nàng là thứ của nợ. Nó đang vui sống mình lại cản đường nó thôi. Nàng không chịu nổi cái ý nghĩ là nó sẽ thấy có hơn nhận phải gương gao dẫn nàng tới chỗ này chỗ kia và thỉnh thoảng lại phải ăn bữa trưa hay bữa tối với nàng. Tự nhiên hơn là cứ để nó vui với bạn bè cùng lứa tuổi thân quen của nó. Nàng quyết định về ở với mẹ nàng, bà Lambert - Bà de Lambert, như Michael vẫn thường cố tình gọi bằng cái danh - xưng quý phái đó.

Nhiều năm nay mẹ nàng đã sang sống với cô em gái của bà, bà Falloux, ở St Malo. Năm nào bà cũng sang Luân Đôn chơi với con gái ít ngày. Riêng năm nay bà không được khỏe nên không sang. Bà là một bà già trên bảy mươi tuổi và Julia biết rằng sẽ là niềm vui lớn cho bà khi con gái về thăm lâu. Ở Viên ai thêm đề ý đến một nữ diễn viên người Anh? Ở đó nàng sẽ chẳng là cái gì cả. Ở St Malo nàng sẽ là một nhân vật sáng giá, hai bà già sẽ hãnh diện giới thiệu nàng với bạn bè.

“Ma fille. La plus grande actrice d' Angleterre”.

Mấy bà già tội nghiệp, các cụ chẳng sống được bao lâu nữa và các cụ sống một cuộc sống buồn thảm, nhàm chán. Lẽ dĩ nhiên đối với nàng dù buồn chán nhưng đối với các cụ thì là niềm vui Julia có cảm nghĩ là trong thời gian theo đuổi sự nghiệp sáng chói và vinh hiển của mình nàng đã có phần,

xao nhãng bốn phận đối với mẹ. Bây giờ thì nàng có thể bù đắp lại nàng tỏ ra hết sức khả ái. Sự hiền hòa của Michael và cái cảm tưởng khôn nguôi là đã bao nhiêu năm hấn ở bất công đối với chồng là nàng đầy hối hận nàng cảm thấy là mình ích kỷ quá đáng và nàng muốn chuộc lại mọi lỗi lầm. Nàng hăm hở muốn tự hiến mình, vì trong tâm trạng ấy nàng viết thư cho mẹ là nàng sắp về.

Nàng thu xếp một cách tự nhiên nhất trên đời để không gặp Tom cho tới ngày cuối cùng ở Luân Đôn. Vợ nàng đóng chầm dứt từ đêm trước và nàng khởi hành đi St Malo vào buổi chiều tối. Tom đến từ biệt nàng vào khoảng sáu giờ.

Michael có ở đó, cả Dony, Charles Tamerley và một hay hai người nữa cho nên hai người không được một lúc nào gặp riêng. Đối với Julia chuyện trò tự nhiên với y không phải là chuyện khó. Nhìn thấy y không làm cho nàng khắc khoải như nàng sợ mà chỉ làm cho nàng đau lòng vô vị. Họ giữ bí mật nơi và giờ khởi hành của nàng, nghĩa là người phụ trách báo chí của rạp chỉ gọi điện thoại cho rất ít tòa báo, cho nên khi Julia và Michael đến ga chỉ có năm sáu phóng viên và ba nhiếp ảnh viên. Julia nói ít lời duyên dáng với họ, và Michael cũng nói thêm vài câu, rồi đại diện báo chí mời các phóng viên đứng sang một bên và vắn tắt nói về dự định của Julia. Trong lúc đó Julia và Michael đứng cho các nhiếp ảnh viên chụp họ tay quàng tay, trao nhau nụ hôn tạm biệt, và cuối cùng Julia, nhào người ra khỏi cửa sổ toa tàu đưa tay chó Michael đứng ở sân ga nắm.

– Nặng nợ với mấy người này, - nàng nói, - không sao thoát được họ.

Anh không hiểu sao mà họ biết được là em đi.

Một đám người tụ lại khi họ nhận ra là có việc gì đó đang xảy ra và kính cẩn đứng đằng xa. Đại diện đến bên Michael thưa rằng anh ta đã cho phóng viên biết đủ để viết một cột báo. Tàu phun khói rời ga.

Julia đã từ chối không đem Evie theo. Nàng có cảm tưởng để lấy lại dư sự bình thản lúc này nàng lại cần phải cắt đứt với đời sống cũ. Evie trong ngôi nhà Pháp ấy sẽ lạc lõng. Vì bà Falloux, dì Carlie của Julia, hồ còn con gái, lấy một người Pháp, bây giờ, bà cụ nói tiếng Pháp thạo hơn danh Anh. Bà đã góa chồng từ lâu và, người con trai duy nhất cũng đã chết trận. Bà sống trong một ngôi nhà cao và hẹp xây trên một ngọn đồi và khi từ con đường lát đá cuội bước qua ngưỡng cửa bạn sẽ tưởng như đi vào cảnh thanh bình của thời xưa, Nửa thế kỷ rồi không có gì thay đổi phòng khách_kê bộ sa-lông kiểu vua Liouls XV phủ áo ghế, vào ấy mỗi tháng chỉ được lột có một lần để phủ nhẹ lớp đệm lót lụa mềm.

Chân nền thủy tinh được phủ và mút-xơ lin để rồi nhặng khỏi làm dơ. Trước lò sưởi là một tấm bình phong chắn lửa than kết bằng lông công rất mỹ thuật và lồng kính:

Mặc dù căn Phòng không được sử dụng dì Carrie vẫn đích thực lau bụi mỗi ngày Phòng ăn, tường được lát gỗ và cũng có bộ ghế được bọc vải che bụi. Trong chiếc tủ kính kê bên có bộ đựng gia vị bằng bạc, bộ đồ cà-phê bằng bạc bộ đồ trà bằng bạc và chiếc khay bạc. Dì Carrle và mẹ của Julia, bà Lambert sống trong phòng có tên là phòng ban mai, một căn phòng dài và hẹp, kê đồ kiểu cung đình. Trên tường có treo những bức chân dung vớ bằng sơn dầu hình dì Carrie và ông chồng quá cố của dì, hình cha, mẹ của ông và hình người con chết trận về bằng mẫu như hồi còn nhỏ, tất cả đều lồng trong khuôn hình ô – van. Nơi đây các cụ ngồi kim chỉ vá may, nơi đây các cụ ngồi đọc báo chí. Tờ thập tự công giáo, tờ tạp chí hai thế giới và tờ nhật báo đại phương. Tối đến nơi đây các cụ chơi đô- mi – nô. Trừ tối thứ năm khi cha xứ và thiếu tá vệ binh, một sĩ quan hải quân hồi hưu đến ăn, các cụ thủy thủ mà các bà biết nơi ông ta, chẳng ngần ngại mà không bình phẩm khi một món nào đó nấu không đúng ý, ngay cả cha xứ, một thánh nhân cũng có

những cái thích và không thích của ông. Chẳng hạn, cha tét thích món cá sòng vùng Normand nhưng cha đòi cá phải chiên bằng bơ thượng hạng, thứ bơ mà giá rất đắt từ hồi chiến tranh. Cứ sáng thứ ăm, dì Carne lấy chia khóa hầm rượu và đích thân chọn một chai Claretl trong hầm Dì và bà chị, uống nốt chỗ còn dư cho đến cuối tuần.

Các bà đặc biệt chiều cố Julia, bắt nàng uống nước tisane, bắt nàng không được ngồi ở chỗ có thể có lỗi lù. Thực Vậy phần lớn thời gian của các bà là dành cho việc tránh gió máy. Các bà bắt nàng phải nằm trên ghế dài, và khuyên phải đắp chăn. Các bà lý sự về quần áo nàng bận chẳng hạn như đôi vớ lụa mà nàng mang mỏng quá có thể nàng thấu suốt và chuyện bên trong nàng mặc thứ gì. Dì Came lấy làm lạ khi biết là nàng chẳng mặc gì ngoài chiếc sơ-mi cũng không mặc cả quần đùi lót nữa. Bà Lambert nói.

– Thế thì nó mặc cái gì?

– Xi - líp - Julia đáp nhanh.

– Và xú - chiêng nữa chứ? Dì nghĩ vậy.

– Cần gì phải mặc thứ đó - Julia trả lời ngon ơ.

– Vậy thì dưới lớp áo khoác, cháu ở trần à?

– Còn sao nữa?

– Cest la folie. - Dì Carrie la lên.

– Cest vraiment pas raisonabl, ma fille!

Bà Lambert nói:

– Dì không phải là chính chuyên gì, Dì Carrie nói, -nhưng dì vẫn phải nói rằng như thế là thiếu đúng đắn. Julia trình cho các bà thấy y phục của nàng, và vào ngày thứ năm đầu tiên sau khi nàng tới, các bà bàn tính nàng nên mặc áo nào để dự tiệc. Dì Carrie và bà Lambert đụng độ với nhau về chuyện này. Bà Lambert nghĩ rằng bởi vì con gái bà có đem theo những chiếc áo dạ tiệc thì phải để cho nó mặc. Dì Carrie nghĩ việc ấy không cần.

– Hồi em còn sang thăm chị ở Jersey khi quý ông đến dự tiệc, em nhớ chị mặc bộ áo dự tiệc trà.

– Dĩ nhiên mặc áo uống trà là phải. – Các bà nhìn Julia đầy hy vọng.

Nàng lắc đầu.

– Con sẽ mặc chiếc áo choàng.

Dì Carrie mặc chiếc áo cổ cao bằng lụa đen dày, với một chuỗi hạt huyền, và bà Lambert cũng mặc một chiếc áo tương tự- với tấm khăn choàng vai thêu móc và chuỗi kim cuốn giả. Ông thiếu tá mặt người nhỏ con chắc nịch với bộ mặt hăng vết nhăn với mái tóc bàn chải và bộ ria mép đường bệ nhuộm màu đen lánh. Ông rất ga lăng, và mặc dầu đã ngoại thất tuần, dưới gầm bàn, trong bữa ăn vẫn giả bộ chạm lăm chân Julia. Lúc ra về ông còn lợi dụng cơ hội bẹo mũi Julia.

– “Lão già hồi xuân”.

Nàng lăm bằm một mình trong khi đoàn trang theo hai bà trở lại phòng khách.

Các bà chiều cô nàng, không phải nàng là kịch sĩ nổi danh mà vì nàng đau yếu cần phải nghỉ ngơi. Không lâu, Julia ngạc nhiên hết sức khi khám phá ra rằng danh tiếng của nàng không phải là điều kêu hãnh, mà là cái khổ cho các bà.

Thay vì muốn đem nàng ra khoe, các bà không để cho nàng đi cùng các bà thăm bạn bè. Dì Carrie đem từ Jersey đến cái thói quen uống trà điểm vào buổi chiều, và chưa khi nào bỏ cái thói quen đó. Một hôm, ít ngày sau khi Julia về, các bà mời một số phu nhân đến uống trà. Bà Lambert trong bữa trưa hôm đó nói với con gái:

– Con này, ở St. Malo chúng ta có một số bạn rất tốt, nhưng dĩ nhiên họ vẫn coi chúng ta như những người ngoại quốc, mặc dù mình đã sống ở đây gần ấy năm rồi, và chúng ta cũng không muốn có cái gì khác lạ. Dĩ nhiên là

chúng ta không muốn con nói dối điều gì cả, nhưng trừ khi con buộc lòng phải nói điều đó, thì Carrie con nghĩ rằng tốt hơn con đừng nói với ai rằng con là diễn viên.

Julia sững sốt nhưng ý thức hài hước của nàng lướt thắng, nàng muốn phá lên cười.

– Vâng, con sẽ không nói gì – Julia đáp, nàng tự cho phép mình mỉm cười.

– Dĩ nhiên chúng ta cũng biết nữ diễn viên người Anh không như người pháp, - Bà di độ lượng chống chế, - Chứ hầu như là đương nhiên, cô đào Pháp nào cũng có nhân tình.

– Quá lắm, quá lắm. – Julia nói.

Cuộc sống ở Luân Đôn của nàng, với tất cả những náo nức, những đắc thắng, những cực nhọc của nó hình như bắt đầu xa vời. Chẳng bao lâu, nàng thấy mình nghĩ đến Tom với một tâm trạng thanh thản. Nàng nhận thấy rằng lòng tự ái của nàng bị thương nhiều hơn là trái tim nàng. Ngày lại ngày đều đều qua đi, về sau chỉ còn một điều duy nhất nhắc nhở nàng tới Luân Đôn là ngày thứ hai nhận được những tờ báo chủ nhật. Nàng nhận được cả sấp dày và để cả ngày để đọc.

Thế rồi nàng sống với tâm trạng ít nhiều nôn nóng. Nàng rảo bước dọc đến nước và nhìn ra những hòn đảo rải rác trên vịnh. Vòm trời mây xám xui nàng nhớ vòm trời xám bên Anh. Nhưng vào sáng thứ ba nàng lại chìm vào tĩnh mịch của đời sống tỉnh lẻ. Nàng đọc nhiều tiểu thuyết tiếng Anh, tiếng Pháp là nàng mua ở một hiệu sách nhỏ địa phương, đọc lại thơ Verlaine mà nàng vốn ưa thích. Trong thơ ông có nỗi buồn nhẹ nhàng xem ra phù hợp với miền đất Breton màu xám; những ngôi nhà cổ đá sẫm trang nghiêm và sự vắng lặng của những con đường lên xuống dốc khúc khuỷu. Những tập toán bình an của hai bà lịch trình sinh hoạt không thay đổi và câu chuyện nhỏ to dịu dàng của các bà gợi lòng xót thương trong nàng. Từ bao nhiêu

năm nay chẳng có gì xảy ra đến cho họ, và bây giờ cũng chẳng có gì xảy ra cho tới ngày họ chết và cuộc đời họ cũng chẳng có ý nghĩa gì quan trọng. Điều lạ lùng là họ mãi nguyện. Họ chẳng biết đến ác ý chẳng biết ghen tuông. Họ đã tự tách rời khỏi những hôn nhân thể thường tình, điều mà Julia cũng cảm thấy ở bên trong mình khi đứng trong ánh sáng chói lòa, cúi đầu đáp lại tiếng hoan hô của khối khán giả quá nhiệt tình. Có nhiều khi nàng nghĩ sự cách biệt là quý nhất mà nàng có. Nơi nàng, điều đó do kiêu căng phát sinh; nơi các bà lại do đức khiêm tốn. Trong cả hai trường hợp, nó đem lại một điều quý báu là sự tự do cho trí tuệ, những nơi các bà, nó được bảo đảm hơn.

Mỗi tuần Mihael viết cho nàng một lần, những bức thư ngắn gọn thư có tính công việc trong đó ông nói về tiền thu nhập ở rạp Sido và những chuẩn bị cho vở tới, nhưng Charles Tamelley viết cho nàng mỗi ngày. Ông kể cho nàng nghe về chuyện bên lề thành phố, ông kể theo lối duyên dáng, trau chuốt của ông về những bức tranh tranh ông xem, những cuốn sách ông đọc. Ý ông hàm súc nhẹ nhàng và uyên bác khéo léo. Ông triết lý mà không nặng nề. Ông nói với nàng là ông tôn sùng nàng. Đó là những bức thư tình hay nhất nàng nhận từ trước đến nay và để cho hậu thế, nàng quyết định lưu giữ. Một ngày ba người nào đó sẽ xuất bản và người ta sẽ đến hành lang trưng bày hội họa quốc gia ngắm bức chân dung nàng, bức mà Mc Evoy đã vẽ và thở dài khi họ nghĩ đến câu chuyện tình buồn và lãng mạn mà nàng là nhân vật chính.

Chales đã vô cùng quý giá đối với nàng trong hai tuần đầu nàng lâm nạn tình ái, nàng không biết chịu đựng ra sao nếu không có ông. Gọi một danh, có ông liền. Câu chuyện của ông đưa nàng vào một thế giới khác làm dịu thân kinh nàng. Tâm hồn nàng bị lâm bần, và nàng đã tắm gội trong sự sáng suốt của tinh thần ông.

Theo ông lang thang đi dọc cái hành lang ngắm tranh giúp nàng thanh thoi biết ơn ông là hợp lý. Nàng nghĩ đến những năm dài ông yêu nàng. Cho đến nay ông đã yêu nàng có hơn hai mươi năm. Nàng đã chẳng đối tốt với ông bao nhiêu chiếm đoạt đến nàng ông sẽ hạnh phúc vô cùng và việc ấy cũng chẳng gây tổn thương gì cho nàng. Nàng tự hỏi không hiểu tại sao nàng lại cự tuyệt ông lâu đến thế. Bởi vì có thể là ông quá chung tình, bởi vì sự tha thiết của ông quá khiêm tốn, có lẽ chỉ vì nàng muốn giữ lại trong trí ông cái lý tưởng mà ông đã có vì nàng. Thực sự là ngu dại và nàng đã ích kỷ. Nàng chợt thấy hân hoan nghĩ rằng sau cùng nàng có thể đền đáp tất cả sự tử tế, sự kiên nhẫn và sự vị tha của ông. Nàng chưa mất cái ý niệm về sự mất xứng mà sự hiền hòa và sự cao cả của Michael đã gọi lên trong lòng nàng, và nàng vẫn còn hối hận bởi vì nàng đã mất bình tĩnh với chồng. Sự mong muốn tự hy sinh mà nàng đã có từ khi nàng rời khỏi nước Anh còn cháy hừng hực trong lòng nàng. Nàng nghĩ Charles là một đối tượng đáng để phục vụ. Nàng khẽ cười, hiền hậu và thương cảm khi nghĩ đến sự ngỡ ngàng của ông khi ông nghĩ ra ý định của nàng; mất một lúc ông không tin là điều đó là thật, rồi sung sướng thay, mê mẩn thay! Tình yêu mà ông đáp đập ngăn chặn trong bấy nhiêu năm vỡ ra lênh láng như cơn thác lũ trong trận lụt tràn ngập nàng. Tim nàng căn phòng lên với ý nghĩ về lòng biết ơn vô hạn của ông. Nhưng ông chưa dám tin hẳn về vận may của mình, và sau khi đã xong xuôi, nàng nằm trong vòng ôm của ông, nép vào ông thì thảo khe khẽ.

– Bỏ công đợi chờ anh nhỉ?

– Như nàng Helen, bằng nộ hôn, em biến anh thành bất tử.

Thật là tuyệt vời khi đủ khả năng làm cho một sinh linh sung sướng đến thế.

“mình sẽ viết thư cho ông ta trước khi rời stalin. Malo”, nàng quyết định.

Hết xuân sang hạ, cuối tháng bảy là lúc Julia phải đi Paris để may sắp quần áo. Michael muốn khai trương vở mới vào đầu tháng chín, và những buổi tập

đượt khỏi sự vào tháng tám. Nàng đem theo vở kịch về St. Malo, định học vai của mình, nhưng trong hoàn cảnh đó không sao học được. nàng có dư thời giờ rảnh rỗi, nhưng trong thị trấn nhỏ màu xám, khắc khổ nhưng ấm cúng này, với hai bà già lúc này cũng ở kề bên, chỉ chú ý tới việc họ đạo và việc nhà, dù kịch bản có hay đến đâu, nàng cũng không ham nổi.

– Đến lúc nàng phải trở về rồi, - nàng nói, - sẽ rất điên rồ nếu mình thực sự đi đến kết luận rằng sân khấu chẳng đáng gì với sự quan tâm của mọi người. Nàng từ giã là mẹ và dì Carrie. Các bà hết sức tử tế với nàng, nhưng nàng không nghi ngờ chút nào là các bà không buồn khi sự ra đi của nàng cho phép các bà trở lại cuộc sống mà nàng đã làm gián đoạn. Các bà có phần cảm thấy nhẹ mình đôi chút khi biết rằng không còn mối nguy khác người, đó là sự nguy hiểm dễ mắc phải khi chứa chấp một nữ diễn viên, dù đó có thể gây ra việc dèm pha bất lợi trong giới lão bà ở St. Malo.

Nàng đến Paris vào buổi chiều, và khi được dẫn vào phòng lớn dành cho nàng ở khách sạn Ritz, nàng thở dài mãn nguyện. Thật là dịp long trọng được trở lại với cuộc đời xa hoa. Ba bốn người gửi tặng hoa nàng. Nàng tắm và thay đồ, Charles Develill, chuyên may quần áo cho nàng, một người bạn lâu năm, ghé vào nàng đi ăn ở khu rừng Boulogne.

– Tôi đã có một kỳ nghỉ tuyệt vời, - Nàng nói ,với ông khách. – Dĩ nhiên là hai bà già vui lắm khi tôi về nghỉ, nhưng tôi sợ ở thêm một ngày nữa thôi sẽ chán.

Ngồi xe chạy trên đường Champs Elysées vào chiều tối đẹp trời hôm ấy, nàng cảm thấy phấn khởi. Lại được gửi mùi xăng thích thú. Những chiếc xe nhà, xe tắc xi, những tiếng còi xe, những hang cây dẻ, những ngọn đèn đường, đám đông ngồi trên vỉa hè và đám đông ngồi bên ngoài quán cà phê; tất cả đều làm nức lòng. Và họ đến nhà hàng Chateau de Madrid vừa vui, vừa lịch sự, vừa đắt tiền. Thật là mãn nguyện được nhìn lại các bà các cô ăn

mặc đúng cách, điểm trang đúng độ, và các ông các cậu da bất nắng, áo quần bảnh bao.

– Tôi thấy như mình là một nữ hoàng đi đày mới về.

Julia trải qua nhiều ngày vui, lựa các mẫu và thử áo. Nàng tận hưởng từng giờ của những ngày ấy.

Nhưng nàng là một phụ nữ bản lĩnh, và khi đã quyết định điều gì thì bám riết; trước khi về Luân đôn nàng viết thư cho Charles. Ông có việc đi Goodwood và Cowes và ở lại Luân Đôn có hai mươi bốn giờ trên đường đi Salzburg.

Charles thân mến,

Sung sướng biết bao em sắp gặp lại anh rồi. Tất nhiên em dành ngày thứ tư rảnh rỗi cho anh. Chúng mình cùng đi ăn nhé và liệu anh còn yêu em không? Julia của anh.

Trong lúc dán bao thư nàng lầm bầm; Bis dat, qui citodat. Đó là câu tục ngữ Latinh mà Michael ưa đọc khi bị lạc quyền, và ông cho gửi ngay đúng nửa số tiền người ta xin ông.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 24

Sáng thứ tư Julia cho xoa nắn lại mặt và uốn lại mái tóc. Nàng chưa thể quyết định là sẽ mặc chiếc áo nào vào buổi tối khi đi ăn, chiếc áo hoa vải mỏng rất đẹp và rất xuân với cảnh hoa bướm phồng theo họa phẩm Sang xuân của Bolticelli, hay chiếc áo vải sa tanh trắng cắt thật khéo để làm nổi bật đường nét cơ thể trẻ trung và thanh tú, màu trắng nguyên trinh, nhưng trong lúc tắm nàng quyết định chọn chiếc áo sa-tanh trắng, màu đỏ ám chỉ một cách tinh tế sự hy sinh mà nàng lựa chọn mang bản chất một lễ chuộc lại sự bội bạc quá lâu đối với Charles. Nàng không đeo trang sức quý mà chỉ có một chuỗi ngọc và một chiếc vòng kim cương; bên cạnh chiếc nhẫn cưới chỉ có chiếc nhẫn gắn viên kim cương cắt vuông. Nàng muốn thoa một lớp phấn nâu lên người để ra dáng gái-ngoài-trời rất thích hợp với da thịt nàng nhưng suy nghĩ về việc làm trước mắt, nàng lại dằn lại. Nàng không thể có màu cháy nắng đều như nam diễn viên bôi đen khắp người để đóng vai Othello. Là một người đàn bà đúng giờ, khi nàng xuống thang cũng là lúc cửa trước mở để đón Charles. Nàng chào đón ông với cái nhìn gởi gắm sự hiền dịu, duyên dáng lắng lơ và sự thân thiết. Lúc này Charles để mái tóc

thừa điểm sương khá dài, và với thời gian những nét trí thức và thanh lịch đã có phần giảm xức; ông hơi gù và quần áo trong như nàng được ủi lại.

“Chúng ta sống trong một thế giới lạ lùng”, Julia nghĩ, “diễn viên thì làm hết mình để ra vẻ dân phong lưu cốt cách và những người cốt cách phong lưu cố gắng cho ra vẻ diễn viên”.

Không phải nghi ngờ gì là nàng gây được ấn tượng đối với ông. Ông đã mở màn một, cách thuận lợi:

– Sao đêm nay trong em đẹp thế?

– Vì em mong được đi ăn với anh.

Với đôi mắt đẹp, truyền cảm nàng nhìn sâu vào mắt ông. Nàng hé cặp môi theo cách mà nàng thấy là khiêu gợi trong những bức chân dung Hamilton phu nhân của họa sư Romney.

Họ ăn ở nhà hàng Savoy. Người bồi chánh dành cho họ một bàn ở ngay giữa phòng để ai cũng nhìn rõ. Mặc dù lúc này mọi người kéo nhau đi nghỉ hè hết, phòng ăn thịt nướng này vẫn đông khách. Julia cúi đầu và mỉm cười với những người quen mà nàng nhìn thấy Charles có nhiều chuyện kể với nàng; nàng lắng nghe chăm chú để lấy lòng ông.

Đi với anh thì không còn gì thú vị hơn? – nàng nói với ông Họ đến muộn, ăn uống ngon lành, và vào lúc mà Charles uống cạn ly rượu người ta kéo vào ăn khuya.

– Trời, vẫn hát rồi hay sao? - Ông hỏi, đưa mắt ngó đồng hồ. - Ngồi với em sao thời gian qua nhanh đến thế?. Em có nghĩ nhà hàng muốn chúng ta về cho rồi hay không?

– Em chưa cảm thấy muốn đi ngủ chút nào cả.!

– Anh đoán là Michael đang trên đường về nhà phải không?

– Em cũng đoán vậy.

– Tại sao em lại không theo anh về, ta nói chuyện tiếp.

Đó là câu nói mà nàng cho là ông gọi chuyện nọ kia.

– Thế còn gì bằng nữa. - Nàng trả lời, cố tình để vào giọng nói vẻ hơi bền lên mà nàng cảm thấy đang làm hồng đôi má.

Hai người lên xe riêng của ông chạy về đường Hill Street. Ông dẫn nàng vào thư phòng. Phòng này ở tầng dưới trông ra mảnh vườn nhỏ. Những cánh cửa sổ xiên mở rộng. Họ ngồi chung trên ghế nệm dài.

– “Tắt đèn đi mời đêm khuya tràn vào phòng”. - Nàng trích đọc kịch thơ Người lái buôn thành Venice - “Một đêm thôi khi gió nhẹ hôn cây”.

Charles tắt hết đèn chỉ trừ một ngọn đèn mờ. Và khi ông trở lại ngồi bên nàng nàng nép mình vào ông, Ông vòng tay ôm eo nàng còn nàng ngả đầu lên vai ông.

– Đa đây là thiên thai – Mấy tháng nay anh nhớ em quá.

– Thế anh có làm bậy không?

– Có, anh mua một bức hoạ của Ingres và phải trả số tiền lớn quá. Anh phải mời em xem trước khi em về.

– Đừng quên nhé. Anh để ở đâu.?

Nàng đã bắn khoản từ lúc vào nhà là việc quyền rũ nên diễn ra ở đâu, trong thư phòng, hay ở lầu trên.

Trong phòng anh ngủ, - ông đáp.

“Ở trên đó ấm cúng hơn nhiều” - nàng thoáng nghĩ.

Nàng cười thầm khi nghĩ đến việc ông già Charles tội nghiệp bày ra cái mảnh nhỏ đơn giản như thế để lôi nàng vào phòng ông ngủ. Mấy thằng đàn ông dễ lừa thật! Nhất, đó là vấn đề của họ. Tim nàng bỗng nhói lên khi nàng chợt nghĩ tới Tom. Thằng Tom chết tiệt. Charles thật là hiền và nàng quyết định sau cùng phải thưởng ông về sự chung tình lâu dài của ông.

– Anh là người bạn tuyệt vời của em, anh Charles ạ - Nàng nói bằng giọng trầm trầm khàn khàn của nàng. Nàng quay đi một chút để mặt nàng thật sát

mặt ông, môi nàng một lần nữa lại hé mở giống Hamilton phu nhân. “Em nghĩ em đã đối xử tệ với anh đấy”.

Trông nàng nhường bộ, một cách ngon lành, một trái đào mong chờ hái; việc ông hôn nàng là chuyện khó tránh. Rồi nàng lại đan những ngón tay trên đôi cánh tay mềm mại trắng ngần ôm lấy cổ ông. Nhưng ông chỉ mỉm cười. -

Em đừng nói thế. Lúc nào em cũng thánh thiện. “Anh ấy sợ, tội nghiệp chú cừu”.

– Em chưa thấy ai yêu em tha thiết như anh.

Ông khẽ siết nàng.

– Anh vẫn yêu. Em biết mà. Anh không có một người phụ nữ nào ngoài em trên cõi đời này.

Tuy nhiên bởi vì ông không nhận đôi môi mời dâng, nàng nhẹ quay đi. Nàng dăm chiêu nhìn lò sưởi điện. đáng tiếc là không cháy. Màn này đời phải có ánh lửa.

– Nếu lần này mà chúng ta bỏ lỡ cơ hội thì sự thể sẽ khác hẳn. Hai-lô.”.

Nàng cũng chưa hiểu hẳn “hai-hô” nghĩa. là gì nhưng trong giới kịch nghệ Anh người ta dùng từ hai- lô nhiều lần trên bục diễn, và từ này được hô lên kèm với tiếng thở dài nghe náo ruột.

Nước Anh có thể mất đi nữ diễn viên lớn nhất của mình. Ta bây giờ mới biết ta ích kỷ dễ sợ khi đề ra chuyện này.

Thành công không phải là tất cả. Ta đôi khi tự hỏi hoặc giả để thỏa mãn tham vọng nhỏ nhoi của mình, ta đã chẳng để mất cái lớn lao nhất trên đời. Cuối cùng chỉ có tình yêu là quan trọng. Và lúc này nàng lại nhìn ông bằng đôi mắt đẹp hơn bao giờ hết với sự triu mến đến tận tận lòng.

– Anh có biết không, lúc này em nghĩ, nếu em có lại thời gian đã qua, Em sẽ nói:

đem em đi.

Nàng thả bàn tay xuống để cầm bàn tay ông. Ông dịu dàng nắm bàn tay ấy.

– Ôi! Em ơi!.

– Em thường nghĩ đến ngôi biệt thự trong mơ của chúng mình. Những gốc ôliu, những bụi trúc đào và vùng biển xanh. An bình. Đôi khi em ghê sợ cái buồn nản tằm thường của đời em. Điều mà anh hiển dăng đẹp tuyệt trần. Bây giờ thì muộn quá rồi, em biết vậy; hồi đó em không biết em quan tâm tới anh đến mức nào, em không ngờ và với năm tháng trôi qua càng ngày anh càng có ý nghĩa cho đời em.

– Thật là thần tiên khi nghe em nói! Nó đền bù lại rất nhiều.

– Em sẽ làm bất kỳ điều gì cho anh Charles. Em đã ích kỷ. Em đã hại đời anh. Em không biết những điều em làm.

Giọng nàng trầm trầm run run. Nàng ngả đầu ra phía sau để lộ cái cổ trắng ngần. Chiếc cổ áo trũng thấp cho thấy một phần đôi gò vú nhỏ và rắn chắc, với đôi bàn tay, nàng đẩy chúng nhô ra một chút.

– Em không được nói thế, em không được nghĩ thế. - Ông nhẹ nhàng đáp. - Em khi nào cũng hoàn hảo. Anh không muốn em khác.Ồ, em ơi, cuộc đời ngắn ngủi, tình yêu phù du. Bi kịch của cuộc đời là đôi khi chúng ta không được cái mà chúng ta mong muốn. Bây giờ nhắc lại quãng thời gian dài mà chúng ta quen nhau anh biết là em khôn ngoan hơn anh.

– Lát chi mà đầy đoạ tâm hồn – Em có nhớ thơ thế nào không nhỉ?

Đừng, xin đừng, xin đừng nhé môi hôn.

Dù đã đến, đã kề bên người mộng Buồn chi anh? tình thắm không phai nhạt Hạnh phúc dù chơi vơi trong tầm tay.

Để có thể vĩnh viễn, còn yêu Em, em tôi, em mãi mãi yêu kiều.

“Ngu xuẩn.”.

– những lời thơ đẹp quá - nàng thở dài - có lẽ anh đúng, Hai-hô.

Ông tiếp tục đọc thơ. Đó là thứ mảnh lới của ông mà Julia luôn luôn thấy là

nó làm cho nàng mệt mỏi.

Những cành cây!

Ôi những cành cây tươi tốt Lá xanh không rời khỏi cành Là không tiễn biệt mùa xuân Lá reo, lá reo Lời ca, ca mãi Tiếng nhạc ân tình Không ngừng, không nghỉ Tấu khúc trường xuân.

Có dịp để Juha suy nghĩ. Nàng đắm đắm nhìn vào lò sưởi không đốt, cái nhìn đắm chiêu, dường như nàng mê man trong cái đẹp ý nhị của những lời thơ. Rõ ràng là ông ta không hiểu, không hiểu thật. Nàng đã làm ngơ giả điếc trước những lời năn nỉ của ông trong suốt hai mươi năm dài, và rất tự nhiên ông đành thôi van xin, coi như vô vọng. Giống như ngọn núi Everes. Nếu những người leo núi can trường này đã cố gắng vô ích lâu như thế để leo lên đỉnh, cuối cùng thấy một dốc lên dễ dàng thì đơn giản là họ không tin nơi mất họ; họ nghĩ là có cạm bẫy gì trong đó. Julia cảm thấy là nàng có bổn phận làm cho mình bình dị hơn; nàng phải, như thế là, đưa tay dắt dìu người lữ hành mệt mỏi.

Khuya lắm rồi, - nàng nhẹ nhàng nói, - cho em xem tranh đi để em còn về. Ông ta đứng lên và nàng đưa cả hai bàn tay để ông đỡ nàng đứng dậy. Hai người lên lầu. Quần áo ngủ, áo khoác của ông xếp ngay ngổa trên một chiếc ghế.

Những người độc thân các anh giỏi thật. Một căn phòng ngủ thật ngăn nắp, tề chỉnh, mát áp.

Ông gỡ bức tranh lòng khuôn xuống khỏi đỉnh treo và đưa ngấm dưới ánh sáng. Đó là bức chân dung họa bằng chì vẽ một phụ nữ hơi mập mạp đội nón vải diềm độn cao phía trước, trong chiếc áo cổ trũng với những tay áo phồng, Julia nghĩ là bà ta tâm thường và xiêm áo kỳ cục.

– Ô, đẹp quá. – nàng reo lên.

– Anh biết là em thích. Bức tranh đẹp, Có phải không?

– Tuyệt tác.

Charler mang bức tranh để lại chỗ củ. đến khi ông quay người lại nàng đứng sát mé giường với đôi tay phía sau lưng, hơi giống như gái tôi đòi được viên quan hoạn đem trình diện trước thượng quan để ngài quyết định, với giáng khúm núm, bẽn lẽn và đồng thời háo hức của giới trinh nữ sắp vào cung cấm.

julia buông tiếng thở dài kêu gọi.

– Anh ơi, đêm nay đẹp quá, chưa bao giờ em cảm thấy gần anh như thế này. Nàng từ từ nâng hai bàn tay từ sau lưng và tới sự cần đúng lúc, khéo léo một cách tự nhiên đối với nàng, nàng đưa tay ra, mở rộng vòng tay, cho lòng bàn tay ngửa lên dường như trên đó đặt sẵn một cái đĩa ngọc vô hình, trong đĩa ấy là một trái tim đang hiển. Đôi mắt đẹp của nàng hiền dịu, phục tùng và trên môi nở một nụ cười bẽn lẽn đầu hàng.

Nàng nhìn thấy nụ cười của Charles đông lạnh trên khuôn mặt. ông đã hiểu ra.

“Lạy chúa tôi, nó không thêm mình. Thế ra chỉ là trò bịp cả.” Sự phát hiện này làm nàng lão đảo một chốc lát. “Trời ơi! Làm sao thoát khỏi tình cảnh này đây? Trông mình như con mẹ điên”.

Nàng gần như mất hết bình tĩnh. Nàng phải nghĩ nhanh như chớp. ông ta đứng đó nhìn nàng với vẻ lúng túng mà ông khó giấu nổi kinh hoàng. Nàng không thể nghĩ ra là phải làm gì với hai bàn tay bưng chiếc đĩa ngọc, đôi bàn tay đó nhỏ bé, ai mà chẳng biết, nhưng lúc đó, nàng cảm thấy đó là hai cái đùi thịt cừu treo lủng lẳng. Nàng không biết nói gì. Mỗi một giây qua đi lại khiến tư thế và hoàn cảnh của nàng không chịu đựng nổi.

“con chồn, con chồn hôi. O bé mình biết bao nhiêu năm”.

Nàng chỉ còn lại một cách. Nàng tiếp tục cử chỉ. Tính toán để đừng có lẹ quá, nàng đưa hai bàn tay lại gần nhau, tới lúc hai tay chấp lại, và rồi đưa

đầu về phía sau, nâng hai tay lên, rất từ từ và sang một bên má, và chính tư thế này gợi cho nàng phải nói gì. Thanh âm trầm, sung mãn rung lên đôi chút vì xúc động.

– Em vui mừng khi nhìn lại và suy nghĩ rằng chúng mình chẳng có gì để tự trách. sự đáng cay của cuộc đời không phải là sự chết. Sự cay đắng của cuộc đời là cái chết của tình yêu. (Nàng đã nghe một câu tương tự như thế trong một, vở kịch). Nếu chúng ta là bây giờ là nhân tình thì anh đã chán em từ lâu rồi, và bây giờ nhìn lại thì chúng ta có được gì ngoài sự tiếc hận về sự yếu hèn của chúng ta. Câu thơ của Shelley về tình nhạt phai mà anh vừa đọc thế nào nhỉ.

– Của Keats. - Ông cải chính – Tình thâm không phai nhạt - Hạnh phúc, dù chơi vơi trong tầm tay.

– Đúng rồi anh đọc tiếp đi.

Nàng câu thời giờ.

Để có thể vĩnh viễn sẽ còn yêu.

Em, em tôi, em mãi mãi yêu kiều.

Nàng giang rộng cánh tay trông một cử chỉ khoáng đạt lắc lư mái tóc quăn.

Nàng thoát hiể,.

Đúng, đúng nhỉ. Tình anh mãi mãi còn và em mãi yêu kiều. Chúng mình khùng nếu vì một vài lần điên dại vứt đi niềm hạnh phúc tuyệt vời mà tình bạn đã đem lại. Chúng mình chẳng có gì để hổ thẹn. Chúng mình trong sạch. Chúng mình có thể cất đầu lên nhìn thẳng vào mặt mọi người.

Theo bản năng nàng cảm thấy đây là câu văn hát, và tăng cường lời ca bằng những cử chỉ nàng cất đầu cao đi lùi về phía cửa mở tung ra. Con hăng còn cao độ nàng cảm thấy khí thế của cảnh diễn còn suốt dọc cầu thang cho tới cửa. Rồi nàng ngó con một cách đơn giản, quay lại Charles lảo đảo theo sau:

– Áo em?

– Xe kia. - Ông vừa nói vừa khoác áo cho nàng - Để anh đưa em về.

– Không, để em về một mình. Em muốn đóng dấu ấn giờ phút này vào tim. Hôn em đi trước khi em ra về.

Nàng đưa môi lên cho ông. Ông hôn. Nhưng nàng dứt ra, và nói tiếng khóc nức kiêu, nàng giật tung cửa chạy ra xe.

Khi về đến nhà, đứng trước phòng ngủ riêng nàng thở phào thoát nạn.

“Gã khùng. Mình mà kệt như thế thì còn mặt mũi nào. Nhờ trời mình thoát nạn được, Y là con lừa, mình không dám nghĩ là y đã hiểu ra cái thâm ý của mình”. Nhưng nụ cười lạnh như nước đá của Charles làm nàng chột dạ. “Có thể là y cũng nghi nghi, y không dám tin chắc, và sau đó y tin khá chắc là y đoán lầm. Trời ơi! Mình nói dở quá, huých toẹt vấn đề Phải nhận là vậy.

Cũng may mà còn gở được chỉ chút xíu nữa tô hô ra thì hết đường cười trừ”.

Julia bắt đầu cười gượng. Lẽ dĩ nhiên hoàn cảnh quả thực trớ trêu, y làm cho nàng què quá, nhưng nếu có một chút đầu óc hài hước bạn không thể không nhìn ra mặt khôi hài của câu chuyện. Nàng tiếc không có ai để nàng có thể đem câu chuyện ra kể, mặc dù bất lợi cho nàng nhưng vẫn là truyện hay. Có một điều nàng vẫn hậm hực là nàng đã bị lôi cuốn vào hài kịch tình yêu bất tử mà y đóng từ bao nhiêu năm nay; bởi vì rõ ràng là đóng kịch; y muốn tự mình nhận mình là kẻ ngưỡng mộ chung thủy và cái điều cuối cùng y muốn nhận, hình như là thấy sự chung thủy của mình được tưởng thưởng.

“Lừa bịp mình, hoàn toàn chỉ có lừa bịp mình”.

Nhưng nàng chợt có một ý nghĩ và nàng thôi cười. Khi những cuộc tấn công ái tình của một phụ nữ bị một người đàn ông từ khước, người ấy thường dễ có khuynh hướng rút ra một trong hai kết luận sau:

một là y mắc chứng đồng tính luyến ái, hai là y bị bắt lực. Julia trầm tư chiêm một điều thuốc. Julia tự hỏi liệu Charles có dùng sự ngưỡng mộ của y đối

với nàng làm cái bình phong che đậy để đừng ai để ý đến cái xu hướng thật của y không. Nhưng nàng lắc đầu. Nếu y mắc chứng đồng tính luyến ái thì nàng chắc chắn đã cho thấy vài dấu hiệu, dù sao, ngoài xã hội từ hồi chiến tranh người ta không bàn chuyện gì khác ngoài cái thứ đó, lẽ dĩ nhiên rất có thể là y bất lực. Nàng tính đến tuổi ông. Charles tội nghiệp. Nàng lại mỉm cười. Và nếu trường hợp này đúng không phải là nàng, mà chính ông mới là kẻ lâm vào tình huống lúng túng và tức cười. Ông ta hoảng sợ cứng người, tội nghiệp chú cừu. Hiển nhiên đây không phải là thứ chuyện mà một người đàn ông thích kể chuyện với một người đàn bà, nhất là khi người đó lại đắm đuối yêu bà ta; càng nghĩ, nàng càng thấy có vẻ như đó là lời giải thích. Nàng bắt đầu cảm thấy thương ông, với một thứ tình thương giống như tình mẫu tử.

“Mình biết sẽ phải làm gì”, nàng nói và bắt đầu cởi áo. “Ngày mai mình sẽ gửi tặng ông một bó huệ trắng thật lớn”.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 25

Sáng hôm sau Julia thức dậy, nằm trong giường một hồi lâu. trước khi bấm chuông. Nàng suy nghĩ. Khi nghĩ về cuộc mạo hiểm hồi đêm nàng không thể không hài lòng về sự nhanh trí khôn ranh của mình. Chưa hẳn đã nói được là nàng chuyển bại thành thắng, nhưng nếu nói đây là một cuộc rút lui chiến lược thì cách xử lý của nàng tuyệt. Tuy nhiên nàng vẫn thấy khó chịu. Có thể còn một cách giải thích nữa về thái độ của Charles. Có thể ông ta không muốn nàng vì trông nàng hấp dẫn. Hồi đêm, ý nghĩ ấy thoáng qua óc nàng, rồi nàng gạt đi ngay vì cho rằng không thể đúng được, nhưng không thể chối cãi được là vào buổi sáng nay nó lại mang một vẻ phũ phàng. Nàng nhận chuông. Thành lệ, vì ông Michael thường vào lúc nàng dùng bữa điểm tâm, chị Evie sau khi cuốn rèm đưa ngay gương, lược, phấn son cho nàng. Lần này, thay vì chải cho nhanh mái tóc và chấm chút phấn lấy lệ, Julia định tâm tra chuốt. Nàng cẩn thận vẽ môi, thoa phấn hồng, gỡ mái tóc.

– Nói không tình cảm, không thiên vị, - nàng vừa hỏi vừa ngắm mình trong gương, lúc Evie đặt khay ăn sáng lên giường, - em thấy cô có là một phụ nữ dễ coi không, Evie?

Cháu cần phải biết cháu đứng ở cương vị nào trước khi trả lời.

– Cái nhà cô này. - Julia gắt.

– Cô biết. cô đâu có đẹp.

– Chẳng có nữ diễn viên nào đẹp cả.

Khi cô trang điểm lòe loẹt như hồi hôm lại có ánh đèn chiếu từ phía sau, cháu trông cô không được một chút nào cả. Nói cô đừng giận.

“Như vậy là đêm qua mình hồng kiêu rồi”.

– Điều tao muốn nói, nếu như thực tình muốn của một người đàn ông mày nghĩ tao có làm nổi không?.

– Biết bụng dạ đàn ông cháu thấy việc đó đâu có khó. Thế bây giờ, cô muốn của ai?

– Không ai cả, tôi chỉ nói chung chung vậy thôi.

Evie hít hít và lấy ngón tay trở thoa dọc theo mũi, – Đừng có hít hít như thế. Cần hắt hơi thì hắt hơi đại đi.

Julia chậm chậm ăn quả trứng luộc. Nàng mãi nghĩ. Nàng nhìn Evie. Lẽ dĩ nhiên là kỳ cục, nhưng biết đâu đấy.

Evie này, bọn đàn ông có bao giờ gạ gẫm mày ngoài đường không?

– Cháu ấy à? Cháu khoái xem chúng nó trở tài.

Ấy thú thật tao cũng vậy. Các bà các cô hay kể chuyện đàn theo ngoài đường, khi họ đứng lại ngắm cửa hàng là các ông các cậu xúm lại liếc. Đôi khi tổng khứ cũng khó – Tởm, cháu cho là như vậy.

– Tao không biết chuyện này. Vinh dự đấy chứ. Em có biết không điều lạ lùng nhất là chưa hề có ai theo tôi ngoài đường. Tao nhớ là không có một người đàn ông nào gạ gẫm tao cả.

– Ô, có gì đâu, cô cứ đi dọc lộ Edgware một chiều tối thế nào cũng có người rủ rê.

– Lúc đó phải làm gì?

– Gọi cảnh sát. – Evie đánh đã nói.

– Tao biết một cô gái đang đi xem hàng ở đường Bond street, trước một hiệu mũ, và một gã đàn ông đến hỏi cô có mua mũ không. “Tôi muốn mua một cái”, thế là hai người bước vào cửa hàng, cô ta chọn một chiếc rồi chotên và địa chỉ, người đàn ông trả tiền mua, cô ta cảm ơn suông rồi đi ra trong lúc gã đàn ông đợi lấy tiền thôi.

– Cô ta kể cho cô như vậy à. – Evie khịt mũi ra vẻ không tin. Chị ta nhìn Julia ngạc nhiên. – Cô có ý định gì đấy –Ồ, chẳng có gì đâu, tôi chỉ tự hỏi là tại sao trong thực tế tôi chẳng bao giờ được một người đàn ông nào tán công cả. Có phải vì tao không gọi hứng không?

Gọi hay không gọi? Nàng quyết định trắc nghiệm.

Chiều hôm đó, sau khi ngủ một giấc, Julia thức dậy, tô điểm hơn thường lệ đôi phút, và không gọi Evie, nàng mặc chiếc áo không thường quá mà cũng không đắt quá, đội chiếc mũ nan đỏ rộng vành.

“Mình không muốn trông như một con điếm”, nàng vừa nhìn vào gương vừa nói. “Mặt khác mình cũng không muốn trông ra vẻ khả kính”.

Nàng rón rén xuống thang để đừng ai nghe thấy gì và khẽ khép cửa sau lưng. Nàng hơi bứt rứt, nhưng phần chần một cách dễ chịu; nàng cảm thấy là mình đang làm một việc táo bạo. Nàng đi qua công viên Connaught để vào đại lộ Edgware. Lúc đó khoảng năm giờ. Có một dãy dài xe buýt, xe tắc-xi, xe vận tải; những người đi xe đạp luôn lách một cách nguy hiểm qua đám xe cộ.

Via hè đông người. Nàng đi thờ thần theo hướng bắc. Lúc đầu nàng đi, ngó thẳng về phía trước, không ngó phải, không ngó trái, nhưng chẳng mấy chốc nhận ra rằng như thế là vô ích. Nàng phải nhìn người ta nếu muốn người ta nhìn mình.. Hai ba lần nàng thấy năm bảy người đứng ngắm cửa hàng, nàng cũng đứng lại ngắm, nhưng chẳng người nào để ý đến nàng. Nàng tiếp tục đi. Người ta xuôi ngược trước mặt nàng. Họ có vẻ vội vàng. Chẳng ai để ý

đến nàng. Khi nàng nhìn thấy một người đàn ông đi một mình. tiến lại phía nàng, nàng bạo dạn nhìn, nhưng người ấy vẫn bước đi mặt lạnh lùng. Chợt nhớ ra là nét mặt mình nghiêm nghị quá, nàng để một nụ cười hờ hững trên môi.

Hai hay ba người nghĩ là nàng mỉm cười với họ, họ vội nhìn đi chỗ khác. Nàng quay lại nhìn khi có một người đi ngang qua, anh ta cũng nhìn lại, nhưng nhìn thấy ánh mắt nàng anh lại vội vã bỏ đi. Nàng cảm thấy hơi ê chề và quyết định không nhìn quanh nữa:

Nàng cứ thế mà đi. Nàng thường nghe nói đàn ông Luân Đôn xử sự đàng hoàng nhất thế giới, nhưng thực ra cách xử sự của họ trong trường hợp này thật là vô ý thức.

“Điều mà không thể xảy ra ở một trong những con đường của thành phố Paris, Rome hay Berlin” nàng ngẫm nghĩ.

Nàng quyết định đi đến tận đại lộ Marylebone rồi quay lại. Thật là tủi nhục nếu như về mà không được ga gắm lấy một lần, Nàng đi chậm đến nơi những người bộ hành đôi khi xô đẩy nàng. Nàng thấy hết sức bức mình.

– Mình phải thử ở đường Oxford xem sao, - nàng nói, - con Evie ngố. Đại lộ Edgware rõ ràng bị bôi tên rồi.

Đột nhiên nàng nhảy lên rộn ràng. Nàng bắt được ánh mắt một thanh niên, và trong ánh mắt ấy nàng chắc chắn là có tình ý.” Gã đi qua, và nàng phải cố gắng lắm mới không quay ngược lại. Nàng cứ đi, bởi vì chỉ một lát sau, gã đã quàng lại, lần này gã đắm đắm nhìn nàng. Nàng liếc mắt nhìn lại rồi bẽn lèn nhìn xuống. Gã khựng lại và nàng ý thức được rằng gã theo nàng. Khá rồi. Nàng đứng lại nhìn vào tủ bày hàng, Gã cũng đứng lại. Nàng biết phải xử trí ra sao.

Nàng giả bộ chăm chú xem đồ hừng đúng lúc trước khi bỏ đi nàng đảo đôi mắt gợi tình nhìn gã. Gã hơi thấp, trông gã giống như một thư ký hay một gã

chạy hàng, gã mặc bộ đồ lớn xám và chiếc mũ nỉ mềm màu” nâu. Gã không phải là loại đàn ông nàng chọn để gã găm nàng, nhưng chỉ được có thế, hiển nhiên là gã đang tìm cách tán tỉnh nàng. Nàng quên là nàng đã bắt đầu cảm thấy mệt.

Chuyện gì sẽ xảy ra sau đây. Lẽ dĩ nhiên nàng sẽ không để cho sự thể đi quá xa, nhưng nàng tò mò chờ xem gã làm trò gì. Nàng tự hỏi, không biết gã sẽ nói gì với nàng. Nàng thấy phấn khởi và hài lòng, vậy là gánh nặng cất khỏi đầu óc nàng. Nàng thông thả đi và biết là gã đi đằng sau nàng. Nàng đứng lại ở một cửa hàng khác, lần này y cũng đứng lại gần bên nàng. Tim nàng bắt đầu đập hoảng loạn:

Thực sự giống như bắt đầu một cuộc phiêu lưu.

“Mình không biết gã có mời mình vào khách sạn với gã không. Mình đoán là gã không đủ tiền. Đi-nê-ma. Chắc là như vậy. Hẳn là ngộ lắm”.

Bây giờ nhìn thẳng vào mặt gã và gần như mỉm cười. Gã ngả mũ.

– Thưa có phải cô Lambert không ạ?

Nàng giật bắn người lên. Nàng sửng sốt khựng người lại nên không đủ nhanh trí để chối.

– Tôi nghĩ tôi nhận ra cô khi vừa trông thấy, vì thế tôi quay lại để cho chắc ăn, Và tôi bảo nếu mà không phải Julia Lambert thì tôi đi bằng đầu, Rồi cô đứng lại ở cửa hàng để tôi có dịp nhìn cho rõ điều làm tôi ngờ ngợ là nhìn thấy cô đi ở đại lộ Edgware. Kể cũng tức cười, nếu cô biết tôi ngụ ý nói gì. Còn tức cười hơn gã tưởng tượng nhiều. Dù sao cũng chẳng hệ trọng gì nếu như gã biết nàng. Nàng lẽ ra phải biết trước là nàng không thể đi xa trong thành phố mà không bị nhận mặt. Gã nói giọng nói nhà quê và bộ mặt tái mét, nhưng nàng vui vẻ và thân mật cười với gã. Gã không nghĩ là nàng làm bộ làm tịch.

– Xin lỗi cô, hầu chuyện cô mà không đợi có dịp được giới thiệu, nhưng tôi

không thể bỏ lỡ dịp này. Xin cô một chữ ký được không ạ.

Julia nín thở. Lẽ nào chỉ vì thế mà gã đã cất công theo nàng cả mười phút.

Gã có thể nại có như vậy để bắt chuyện với nàng. Được, nàng sẽ chơi tiếp.

– Rất hân hạnh. Nhưng tôi không thể cho anh ngoài đường. Người ta xì xào.

– Đúng rồi. Thế này nhé, tôi đang kiếm chỗ uống trà. Có quán Lyon gần đây.

Xin mời cô vào dùng một ly.

Nàng thắng lợi. Khi uống trà có thể gã sẽ rủ nàng đi xem chớp bóng.

– Cũng được. - Nàng đáp.

Hai người đi bên nhau cho tới, quán nước và ngồi vào một bàn nhỏ.

– Cô cho hai ly trà đi, cô chủ. - Gã gọi. - Cô dùng thêm gì? Và khi nàng khước - Cho một phần bánh và bơ, cô chủ.

Bây giờ Julia có dịp quan sát kỹ gã. Mặc dù cục mịch và thấp, gã có những nét đẹp, mái tóc đen của gã chải ép xuống đầu và đôi mắt gã đẹp, nhưng hàm răng gã hư và nước da xám nên trông gã không được khéo. Có một cái gì trơ trên trong dáng điệu của gã, nàng không ưa nổi, nhưng rồi, nghĩ cho cùng nàng không thể chờ đợi sự khiêm tốn của một bông hoa tím nơi một gã thanh niên ve vãn mình ở đại lộ Edgware.

– Trước khi chúng ta vào chuyện, cô bằng lòng tặng chữ ký cho tôi chứ, làm gì thì phải làm ngay, đó là phương châm của tôi.

Gã rút ra từ trong túi một chiếc bút máy và từ một cuốn sổ dày, một tấm card lớn.

– Một trong những loại card của hãng chúng tôi. - Gã nói - Tấm này, được đây.

Julia nghĩ có khùng mới theo đuổi mưu mô tới lúc này, nhưng nàng vẫn ký tên trên tấm card một cách khá dí dỏm.

– Bộ anh sưu tập chữ ký hay sao? - Nàng hỏi với nụ cười ý nhị – Tôi? không

khi nào. Tôi nghĩ cái trò này lắm cảm. Cô bồ tôi thì có. Cô ấy xin được chữ ký của Charlie Chaplin Douglas Fairbank và không biết của những ai khác nữa. Để tôi đưa ảnh của cô ta cho cô xem.

Từ trong ví, gã rút ra tấm ảnh một phụ nữ trẻ nét mặt láu lỉnh cười lộ cả hàm răng theo lối mỉm cười trong xi-nê-ma.

– Đẹp Julia nói.

– Tốt quá. Tối nay chúng tôi đi xem chớp bóng. Cô ấy sẽ hết sức ngạc nhiên khi tôi đem tặng chữ ký của cô. Việc trước tiên tôi tự nói với mình khi nhìn ra cô là mình sẽ có được chữ ký của Julia Lambert dù phải chết cũng cam. Chúng tôi sẽ làm đám cưới vào tháng tám khi tôi được nghỉ phép. Cô biết không. tụi tôi sẽ đi đảo Wight để hưởng tuần trăng mật. - Nhờ chữ ký này tôi sẽ có nhiều chuyện tức cười với cô ấy. Cô sẽ không tin khi tôi kể là cô và tôi uống nước với nhau. Cô ấy nghĩ là tôi giỡn, và khi tôi đưa cho cô ấy thấy chữ ký thì trời ơi!

Julia lịch sự nghe gã nói, nhưng nụ cười đã tắt trên môi.

– Một phút nữa tôi phải cáo biệt, - nàng nói, - sợ trễ rồi.

– Tôi cũng không còn được mấy thời giờ nữa. Tới lúc phải gặp cô bồ của tôi. Tôi phải rời quán liền.

Tiền trả ngay ở bàn khi cô chiêu đãi đem ấm trà lại và khi họ thanh toán tiền xong Julia rút trong xách tay ra tờ giấy một bảng.

– Cô lấy tiền ra làm gì vậy? Bộ cô nghĩ tôi để cho cô trả sao. Tôi mời cô mà.

– Cảm ơn anh nhiều.

– Để tôi mách cô việc cô có thể làm nếu cô muốn cảm ơn tôi, cô cho phép tôi dẫn bồ tôi một ngày nào đó vào phòng hóa trang của cô; Cô chỉ việc bắt tay cô ta, thế thôi. Điều đó có ý nghĩa lắm với cô ấy. Vì cô ấy vì cô ấy sẽ nói chuyện ấy đến mãi đời.

Cách đối xử của Julia đã trở nên cứng rắn hơn và bây giờ, dù vẫn duyên

dáng, nhưng có vẻ kiêu kỳ – Tôi rất tiếc là chúng tôi không khi nào để cho người lạ vào hậu trường.

– Ô tôi xin lỗi. Cô thứ lỗi cho lời yêu cầu của tôi. Bởi vì tôi không xin cho chính tôi.

– Không sao. Tôi hiểu lắm. Nàng vẫy chiếc xe tắc-xi đang ghé vô hè phố, và giơ tay cho gã ta bắt.

– Chào cô Lambert. Tạm biệt, chúc cô may mắn, vạn sự như ý. Cảm ơn cô cho chữ ký Ngồi nép vào một góc tắc-xi nàng tức điên lên.

– Lũ súc sinh. Nó và con bò của nó. Dám bạo gan đòi dẫn con bò đến gặp ta. Khi về đến nhà nàng lên lầu vào thẳng buồng riêng. Nàng giựt chiếc mũ, giận dữ ném lên giường. Nàng ra chỗ có tấm gương tròn tròn nhìn mình. “Già, già, lão rồi” - nàng lầu bầu.- một là già hai là mình hoàn toàn không có được sự gợi tình. Mi không tin à? Mi nói là phi lý. Thế thì giải thích ra sao? Ta điếu từ đầu đến cuối đại lộ Edgware và có Trời chứng giám ta thủ vai rất đạt, mà không một gã đàn ông nào thèm để ý đến ta ngoại trừ một thằng phụ bán hàng nó muốn xin chữ ký của ta cho con bò nó. Thật là vô lý Nhiều kẻ không ham tình dục đến thế cơ à? Nếu thế thì dân tộc Anh sẽ ra sao. Số phận đế quốc Anh thế nào?

Những lời cuối cùng nàng nói ra với một sự miệt thị có thể làm cho tàn lụi héo hắt cả một dãy ghế trên của các ông bộ trưởng. nàng bắt đầu ra điệu bộ.

“Thật là tức cười khi cho rằng ta có địa vị như. Bây giờ mà lại không có khả năng gợi tình. Người ta đi xem một nữ diễn viên là vì cái gì? Là vì họ muốn ngủ với cô ta. Có phải mi định. bảo với ta là ta có thể làm cho rạp chật ních ba tháng liền với một vở kịch dở ẹc mà không có khả năng gợi tình ư? là cái gì?”.

Nàng ngừng nghĩ nhìn mình ưu tư. “Chắc chắn mình có thể đóng kịch gợi tình. Mình có thể đóng bất kỳ thứ gì”.

Nàng bắt đầu nghĩ đến nữ diễn viên có cái tài ấy và đặc biệt nhớ một người. Lydia Mayne, người mà người ta bao giờ cũng mời hợp tác khi cần đến một cô đào lãng. cô ta không phải nữ diễn viên có tài nhưng trong một số vai cô ấy rất được việc. Julia là người rất giỏi nhái điệu người khác. Và bây giờ nàng bắt đầu bắt trươc Lyhia Mayne. Mi mắt nàng rủ xuống mắt một cách khiêu gợi như mi mắt Midia và thân nàng uốn éo ngoằn ngoèo bên trong tấm áo. Nàng biểu lộ trong đôi mắt trắng tráo thách đố của Lidia, và trong những động tác sự mời mọc vốn là sở trường của nàng Modia Mayne. Nàng bắt đầ nói giọng của Midia, với cái giọng thừa chất nhựakhiến mỗi lời nàng thổ lộ điều tiết ra giọng điệu tục tằn.

– Nè, anh hai ơi, cái thứ chuyện ấy em nghe hoài rồi. Em không muốn gây rắc rối giữa anh và chị hai ở nhà. trời ơi, sao mấy người đàn ông không để cho tôi yên thân?

Đó mới là những nét mà Julia phác họa qua loa. Nàng thấy được quá. Nàng thích trí bật cười. “Ừ, có thể chứ. Có thể mình chẳng gợi tình, nhưng sau khi xem màn bắt chước này chẳng thiếu gì người nghĩ Lydia cũng chẳng hơn gì”.

Sự kiện này khiến nàng cảm thấy được an ủi.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 26

Những buổi tập dượt bắt đầu và làm khuây khoả tâm trí vương mắc của Julia. vở kịch Michael hâm lại và cho trình diễn khi nàng đi ra nước ngoài thu nhập không nhiều lắm cũng không ít lắm, nhưng còn hơn là đón cửa rạp. Nó giúp ông trang trải cho tới khi vở Ngày nay sẵn sàng ra mắt. Bởi vì chỉ có hai xuất bản ngày mỗi tuần, và vì trời nóng ông quyết định là cứ tập dượt từ tốn thoải mái. Còn cả tháng trời.

Mặc dầu đã lăn lộn trong nghề sân khấu từ lâu, Julia không bao giờ mất cái thú say mê tập kịch, và buổi tập đầu tiên vẫn làm nàng hầu như muốn bệnh vì nao nức. Bắt đầu một cuộc mạo hiểm mới. Lúc đó nàng không cảm thấy mình như cô đào chính, nàng thấy vui vẻ hăng say như thể mình là cô gái lần đầu tiên được đóng một vai phụ. Nhưng đồng thời nàng lại có ý thức về tài năng riêng của mình. Một lần nữa nàng lại có dịp trở tài.

Lúc mười một giờ nàng bước lên sân khấu, Tập thể diễn viên đứng rải rác chờ đợi. Nàng hôn và bắt tay những nghệ sĩ quen biết. Michael nhã nhặn giới thiệu với nàng những người nàng chưa quen. Nàng thân mật chào đón Avicé Crichton Nàng khen cô đẹp, nàng nói nàng thích chiếc mũ của cô,

nàng nói về những chiếc áo nàng đã chọn cho cô Paris.

– Gần đây em có gặp Tom không? – nàng hỏi.

– Không, em không gặp Anh ấy đang đi nghỉ.

“Ồ, cậu tà dễ thương lắm phải không?”.

– Dễ thương lắm.

Hai người phụ nữ mỉm cười với nhau bằng ánh mắt. Julia theo dõi ả. và khi ả đọc lời của vai, nàng lắng nghe ngữ điệu. Nàng mỉm cười tinh quái. Đúng như sự phỏng đoán của nàng. Avice là một trong số những diễn viên tự tin hết mình ngay từ buổi tập dượt. Cô ả không biết những gì phải đến với ả. Tom đối với Julia chẳng còn ý nghĩ gì, nhưng nàng có món nợ phải thanh toán. với Avice và nàng không quên điều đó. Con đi!

Vở kịch chuyên thể từ vở:

Bà Tanqueray, Người vợ kế, nhưng với sự thay đổi phong cách cho phù hợp với thế hệ mới, theo quan điểm hài kịch. Một số những nhân vật cũ cũng được đưa vào. Cụ Anbrey Tanqueray bây giờ đã già lắm rồi, xuất hiện ở hồi thứ hai. Sau cái chết của bà vợ Paula, cụ cưới vợ lần thứ ba. Bà ba coetelyon chủ trương đền bù cho cụ nỗi bất hạnh của cụ với người vợ hai, nhưng bà lại là một bà già mất nết và hỗn xược. Ellean, con gái cụ, và Hugh Adate đã đồng ý là để những gì đã qua qua đi, vì cái chết bi thảm của bà Paula dường như đã xóa đi kỷ niệm về những quan hệ ngoại hôn nhân bất chính của cụ hai người đã thành hôn. Bây giờ cụ là một viên thiếu tướng hồi hưu chỉ có đánh gôn và ca cẩm về sự suy thoái của đế quốc Anh - “Ôi chao! Thưa ngài, tôi mà có quyền thì tôi cho mấy tên xã-hội-chủ-nghĩa đứng vô tường và bắn bỏ”,.

trong khi đó, Ellean, con gái cụ cũng già rồi, sau tuổi thanh xuân gìn vàng giữ ngọc bây giờ lại ham vui, tân tiến và ăn nói bừa bãi. Vai mà Michael đóng có tên là Robert Humphteys, và giống như vai Aubrey trong vở kịch

của Pinero là một ông goá vợ với một cô con gái độc nhất; ông đã làm lãnh sự ở bên Trung Quốc nhiều năm, có của, đã về hưu và sống trong khu đất gần nhà gia đình Tanqueray, mà một người bà con để lại cho. Con gái ông cô Honor (đây là vai mà Avic Crichton được tuyển chọn để đóng), đang theo học y khoa với ý sau này sang Ấn Độ hành nghề. Lẽ loi giữa thành phố Luân Đôn, không bạn bè sau bao nhiêu năm sống ở nước ngoài, ông cặp với một người đàn bà trứ danh tên là bà Marten. Bà Marten cùng hội cùng thuyền với bà Paula đã mất nhưng bà đỡ chuyên chế hơn. Bà này “hành nghề” vào mùa, hè và mùa đông Caunes, trong những khoảng thời gian còn lại bà sống trong một căn nhà, nơi bà giúp vui cho các sĩ quan trong Lữ đoàn Quân đội Hoàng gia. Bà đánh bài bridge giỏi, đánh gon càng giỏi hơn. Vai này rất thích hợp với Julia.

Kịch phóng tác theo rất sát ý của vở kịch cũ. Honor báo cho cha biết là nàng thôi học y khoa và cho tới ngày lấy chồng nàng muốn sống với ông vì nàng mới hứa hôn với con trai bà Ellean một sĩ quan ngự lâm trẻ. Với ít nhiều bất bình, Robert Humphreys tiết lộ cho cô biết ý định cưới bà Marten của ông. Honor tiếp nhận tin này một cách bình thản.

– Lẽ dĩ nhiên ba biết bà ta là gái chơi chứ?

Ông ta rất ngượng, nói đến cuộc đời thiếu hạnh phúc bà ta đã phải sống và ông muốn bù đắp lại những nỗi đau khổ bà ta đã phải chịu.

– Thôi ba đừng nói cái chuyện thôi tha, đời bà ấy. - Cô ta đáp. - Bà mà làm được việc ấy thì nhất rồi.

Con trai của bà Ellean là một trong vô số người yêu của bà Marten cũng như chồng của Ellean đã là một trong những tình nhân của bà Paula Tanqueray quá cố. Khi Robert Humphreys lên dẫn bà vợ về nhà mình ở quê và sự việc này bị khám phá, họ quyết định thông báo cho Honor. Họ ngỡ ngàng, vì Honor không hề phản ứng. Cô ta biết rồi.

– Con vui như hội khi biết chuyện - Cô nói với bà kế mẫu. - Dì có thể nói cho con biết, vào giường ông vẫn được việc chứ.

Đây là màn hay nhất dành cho Avice Crichton, và Michael đã nhận ra từ đầu màn này hấp dẫn và quan trọng, kéo dài cả mười phút. ông nghĩ sắc đẹp lạnh lùng, thực tế của Avice đúng là điều rất có giá trị trong tình huống này.

Nhưng sau năm bảy lần tập dượt, ông bắt đầu suy nghĩ:

cô ta chỉ có thể làm đến thế thôi. ông đem chuyện này bàn với Julia.

– Em nghĩ Avice đóng thế nào?

– Mới có ít ngày làm sao nói được – Anh không hài lòng với cô ta. Em nói rằng cô ấy đóng được. Anh chưa thấy dấu hiệu nào là đóng được cả.

– Đây là vai dễ đóng hay. Làm sao cô ta đóng dở được.

– Em cũng rõ như anh là làm gì có vai dễ đóng hay. Vai có hay đến đâu cũng phải diễn mới lột được hết giá trị. Anh không biết có nên cho cô ấy nghỉ để kiếm người khác thay thế không?

Không đơn giản như thế đâu. Em nghĩ anh phải cho cô ấy cơ hội chứ.

– Cô ấy vụng về lắm, Điều bộ vu vơ.

Julia nghĩ ngợi. Nàng có nhiều lý do để muốn giữ Avice lại trong số diễn viên. Nàng thừa biết thị để tin chắc rằng nếu bị sa thải ả sẽ báo Tom rằng chỉ vì Julia ghen với ả. Hắn yêu cô ả và tin bất kỳ điều gì ả nói ra. Hắn lại có thể nghĩ rằng Julia đổ nợ lên đầu Avice để trả thù sự đào tẩu của y. Không, không được, cô ta phải ở lại, phải thủ diễn và thất bại. Tom phải chứng kiến tận mắt ả ta là diễn viên dở tới mức nào. Cả hai đều nghĩ rằng vở kịch sẽ làm Avice nổi danh.

Một lũ khùng. Vở kịch sẽ giết ả.

– Michael, anh biết khả năng anh như thế nào rồi. Em tin là anh có thể huấn luyện cô ta nếu như anh vui lòng bỏ công ra đôi chút.

– Nhưng đó là cả vấn đề, hình như cô ấy không biết nghe. Anh chỉ cho cô ta

rành rẽ phải đọc với một giọng như thế nào, lập tức cô ấy lại đọc theo cách của mình. Nói ra em không tin, nhưng có những lúc anh không thể không nghĩ rằng cô ấy có ảo tưởng là cô ta biết hơn cả anh nữa.

– Anh làm cho cô ấy mất bình tĩnh. Khi anh bảo cô ta làm một việc gì đó, cô ta mê mẩn không biết phải làm gì nữa.

– Lạy Chúa tôi! Không còn ai dễ hơn anh nữa, anh chưa hề nói nặng cô ta một câu.

Julia mỉm cười tình tứ với ông.

– Thế anh cứ giả bộ là không biết gì về chuyện cô ấy mãi sao?

– Không biết, chuyện gì?

Ông đỏ mặt ra nhìn nàng.

– Thôi đừng giả bộ nữa cung. Thế anh không biết là cô ấy chết mê chết mệt vì anh hay sao?

– Vì anh? Nhưng anh nghĩ là cô ta đã hứa hôn với Tom rồi mà. Vô lý. Em chúa là hay tưởng tượng những chuyện như thế.

– Nhưng chuyện rõ như ban ngày. Vả chăng cô ấy không phải là người đầu tiên gục trước vẻ đẹp oan trái của anh, và em cũng không nghĩ rằng cô ấy là người cuối cùng.

– Có trời chứng giám, anh không muốn phồng tay trên của Tom.

– Nhưng không phải lỗi tại anh, có đúng không?

– Như vậy thì em muốn anh làm gì với chuyện này.

– Vâng, em nghĩ là anh phải tử tế với cô ta. Cô ta còn trẻ quá, tội nghiệp cô bé. Điều cô ấy cần là bàn tay dịu dặt. Nếu như anh gọi riêng cô ra một nơi vài ba lần và duyệt lại vai với cô ấy, em tin anh có thể làm được nhiều chuyện lạ.

Tại sao không mời cô ta đi ăn trưa một bữa và nói chuyện cho cô ta hiểu.

Nàng nhìn thấy ánh mắt Michael lóe lên khi ông cứu xét đề nghị này và

thoáng một nụ cười hiện lên nét mới.

– Lẽ dĩ nhiên điều hệ trọng vẫn là làm sao cho vở kịch được diễn hay nhất theo khả năng của chúng ta.

Em biết là anh chẳng ưa gì thứ chuyện này, nhưng thành thật mà nói, em nghĩ vì vở kịch cũng đáng làm lắm.

Em biết, Julia, anh không bao giờ muốn làm gì trái ý em, nếu không thì anh đã cho cô ấy nghỉ và kiếm người khác.

– Em nghĩ làm như thế là làm lắm. Em vững tin rằng anh chỉ cần bỏ công ra chút đỉnh là cô ta sẽ trình diễn rất đạt.

Ông đi tới đi lui trong căn phòng vài ba lần. Ông có vẻ đang xét lại việc này về mọi mặt.

– Ủ, anh nghĩ công việc của anh là có được một cuộc trình diễn tốt nhất từ mỗi thành viên của đoàn.

Đối với mỗi trường hợp, mình phải tìm ra cách thức nào hay nhất.

Ông nâng cằm lên, thót bụng lại. Ông thẳng lưng ra. Julia biết là Avice Crichton sẽ vẫn được thủ vai.

Và hôm sau, trong buổi diễn tập, ông mời cô ta ra và nói chuyện lâu. Qua điệu bộ của ông, nàng biết rõ những gì ông nói, theo dõi hai người bằng khóe mắt, nàng thấy Avice gật đầu lia lịa và mỉm cười. Ông đã mời cô ta đi ăn trưa.

Với sự hài lòng, Julia tiếp tục nghiên cứu vai của mình.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 27

Họ tập dượt được chừng nửa tháng thì Roger ở Áo trở về. Cậu đã ghé hồ Carinthian ít tuần, và định sau một hay hai ngày ở lại Luân Đôn sẽ còn tới thăm và ở chơi với bạn bè ở Scotland. Ông Michael phải ăn sớm còn phải đến rạp.

Julia thích đi đón con. Khi nàng sửa soạn phần son xiêm áo, Evie thủ thi theo thói quen, nói với nàng rằng nàng tốn công trang điểm đẹp để trẻ trung như là nàng sắp đi gặp một chàng trai trẻ nào vậy. Nàng muốn Roger hãnh diện về nàng. Chắc chắn trông nàng trẻ và đẹp trong chiếc áo nhẹ mùa hè đi đi lại lại trong sân ga. Người ta có thể nghĩ, nhưng mà sai, rằng nàng hoàn toàn không ý thức về sự chú tâm mà nàng thu hút được từ những người chung quanh. Roger sau một tháng tắm nắng, nước da nâu xạm, nhưng vẫn còn nhiều chỗ đốm và trông cậu hình như già hơn o với lúc rời Luân Đôn hồi đầu năm. Nàng ôm hôn cậu thắm thiết. cậu khẽ mỉm cười.

Hai mẹ con cùng nhau ăn tối, Julia hỏi sau đó cậu muốn đi xem kịch hay xem phim, nhưng cậu nói cậu thích ở nhà.

– Vậy càng tốt. – Nàng đáp. – Mẹ con mình nói chuyện. Thực vậy có một

câu chuyện mà Michael muốn nàng bàn với Roger khi có dịp. Cậu sắp vào đại học Cambridge, nên cần quyết định xem cậu muốn làm gì sau này. Ông Michael sợ rồi ra cậu học hành phát phơ để vào làm cho một văn phòng mua bán đồ cũ hoặc giả lại theo nghề sân khấu. Nghĩ Julia khôn khéo hơn mình, và có ảnh hưởng với con hơn, ông hóm hức nàng trình bày cho nó thấy lợi điểm của ngành ngoại giao và triển vọng tươi sáng của nghề luật sư. Julia nghĩ thật lạ lùng nếu như trong hai ba giờ nói chuyện nàng lại không có đường lái vào chủ đề quan trọng này. Trong lúc ăn, nàng hỏi cậu kể chuyện viên. Nhưng cậu ngập ngừng.

– Ô, con làm những việc bình thường, má cũng biết. Con xem phong cảnh, con học tiếng Đức. Con đi uống bia. Con đi xem nhạc kịch hơi nhiều.

Nàng muốn biết cậu có cuộc tình nào không.

– Dù sao thì con cũng về mà vẫn chưa hứa hôn với cô gái viên nào. – Nàng nói, nghĩ là cậu có thể khai ra.

Cậu nhìn nàng ngẫm nghĩ, nhưng cũng thấy vui vui. Cứ như cậu ta đã nhìn thấy vấn đề nàng muốn lái đến. Kể cũng lạ; Cậu ta là con nàng mà nàng thấy không được tự nhiên với cậu.

– Không, - cậu đáp – Con bận quá, không còn thời gian đâu nghĩ tới chuyện này.

– Má nghĩ con đi xem mọi vở kịch.

– Con đi đâu hai ba lần.

– Con có thấy được điều gì có ích cho má không?

– Má biết con có bao giờ nghĩ tới chuyện ấy không?

Câu trả lời của cậu xem ra có phần bất nghĩa nhưng được điểm xuyết bằng một nụ cười, và nụ cười của cậu thì bao giờ cũng hiền dịu. một lần nữa, Julia tự hỏi tại sao cậu ta lại thừa kế vẻ đẹp của Michael và cái duyên dáng của nàng ít thế. Mái tóc hung của cậu đẹp, nhưng những hàng lông mi xám ngắt

lại làm cho vẻ mặt của cậu hình như trống vắng. Chỉ có trời biết với một người cha như thế và một người mẹ như thế mà cậu ta chỉ có bản mặt chung đó. Bây giờ cậu ta mười tám; đáng lẽ đây là lúc cậu ta phải có những nét thanh tao chứ. Roger hơi có vẻ ù lì; cậu ta không có cái sinh lực lóe sáng của nàng; nàng có thể dường tượng ra sự sinh động mà nàng sẽ kể lại kinh nghiệm của mình nếu như nàng đã có sáu tháng sống ở viên. Tại sao nàng lại có thể kể chuyện nàng sống ở St.

Malo với mẹ và dì Carrie khiến mọi người cười rú lên. Tất cả mọi người đều nói rằng hay như một vở kịch, và cảm tưởng riêng của nàng là nó còn hay hơn hầu hết các kịch bản. Bây giờ nàng lại kể chuyện đó cho Roger nghe. Cậu ta nghe với nụ cười trầm lặng chậm chạp; nhưng nàng có cảm giác khó chịu là cậu không nghĩ là nó tức cười như nàng tưởng. Nàng thở dài trong bụng. Con cừu tội nghiệp, có thể là nó không có ý thức khôi hài. Rồi cậu đưa ra vài nhận xét gợi nàng nói về kịch bản ngày nay. Nàng kể cho cậu nghe cốt truyện, và giải thích những gì nàng đang làm với vai của mình; nàng nói cho cậu nghe về tập thể diễn viên và tả lại phong cảnh. Đến cuối bữa ăn, nàng chợt nói ra là nàng hoàn toàn chỉ nói đến mình và những sở thích riêng thôi. Nàng không biết mình đã bị dẫn dắt như thế nào mà lại làm thế, và nàng bỗng sinh nghi rằng Roger đã hướng câu chuyện để nàng đừng chia vào cậu và công việc của cậu. Nhưng nàng gạt bỏ sự nghi ngờ ấy. Cậu không đủ thông minh để làm công việc ấy. Chỉ mãi tới lúc ngồi trong phòng khách hút thuốc và nghe ra-đi-ô nàng mới có dịp lái sang vấn đề nàng đã chuẩn bị, vẫn giữ vẻ tự nhiên.

– Con đã quyết định làm gì sau này chưa?

– Chưa, có gì vội không?

– Con biết về việc này, má đâu có biết gì. Ba con bảo nếu như con trở thành một luật sư, con phải lo học luật ở trường Cambridge. mặt khác nếu như con

thích ngành ngoại giao con phải lo học sinh ngữ.

Cậu nhìn nàng rất lâu, với cái vẻ kỳ dị, trầm tư đặc biệt của cậu, khiến Julia khó có thể giữ được điệu bộ thân thiết, vui vẻ, nhẹ nhàng của nàng.

– Nếu con tin thượng đế thì con sẽ là linh mục – sau cùng cậu lên tiếng.

– Làm linh mục?

Julia khó có thể tin là tai mình nghe rõ. Nàng có cảm tưởng bất an và sâu cay. Nhưng câu trả lời ủa cậu vẫn chìm trong đầu óc nàng và trong một nháy mắt nàng nhìn thấy cậu trong một trang phục của một vị hồng y, ở giữa một lâu đài đẹp tại La mã, treo đầy những bức tranh tuyệt vời, được bao quanh bởi nhiều giáo sĩ khúm na khúm núm; rồi lại như một vị thánh, đội mũ lễ, mặc phẩm phục thêu dát đầy vàng, với những cử chỉ nhân từ pháy bánh cho người nghèo. Nàng tự nhìn thấy mình xúm xít trong bộ áo gấm và đeo xâu chuỗi ngọc.

Thân mẫu dòng họ borgias.

– Vào thế kỷ mười sáu thì được, - nàng nói- ngày nay thì muộn rồi.

– Càng hợp.

– Má lại không nghĩ con lại có thể có cái tư tưởng ấy. - Cậu ta không trả lời, nàng đành nói tiếp - Thế con không thấy hạnh phúc à?

– Không cậu mỉm cười.

– Thế con muốn gì?

Một lần nữa cậu lại nhìn nàng lạc lõng. Khó biết là cậu nghiêm túc hay không bởi vì mắt cậu ánh lên vẻ vui vui.

– Thực chất của cuộc sống.

– Con có ý nói gì?

– Má thấy không suốt đời con sống trong bầu không khí màu mè. Con muốn đi đến cốt lõi ba má hít thở cái không khí này quen rồi, đó là cái thứ không khí mà ba má biết và tưởng đó là không khí thiên đàng. Con thì chết ngột.

Julia chăm chú nghe cậu nói, cố gắng xem cậu ám chỉ cái gì.

– Ba má là diễn viên, những diễn viên thành công vì thế mới đủ khả năng cung cấp cho con thật đầy đủ từ ngày sinh ra con. Bất hạnh cho con là cả ba má đã lấy đi niềm tin của con ở mọi sự.

– Ba má không bao giờ can thiệp vào niềm tin của con. Má biết ba má không phải là những người tin tôn giáo, ba má là diễn viên, sau tám tuổi trình diễn mỗi tuần người ta muốn dành ngày chủ nhật riêng cho mình. Đương nhiên má nghĩ la ở trường người ta cũng dạy như vậy.

Cậu ngập ngừng một chút trước khi nói tiếp. Ta có ý nghĩ là cậu phải hơi cố gắng với bản thân để có thể nói tiếp.

– Hồi con còn nhỏ, năm đó con mười bốn, một đêm con nép bên cánh gà xem má trình diễn. Cảnh ấy hay quá, má phải nói những điều má phải nói hết sức chân thành, và những lời má nói hết sức gây xúc động, con không sao cầm nổi nước mắt. Con thấm thía hết sức. con không biết nói sao cho thật đúng, con lằng lằng; con thấy thương má vô cùng, con cảm thấy mình phải là người tiểu anh hùng cứu khốn; con thấy con sẽ không bao giờ làm điều đại dột lén lút nữa. Và rồi, má lùi vào cuối sân khấu gần chỗ con đứng, nước mắt còn chảy ròng ròng trên mặt, má quay lưng lại khán giả và bằng giọng bình thường, má nói với người phụ trách sân khấu; cái thằng thợ điện chết tiệt nó để đèn thế à? Đã bảo tắt đèn anh đi. Rồi liền một hơi má quay ra đối diện với khán giả với tiếng la gào thảm thiết và tiếp tục diễn cảnh ấy thật mùi mẫn.

– Nhưng con ạ, đó là nghề diễn viên cảm thấu những xúc động mà họ diễn thì họ lại tự xé mình từng mảnh. Má nhớ lắm cái cảnh con nói. Cảnh ấy thường được hoan nghênh thiếu điều vỡ rập, má chưa bao giờ được hoan nghênh nhiều như thế.

– Con nghĩ con phải là thằng điên mới bị lừa như thế. Lúc đó con tin má thế

nào là đúng thế ấy. Đến khi thấy rằng tất cả chỉ là giả bộ thôi thì ta tác hết.

Từ đó con không bao giờ tin má nữa. Con đã một lần là thằng điên; con quyết định sẽ không khi nào là một thằng điên thêm lần nữa.

Bà mỉm cười ý nhị và không chối cãi với cậu.

– Con ơi, má nghĩ con nói chuyện vô lý rồi.

– Lẽ dĩ nhiên là má thủ diễn. Má không phân biệt được đâu là thật và đâu là cứ như thật. Không bao giờ má ngưng đóng kịch. Đó là bản năng thứ hai của má. Má đóng kịch khi nhà có tiệc tùng. Má đóng kịch với kẻ ăn người làm, má đóng kịch với ba. Với con, má đóng vai một người mẹ thân yêu độ lượng, lòng danh. Má không hiện hữu, má chỉ là những số vai mà má vẫn đóng. Con tự hỏi liệu có một con người má không, hay nói khác đi, má chẳng là cái gì khác hơn ngoài phương tiện cho tất cả những con người khác mà má thủ vai. Khi con thấy má đi vào trong một căn phòng trống đôi khi con muốn mở tung cánh cửa, nhưng con lại sợ chẳng thấy ai trong đó cả. Nàng ngược nhìn nó thật nhanh. Nàng rung mình, vì điều nó nói cho nàng cảm giác hãi hùng. Nàng chăm chú nghe nó nói, boăn khoăn bởi vì nó có thái độ nghiêm túc quá nên nàng cảm thấy như nó đang nói ra cái điều đã nhiều năm đè nặng tâm tư của nó. Cả đời nàng chưa bao giờ nghe nó nói nhiều đến thế.

– Thế con nghĩ má chỉ là một sự giả bộ thôi à?

– Chưa hẳn đã được như vậy. Bởi vì sự giả bộ là tất cả con người má. Sự giả bộ là chân lý của má giống hệt như là bơ thực vật là bơ đối với những người không biết bơ là gì.

Nàng mang máng cảm thấy mặc cảm và tội lỗi. Nữ Hoàng trong vở Hamlet:

“ Vâng, xin để con xoắn tim mẹ; cực chẳng đã con làm như vậy để tin chắc nó hết còn rung.

Ý nghĩ của nàng lang thang. Hãy để con xoắn tim mẹ. Điều ấy con sẽ làm

nếu như con xuyên thấu được con tim ấy.

“Mình không biết có già quá đến nỗi không đóng nổi vai Hamlet không. Sidon và Sarah bernhardt đóng vai này. Mình có đôi chân đẹp hơn bất kỳ nam diễn viên trong vai này. Mình sẽ hỏi chaarles xem ông nghĩ sao. Lẽ dĩ nhiên là còn vấn đề về kịch thơ nữa chứ. Sao không viết bằng văn xuôi, bậy quá! Lẽ dĩ nhiên mình có thể đóng vai này ở nhà hát pháp. Trời ơi! Sẽ giật gân hết sức”.

Nàng mừng rỡ tưởng mình mặc chiếc áo kép đen, đi với lụa dài. “Hỡi ôi! Chàng thanh niên người Yorick tội nghiệp ấy”. Nàng chợt nhớ lại.

– Con chó có thể nói là ba con không hiện hữu. mặc dù ông ta đã đóng kịch cả hai mươi năm rồi.

“Michael có thể đóng vai đức vua, không bằng tiếng pháp, điều đó dĩ nhiên rồi, nhưng nếu quyết định diễn vở này ở luân đôn” ...

– Tội nghiệp ba, con nghĩ là ông giỏi việc, nhưng ông không được thông minh lắm. ông quá bận bịu với việc làm cho mình thành người tốt mã nhất nước Anh.

– Má nghĩ con không nên nói với ba như vậy.

– Con có nói điều gì mà má không biết không?

Cậu lạnh lùng hỏi.

Julia mỉm cười, nhưng lại không để cái vẻ uy nghi có phần đau đớn rời khỏi khuôn mặt.

– Chính sự yếu đuối của chúng ta, chứ không phải sức mạnh của chúng ta , làm chúng ta thân thiết với những người thương chúng ta. – Nàng đáp lại.

– Má nói câu ấy ở trong vở kịch nào?

Nàng trấn áp một cử chỉ bực bội. Những lời ấy hiện lên môi nàng một cách tự nhiên, nhưng khi đọc lên nàng nhớ ra là ở trong một vở kịch. thằng ôn con!

Nhưng những lời đó rất thích hợp.

– Con khó quá, - Nàng rên rỉ nói. Nàng bắt đầu mỗi lúc mỗi cảm thấy giống bà mẹ Hamlet hơn. – Con không thương má à?

– Con có lẽ sẽ yêu nếu như con tìm thấy má. Nhưng má ở đâu? Nếu như người ta lột đi tính ưa trưng bày của má, nếu như người ta lấy đi cái kỹ thuật của má, nếu người ta bóc như bóc củ hành, hết lớp bóc này tới lớp khác, những lớp giả bộ, những lớp thiếu thành thực, những tấm nhãn hiệu của vai củ, những mảnh vụn xúc động giả tạo liệu người ta có bắt gặp một tâm hồn hay không? - Cậu nhìn nàng với đôi mắt buồn nghiêm rồi nhẹ mỉm cười. – Con cũng thương má chứ.

– Thế con có tin là má thương con không?

– Thương theo lời của má.

Bộ mặt của Julia đột ngột biến sắc.

– Ước chi con biết được nỗi thống khổ của má đã phải chịu khi con đau yếu! Má không biết má phải làm gì nếu như con chết!

– Má sẽ hiểu diễn một màn rất đẹp mắt người mẹ sầu khổ trước linh cửu đưa con một của bà.

– Không đẹp mắt lắm nếu như chưa được tập dượt vài ba lần – Julia trả lời ngon lành – Con này, điều con không hiểu là trình diễn không phải là tự nhiên; đó là nghệ thuật, mà nghệ thuật là điều mình sang tạo. Phiên muện thực thì không đẹp; công việc của giới diễn viên là diễn đạt nó không phải chỉ là những sự thật mà với cái đẹp nữa. nếu thực sự má đang chết thật, như má đã từng chết năm bảy lần trong vở kịch, thì liệu con có nghĩ rằng má còn trao chuốt cho những động tác được duyên dáng và những lời trần trối được rõ ràng, để cho cả hàng ghế khán giả cuối rạp cũng nghe thấy không? Nếu đó là một sự giả bộ thì sự giả bộ này cũng không giả bộ hơn một bản xô-nát của bethoven, và má cũng không giả tạo gì hơn một nghệ sĩ dương cầm tấu

nhạc khúc ấy. Thật là phũ phàng khi nói rằng má không thương con. Mà hy sinh tất cả cho con. Con là báu vật độc nhất trong đời má.

– Không. Má thương con khi con còn la thằng con nít và má có thể chụp ảnh chung với con. Ảnh đẹp và dung làm quảng cáo tốt. Nhưng từ sau đó má không bận tâm tới con nữa. Con chỉ quấy rầy má thôi. Bao giờ gặp con má cũng vui, nhưng má cũng mừng khi con đi đường con và không không muốn bị mất thời giờ. Con không trách má. Trong đời má chẳng còn giờ cho ai ngoài má.

Julia bắt đầu hơi mất bình tĩnh. Cậu ta đã tiến sát nút sự thật, đe dọa sự an toàn cho nàng.

– Con quên rằng những người trẻ thường gây phiền hà lắm.

– Khủng khiếp, con nghĩ vậy - Cậu mỉm cười - Thế lại tại sao má lại giả bộ là con đi xa thì má chịu không nổi? thế cũng vẫn chỉ là đóng kịch.

– Con làm khổ má quá. Con làm cho má có cảm tưởng là má không làm hết bổn phận đối với con.

– Có chứ, má vẫn là một người mẹ rất tốt. Má đã làm cho con một điều mà mãi mãi con sẽ nhớ ơn, má đã để cho con được yên.

– Má chẳng biết con muốn gì.

– Con nói rồi. Muốn sự thật.

– Nhưng con sẽ đi tìm nó ở đâu?

– Con không biết. Có lẽ nó không hiện hữu. Con còn trẻ, còn dốt. Con nghĩ có thể thấy nó ở Cambridge bằng cách gặp gỡ người đời và bằng sự đọc sách có thể con sẽ khám phá ra nơi phải tìm. Nếu như nói nó chỉ có nơi thượng đế thì con hết đường.

Julia bối rối. Những điều cậu ấy nói thực sự chưa xâm nhập vào sự hiểu biết của nàng, những lời cậu nói là những ý hướng, điều quan trọng là chúng không ám chỉ gì mà liệu rồi chúng có được thấu hiểu hay không, nhưng nàng

bén nhảy với nỗi xúc động nàng cảm thấy nơi cậu. Dĩ nhiên cậu ta mới mười tám, và thật là đại dốt khi quan trọng hóa cậu ta quá, nàng không thể không nghĩ là người nào đó mớm cho cậu ta và có sự làm bộ làm tịch quá đáng.

Nhưng ai có ý kiến riêng của mình đâu mà người nào mà không làm bộ làm tịch chút ít, dù chỉ một chút thôi? Nhưng dĩ nhiên có thể vào lúc này cậu ta cảm thấu hết những điều mà cậu ấy thích, và nàng thiếu thông cảm nếu coi thường lời cậu ta.

– Lẽ dĩ nhiên là má hiểu ý con nói nàng lên tiếng, điều tha thiết nhất của má trên đời này là con được hạnh phúc. Má sẽ hướng lái ba con, và con có thể làm gì tùy thích. Con sẽ tự tìm lấy sự giải cứu, má thấy vậy. Nhưng má nghĩ con phải làm thế nào để những điều suy nghĩ của con đừng có tính bệnh hoạn. Có lẽ ở Viên con cô độc và má nghĩ con đọc sách nhiều quá.

Lẽ dĩ nhiên, ba con và má thuộc về một thế hệ khác và má nghĩ ba má không cần giúp đỡ gì được cho con. Tại sao con không đem vấn đề bàn luận với một người nào đó cùng trang lứa? Tom chẳng hạn.

– Tom? Một tên học làm sang rẻ tiền. Tham vọng duy nhất trên đời hắn là được làm người phong lưu cốt cách, hắn không ý thức được là hắn càng cố gắng bao nhiêu thì lại càng vô vọng bấy nhiêu.

– Má tưởng con thân cậu ấy lắm, Mùa hè năm ngoái ở Tap low là thấy con quần cậu ấy lắm mà.

Con không ghét gì hắn. Con lợi dụng hắn. Hắn có thể kể cho con nghe nhiều điều con muốn biết. Nhưng con nghĩ hắn chỉ là một gã trai rô đại, hắn có ý nghĩa gì.

Julia nhớ lại nàng đã lòng lộn ghen với tình bằng hữu của hai người. Nàng giận nghĩ lại nỗi khắc khoải đã phải chịu oan.

– Má cho hắn rồi à? - Cậu đột ngột hỏi.

Nàng giật mình.

– Đại khái như vậy.

– Con nghĩ là má khôn ngoan lắm. Hấn quá thấp so với má.

Cậu nhìn nàng bằng đôi mắt đằm đằm, suy tư và chợt Julia sợ muốn phát bệnh rằng Roger biết. Tôi là đã từng là nhân tình của nàng. Nàng tự nhủ, làm sao mà biết nổi, chẳng qua lương tâm tội lỗi của nàng xui khiến nàng nghĩ như vậy. Ô, Taplow không có chuyện gì không thể tin nổi là có một lời dị nghị tàn ác nào lại có thể lọt vào tai cậu; nhưng có một cái gì đó trong lối diễn tả của cậu làm cho nàng biết chắc cậu đã biết. Nàng bẽn lễn.

– Má yêu cầu cậu ấy uống Taplow hỏi, má nghĩ thật là tốt khi con có một người bạn cùng lứa để vui chung.

– Vâng, có vậy.

Trong mắt cậu ánh lên vẻ tinh quái. Nàng cảm thấy chới với. Nàng muốn hỏi cậu cười cái gì, nhưng không làm là biết cụ không giận nàng nàng có thể chịu nổi cái nhục ấy bất quá cậu ta chỉ thấy hơi kỳ. Nàng thấy cay đắng. Lẽ ra nàng khóc nhưng chỉ làm trò cười cho cậu. Và bây giờ thì biết nói gì với cậu. Cậu chẳng cần bất cứ điều gì nàng nói. Diễn trò sao nổi! Một lần nữa nàng chịu, không đối phó nổi một tình huống. Nàng bị dồn vào thế đối diện với một vấn đề nàng không thấu hiểu, một vấn đề bí hiểm và khá hãi hùng. Có thể sự thật là thế? Đúng lúc đó có tiếng xe xích đồ.

– Ba về đây. – Nàng reo lên.

Thoát nạn! Một màn diễn hết chịu nổi, và nàng vui mừng nhờ chồng về mà nó kết thúc. Một phút sau rất hồ hởi đưa ra, bụng thót vào, trông tốt mã không ngờ với cái tuổi trên năm mươi, Michael dũng mãnh bước vào phòng. Với cung cách rất đàn ông, ông đưa tay ra chào mừng người con trai yêu quý độc nhất vừa vắng nhà sáu tháng.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 28

Ba hôm sau Roger đi Scotland. Bằng mảnh lời nào đó, Julia tránh để mẹ con gặp nhau lâu mà không có ai. Lỡ hai người giáp mặt nhau ít phút thì lại nói những chuyện vô thưởng vô phạt Julia thực tình không buồn khi thấy câu ta đi.

Nàng không sao xua đuổi đầu óc câu chuyện kỳ cực giữa hai mẹ con bữa ấy. Có một điểm đặc biệt làm nàng lo âu khôn tả đó là Roger nêu ý tưởng rằng nếu_nàng bước vào một phòng trống và một người nào bất thần mở cửa thì sẽ chẳng thấy ai trong đó cả. Điều này làm nàng cảm thấy hết sức bất ổn.

“Mình không phải là người đẹp chim sa cá lặn nhưng có một điều không ai phủ nhận là bản của mình. Thật là vô lý khi cho rằng vì mình có thể đóng hàng trăm vai khác nhau theo hàng trăm cung cách khác nhau mà mình không có một cá tính riêng. Mình có thể làm được điều đó vì mình là một nữ diễn viên quá giỏi.

Nàng ráng nghĩ xem điều gì xảy ra cho nàng khi một mình vào phòng trống.

“Nhưng chẳng bao giờ mình một mình cả, ngay cả khi mình ở trong một phòng trống. Luôn luôn có Michael, hoặc Evie, hoặc Charles, hoặc công

chúng; lẽ dĩ nhiên không phải bằng xương bằng thịt nhưng bằng tinh thần, đúng là thế.

Mình phải nói với Charles về Roger.”.

Không may là ông lại đi vắng. Nhưng thế nào ông cũng trở về để đi cuộc tổng diễn tập đầy đủ xiêm và đêm khai mạc, hai mươi năm rồi không vắng mặt một buổi trong những dịp tương tự, và sau buổi tổng diễn tập báo giờ họ cũng đi ăn với nhau. Michael ở lại rạp để lo ánh sáng âm thanh v.v ... nên hai người được rảnh rang với nhau mặc sức trò chuyện.

Nàng nghiên cứu vai kịch mình đóng. Julia không cố tình sáng tạo nhân vật mà nàng nấp đóng bằng sự quan sát nàng có cái khéo đứng đúng vào vị trí của người phụ nữ mà nàng phải đại diện để nghĩ bằng đầu óc người đó và cảm xúc bằng giác quan của bà ta. Trục giác của nàng đề xuất cho nàng cả trăm chi tiết nhỏ nhất, những nét làm người xem ngạc nhiên vì giống như thật quá, nhưng khi, người ta hỏi nàng; nàng lấy những nét đó ở đâu nàng không trả lời Julia.

Bây giờ thì nàng muốn biểu lộ sự thung dung can trường nhưng vẫn có điều bất ổn của bà Marten người biết đánh gôn và chuyện trò với một người đàn ông một cách phóng khoáng như đàn ông nói chuyện với đàn ông, ý vậy mà cốt lõi.

vẫn là một phụ nữ trung lưu điệu khả kính khao khát được hưởng sự an toàn của đời sống hôn nhân.

Michael không bao giờ muốn có đông người vào buổi tổng duyệt, và lần này, cố giữ bí mật của vở kịch tới đêm khai mạc ngoài Charles, ông chủ nhận cho vào những nhân viên, những nhiếp ảnh Viên những người may xiêm áo những người mà sự hiện diện của họ thật cần thiết. Julia tự kiểm chế nàng không có ý định đọc hết trước đêm lại khai mạc. Nàng chỉ cần diễn xuất đủ. Dưới sự điều khiển chuyên nghiệp của Michael, mọi việc trôi chảy không

một vấp vấp và vào lúc mười giờ Julia và Chales đã đang ngồi ở phòng ăn đồ nướng ở nhà hàng Savoy. Câu đầu tiên nàng hỏi xem ông nghĩ thế nào về Avice Crichton.

“Không tệ lắm và đẹp tuyệt vời, Trông cô ta dễ thương trọng chiếc áo mặc ở hồi hai.”.

Em sẽ không mặc chiếc áo em mặc ở hồi hai đâu, Charles Devenn may cho em chiếc áo khác rồi. Ông không nhìn thấy cái liếc mắt, hóm hỉnh mà nàng nhìn ông và giá như ông có nhìn thấy đi nữa thì ông cũng chẳng hiểu ý nghĩa.

Michael nghe lời xúi của Julia, đã mất ông điều với Avice. Ông đã tập riêng cho cô trên lầu tại phòng riêng, ông uốn nắn, từng ngữ điệu, từng điệu bộ, nàng cũng đã ăn trưa cùng cô năm ba lần, lại mời cô đi ăn bữa tối. Kết quả là cô nàng đóng vai ấy rất được. Michael hi hỏ xoa tay.

– Anh hài lòng với cô ta. Anh nghĩ cô ta làm nên việc.

Anh nửa muốn quyết định cho cô ấy ký hợp đồng. Em không nghĩ vậy:

– Julia nói. - Phải đợi qua đêm đầu trình diễn đã. Thực ra ta không thể nói là một cuộc biểu diễn thành công trước khi chúng ta diễn cho khán giả.

– Cô ta là một cô gái dễ thương, một tiểu thư gương mẫu.

Cô ta dễ thương, em nghĩ vì cô ta mê anh tiểu thư gương mẫu, vì cô ta cự tuyệt anh cho tới khi có được hợp đồng.

– Ô, em ơi, đừng có nói bậy. Bởi vì anh đáng tuổi cha cô ấy.

Nhưng ông mỉm cười đắc ý. Nàng quá biết là sự tỏ tình của ông cũng không quá vài cái nắm tay, vài cái hôn dấm dúi nép vào góc tắc-xi., nhưng nàng biết ông cũng đủ mẫn nguyện vì tưởng tượng rằng nàng nghi ông ngoại tình. Julia sau khi được ăn thỏa thuê mà vẫn giữ được eo, bắt đầu đề cập đến vấn đề lớn vốn trong đầu óc.

Anh Charles thân mến. Em muốn thưa chuyện với anh về cháu Roger.

–Ồ, vâng, cháu mới về hôm rồi phải không? Cháu mạnh không?

– Anh ơi, điều kinh khủng nhất đã xảy ra. Nó về cứ như là ông thánh sống ấy, em không biết phải làm thế nào.

Nàng kể lại theo ý của nàng cuộc nói chuyện. Nàng bỏ đi một vài điều xem ra không tiện nói, ngưng lại ở những điều nàng nói về tổng thể chính xác.

– Điều bí mật là nó không có một chút óc khôi hài nào. - Nàng kết thúc.

– Dù sao cháu cũng mới có mười tám tuổi.

– Sau khi nghe nó nói những điều này em rời rưng chân tay. Em cảm thấy như mình là Balaam khi con lừa của hắn bật nói thỏ thẻ. Nàng vui vẻ nhìn ông, nhưng ông không nhếch mép. Ông hình như không nghĩ là nhận xét của nàng háy ho như nàng tưởng.

Em không tưởng tượng nổi xem nó lấy những ý tưởng này từ đâu. Thật là vô lý khi nghĩ rằng nó có thể tự nghĩ ra cái điều lảm cẩm này.

– Em có chắc là những cậu trai ở cái tuổi ấy không nghĩ ngợi nhiều hơn bọn già chúng mình tưởng không? Đó là cái tuổi dậy thì của tinh thần và kết quả của nó thường lạ lùng.

Thằng Roger ôm ấp những ý nghĩ đen tối như vậy ngàn ấy năm mà chẳng thở ra một lời, thật là thâm hiểm. Nó có thể tố giác em. - Nàng khẽ cười – Nói thật với anh khi Roger nói với em, em có cảm tưởng đâu như em là bà mẹ Hamlet. - Rồi nàng nói liên không ngưng. - Em không biết đã già quá, để đóng nổi vai Hamlet nữa?

– Vai Gertrude không phải là vai hay có đúng không?

Julia phá lên cười có vẻ khoái trí.

Sao anh ngốc thế. Charles, em không đóng vai Nữ Hoàng. Em đóng vai Hamlet.

Em nghĩ rằng vai này thích cho một phụ nữ à?

Bà Sidons đóng vai này và Sarah Bemhardt cũng vậy. Vai này sẽ in dấu ấn

vào sự nghiệp của em nếu anh biết em muốn nói gì. Lẽ dĩ nhiên có cái khó là kịch viết bằng thơ.

– Em đã từng nghe những diễn viên diễn cách nào mà nghe đúng điệu văn xuôi. Ông trả lời.

– Vâng, nhưng không hẳn đã là thế phải không?

– Em có đối xử tử tế với Roger không?

Nàng, ngạc nhiên về sự đột ngột trở lại vấn đề của ông, nhưng nàng đáp lại bằng một nụ cười.

– Rất tử tế, ồ, khỏi chê.

– Khó lòng mà không bức mình vì sự vô lý của giới trẻ chúng bảo chúng ta rằng hai cộng hai là bốn như thể điều đó chưa từng xảy ra với chúng ta, và thất vọng nếu chúng ta không chia sẻ sự ngạc nhiên với chúng khi chúng vừa khám phá ra rằng gà đẻ ra trứng. Có nhiều điều vô nghĩa trong cái lối nói mê nói sáng của chúng, mà lại không hẳn là vô nghĩa. Người ta phải thông cảm với chúng.

Người ta phải cố gắng mà hiểu. Người ta phải nhớ lại bao nhiêu điều đã bị quên đi và bao nhiêu điều phải học lại khi lần đầu tiên mình giáp mặt với cuộc đời.

Không dễ gì để bỏ đi những lý tưởng của mình, và những sự kiện phù phàng là nhang viên thuốc đắng phai nuốt. Những mâu thuẫn tinh thần của tuổi thiếu niên có thể rất nghiêm trọng và người ta có thể là được rất ít để giải tỏa những mâu thuẫn ấy. Có thể là trong một hay hai năm cậu ta sẽ không còn nhìn thấy những đám mây của sự huy hoàng và chấp nhận sợi dây xích. Có thể rằng cậu sẽ tìm thấy cái mà cậu tất đang tìm tòi, nếu không tìm được nơi Thượng đế, thì sẽ tìm thấy trong Nghệ thuật.

– Em rất ghét, không muốn nó làm diễn viên nếu như anh có ý như vậy.

– Không, anh không nghĩ cậu ta thích điều ấy.

- Lẽ dĩ nhiên nó không là kịch tác là được, nó không có đầu óc hóm hỉnh.
- Tôi dám nói là cậu ấy sẽ bằng lòng đi vào ngành Ngoại giao. Điều đó lại là một lợi khí cho cậu ta trong ngành này.
- Anh khuyên em nên làm gì?
- Chẳng làm gì cả. Cứ mặc cậu ta. Có thể thế lại điều tốt nhất em có thể làm cho nó.

– Nhưng em không thể không gì lo âu về nó.

– Em không cần phải lo. Em hãy cứ hy vọng. Em nghĩ em đã sinh ra một con vịt xấu xí, có lẽ cậu ta sẽ trở thành con thiên nga cánh trắng.

Charles đã không cho Julia cái mà nàng muốn. Nàng mong ông có thái độ thông cảm hơn. Minh nghĩ là nàng ta giả rồi tội nghiệp ông bạn, nàng suy nghĩ.

“Ông ta tuột tay đánh mất hết, ông bắt lực bao nhiêu năm rồi mình lại như sao chẳng nhận ra điều đó trước đây.

– Nàng hỏi mấy giờ rồi.

– Em nghĩ em phải đi. Em phải được một đêm dài nghỉ ngơi.

Julia ngủ ngon và khi thức giấc nàng cảm thấy ngay một niềm hoan hỉ. Đêm nay là đêm đầu tiên. Nàng thấy ngây ngất sung sướng khi nhớ lại là người ta đã vây quanh những cánh tay dẫn vào sân và vào hành lang khi nàng rời rạp hát sau buổi tổng dượt, và bây giờ mới mười giờ sáng mà, đã có một hàng dài người chờ mua vé.

“Phúc cho họ hôm nay tốt trời những khi đáng thương!

Những năm xưa nàng thường nôn nao không chịu nổi trước đêm trình diễn đầu. Nàng đã cảm thấy ngây ngất như ốm suốt ngày, và càng gần đến giờ, nàng cảm thấy như lâm vào trạng thái phải nghĩ đến việc bỏ sân khấu.

Nhưng bây giờ, sau nhiều lần vượt qua sự thử thách này, nàng đã có được sự thư thái phần nào. Suốt khoảng sáng sớm nàng chỉ cảm thấy sung sướng và

hung phần nhẹ nhàng phải đợi đến xế chiều nàng mới bắt đầu cảm thấy khó ở. Nàng trở nên trầm lặng và muốn được để yên một mình. Nàng cũng trở nên dễ nổi nóng, và Michael vì đã có kinh nghiệm nên tìm cách lánh nàng. Chân tay nàng lạnh và lúc tới rạp chúng như những thỏi nước đá. Nhưng dù thế, sự lo âu ấy không có gì là khó chịu.

Julia không phải làm gì sáng nay ngoài việc xuống rạp Siddons một lúc để duyệt lại lên trong vở vào buổi trưa, vì thế nàng nằm nghỉ trong giường mãi. Michael không về ăn trưa, vì phải sửa soạn lần chót phong cảnh. Nàng ăn một mình rồi lại về giường ngủ ngon lành được một giờ. Ý nàng định nghỉ ngơi cả buổi chiều lúc sáu giờ cô Phipps lệ đến xoa nắn nhẹ cho nàng, và lúc bảy giờ nàng muốn có, mặt tại rạp. Nhưng khi thức giấc, nàng cảm thấy tươi mát khoan khoái đến nỗi nằm lại trong giường thì bứt rứt, nên nàng quyết định bách bộ một vòng. Trời đẹp, có nắng. Thích phố lá hơn thôn quê thích đường lộ hơn cây cối nàng hông dạo chơi trong công viên mà tung tăng quanh các khu vực gần đây, thường vắng vẻ vào khoảng thời gian này_hằng năm, hồ hững ngấm các ngôi nhà, và nghĩ rằng nàng ưa ngôi nhà của nàng hơn bất kỳ ngôi nhà nào khác.

Nàng cảm thấy dễ chịu, long lanh láng:

Rồi nàng nghĩ tới giờ phải về rồi. Nàng về đến góc đường Stanhope thì nghe miệng người gọi tên nàng, nàng nhận ra ngay.

– Julia!

Nàng quay lại và Tòm mặt mày y tươi rói, theo kịp nàng.

Julia không gặp cậu tà ngày nàng ở Pháp về. Trong cậu rất lịch sự trong bộ com-lê xám cắt rất đứng và chiếc mũ nâu. Màu da cậu cháy nắng.

– Tôi tưởng cậu đi xa rồi chứ.

– Tôi mới về hồi thứ hai. Tôi không gọi điện cho chị vì tôi biết chị bận tập duyệt những lần cuối. Tôi nay tới đi xem; ông Michael mời tôi một ghế lô.

–Ồ, tốt quá :

– Rõ ràng là cậu ta vui mừng gặp lại nàng. Vẻ mặt hăm hở, mặt sáng rỡ.

Nàng sung sướng thấy sự có mặt của cậu chàng gây xúc động nào cho nàng. Trong lúc hai người tiếp tục chuyện trò, nàng hay không biết đó cái gì trong cầu đã làm cho nàng mê mết đến thế.

– Chị lang thang thế này để làm gì thế.

– Tôi dạo quanh một vòng bảy giờ thì về ăn bánh uống trà.

– Mời chị đến tôi uống trà.

Phòng của cậu ngay gốc đường. Thực ra cậu đã thoáng thấy nàng khi rẽ đường tắt để về nhà.

– Sao cậu về sớm thế?

–Ồ lúc này công việc ở sở cũng không nhiều. Như chị biết, một người đồng sự của chúng tôi mới mất cách đây ít tháng, nếu tôi thêm việc thêm lương có nghĩa là tôi có thể tiếp tục mượn nhà được ông Michael khá tốt trong việc này, Ông nói tôi có thể tiếp tục ở miễn phí cho tới khi khá hơn. Tôi không thích nghĩ đến việc dọn đi. Mời chị đến chơi. Tôi muốn mời chị một ly trà. Cậu hót như khướu, nàng thấy vui vui. Cứ nghe cậu nói thì không thể nghĩ rằng giữa họ lại đã có chuyện. Cậu có vẻ hoàn toàn không có gì để thắc mắc.

– Được, nhưng tôi chỉ ở một phút thôi nhé.

– Ô, kê.

Họ rẽ sang đường tắt. Nàng leo cầu thang hẹp đi trước – Chị cứ lên phòng khách trước đi tôi lấy nước đun.

Nàng vào phòng và ngồi xuống. Nàng nhìn quanh căn phòng đã từng là cảnh trí cho biết bao nhiêu xúc động của nàng. Không có gì thay đổi. Tấm ảnh của nàng vẫn còn yên chỗ cũ, nhưng ở trên mặt lò sưởi cũng có một tấm ảnh lớn của Avie Crichton. Trên đầu có dòng chữ Avie tặng Tom. Julia ghi nhận mọi điều.

Căn phòng này có thể chỉ là khung cảnh mà có là nàng đã diễn xuất, quen thuộc một cách mơ hồ, nhưng bây giờ đối với nàng chẳng còn mang ý nghĩa gì.

Tình yêu hồi đó đã nung nấu nàng, lòng ghen hờn đã bóp nghẹt nàng ngay ngất của Julia. Nàng không còn có gì thực chất hơn một trong vô số vai mà nàng đã diễn trong quá khứ. Nàng thích thú sự đứng dưng của mình. Tom bước vào với tấm khăn trà mà nàng đã tặng cậu, thận trọng bày bộ đồ trà mà nàng cũng đã tặng cậu. Nàng không biết tại sao cái ý nghĩ rằng cậu ta vẫn dùng những tặng phẩm của nàng tỉnh như không khiến nàng muốn bật cười. Rồi cậu lại đi vào với ấm trà và họ ngồi bên nhau trên chiếc ghế nệm dài nhấp nháp. Cậu khoe thêm về cải thiện tình cảm của cậu. Theo cung cách thân thiện và vui vẻ, cậu xác nhận là chính nhờ nàng mà cậu có khả năng đem đến lợi ích cao hơn cho công ty.

Cậu đã được hưởng phần lợi. Cậu kể cho nàng nghe về kỳ nghỉ cậu mới đi về.

Rõ ràng là Julia thấy cậu không mấy may nghĩ là cậu đã làm khổ nàng tới mức nào. Ngay cả điều này nữa bây giờ cũng làm nàng tức cười.

– Tôi nghe nói đêm nay sẽ thành công lớn.

– Như thế thì càng tốt chứ sao?

– Avice nói chị và ông Michael đối xử tốt với cô ấy lắm. Coi chừng đừng để cô ấy đi xa quá với vở kịch.

Cậu nói pha trò chuyện đó, nhưng Julia tự hỏi liệu Avice có nói với cậu đó chính là điều cô ấy đoán hay không.

Cậu hứa hôn với cô ta chưa?.

– Không, không chuyện đó. Cô ấy muốn được tự do. Cô ấy nói một cuộc là hôn nhân cản trở sự nghiệp của cô ta.

– Cản trở cái gì? Những lời này bật khỏi miệng nàng trước khi nàng kịp

chặn lại, nhưng nàng bình tĩnh lại liền. – Vâng, dĩ nhiên là tôi phải biết cô ấy ám chỉ gì.

– Đương nhiên là tôi không muốn cản lối cô ấy. Tôi có ý nói là, giả thử sau đêm nay cô ấy ký được hợp đồng mời đi Mỹ. Tôi muốn thấy là cô ấy được hoàn toàn tự do để nhận việc.

Sự nghiệp của cô ấy! Julia bình tâm mỉm cười với chính nàng.

– Chị biết mà, tôi nghĩ là chị tốt lắm, cách chị đối xử với cô ấy?

– Tại sao nhỉ?

– Ồ, chị biết tính khí đàn bà mà.

Cậu vừa nói vừa vòng tay ôm ngang lưng hôn nàng. Nàng cười thẳng thắn.

– Cậu vô lý quá.

– Yêu nhau một tí được không?

– Thôi đi cậu.

– Sao lại thôi? Bô chị không nghĩ là mình đã xa cách nhau lâu quá rồi chẳng?

– Còn cô Avice thì sao?

– Ồ, cô ấy là chuyện khác. Đi mình.

– Bộ cậu quên là đêm nay tôi trình diễn đêm đầu hay sao?

– Còn lâu mà.

Cậu vòng hai tay ôm nàng, nhẹ nhàng hôn. Nàng nhìn cậu giễu cợt. Đột ngột nàng quyết định.

– Thôi được.

Hai người đứng dậy đi vào phòng ngủ. Nàng bỏ mũ, thoát y. Cậu ôm nàng trong vòng tay như đã từng ôm bao nhiêu lần trước đây. Cậu hôn đôi mắt khép kín, đôi nhũ hoa nhỏ mà nàng vốn hãnh diện.

Nàng trao thân cho cậu để cậu làm gì tùy ý, nhưng tinh thần nàng không tham dự. Nàng hôn cậu lại cho phải phép, nhưng bắt gặp mình đang nghĩ về

vai đóng tối nay. Nàng hình như là hai người, bàn tính trong vòng tay người yêu và nữ diễn viên đã hình dung được trong trí não khối khán giả đen ngòm lơ mơ và nghe những tiếng hô tán thưởng lúc nàng bước lên sân khấu. Một lát sau, nằm bên nhau, khi cậu vòng tay bá nàng, nàng hoàn toàn quên cậu ta, đến độ sững sốt khi nghe cậu ta lên tiếng.

– Mình không cần tôi nữa à?

Nàng khẽ lay cậu.

Có chứ cưng em mê mình mà.

– Hôm nay mình khác quá.

Nàng nhận ra là cậu thất vọng. Tội nghiệp cậu bé.

Nàng không muốn tình cảm cậu bị tổn thương. Cậu ấy thật sự rất ngọt ngào.

– Với đêm diễn đầu trước mặt, hôm nay tôi không thật là tôi. Anh đừng buồn.

Khi nàng đi đến kết luận, bây giờ thì dứt khoát rồi, nàng không còn mảy may để ý đến cậu, nàng không thể không cảm thấy thương hại cậu. Nàng khẽ vuốt má cậu.

– Cưng cưng ơi, Không biết Michael có nhớ tiếp tế nước trà cho những hàng người đợi mua vé không.

Chẳng tốn kém bao nhiêu mà họ cảm động lắm đấy.

Mình biết, đến lúc em phải về. Sáu giờ cô Philips đến.

Vừa mặc áo, nàng vừa chuyện trò rôm rả. Dù không nhìn cậu ta, nàng vẫn ý thức được là cậu ta khó chịu. Nàng đội mũ, rồi ôm mặt cậu ta bằng cả hai tay, hôn thân hữu.

– Tạm biệt, chú cừ. Đêm nay vui vẻ nhé.

– Gặp nhiều may mắn.

Cậu mỉm cười vụng về. Nàng thấy cậu chẳng biết đối xử với nàng ra sao nữa. Nàng lên đi ra và nếu nàng không phải là diễn viên đàn chị không phải

người đàn bà xấp xỉ năm mươi nàng sẽ nhảy chần sao suốt quãng đường về nhà.

Nàng khoan khoái hết sức. Nàng vào nhà bằng chìa khóa riêng và khép cánh cổng lại.

“Mình dám nói là Roger có lý. Ái tình không đáng giá sự ồn ào người ta dành cho nó”.

William Somerset MAUGHAM

Người Đàn Bà Trên Sàn Diễn

Chương 29

Bốn giờ sau mọi việc hoàn tất. Vở kịch hấp dẫn ngay từ đầu khán giả, mặc dù chỉ mới vào mùa kịch sung sướng vì sau những ngày nghỉ ngơi lại thấy mình một lần nữa, được ngồi trong rạp và sẵn sàng để mua y. Đây là một điềm lành cho mùa kịch này, Có sự vỗ tay hoan hô nồng nhiệt sau mỗi hồi và khi hết vở diễn, đoàn diễn viên là phải mười hai lần xuất hiện đáp lễ khán giả, riêng Julia phải ra hai lần, và chính nàng cũng sung sướng về sự nồng hậu tiếp nhận nàng.

Nàng phải ngập ngừng đọc đôi lời cảm tạ chuẩn bị sẵn cho những dịp như thế.

Lại thêm một lần mời gọi cuối cùng cả đoàn ra sân khấu và ban nhạc cừ bản Quốc ca. Julia, mãn nguyện, hưng phấn, vui sướng đi vào phòng xiêm áo. Chưa bao giờ nàng cảm thấy vững tâm về mình hơn. Chưa lần nào nàng đóng xuất sắc, uyển chuyển và linh hoạt hơn. Vở kịch kết thúc bằng một trường khúc trong đó, Julia vai một gái giang hồ giải nghệ nghiêm khắc chỉ trích sự suồng sã, sự vô dụng sự thiếu đạo đức của cái tập đoàn ăn không ngồi rồi mà cuộc hôn nhân của ả đã đưa ả vào. Đoạn dài hai trang, và không

một diễn viên nào khác tại nước Anh có thể thu hút sự chú ý của khán giả như nàng khi diễn đoạn đó.

Với nhịp điệu tuyệt vời với lời uốn thanh âm ngọt ngào, với sự làm chủ cung bậc tình cảm, nàng đã thành công bằng phép lạ kỹ thuật, làm cho trường khúc ấy đạt tới cao điểm đặc sắc của toàn vở. Một hành động hung bạo, hay một mở nút bất ngờ cũng không thể gây ngạc nhiên hơn. Toàn bộ diễn viên đóng rất đạt, ngoại trừ Avic Crichton. Julia ngân nga một điệu nhạc khi bước vào phòng riêng.

Michael bám gót theo liền.

– Vô địch là em! – Ông quàng tay ôm hôn nàng. Trời ơi! Em diễn hay quá.

– Anh chơi đâu có dở.

– Vai này anh lộn ngược đầu đóng cũng được ông trả lời thản nhiên, vẫn khiêm tốn về việc sắm vai của mình theo thường lệ. - Em có nghe họ bảo gì trong lúc em nói mấy lời không? Em các nhà phê bình bật ngửa.

– Ô, anh còn lạ gì họ nữa. Họ sẽ dồn hết chú tâm vào vở kịch gay cấn và dành ba dòng cuối cùng cho em.

– Em là nữ diễn viên vĩ đại nhất thế giới, nhưng trời ơi, em cũng thật đều giả.

Julia mở thật lớn đôi mắt theo một điệu bộ ngạc nhiên vô tội.

– Michael anh nói gì cơ?

– Đừng làm ra vẻ thơ ngây như thế. Em biết quá rõ mà. Em tưởng em lừa được một thằng cáo già như anh ư?

Ông nhìn nàng bằng đôi mắt chớp lia chớp lịa, và nàng thấy khó giữ để đừng cười phá lên. Em vô tội như một đứa trẻ nằm trong bào thai.

Đừng giả bộ nữa. Nếu có ai đang tâm giết một cuộc diễn xuất thì chính em là kẻ giết Avic Anh không thể nhìn em được. Em là đẹp quá.

Bây giờ thì Julia không hề giấu nụ cười mỉm làm công vánh môi nàng lên.

Lời khen bao giờ cũng mát ruột nghệ sĩ. Một cảnh chính để Avice đóng thuộc hồi hai. Đóng với Julia, và Michael đã dượt thật kỹ để đưa cô gái lên. Thực tế đây là đòi hỏi của kịch, và Julia trong các buổi tập dượt, vẫn chấp nhận sự chỉ đạo của ông. Để làm nổi bật đời mình xanh và tôn lên mái tóc đẹp của ả, người ta cho ả mặc áo xanh nhạt. Để tương phản với màu áo ấy, Julia đã chọn chiếc áo vàng dịu. Áo này nàng đã mặc trong buổi tổng dượt, Đêm nay nàng mặc áo kim tuyến lông lánh bạc, trước sự ngạc nhiên của Michael và sự ngỡ ngàng của Avice khi nàng lên sân khấu hồi hai. Chiếc áo lông lánh bắt ánh sang thu hút sự chú ý của khán giả. Nó khiến cho màu xanh của áo Avice trông như xám nâu.

Đến màn quan trọng đóng, với nhau. Như nhà ảo thuật từ trong mũ lấy ra một con thỏ, Julia rút ra một chiếc khăn mỏng đỏ tươi lớn, với chiếc khăn này nàng, bắt đầu biểu diễn. Nàng vẫy, nàng xòe ra như để nhìn qua, nàng quay quần lại, lau trán, nhẹ thở bằng mũi. Khán giả bị cuốn hút không rời mắt khi mảnh vải và nàng lúi sâu vào phía trong bụi khi Avice đối thoại với_nàng quay lưng vào khán giả và khi hai người cùng ngồi trên một ghế nệm dài, nàng cầm tay Avice, đối với quần chúng thì chị làm động tác tự nhiên duyên dáng, vì ngồi thu sâu vào phía trong, Avice buộc phải đưa mặt nghiêng về phía khán giả. Julia sớm nhận trông những buổi tập nhìn nghiêng trong Avice giống mặt cừu. Tác giả đã cho Avice nói những câu nói khiến cho cả đoàn hát phá nên cười vào buổi tập đầu. Tới khi khán giả nhận ra những câu ấy tức cười mức nào Julia can thiệp bằng câu trả lời của nàng và khán giả muốn nghe ra phải nín cười. Màn này được dựng thật vui, lại có màu sắc nhạt bóng chua cay, và vai Avice đóng sinh ra khả ố. Avice, với sự thiếu kinh nghiệm, không nhận được những tiếng cười như mong đợi, đâm ra ngỡ ngàng, lạc giọng, điệu bộ vụng về. Julia thu hút sự chú ý và diễn rất điệu nghệ. Nhưng miếng đòn sau cùng thật tai họa. Avice phải nói một đoạn

dài, Julia bối rối vo tròn chiếc khăn đỏ hành động này hầu như tự nó gây nên một sự biểu lộ nàng nhìn Avice với đôi mắt boăn khoăn, hai giọt nước mắt nặng nề lăn xung gò má. Khán giả cảm được sự xấu hổ mà cô gái lẳng lơ phải chịu, họ nhìn thấy cái khốn khổ vì lý tưởng quá nhỏ mọn, thiếu ngay thẳng, sự ham đánh vọng bị chế nhạo. Đoạn này không kéo quá một phút, nhưng trong cái phút ấy, bằng những giọt nước mắt và sự khắc khoải của cái nhìn, Julia đã hơi trần sử khốn khổ đề tiện của cuộc đời đàn bà. Thế là xong đối với Avice.

– Kể anh cũng ngu thật, khi tính cho cô ấy ký hợp đồng. – Michael nói.

– Tại sao anh lại không?

– Khi em đã đâm dao vào cô ta ấy à? không bao giờ. Em tinh ma lắm mới ghen kiêu đó. Em không nghe cô ấy có ý làm gì với anh chứ? Em phải biết rằng bây giờ em là người đàn bà duy nhất trên đời này đối với anh.

Michael nghĩ rằng Julia chơi Avice vô này vì ông nặng tình quá với ả, dĩ nhiên là may mắn cho Avice, ông ta còn có khả năng để người ta ghẹo được một chút.

– Sao anh ngốc thế - Julia cười mỉm, biết rõ Michael nghĩ gì, và tức cười chết được vì sự làm lẫn của ông - Dù sao anh vẫn là người đàn ông đẹp nhất Luân Đôn.

Có thể là như thế. Nhưng anh không biết tác giả sẽ nói gì. Hẳn là một con khỉ xảo quyệt. Cảnh diễn không đúng ý hẳn chút nào.

– Ô anh cứ để hẳn cho em. Em giải quyết với hẳn.

Có tiếng gõ cửa. Tác giả vở kịch bước vào. Với một tiếng kêu sáng khoái, Julia chạy ra với hẳn, vòng tay bá cổ hẳn hôn lên hai má.

– Anh mãi nguyện chưa?

– Có vẻ thành công, nhưng hơi cứng.

– Sẽ diễn cả năm đây anh bạn thân ạ! Hai tay đặt trên vai hẳn, nàng nhìn

thăng vào mặt hắn. Nhưng anh, anh ác, ác ời là ác.

– Tôi à?

– Anh thiếu điều hại tôi. Khi tôi diễn đến cái khúc trong hồi hai và chợt hiểu ra ý nghĩa của nó, tôi thiếu điều muốn xỉu. Anh biết dụng ý màn đó anh là tác giả mà tại sao anh bắt chúng tôi tập hoài mà làm như thể không có gì hơn điều xuất hiện bên ngoài vậy? Chúng tôi chỉ là diễn viên, sao anh bắt chúng tôi mò thấy sự ý nhị của anh? Đó là cảnh hay nhất trong kịch và một chút nữa thì tôi làm hỏng, không ai trên đời này biết được điều đó, trừ anh. Vở kịch của anh xuất sắc, nhưng màn ấy còn xuất sắc hơn, xuất thần.

Tác giả đỏ mặt, Julia kính cẩn nhìn hắn. Hắn cảm thấy thèn thẹn, sung sướng và hãnh diện.

“Trong vòng hai mươi bốn giờ tên đề phính này nghĩ là hắn thật sự có ý là xem đó phải diễn như thế”.

Michael rạng rỡ:

– Mời anh sang phòng tôi uống ly uyết ki sô-đa. Thế nào anh cũng phải uống sau khi ăng thăng ở vậy. Họ đi ra và Tom bước vào mặt. Tom đỏ lên vì phấn kích.

– Chà, vĩ đại thật. Mình thật là tuyệt vời. Trời, diễn thế mới là diễn chứ.

– Cậu có thích không? Avice cũng diễn được đấy chứ?

– Không, dở ẹc.

– Cậu nói gì mà lạ thế? Tôi nghĩ là cô ấy hấp dẫn chứ. – mình dùng cô ấy mà lau sàn. Ngay trong hồi hai trông cô ấy cũng không đẹp.

Sự nghiệp của Avice!

– Nè, sau đây thì mình làm gì?

– Bà Dolly đãi tiệc chúng tôi.

– Mình có thể được không, tôi mời mình đi ăn với tôi. Tôi yêu mình muốn phát điên đây.

– Ô, vô lý. Làm sao tôi bỏ bà Dolly được?

– Ô, bỏ đại đi.

Mắt cậu hùng hục. Nàng có thể thấy là cậu thèm khát nàng hơn bao giờ hết và nàng vui với sự đắc thắng của mình. Nhưng nàng cương quyết lắc đầu. Có tiếng cười nói huyên náo ở đây hành lang của một đám người, và cả hai đều biết rằng đó là những thân hữu đang lén lách qua lối đi hẹp để đến khen ngợi nàng.

– Những kẻ chết tiệt này. Trời ơi! Tôi muốn hôn mình quá. Sáng mai tôi sẽ kêu điện thoại cho mình.

Cửa bật tung và Dolly mở hời nhể nhại, hồ hởi đi trước, dẫn đầu một đoàn người vào đứng chật ních cả căn phòng xiêm áo. Julia để mọi người hôn. Trong số này có ba bốn nữ diễn viên nổi tiếng, và họ nồng nhiệt khen ngợi JuLia biểu diễn một màn khiêm tốn không kiêu cách. Hành lang lúc này chen chúc những người chỉ muốn ít nhất được ngó nàng một cái. Dolly phải chen ra.

– Đừng đến muộn em nhé. - Bà nói với Julia. - Tiệc vui lắm đấy.

– Vâng, xong là em đến ngay.

Sau cùng cũng giải tán được đám đông và Julia đã thay xong y phục, bắt đầu bôi son phấn hóa trang. Michael vào mặc áo dự tiệc.

– Này, Julia em phải đi dự tiệc nhà bà Dolly một mình. Anh phải gấp sở thuế liền.

– Vâng, cũng được.

– Họ đang chờ anh. Sáng mai gặp em.

Ông đi ra và nàng còn lại một mình với Evie. Chiếc áo nó chuẩn bị cho nàng mặc để đi dự tiệc tại nhà Dolly để sẵn tiền một chiếc ghế Julia bỏ kem tẩy trang lên mặt.

– Evie, mai cậu Fennell gọi dậy nói, em trả lời dùm là cô đi khỏi, nghe em.

- Evie trông vào gương và gấp đôi mắt Julia.
- Nếu cậu ấy kêu lại thì sao.
- Cô không muốn làm buồn lòng cậu ta, tội nghiệp, nhưng từ nay cô bận mất ý một dạo.

Evie hít hít thành tiếng, và kèm theo tạt này, nó đem ngón tay trở quệt bên dưới lỗ mũi.

- Cháu hiểu. – Nó tỉnh táo đáp.
- Cô vẫn bảo trong em khờ mà em không khờ. – Julia tiếp tục chăm sóc khuôn mặt. – Chiếc áo nào để trên áo kia?
- Áo kia à? Áo cô nói là cô mặc để đi dự tiệc đó.
- Cát đi. Cô không thể đi dự tiệc mà không có ông Gosselyn.
- Từ bao giờ?
- Cầm miệng đi, con yêu tinh. Gọi điện thoại báo là tao nhức đầu phải về nhà nằm nghỉ, còn ông Gosselyn sẽ đến nếu ông ấy rảnh.
- Tiệc là để đặc biệt đãi cô. Cô không nên bỏ rơi bà già như thế.

Julia giậm chân.

- Tao không muốn tiệc tùng gì cả. Tao không đi dự tiệc gì cả.
- Ở nhà chẳng có gì ăn đâu.
- Tao không muốn về nhà. Tao đi ăn ở nhà hàng.
- Với ai?
- Một mình.

Evie liếc nhìn nàng, khó nghĩ.

- Vỡ diễn thành công chứ?
- Ừ, mọi thứ thành công cả. Tao thấy mình nhất thế giới. Tao đáng giá bạc triệu. Tao muốn được một mình, được hưởng thụ. Gọi nhà hàng Berkeley bảo họ dành cho một bàn con một người trong một phòng nhỏ. Nói thế là họ hiểu.

– Cô làm sao đấy?

– Suốt đời tao sẽ không còn một lúc nào như lúc này nữa. Tao sẽ không chia sẻ nó với ai cả. Khi đã cọ sạch mặt rồi, nàng để nguyên. Nàng không tô môi cũng chẳng đánh phấn. Nàng mặc nguyên bộ đồ nâu vừa áo, vừa jupe đã mặc đến rạp, luôn cả chiếc mũ. Chiếc mũ rộng xụ xường che mắt đi, cố gắng che giấu tối đa gương mặt. Khi đã xong, nàng nhìn mình trong gương.

“Trong ta như một chị thợ may bị chồng bỏ mà chẳng ai thương. Ta tin rằng là không một người nào nhận ra ta”.

Evie gọi điện thoại gần cửa sau sân khấu, và khi nó trở lại Julia hỏi nó có nhiều người chờ nàng ngoài đó không?

– Khoảng ba trăm. Cháu đoán vậy.

– Chao ôi! – Nàng chợt mong mình đừng thấy ai và đừng ai thấy mình.

Nàng mong chỉ được một giờ đừng ai thấy đến. - Bảo với anh phòng cháy cho tao ra bằng lối trước, khi tao lên tắc xi đi rồi thì bảo đám đông rằng đợi cũng vô ích.

– Chỉ có trời mới biết người ta làm gì cháu, khi cháu ra nói vậy. – evie ra nói lắm bầm.

– Con bò già.

Julia ôm mặt Evie bằng hai tay và hôn đôi má đánh phấn vụng; rồi lên khỏi phòng riêng, qua sân khấu, qua song sắt; băng qua thính đường tối om.

Cách nguy trang đơn giản của Julia, rõ là hữu hiệu vì khi_nàng đến phòng ăn nhà hàng Berkeley, căn phòng mà nàng đặc biệt ưa thích, người toán trưởng phục vụ đã không nhận được ra nàng.

Anh đã có góc nào để ẩn tôi vào chưa? Giọng nói của nàng và cái liếc mắt thứ nhì bảo cho anh ta biết nàng là ai.

– Cái bàn cô ưa thích đang chờ cô, cô Lambert. Tôi được cho biết là cô muốn ngồi một mình. Julia gật đầu và người này dẫn nàng vào một bàn ở

góc phòng. – Tôi nghe nói đêm nay cô thành công lớn lắm phải không, cô Lambert?

“Tin loan nhanh không ngờ. Mình kêu gì đây?”.

Người hầu bàn chánh ngạc nhiên là Julia lại dùng bữa một mình, nhưng sự xúc động duy nhất của nghề nghiệp anh ta là tỏ ra cho khách đến ăn sự hoan hỉ được gặp họ.

– Tôi mệt lắm anh Angelo.

– Để bắt đầu, cô dung trứng hay sò?

– Sò, anh Angelo, cho những con mập nghe.

– Vâng tôi sẽ tự tay chọn, cô Lambert, và tiếp theo?

Julia thở thật dài, và bây giờ, lương tâm thanh thản, nàng có thể gọi những món mà nàng đã nghĩ tới từ cuối hồi hai. Nàng cảm thấy nàng xứng đáng được một bữa thịnh soạn để mừng sự đắc thắng của nàng, và lần đầu tiên nàng có ý định từ bỏ sự kiêng cử.

– Bít-tết hành, khoai tây chiên và một chai bia Bass. Rót vào bình bạc dùm tôi, anh Angelo.

Có thể là mười năm rồi nàng chưa ăn khoai. Nhưng dịp này mới đặc biệt làm sao chứ? Bằng dịp may mắn của ngày hôm nay, nàng đã xác định sự nắm vững quần chúng bằng một cuộc biểu diễn mà nàng có thể là mô tả xuất thần, nàng đã vượt được kỷ lục cũ, bằng một kế thần kỳ, nàng đã loại trừ Avice và cho Tom thấy cậu ta là một thằng khùng nặng, và hơn tất cả, nàng đã tự chứng minh không còn nghi ngờ gì nữa là nàng thoát khỏi sự ràng buộc bức bối đã từng kiềm tỏa nàng. Ý nghĩ của nàng mất một lúc loáng lên quanh Avice.

“Con ranh khờ khạo tính chọc gậy bánh xe mình. Ngày mai mình sẽ cho nó cười”.

Đĩa sò đã đưa lên, nàng ăn ngon lành. Nàng ăn hai lát bánh mì đen trét bơ

với cái ý nghĩ thú vị là làm lâm nguy linh hồn bất tử của nàng, và nàng cầm chiếc bình bia bạc lên uống một hơi thật dài.

– Bia, bia ngon tuyệt. – Nàng lẩm bẩm.

Nàng có thể nhìn thấy cái mặt cầy dãi của Michael nếu ông ta biết việc mình đang làm. Lão Michael tội nghiệp, lão tưởng tượng là nàng giết cảnh Avice đóng, vì nghĩ rằng lão đã quá để ý đến con nhỏ tóc vàng ấy. Bọn đàn ông thật tình ngu lắm. Bọn này bảo đàn bà kiêu căng, nhưng đàn bà chỉ là những cánh hoa tím khiêm nhu nếu đem so với bọn này. Nàng không nín cười nổi khi nghĩ về Tom. Nó muốn nàng ban chiều, đêm nay nó còn muốn nàng hơn. Thật là tuyệt vời, khi nghĩ rằng đối với nàng lúc này nó chẳng hơn gì một lao công sân khấu. Người ta cảm thấy tự tin ghê gớm khi con tim mình nguyên vẹn.

Căn phòng trong đó nàng ngồi thông với phòng ăn lớn bằng ba vòm cánh cung, nơi người ta ngồi ăn và khiêu vũ; trong số đông người ấy chắc chắn có những người vừa đi xem hát ra. Họ sẽ ngạc nhiên đến thế nào nếu biết rằng người đàn bà nhỏ bé yên lặng ở góc phòng bên kia, nửa mặt che khuất dưới vành mũ dạ chính là Julia Lambert. Nàng cảm thấy khoan khoái được ngồi đó một mình không ai biết tới, không ai nhận ra. Họ đang đóng kịch cho nàng xem và nàng là khán giả. Nàng thoáng nhìn thấy họ bước qua vòm cung, những người đàn ông trẻ và những người đàn bà trẻ, những người đàn ông trẻ và những người đàn bà không trẻ lắm, những đàn bà hồi đầu và những người đàn ông bụng phệ, những bà nạ dòng bám víu vô vọng vào cái tuổi thanh xuân son phấn tô vẽ của mình. Một số yêu thương, một số ghen tuông, một số dửng dưng.

Đĩa bít-tết nàng gọi đã được đem đến, được chiên chín theo đúng sở thích nàng, hành chiên giòn hơi cháy. Nàng nhỏ nhẹ nhón khoai chiên ăn bằng ngón tay, từ tốn thưởng thức như muốn kéo dài thời gian.

“So với bit-tế và hành thì ái tình là thế nào?” Nàng tự hỏi. Được ngồi một mình và thả đầu óc thông dong, sướng thật. Một lần nữa, nàng nhớ đến Tom và trong tinh thần, nhún vai hóm hỉnh. “Một kinh nghiệm mua vui”.

Chắc chắn thứ kinh nghiệm đó cũng có ích cho nàng một ngày nào đó. Cảnh những cặp khiêu vũ, nhìn qua vòm cung, giống như trong một màn kịch nhắc nàng tới một ý niệm mà lần đầu tiên nàng bắt gặp hồi còn ở St.malo. Cảnh giày vò mà nàng phải chịu khi Tom bỏ nàng, gợi trong ký ức nàng vở Phèdre của Racine mà nàng đã học hồi còn con gái với bà Jane Taibout. Nàng như đọc lại vở kịch. những khốn khổ mà vợ của Theseue phải chịu chính là những đau thương của nàng, và không thể không nghĩ là không có sự tương đồng rõ rệt trong cảnh huống của hai người. Vai này nàng có thể đóng; nàng biết như thế nào là bị một trang thanh niên mà mình mê đắm bỏ rơi. Trời ơi! Đóng vai này sao nổi. Nàng biết tại sao mùa xuân năm ấy nàng đóng dở đến nỗi Michael muốn đóng cửa rạp; chính là vì nàng đã cảm những xúc động của vai nàng thủ diễn. Như thế không được. Mình phải có những xúc động, nhưng mình chỉ diễn nỗi chúng khi mình đã vượt qua chúng rồi. Nàng nhớ lại có lần Charles đã bảo nàng, rằng nguồn gốc của thi ca là xúc động hồi tưởng lại trong thế tĩnh. Nàng không biết về thơ, nhưng về diễn xuất thì đúng như vậy.

“cái tinh anh của Charles già nua tội nghiệp đã bắt được cái ý tưởng như vậy.

nó chứng tỏ rằng phán đoán người đời hấp tấp quá là sai. Người ta vẫn nghĩ giới quý tộc là một lũ ngớ ngẩn, thế rồi trong số một người nào đó đột ngột trỗi lên với một cái gì đó đáng giá đến nỗi làm mình muốn ngộp thở”.

Nhưng Julia, đã luôn luôn nghĩ là Racine đã sai lầm lớn, khi ông không dẫn nhân vật nữ chính ông tới hồi thứ ba.

“Nhưng mình sẽ không làm điều vô nghĩa nếu mình không phải đóng vai ấy.

nửa hồi để rút khỏi sân khấu của mình nếu muốn, nhưng như vậy là rộng rãi rồi.”.

Chẳng có lý do gì mà nàng không nhờ một kịch tác giả nào đó viết cho nàng một vở về đề tài này hoặc là bằng văn vần, hay là bằng thơ ngắn câu có vần, đừng có nhiều chỗ nghĩ quá. Nàng có thể đạo diễn có nét vở này. Ý kiến` khá hay, và nàng biết cả y trang nàng mặc, không phải nhưng gấm lụa là lướt thướt nữ diễn viên Sarah vẫn khoát đâu, mà thứ áo ngắn kiểu Hy Lạp nàng đã nhìn thấy trong một bức tranh nổi tiếng, khi đi xem bảo tàng anh quốc cùng với Charles.

“Sự đời tức cười thật! Bạn đi đến những bảo tàng, đến những phòng tiền lãm tranh và nghĩ rằng những địa điểm này chán lăm, và rồi vào lúc bất ngờ nhất, bạn thấy điều bạn nhìn trở nên hữu dụng. Điều đó chứng tỏ rằng nghệ thuật và tất cả những cái ấy thực sự không phải là lãng phí thời giờ”.

Lẽ dĩ nhiên cặp giò nàng mặc áo ngắn hợp, nhưng liệu mặc áo ngắn có bị kịch tính không? Điểm này nàng suy nghĩ nghiêm túc mất hai ba phút. Trong khi vai chàng Hippolytus hững hờ đang ngâm nhấm tâm can nàng (và nàng cười khúc khích khi nghĩ đến Tom, khoác phẩm phục vương bá, giả dạng một thợ săn Hy Lạp) liệu nàng có gây nổi tác dụng mà không cần đến áo khoác lướt là hay không? Điều khó ấy kích thích nàng. Nhưng rồi một ý tưởng xuyên qua tâm trí nàng.

“Thế cũng khá hay, nhưng kiếm kịch tác giả Sadou; Duse có D'Annunzio. Còn mình thì có ai?”.

“Nữ hoàng xứ Scotland còn có nữ ấu chúa xinh xắn; còn tôi, một người đàn bà không con”.

Nàng không để sự suy nghĩ buồn nản này quấy động sự thanh thản của nàng lâu. Sự khởi hứng của nàng cao tới độ tưởng như nàng có thể sáng tạo được những kịch tác gia từ khoảng trống không như thần Deucalion tạo dựng đàn

ông từ những hòn đá nằm trên ruộng đồng.

Thật là lảm cẩm cái chuyện Roger nói bữa trước, và Charles tội nghiệp, dường như coi đó là nghiêm chỉnh. Nó chỉ là một thằng nhỏ tự phụ khờ dại, có thể thôi. Nàng khoát tay về phía phòng khiêu vũ. Ánh đèn được giảm độ sáng và tới chỗ nàng ngồi trong ra lại càng giống một màn diễn trong vở kịch. “Tất cả cuộc đời là sân khấu, tất cả đàn ông, đàn bà đơn giản chỉ là diễn viên”. Nhưng qua vòm cung này, có một ảo giác, chúng tôi, những diễn viên là thực tế. Đó là giải đáp cho Roger. Họ là nguyên vật liệu của chúng tôi. Chúng tôi là ý nghĩa của cuộc đời họ. Chúng tôi lấy những xúc động nhỏ mọn khờ dại của họ và biến chúng thành nghệ thuật, từ những thứ đó chúng tôi tạo ra cái đẹp, và ý nghĩa của họ là họ hợp thành khối khán thính giả. Chúng tôi phải kiện toàn chính chúng tôi. Họ là những dụng cụ chúng tôi sử dụng, mà dụng cụ là quái gì nếu không có ai tác động lên nó?

Ý niệm này làm nàng vui thích, và cả một lúc lâu nàng thưởng thức cái ý niệm ấy với lòng mãn nguyện. Trí não nàng dường như sáng suốt lạ thường. “Roger bảo giới chúng tôi không hiệu hữu. Sao lại thế, chỉ có giới chúng tôi mới thật hiện hữu. Họ là những cái bóng và giới chúng tôi cho họ phẩm chất.

Giới chúng tôi là những biểu tượng của sự phấn đấu rồi beng và không mục đích mà họ gọi là cuộc sống, và chỉ có biểu tượng mới là thật. Cái-cứ- như-thật là thực tế duy nhất”.

Cứ như vậy từ trong đầu của mình, nàng lên khung lại cho cái lý thuyết của Plato về các ý tưởng. Cái lý thuyết ấy làm cho lòng nàng tràn đầy sung sướng.

Nàng đột ngột cảm thấy một làn sóng thân thương đối với khối quần chúng bao la không tên, cái khối ấy có thể ban cho nàng cơ hội diễn tả chính mình. Vội vội trên đỉnh núi riêng của mình, nàng cứu xét vô số sinh hoạt của con

người. Nàng có ý tức tự do tuyệt vời được thoát khỏi những sợi dây nhân thế ràng buộc, và đó là một trạng thái cực lạc mà không có một thứ gì đem so sánh được. Nàng cảm thấy như một thiên linh trên cõi trời.

– Một sự tốt đẹp cả chứ, thưa cô Lambert?

– Tuyệt, anh biết không, thật là lạ lùng, người ta khác nhau nhiều lắm. Bà Sidons thích ăn thịt sừng, tôi thì không, tôi chỉ thích bít-tết thôi.

Hết